



**รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียน
ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565**

**สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ**

รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

จัดทำโดย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 กระทรวงศึกษาธิการ
 โทร 0 2288 5774

ปีที่จัดทำ พ.ศ. 2566

ISBN (e-book) 978-616-564-214-9

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2562 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2566-2580 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็นที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) และนโยบายรัฐบาล ต่างให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ซึ่งถือเป็นรากฐานของทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ นำไปสู่การกำหนดทิศทางการปฏิรูปการศึกษา ที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย มีทักษะสำคัญสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นคนดี มีวินัย และภูมิใจในชาติต่อไป

การประเมินพัฒนาการเด็ก ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม และความสามารถของเด็กแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาและบรรลุผลตามจุดหมายและมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ผลการประเมินพัฒนาการจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร นักวิชาการ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงจัดให้มีการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย อย่างต่อเนื่องในทุกสองปีการศึกษา เพื่อเป็นการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของนักเรียนตามจุดหมายและมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยในปีการศึกษา 2565 ได้ดำเนินการประเมินพัฒนาการนักเรียนและนำเสนอผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนในระดับประเทศ เขตตรวจราชการ จังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่ช่วยให้การประเมินพัฒนาการนักเรียน ในครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์มหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา และครูผู้สอนที่ร่วมดำเนินการพัฒนาเครื่องมือการประเมินพัฒนาการและจัดทำรายงานผลการประเมินพัฒนาการฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ เป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่จัดการศึกษาปฐมวัย ในการนำไปใช้พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ว่าที่ร้อยตรี



(ธนู วงษ์จินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์	2
ความสำคัญของการประเมิน	2
ขอบเขตการประเมิน	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	9
พัฒนาการของเด็กปฐมวัย	19
การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
ขอบเขตการประเมิน	49
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ระดับประเทศ	60
ตอนที่ 2 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน	61
ตอนที่ 3 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 จำแนกตามมาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการประเมินพัฒนาการ	
ผลการประเมินพัฒนาการ ระดับประเทศ	90
ผลการประเมินพัฒนาการ จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน	91
ผลการประเมินพัฒนาการ จำแนกตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	92
อภิปรายผล	97
ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ระดับเขตตรวจราชการ ระดับจังหวัด และระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	106
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนทดลองเครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียน ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565	122
ภาคผนวก ค คู่มือดำเนินงานประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565	124
ภาคผนวก ง ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับการประเมินพัฒนาการ นักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565	158
ภาคผนวก จ เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กไทย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	192
ภาคผนวก ฉ การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียน ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565	213
คณะทำงาน	215

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	เกณฑ์การกำหนดจำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 48
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทโรงเรียนและเพศ 48
ตารางที่ 3	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพพัฒนาการในภาพรวมทุกด้าน ระดับประเทศ 60
ตารางที่ 4	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ ระดับประเทศ 60
ตารางที่ 5	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ จำแนกตามเพศ 61
ตารางที่ 6	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน 62
ตารางที่ 7	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ จำแนกตามประเภทโรงเรียน 64
ตารางที่ 8	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพพัฒนาการ รายมาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 66
ตารางที่ 9	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านร่างกาย รายตัวบ่งชี้ 67
ตารางที่ 10	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายตัวบ่งชี้ 68
ตารางที่ 11	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านสังคม รายตัวบ่งชี้ 69
ตารางที่ 12	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านสติปัญญา รายตัวบ่งชี้ 70
ตารางที่ 13	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์ 71
ตารางที่ 14	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่พึงประสงค์ 72
ตารางที่ 15	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านสังคม รายสภาพที่พึงประสงค์ 73
ตารางที่ 16	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านสติปัญญา รายสภาพที่พึงประสงค์ 75
ตารางที่ 17	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพพัฒนาการรายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จำแนกตามประเภทโรงเรียน 77
ตารางที่ 18	ร้อยละของนักเรียนด้านน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ (น้ำหนักเทียบอายุ ส่วนสูงเทียบอายุ และน้ำหนักเทียบส่วนสูง) จำแนกตามประเภทโรงเรียน 79

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 19 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านร่างกาย รายงานที่พึงประสงค์ จำแนกตามประเภทโรงเรียน	80
ตารางที่ 20 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายงานที่พึงประสงค์ จำแนกตามประเภทโรงเรียน	82
ตารางที่ 21 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านสังคม รายงานที่พึงประสงค์ จำแนกตามประเภทโรงเรียน	84
ตารางที่ 22 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านสติปัญญา รายงานที่พึงประสงค์ จำแนกตามประเภทโรงเรียน	87
ตารางที่ 23 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จำแนกตามเขตตรวจราชการ	105
ตารางที่ 24 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จำแนกตามจังหวัด	107
ตารางที่ 25 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	111

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ ระดับประเทศ	60
ภาพ 2 แสดงร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ จำแนกตามเพศ	61
ภาพ 3 แสดงร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน	63
ภาพ 4 แสดงร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ จำแนกตามประเภทโรงเรียน	64

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา

การศึกษาปฐมวัย ถือเป็นรากฐานของการศึกษาในระดับขั้นที่สูงขึ้นและเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2562 ได้กำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาเด็กปฐมวัยในมาตรา 5 ข้อ (3) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีรอบด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ วินัย จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้สัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการพิเศษ ข้อ (4) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ และ ข้อ (5) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก (พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย, 2562)

กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กทุกสังกัดนำหลักสูตรฉบับนี้ไปใช้ โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น ทั้งนี้ กำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า “การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ” การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เน้นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำ จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 12 มาตรฐาน อันเป็นเป้าหมายในการพัฒนาการเด็กที่ผู้สอนต้องนำไปกำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการ ซึ่งการประเมินพัฒนาการเด็กถือเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความสามารถของเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์ ข้อมูลหลักฐาน หรือเอกสารอย่างเป็นระบบเพื่อพิจารณาปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาและบรรลุผลตามจุดหมายและมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2560)

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของหน่วยงานในสังกัด ด้วยการพัฒนาบุคลากร สนับสนุนด้านงบประมาณ สื่อ เอกสารการดำเนินงาน รวมทั้งประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพเด็ก กับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาปฐมวัยทุกสังกัด และที่ผ่านมาสำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษาดำเนินการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 จนถึง 2559 และตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 และ 2563 ตามลำดับ เพื่อรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษา ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งในปีการศึกษา 2563 พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการในภาพรวมทุกด้าน ระดับประเทศ นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 91.46 รองลงมาคือ ระดับพอใช้ ร้อยละ 8.49 และระดับปรับปรุง ร้อยละ 0.05 และผลการประเมินพัฒนาการจำแนกตามรายพัฒนาการ นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ อยู่ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 96.87 รองลงมาคือ พัฒนาการ ด้านสังคม ร้อยละ 96.55 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 83.35 และพัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 80.17 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

ในปีการศึกษา 2565 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นการประเมินที่ครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่สอดคล้องกับ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยดำเนินการประเมิน พัฒนาการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ พัฒนาการนักเรียนปฐมวัยในภาพรวมระดับประเทศ เขตตรวจราชการ จังหวัด และเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา และนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

3. ความสำคัญของการประเมิน

การประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 เป็นกระบวนการศึกษาข้อมูลคุณลักษณะ พฤติกรรม ความสามารถในด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย ใช้เครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสรุปผลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพที่กำหนด ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร นักวิชาการ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้ประกอบการ ตัดสินใจเชิงนโยบาย การวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยของประเทศ รวมทั้ง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยต่อไป

4. ขอบเขตการประเมิน

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ได้กำหนดกรอบเนื้อหาในการประเมิน ประกอบด้วย พัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

4.2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 397,388 คน จากโรงเรียนที่เปิดสอนระดับอนุบาลศึกษาทั้งหมด 25,776 โรงเรียน

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 14,616 คน 2,355 โรงเรียน โดยมีวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) แยกตามประเภทและขนาดของโรงเรียน ดังนี้

- 1) โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด จำนวน 81 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 ห้องเรียน ๆ ละ 6 คน รวม 972 คน
- 2) โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 183 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ๆ ละ 6 คนรวม 1,098 คน
- 3) โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ (ที่มีโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดและโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา) จำนวน 733 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ๆ ละ 6 คน รวม 4,398 คน
- 4) โรงเรียนทั่วไปที่เปิดสอนชั้นอนุบาลศึกษา จำนวน 1,358 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 6 คน รวม 8,148 คน โดยเขตพื้นที่การศึกษาสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์การกำหนดจำนวนโรงเรียน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หมายถึง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 1223/2560 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ลงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ.2560

นักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 หมายถึง นักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 สังกัดโรงเรียนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2565

โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการประกาศรายชื่อโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด จำนวน 81 โรงเรียนตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ ศธ 04010/ว2263 ลงวันที่ 13 กันยายน 2555 มีหน้าที่ เป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยที่มีศักยภาพ สามารถเป็นพี่เลี้ยง

ให้การชี้แนะ ดำเนินการวิจัย และช่วยเหลือพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการประกาศรายชื่อโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 183 โรงเรียน ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ ศธ 04010/ว2263 ลงวันที่ 13 กันยายน 2555 มีหน้าที่เป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยที่มีศักยภาพ สามารถเป็นพี่เลี้ยง ให้การชี้แนะ ดำเนินการวิจัย และช่วยเหลือพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ตามหนังสือกระทรวงศึกษาธิการที่ ศธ 04006/3041 ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2547 จำนวน 943 โรงเรียน มีหน้าที่จัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ มุ่งส่งเสริมพัฒนาเด็กทุกประเภท เน้นการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษา วิจัย ทดลอง และพัฒนาการศึกษาปฐมวัยให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม

โรงเรียนทั่วไปที่เปิดสอนชั้นอนุบาลศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่ได้ประกาศเป็นโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียนไม่เกิน 120 คน

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียน 121-499 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียน 500 คนขึ้นไป

ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียน หมายถึง ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย พัฒนาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง นักเรียนมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย มีสุขนิสัยที่ดี กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน โดยพิจารณาจาก

1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง ของนักเรียน เปรียบเทียบกับเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กไทย พ.ศ.2563 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี ได้แก่ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเองนอนพักผ่อนเป็นเวลา และออกกำลังกายเป็นเวลา

1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น ได้แก่ เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

1.4 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้ ได้แก่ เดินต่อเท้า ถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว และรับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้

1.5 ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน ได้แก่ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้ เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน และร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตรได้

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง นักเรียนมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม โดยพิจารณาจาก

2.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

2.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ได้แก่ กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ และแสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

2.3 สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว ได้แก่ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี และ สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี

2.4 ซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง

2.5 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน ได้แก่ แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง และช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง

2.6 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้แก่ แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

2.7 มีความรับผิดชอบ ได้แก่ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

3. พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยพิจารณาจาก

3.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง

3.2 มีวินัยในตนเอง ได้แก่ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง และเข้าแถว ตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง

3.3 ประหยัดและพอเพียง ได้แก่ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

3.4 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง และทิ้งขยะได้ถูกที่

3.5 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย ได้แก่ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ ตามกาลเทศะ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง และยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทย

3.6 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้แก่ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน

3.7 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ได้แก่ เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย และยิ้ม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์

3.8 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ได้แก่ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง นักเรียนใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย โดยพิจารณาจาก

4.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้แก่ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง และเล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้

4.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้ ได้แก่ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ และเขียนชื่อของตนเองตามแบบ

4.3 มีความสามารถในการคิดรวบยอด ได้แก่ บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์ และเรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ

4.4 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล ได้แก่ อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง และคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

4.5 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ ได้แก่ ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น และระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

4.6 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น

4.7 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ได้แก่ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

4.8 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ได้แก่ สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง และกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

4.9 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ได้แก่ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง และใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถนำข้อมูลที่ได้จากรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ไปวางแผนการจัดการศึกษาปฐมวัย การวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย การปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การออกแบบนวัตกรรม สื่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน และการประเมินพัฒนาการนักเรียน

6.2 ข้อมูลที่ได้จากรายงานผล สามารถนำมาต่อยอดในการทำวิจัยต่อเนื่องในด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
 - 1.1 หลักการ
 - 1.2 จุดหมาย
 - 1.3 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์
 - 1.4 การจัดประสบการณ์
 - 1.5 การประเมินพัฒนาการ
2. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ความหมายของพัฒนาการ
 - 2.2 หลักพัฒนาการ
 - 2.3 พัฒนาการของเด็กปฐมวัย
3. การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
 - 3.1 ความหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
 - 3.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
 - 3.3 หลักการของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
 - 3.4 รูปแบบการประเมินพัฒนาการ
 - 3.5 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ
 - 3.6 การนำผลการประเมินพัฒนาการไปใช้
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงหกปีบริบูรณ์ ถือเป็นกรอบทิศทางหรือแนวปฏิบัติและมาตรฐานหลักสูตรสำหรับสถานศึกษาปฐมวัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ลักษณะของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีความเป็นเอกภาพ ยืดหยุ่น มีความเป็นสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย ใช้ได้กับเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยจุดเน้นของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยคือ การพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม การยึดเด็กเป็นสำคัญ การเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ และการบูรณาการผ่านการเล่นและประสบการณ์สำคัญ ในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาเด็ก และให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

เอกสารนี้จึงขอเสนอสาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ซึ่งมีสาระโดยสังเขป ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

1.1 หลักการ

หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มีสาระสำคัญคือ

1.1.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน

1.1.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็ก ตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

1.1.3 ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ

1.1.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข

1.1.5 สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2 จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1.2.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี

1.2.2 สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม

1.2.3 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.2.4 มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

1.3 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์

1.3.1 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

- 1) พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ
มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
- 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ
มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
- 3) พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ
มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 4) พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการ
แสวงหา
ความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

1.3.2 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.3.3 สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ เป็นพัฒนาการหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิดบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์และประเมินพัฒนาการเด็ก

สำหรับรายละเอียดของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งในเอกสารนี้จะกล่าวถึงเฉพาะสภาพที่พึงประสงค์ในช่วงอายุ 5-6 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	1.2.1 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง
	1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
	1.2.3 นอนพักผ่อนเป็นเวลา
	1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา
1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	1.3.1 เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน
	2.1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว
	2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
	2.1.4 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้
2.2 ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
	2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตรได้

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	3.1.1 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ 3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ 4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี 4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
5.1 ซื่อสัตย์สุจริต	5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง
5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน	5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง 5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง
5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
5.4 มีความรับผิดชอบ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว 6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี 6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
6.2 มีวินัยในตนเอง	6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง
	6.2.2 เขาแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง
6.3 ประหยัดและพอเพียง	6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
7.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	7.1.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
	7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่
7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย และรักความเป็นไทย	7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ
	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
	7.2.3 ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
	8.2.2 ยิ้ม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์
8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
	8.3.3 ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
	9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้
9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามอง จุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ
	9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด	10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
	10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป
	10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ
10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
	10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น
	10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือก และเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิม และมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ (เด็กอายุ 5-6 ปี)
12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	12.1.1 สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง 12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง 12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

1.4 การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

1.4.1 แนวทางการจัดประสบการณ์

- 1) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 3) จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้
- 4) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

- 5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
- 6) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก
- 7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 8) จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
- 9) จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน
- 10) จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

1.4.2 การจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี สามารถนำมาจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ กิจกรรมประจำวันเป็นการช่วยให้ผู้สอนทราบว่า ในแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือ ควรจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการและขอบข่ายของกิจกรรม ดังนี้

1) หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

- (1) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น เด็กวัย 5-6 ปี มีความสนใจประมาณ 15-20 นาที
- (2) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที
- (3) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นอย่างเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักการเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมการเล่นตามมุม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อาจใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที
- (4) กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม กิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกาย ควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

2) ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน สามารถจัดได้หลายรูปแบบ สิ่งที่สำคัญคือ ต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

(1) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอย่างอิสระ และเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

(2) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้อย่างคล่องแคล่ว โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน และใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว

(3) การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่น ให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

(4) การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

(5) การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาคิดรวบยอด และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ สืบเสาะหาความรู้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษาสถานศึกษา เล่นเกมการศึกษา ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

(6) การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

(7) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำเล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

3) การจัดตารางประจำวัน

การจัดตารางประจำวันนั้นควรจัดให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวันอาจมีชื่อเรียกกิจกรรมแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

(1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่น ๆ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

(2) กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ทักษะการฟัง การพูด การสังเกต การคิดแก้ปัญหา การใช้เหตุผล โดยการฝึกปฏิบัติร่วมกัน และการทำงานเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้เรียนรู้

(3) กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ การรับรู้เกี่ยวกับความงาม และส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ตามความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้กิจกรรมศิลปะ เช่น การวาดภาพ ระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ

(4) กิจกรรมการเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นกับสื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระตามมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ ซึ่งพื้นที่หรือมุมต่าง ๆ เหล่านี้ เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก หรือเด็กอาจจะเลือกทำกิจกรรมที่ผู้สอนจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส

(5) กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ออกไปนอกห้องเรียนเพื่อเคลื่อนไหวร่างกาย ออกกำลัง และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่นของท้องถิ่น

(6) เกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา ช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้เป็นพื้นฐานการศึกษา มีกฎเกณฑ์กติกาง่าย ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะ

1.5 การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็ก ต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์ หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมิน

พัฒนาการเด็กมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1.5.1 วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ

1.5.2 ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน

1.5.3 ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องตลอดปี

1.5.4 ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวัน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย

ไม่ควรใช้แบบทดสอบ

1.5.5 สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-6 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพัฒนาการ การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

สรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นกรอบแนวทางหรือทิศทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาเด็ก และการให้การศึกษาที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กอย่างเป็นองค์รวม ครอบคลุมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดจุดหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อให้สถานศึกษานำไปกำหนดสาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

2. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิต ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ พัฒนาการของเด็กจะมีลำดับขั้นตอนในลักษณะเดียวกันตามวัยของเด็กแต่อัตราการเจริญเติบโต และระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของเด็กแต่ละคนอาจแตกต่างกันได้ โดยในขั้นตอนแรก ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการประกอบด้วย ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งพัฒนาการแต่ละด้านมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน รวมทั้งส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็กในแต่ละด้าน อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกาย อธิบายว่า การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก มีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน ทฤษฎีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมระบุว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็กเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ซึ่งจะทำให้เด็กมีความไว้วางใจในผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี เคารพผู้อื่น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญา อธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะและความสามารถในการเรียนรู้ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริม เผื่อระวัง และช่วยแก้ไขปัญหาให้เด็กได้พัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

2.1 ความหมายของพัฒนาการ

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของ “พัฒนาการ” ไว้ดังนี้

Massoglia (1977, อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542) กล่าวว่า “พัฒนาการของเด็ก” (Child Development) หมายถึง กระบวนการหรือลำดับขั้นตอน ซึ่งเกิดขึ้นในตัวเด็กตลอดระยะเวลาที่เด็กมีการเปลี่ยนแปลงจากเด็กทารกที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ส่วนคำว่า “การเจริญเติบโต” (Growth) หมายถึง การเพิ่มสัดส่วนในด้านปริมาณ เช่น ความสูง ขนาดของศีรษะ หรือส่วนอื่น ๆ ในร่างกายเป็นการพัฒนาทางด้านปริมาณ ตัวอย่างเช่น ร่างกายของเด็กเมื่ออายุ 3 ปี จะเติบโตกว่าเมื่อเด็กอายุ 3 เดือน หรือเมื่อแรกเกิด

นิตยา คชภักดี (2543) ได้ให้ความหมายว่า “พัฒนาการ” หมายถึง การเปลี่ยนแปลงด้านการทำหน้าที่ (function) และวุฒิภาวะ (maturity) ของอวัยวะระบบต่าง ๆ รวมทั้งตัวบุคคล ทำให้สามารถทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ทำสิ่งที่ยากสลับซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนการเพิ่มทักษะใหม่ ๆ และความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมหรือสภาวะใหม่ในบริบทของครอบครัวและสังคม

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2553) ได้ให้ความหมายว่า พัฒนาการ (Development) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในตัวมนุษย์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ด้านการทำหน้าที่ (Function) และวุฒิภาวะ (Maturity) ของอวัยวะระบบต่าง ๆ ในด้านโครงสร้าง การจัดระเบียบส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย รวมทั้งพัฒนาการที่แสดงออก มีลักษณะและทิศทางที่แน่นอนสัมพันธ์กับเวลา ทำให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำสิ่งที่ยากสลับซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนการเพิ่มทักษะใหม่ ๆ จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม ผสมผสานก้าวหน้าเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องกันไป โดยพัฒนาการครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา (Physiological Development) ของระบบอวัยวะ เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านปริมาณ (Quantitative Change) ได้แก่ การเพิ่มจำนวนเซลล์ประสาทในสมอง ขนาดของรูปร่างสูงขึ้น การขยายส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และการเกิด/เปลี่ยนแปลงการพัฒนาการของมนุษย์ (Human Development) เป็นความสามารถในการทำหน้าที่ต่าง ๆ ดูจากพัฒนาการและผลงานสิ่งใหม่ ๆ ทางด้านคุณภาพ (Qualitative Change)

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า “พัฒนาการ” หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ด้านการทำหน้าที่และวุฒิภาวะของบุคคลทั้งโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่องไปในทางที่ดีขึ้นตลอดเวลา

2.2 หลักพัฒนาการ

พัฒนาการเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมีระเบียบแบบแผน กระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและสภาวะทางจิตใจ ซึ่งแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนของความเจริญเติบโตอย่างเป็นขั้นตอน ในแต่ละช่วงวัยที่แตกต่างกัน

นิตยา คชภักดี (2543) ได้กล่าวถึงหลักพัฒนาการของมนุษย์ สรุปได้ดังนี้

1) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องตั้งแต่ปฏิสนธิ (Conception) จนเป็นผู้ใหญ่ มีวุฒิภาวะ (maturity) และต่อไปตลอดชีวิต

2) ลำดับขั้นตอน (Sequence) ของพัฒนาการของแต่ละบุคคลจะมีลักษณะเดียวกัน แต่อัตรา (rate) และระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ อาจต่างกันได้ ซึ่งพัฒนาการของเด็กจะดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องไปตามลำดับพัฒนาการแต่ละขั้นตอน

3) พัฒนาการมีมิติสัมพันธ์ระหว่างกันหลายด้าน (Several inter - related dimensions) พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา แต่ละส่วนส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน เมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้า อีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วย

4) การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพันธุกรรม กับปัจจัยด้านสภาวะแวดล้อมในแต่ละช่วงชีวิต

5) พัฒนาการของเด็กขึ้นอยู่กับระดับวุฒิภาวะของสมองและระบบประสาทโดยตรง กล่าวคือระบบประสาทที่ควบคุมอวัยวะหรือระบบต่าง ๆ จะต้องพัฒนาอย่างเต็มที่ก่อนที่ระบบหรืออวัยวะนั้นจะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์

6) ทิศทางของพัฒนาการเริ่มจากศีรษะไปเท้า ส่วนการควบคุมการทำงานของแขนขาจะมีทิศทางจากส่วนใกล้ตัวไปส่วนปลาย

7) พัฒนาการทางการเคลื่อนไหวจะเปลี่ยนจากปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex) มาเป็นการเคลื่อนไหวที่ควบคุมได้ (Voluntary movement)

8) พัฒนาการของพัฒนาการเริ่มจากการแสดงแบบรวม ๆ ก่อนที่จะเปลี่ยนไปเป็นพัฒนาการที่เจาะจง

9) พัฒนาการของเด็กจะก้าวหน้าตามลำดับได้เมื่อเด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จากประสาทสัมผัสต่าง ๆ จากการคิด พุด และลงมือทำ

จากหลักพัฒนาการดังกล่าว สรุปได้ว่า ประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้มีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งการพัฒนาเกิดขึ้นผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างธรรมชาติและ การเลี้ยงดู การได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางพันธุกรรมหรือคล้อยตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมสามารถใช้สิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนดพัฒนาการของเด็กได้ พัฒนาการของมนุษย์จะดำเนินการไปอย่างมีขั้นตอนและต่อเนื่องตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ เป็นไปอย่างมีแบบแผนเฉพาะ โดยเริ่มจากส่วนใหญ่ไปสู่ส่วนย่อย จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม และอัตราความเร็วในพัฒนาการของแต่ละคนจะแตกต่างกันในแต่ละด้าน ตลอดจนพัฒนาการแต่ละด้าน จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน พัฒนาการจะก้าวหน้าตามลำดับได้เมื่อเด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จากประสาทสัมผัสต่าง ๆ จากการคิด พุด และการลงมือทำ

2.3 พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา พัฒนาการแต่ละด้านมีความหมายและรายละเอียดแตกต่างกัน อธิบายตามลำดับได้ดังนี้

2.3.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถของร่างกายในการทรงตัวในอิริยาบถต่าง ๆ การเคลื่อนไหว การเคลื่อนที่ไปโดยการใช้อวัยวะใหญ่ เช่น การนั่ง ยืน เดิน วิ่ง กระโดด การใช้ประสาทสัมผัสรับรู้และการใช้ตาและมือประสานกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การหยิบ การจับของ การขีดเขียน การปั้น การประดิษฐ์ เป็นต้น (นิตยา คชภักดี, 2543)

1) ลักษณะพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี

วัฒนา มัคคสมัน (2557) กล่าวถึง ลักษณะพัฒนาการทางกายของเด็กในวัยนี้ ไว้ว่า พัฒนาการที่เห็นเด่นชัด ได้แก่ การควบคุมอวัยวะภายในปากที่เกี่ยวกับการพูด กล่าวคือ ถ้าได้รับการฝึกพูดที่ถูกต้อง เด็กจะพูดได้ถูกต้องชัดเจนเหมือนผู้ใหญ่ทุกคำพูด พัฒนาการทางกายที่เห็นชัดอีกพัฒนาการหนึ่งคือ พัฒนาการกระโดดโลดเต้น วิ่ง และออกกำลังแขนขา ในส่วนของพัฒนาการทางด้านร่างกายที่เป็นการเคลื่อนไหวของเด็กวัย 3-6 ปี ขึ้นไป จะมีการเคลื่อนไหวที่เป็นการเคลื่อนไหวพื้นฐาน คือ การกระโดด ปีนป่าย กระโดดข้าม การควบคุมการวิ่ง ถีบจักรยาน การเดินทรงตัวบนกระดานแผ่นเดียว และเมื่ออายุ 5 ปีขึ้นไป จะพัฒนาเป็นการเคลื่อนไหวที่ต้องการการควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อที่ละเอียดมากขึ้น จนนำไปสู่การเล่นกีฬา คือ การตีเตะ การเลี้ยงลูกบอล การก้าวกระโดด การขว้างลูกบอลเหนือศีรษะ การตี เตะ ลูกบอลกลางอากาศ และการหลบหลีกสิ่งกีดขวาง

ลักษณะการเรียนรู้ด้านร่างกายของเด็กวัยนี้ ยังคงเป็นการเรียนรู้ที่คล้ายกับวัยแรกเกิด-3 ปี กล่าวคือ เด็กจะเรียนรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัส ดังนั้น การเรียนรู้ของเด็กจึงเป็นการเรียนรู้จากการใช้อวัยวะต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเล่น การเคลื่อนไหวร่างกาย และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

2) การสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี

วัฒนา มัคคสมัน (2557) ได้กล่าวว่า ลักษณะพัฒนาการและการเรียนรู้ทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี เป็นวัยที่ใช้ร่างกายเคลื่อนไหวไม่อยู่นิ่ง อัตราการเจริญเติบโตของร่างกายเป็นไปอย่างรวดเร็ว สามารถใช้มือ เท้า แขน ขา ลำตัว ได้คล่องแคล่วขึ้น จึงมีกิจกรรมมากมายในแต่ละวัน และด้วยความอยากรู้อยากเห็น เด็กจึงเคลื่อนที่ไปในที่ต่าง ๆ และเริ่มใช้ภาษาเพื่อเรียนรู้ได้ จึงทำให้มีความอยากรู้อยากเห็น การสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี มีแนวทางดังนี้

- **การดูแลอาหาร สุขภาพ สุขนิสัย และความปลอดภัย** เด็กวัยนี้ กำลังซุกซน เคลื่อนไหวไม่อยู่นิ่ง ต้องใช้พลังในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และกิจกรรมอื่น ๆ ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องจัดหาอาหารที่ถูกสุขลักษณะและมีประโยชน์ จัดให้เด็กรับประทานอาหารในปริมาณที่เพียงพอและมีสารอาหารครบถ้วนตามที่ร่างกายต้องการ เพราะเด็กปฐมวัยเป็นช่วงของชีวิตที่ร่างกายมีการเจริญเติบโต และมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว สิ่งที่ต้องระมัดระวังและดูแลคือเรื่องอุบัติเหตุ รวมทั้งดูแลเรื่องสุขนิสัยที่ดีในด้านต่าง ๆ เพราะจะส่งผลต่อสุขภาพของเด็กโดยรวม

- **การจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เคลื่อนไหว** เด็กวัยนี้ตามลักษณะพฤติกรรมและการเรียนรู้ทางด้านร่างกายจะเป็นวัยที่ไม่อยู่นิ่ง จะเคลื่อนที่ไปมาอยู่เสมอ การจัดสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองต่อลักษณะพฤติกรรมดังกล่าว จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะเด็กจะได้เคลื่อนไหวใช้มือ เท้า แขน ขา ลำตัวในการปฏิบัติกิจกรรม และการจัดสภาพแวดล้อมที่ดียังช่วยป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจากการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก ๆ ด้วย

- **การส่งเสริมการเล่น** เด็กวัยนี้เป็นวัยที่เคลื่อนไหวไม่อยู่นิ่ง ชอบเล่น การเล่นส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมและการเรียนรู้ด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี เพราะเป็นการตอบสนองธรรมชาติของเด็กที่ไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอยู่เสมอ ทำให้เด็กมีร่างกายและสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง คล่องแคล่ว ว่องไว กระตือรือร้นและกล้ามเนื้อทุกส่วนทั้งกล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กมีความแข็งแรง มีการทำงานประสานสัมพันธ์กันของกล้ามเนื้อและอวัยวะส่วนต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการใช้พลังงานเกินในทางที่เหมาะสม ตัวอย่างการเล่นที่ส่งเสริมพฤติกรรมและการเรียนรู้ด้านร่างกาย เช่น การเล่นที่อาศัยการทรงตัว การกระโดด การปีนป่าย การมุดลอด การห้อยโหน การโยน-ขว้าง การโยกตัว และการตึงลาก การเล่นเกมการละเล่นของไทย หรือการละเล่นท้องถิ่น การเล่นเกมเสริมทักษะการเคลื่อนไหว หรือการเล่นเคลื่อนไหวและจังหวะ การเล่นปั้น คลึง ฉีก ขยำ หนีบ คีบ และการเขย่า การร่อน ปัก การเล่นกับสี การเล่นหุ่นนิ้วมือ/หุ่นมือ การเล่นเกมที่ใช้มือ และการเล่นนิ้วมือประกอบคำคล้องจอง เป็นต้น

นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ได้กำหนดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ และสนับสนุนให้เด็กรู้จักดูแลสุขภาพและสุขอนามัยส่วนตน การรักษาความปลอดภัยและการตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

สรุปได้ว่า พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถของร่างกายในการทรงตัวในอิริยาบถต่าง ๆ การเคลื่อนไหว การเคลื่อนที่ไปโดยการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก ลักษณะที่แสดงพัฒนาการทางกายที่เห็นชัด คือ การเคลื่อนไหวของเด็กวัย 3-6 ปี ขึ้นไป จะมีการเคลื่อนไหวที่เป็น การเคลื่อนไหวพื้นฐาน คือ การกระโดด ปีนป่าย กระโดดข้าม การควบคุมการวิ่ง ถีบจักรยาน การเดินทรงตัวบนกระดานแผ่นเดียว และเมื่ออายุ 5 ปีขึ้นไป จะพัฒนาเป็นการเคลื่อนไหวที่ต้องการการควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อที่ละเอียดมากขึ้น สร้างเสริมได้ด้วยการดูแลให้เด็กรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และเพียงพอ การดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และความปลอดภัย ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายและส่งเสริมการเล่นของเด็ก

2.3.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง ความรู้สึก นึกคิด เช่น ดีใจ เสียใจ พอใจ ไม่พอใจ รัก ชอบ โกรธ เกลียด กลัว และเป็นสุข ความสามารถในการแยกแยะและควบคุมการแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสม ความเข้าใจและการตัดสินใจเกี่ยวกับความถูกต้อง ความดีงามของการกระทำต่าง ๆ อันเป็นเรื่องของคุณธรรม เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง (Self-esteem) และผู้อื่น (วัฒนา ปุณฺณฤทธิ, 2557)

1) ลักษณะพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี

วัฒนา มัคคสมัน (2557) กล่าวว่า เด็กวัยนี้มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย อารมณ์ที่เห็นได้ชัดของเด็กในวัยนี้ได้แก่ อารมณ์โกรธ อารมณ์กลัว อารมณ์อิจฉาริษยา อารมณ์ร่าเริงแจ่มใส อารมณ์รักใคร่ และมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์น้อยมาก ส่วนความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมขณะเกิดอารมณ์พอมิ่บ้างถ้าได้รับการฝึกที่เหมาะสม พฤติกรรมเด่นชัดที่สุดของพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กวัยนี้ คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากความกลัว โดยเฉพาะการกลัวผีและกลัวความมืด พฤติกรรมการจับต้องอวัยวะเพศของตนเองและการเล่นสมมุติ ส่วนพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากอารมณ์อื่น ๆ นั้นมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับท่าทีและการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และบุคคลแวดล้อม และขึ้นอยู่กับการแสดงพฤติกรรมเป็นแบบอย่างของบุคคลที่แวดล้อมเด็ก

ลักษณะการเรียนรู้ทางอารมณ์ จิตใจ ของเด็กวัยนี้อยู่ในขั้นพัฒนาความคิดริเริ่มกับความรูสึกผิด เป็นระยะที่เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อม ถ้าเด็กไม่มีอิสระในการเรียนรู้ ค้นหา ก็จะทำให้เด็กเกิดความไม่สบายใจเกี่ยวกับเรื่องที่ตนไม่สามารถเรียนรู้ได้ ซึ่งจะเป็นผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็ก

2) การสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี

วัฒนา มัคคสมัน (2557) กล่าวว่า การสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี สามารถจัดผ่านการเล่น เนื่องจากเด็กวัยนี้จะพัฒนาพฤติกรรมและการเรียนรู้ด้านอารมณ์ จิตใจได้ดีผ่านการเล่น สำหรับเด็กนั้นการเล่นเป็นการระบายความรู้สึกโกรธ โมโห คับข้องใจ เศร้า โศก หรืออารมณ์เครียดออกไป เพราะอารมณ์ผิดปกติเหล่านี้จำเป็นต้องถูกระบายออกมา หากเก็บสะสมไว้จะทำให้เด็กมีอาการขุ่นมัว ซึ่งโกรธอยู่ตลอดเวลา ทำให้ไม่มีความสุข คิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่ได้ เมื่อได้ระบายออกโดยการเล่น จะทำให้อารมณ์ดีขึ้นและเป็นการขจัดความเครียดให้หายไป รวมทั้งการเล่นจะทำให้เด็กมีความรู้สึที่ดีต่อตนเอง

พรรณี ชูทัย เจนจิต (2538) ได้เสนอแนวทางการสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี ดังนี้

- **เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์** ไม่ควรพยายามให้เด็กสะกดกลั้นการแสดงอารมณ์ดังเช่นที่ผู้ใหญ่ควรจะทำ การฝึกให้เด็กยอมรับและรับรู้อารมณ์ของตนเอง อาจใช้วิธีกระตุ้นให้เด็กวิเคราะห์พฤติกรรมบางอย่างที่ไม่เป็นที่ยอมรับ เช่น อาจจะถามว่า “ทำไมหนูจึงคิดที่จะใช้ไม้ตีเพื่อนเล่าคะ” แต่การพยายามฝึกให้เด็กวัยนี้ระงับการแสดงอารมณ์เป็นสิ่งที่ยากมาก เนื่องจากวัยของเด็กยังไม่พร้อมที่จะควบคุมการแสดงพฤติกรรม เพราะการพยายามจะฝึกให้เด็กรู้จักการควบคุมอารมณ์ จะทำให้เกิดอารมณ์ขุ่นมัวยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นผลร้ายมากกว่าผลดี ดังนั้น ถ้าไม่ต้องการให้เด็กได้แสดงอารมณ์ออกอย่างเปิดเผย ก็ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกภายในขอบเขตที่กว้างขึ้น ดีกว่าการที่จะให้เด็กรู้จักการระงับความรู้สึกที่ควรจะต้องแสดงออก

- **ให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กเกิดความกลัว** เด็กวัยนี้จะมีอารมณ์กลัว หงุดหงิดหรือรำคาญได้ง่าย ไม่ควรพยายามให้เด็กสะกดกลั้นอารมณ์เหล่านี้ เพราะอาจจะก่อให้เกิดปัญหาได้ในโอกาสต่อมา ในรูปลักษณะของอาการกลัวเฉพาะอย่าง หรือมีความวิตกกังวลเกินกว่าเหตุ ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะล้อเลียนเด็กที่

แสดงอารมณ์กลัว หรือบังคับให้เด็กอยู่ในสถานการณ์ที่กลัว ตลอดจนไม่เอาใจใส่กับอารมณ์กลัวของเด็ก วิธีการที่ดีคือ แสดงให้เด็กรู้ว่าผู้ใหญ่ยอมรับและเข้าใจในอารมณ์กลัวของเขา ซึ่งเมื่อเด็กไปโรงเรียนแล้วจะเริ่มรู้สึกดีขึ้น วิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพคือ การยอมให้เด็กได้สัมผัสกับสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง และโดยใช้วิธีการของเด็กเอง คือให้เด็กได้สังเกตด้วยตนเอง อธิบายให้เด็กทราบว่า เหตุการณ์หรือสิ่งของนั้น ๆ โดยแท้ที่จริงแล้วไม่มีอันตรายใด ๆ เลย ความกลัวที่เด็กมีนั้นส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากผู้ใหญ่ โดยการดูตัวอย่างซึ่งจะทำให้เด็กเลียนแบบทั้งท่าทีและความรู้สึกที่ผู้ใหญ่มีต่อสิ่งนั้น ๆ ดังนั้นถ้าพ่อแม่เป็นคนที่กลัวอะไรแปลก ๆ ควรฝึกการควบคุมอารมณ์ให้สงบ มิเช่นนั้นแล้วเด็กจะมีความกลัวและแสดงท่าทีเช่นเดียวกัน

- **แสดงความรักและความใกล้ชิดผูกพัน** เด็กวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มไปโรงเรียน ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ที่จะมีความอิจฉาริษยาเกิดขึ้น โดยเฉพาะในระหว่างเพื่อน ๆ เมื่อเด็กเริ่มไปโรงเรียน การแก้ความอิจฉาริษยาที่เกิดขึ้นในวัยนี้ คือผู้สอนควรจะแสดงความยุติธรรม โดยเอาใจใส่เด็กทุกคนให้ทั่วถึงเท่าที่จะทำได้ เมื่อจะยกย่องใครเป็นพิเศษควรเรียกไปบอกเป็นการส่วนตัว ถ้าเด็กคนใดเป็นที่ยอมรับของผู้สอนหรือของกลุ่มมากเกินไป ก็ยอมเป็นของธรรมดาที่จะทำให้เด็กคนอื่นไม่พอใจ

- **สนองความต้องการทางอารมณ์ของเด็ก** เด็กวัยนี้ไม่ชอบให้ใครขัดใจ ดังนั้นวิธีที่ง่ายที่สุดที่ผู้ใหญ่จะสามารถทำได้คือ สอนองความต้องการทางอารมณ์ของเด็กคือ อย่าพยายามขัดใจเด็ก เพราะเมื่อขัดใจแล้วจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งเมื่อมีพฤติกรรมก้าวร้าวเกิดขึ้น เด็กก็ควรจะได้เรียนรู้วิธียับยั้งอารมณ์ก้าวร้าวของตนเอง โดยที่ผู้ใหญ่อาจต้องแกล้งทำเป็นไม่สนใจ เพราะถ้าแสดงความสนใจแล้ว จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่าการแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น จะสามารถเรียกร้องความสนใจจากผู้ใหญ่ได้ หรือทำให้ตนเองได้ในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งจะ让孩子แสดงอารมณ์ก้าวร้าวทุกครั้งเมื่อมีความต้องการในสิ่งใด ผู้ใหญ่ควรให้ความสนใจเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น แม้ว่าจะเพียงเล็กน้อยก็ให้รับชมเชยอย่างทันที ทั้งนี้เพื่อให้เด็กทราบถึงทิศทางที่จะทำหรือแสดงพฤติกรรมใดต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษที่เป็นอัตลักษณ์ มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การฟังเพลง การร้องเพลง การเล่นบทบาทสมมติ และการทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ การเล่น การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง เป็นต้น

สรุปได้ว่า พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง ความรู้สึก นึกคิด ความสามารถในการแยกแยะและควบคุมการแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสม ความเข้าใจและการตัดสินใจเกี่ยวกับความถูกผิด มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงง่าย ความสามารถในการควบคุมอารมณ์มีน้อยมาก การสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี สามารถจัดผ่านการเล่นเพราะการเล่นเป็นการระบายความรู้สึก จะทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ซึ่งผู้ใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกและช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือหรือเมื่อเกิดความกลัว และชื่นชมเมื่อเด็กแสดงออกอย่างเหมาะสม

2.3.3 พัฒนาการด้านสังคม

พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น มีทักษะการปรับตัวในสังคม (กรมวิชาการ, 2546) เป็นพัฒนาการของความสามารถแสดงพัฒนาการต่อบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมยอมรับได้ พัฒนาการที่แสดงออกจะบ่งบอกให้เห็นถึงเจตคติและค่านิยมเฉพาะตนของบุคคลนั้น (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2547) พัฒนาการทางสังคมเป็นการเรียนรู้ทักษะในการปฏิสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อน รวมถึงความสามารถในการตอบสนองทางสังคมต่าง ๆ (นภเนตร ธรรมบวร, 2549) เด็กที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมอย่างเหมาะสม จะสามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตนร่วมมือกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีความเป็นตัวของตัวเอง และรู้จักเทศะ มีมารยาทในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ เข้าใจในสถานการณ์ อารมณ์ และความรู้สึกของผู้อื่น ตลอดจนมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และบทบาททางสังคม

1) ลักษณะพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสังคมของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี

วัฒนา มัคคสมัน (2557) ได้กล่าวว่า ลักษณะพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสังคมของเด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการในการเล่นที่เป็นการเล่นกับเพื่อนหรือการเล่นแบบไม่กำหนดบทบาท (Associative play) การเล่นของเด็กในขั้นนี้ถือเป็นพื้นฐานของการเล่นรวมกลุ่มจะเล่นกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันแต่ไม่ใช่กิจกรรมเดียวกัน เด็กจะเริ่มเล่นด้วยกัน ของเล่นที่ใช้เล่นเป็นแบบเดียวกัน มีการแบ่งปันของเล่นกัน มีการพูดคุยเกี่ยวกับการเล่น แต่ยังไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการเล่น และไม่มีวัตถุประสงค์ของการเล่นร่วมกัน เด็กแต่ละคนจะเล่นสิ่งที่ตนชอบ และไม่สนใจความต้องการของเพื่อน การเล่นลักษณะนี้อยู่ในช่วง 3-4 ปี และเมื่ออายุ 4-5 ปี เด็กจะเล่นกับเพื่อนโดยมีเป้าหมายที่แน่นอนหรือการเล่นร่วมกัน (Cooperative play) เป็นการเล่นทางสังคมที่มีความซับซ้อนที่สุด เด็กต้องใช้ความพยายามในการประสานความสัมพันธ์ในระหว่างการเล่น เป็นการเล่นที่มีเป้าหมาย มีทิศทางในการเล่น มีการกำหนดกฎกติกาในการเล่น มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ว่าใครจะเล่นเป็นอะไร เป็นการเล่นที่วัตถุประสงค์ในการเล่นร่วมกัน

ลักษณะการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กวัยนี้ มีลักษณะการเรียนรู้เช่นเดียวกับลักษณะการเรียนรู้ทางอารมณ์ จิตใจ อยู่ในขั้นพัฒนาความคิดริเริ่มกับความรู้สึกผิด เป็นการเรียนรู้ที่จะพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีต่อไปในอนาคต

2) การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสังคมของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี

วัฒนา มัคคสมัน (2557) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสังคมของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี สามารถทำได้ ดังนี้

- การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสังคมผ่านการเล่น เด็กวัยนี้จะพัฒนาพฤติกรรมและการเรียนรู้ได้ดีโดยผ่านการเล่น การเล่นมีความสำคัญต่อการสร้างเสริมพฤติกรรมและการเรียนรู้ด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ดังนี้

- (1) ช่วยให้เด็กมีโอกาสฝึกวิธีการเข้าสังคม ฝึกการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีโอกาสฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

(2) ช่วยให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกของกลุ่ม เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น สามารถจัดหรือปรับตัวเองให้เข้ากับสังคม ทำให้เกิดความเข้าใจ ความอบอุ่นใจ ความเห็นอกเห็นใจต่อคนอื่นทำให้อยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข

(3) ช่วยทำให้เด็กรู้จักตั้งกฎเกณฑ์ ข้อบังคับที่เลียนแบบสังคมของผู้ใหญ่ อันเป็นการเตรียมตัวให้เด็กปรับตัวในสังคมได้ดีเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

(4) ช่วยทำให้เด็กรู้จักเหตุผล รู้จักให้อภัยกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักรอและคอยฝึกความอดทน

(5) ฝึกให้รู้จักความสามัคคี ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รู้จักเสียสละ เป็นการฝึกให้มีความพอใจและยอมรับความเป็นจริง พัฒนาความสัมพันธ์หรือความผูกพันที่ดีกับผู้อื่น เด็กรู้สึกคุ้นเคยกับเพื่อน และเกิดการช่วยเหลือ และแบ่งปันให้แก่กันและกัน

• **การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสังคมด้วยการฝึกวินัยจากการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันโดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดี** เด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองได้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร การนอนหลับพักผ่อน การขับถ่าย การเล่นกับเพื่อน การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน กิจวัตรประจำวันเหล่านี้ ผู้เกี่ยวข้องก็สามารถส่งเสริมให้เด็กมีวินัยด้วยการชวนให้ทำในสิ่งที่ดี ถูกต้อง เช่น การเก็บกวาดหลังการเล่น การล้างมือก่อนรับประทานอาหาร การเก็บที่นอน การเก็บล้างภาชนะหลังรับประทานอาหาร การรู้จักเรียงลำดับก่อนหลัง ไม่แข่งเพื่อน การไม่ทำร้ายผู้อื่น การช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น การพาเด็กทำงานเป็นนิสัย ด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก นิสัยเหล่านี้ก็จะติดตัวเด็กไปจนโตเป็นผู้ใหญ่

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดแนวทางการนำประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กอายุ 3-6 ปี ด้วยการให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวจาก การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การดูแลรักษา ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย

สรุปได้ว่า พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น มีทักษะการปรับตัวในสังคม พัฒนาการของความสามารถแสดงพัฒนาการต่อบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมยอมรับได้ แสดงออกผ่านการเล่นที่มีลักษณะเป็นการเล่นกับเพื่อนหรือการเล่นแบบไม่กำหนดบทบาท การสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสังคมของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี สามารถทำได้โดยส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ผ่านการเล่น ช่วยให้เด็กมีโอกาสฝึกวิธีการเข้าสังคม ฝึกการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีโอกาสฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ช่วยให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกของกลุ่ม

2.3.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ กับตนเอง การรับรู้ การสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จดจำ วิเคราะห์ การรู้จัก รู้เหตุผล และความสามารถในการแก้ปัญหา ตลอดจนการสังเคราะห์ ซึ่งเป็นความสามารถเชิงสติปัญญาในระดับสูง ที่แสดงออกด้วยการใช้ภาษาสื่อความหมายและการกระทำ (นิตยา คชภักดี, 2543)

1) ลักษณะพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี

วัฒนา มัคคสมัน (2557) กล่าวถึง ลักษณะพฤติกรรมที่เด่นชัดที่สุดของเด็กวัย 3-6 ปี คือ การซักถามที่เกิดจากความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากเข้าใจทุก ๆ สิ่งที่ผ่านมาเข้ามาเป็นประสบการณ์ของเด็ก และเมื่อซักถามเกี่ยวกับเรื่องใดก็มักพยายามสรุปแนวคิดจากตัวอย่างหรือเรื่องราวที่ได้รับคำอธิบายนั้น จนกว่าจะได้รับการตอบรับว่าแนวคิดที่พยายามสรุปนั้นถูกต้อง จึงจะถามเรื่องอื่น ๆ ต่อไป เด็กวัยนี้สามารถมองเห็นความเหมือนความต่างของวัตถุหรือสิ่งเร้าที่พบ ผู้ใหญ่สามารถฝึกให้เด็กรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบเรื่องเกี่ยวกับตนเองในบางเรื่องได้ เช่น การอาบน้ำ แต่งตัวเอง รับประทานอาหารตามเวลา และเก็บจานหรือชามไปล้างแล้ววางไว้ที่เดิม ฯลฯ สำหรับความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา นั้น เด็กมักเข้าใจความดี-ความไม่ดี หรือ ผิด-ถูก จากผลที่ปรากฏแก่สายตาและเป็นทีพอใจ หรือไม่พอใจเท่านั้น

ด้านพัฒนาการทางภาษา เด็กวัยนี้เข้าใจคำพูดของผู้ใหญ่ได้อย่างรวดเร็ว และมักจะเลียนแบบภาษาพูดที่ได้ยินได้ฟังจากผู้ใหญ่ได้รวดเร็วด้วย ดังนั้น เด็กที่ใกล้ชิดกับผู้ใหญ่มากจึงมักมีภาษาพูดที่ออกมาในลักษณะเกินตัว เพราะมักเลียนแบบการพูดของผู้ใหญ่ ในวัยนี้เด็กรู้จักศัพท์เพิ่มขึ้นอย่างมากและมีความสามารถในการใช้ภาษาพูดเล่าเรื่องหรือเหตุการณ์ที่พบได้ เรื่องที่พูดคุยกันระหว่างเพื่อน มักมีลักษณะต่างคนต่างพูด ในสิ่งที่ตนสนใจมากกว่าจะพูดในเรื่องเดียวกัน แต่ก็คุยกันได้ดีเพราะความสนุกของการพูดคุยระหว่างเด็ก ๆ มักอยู่ตรงต่างฝ่ายต่างได้พูดในสิ่งที่ตนอยากพูด เช่น เมื่อเด็กวัยนี้ 2 คนคุยกัน คนหนึ่งอาจพูดถึงเรื่องที่เคยไปเที่ยวชายหาดทะเลมา ในขณะที่อีกคนคุยถึงหนังทีวีซึ่งเพิ่งดูเมื่อคืน และเขาก็จะผลัดกันเล่าคนละประโยค 2 ประโยค จนแต่ละคนคุยเรื่องของตนจบเรื่องได้ เรื่องที่เด็กมักนำมาพูดคุยกันส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของตนเอง เรื่องที่ดูมาจากทีวี หรือเรื่องเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่ได้พบและเลียนแบบ

สำหรับความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งเป็นลักษณะเด่นลักษณะหนึ่งของพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก 3-6 ปีนั้น เด็กมักแสดงออกด้วยการซักถามผู้ใหญ่ก่อน ถ้ายังไม่ได้คำตอบที่พอใจก็จะแสวงหาคำตอบเอง คำตอบที่เด็กได้รับจากการซักถามหรือการค้นหาด้วยตนเองนี้ เป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ มากขึ้น และเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาความคิดความอ่านของเด็กได้อย่างมากด้วย ระวังนี้ถ้าความอยากรู้อยากเห็นของเด็กถูกสกัดกั้นด้วยการห้ามปราม ดุว่า หรือลงโทษบ่อย ๆ เด็กจะโตขึ้นพร้อมกับความเฉื่อยชาทางความคิด หรือขาดความกระตือรือร้นที่จะให้ความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวเท่าที่ควร

ลักษณะการเรียนรู้ทางสติปัญญาของเด็กวัยนี้ อยู่ในขั้นก่อนปฏิบัติการ ในช่วงอายุ 3-4 ปี จะอยู่ในขั้นก่อนเกิดความคิดรวบยอด เด็กเริ่มใช้ภาษา เข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ แต่การใช้ภาษาของเด็ก ในวัยนี้ มักจะเป็นภาษาที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เด็กจะมีลักษณะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางของความสนใจและความรู้สึกนึกคิด หลังจากอายุ 4 ขวบ ความคิดของเด็กจะมีเหตุผลขึ้น แม้จะยังคงแสดงออกในลักษณะของ

การรับรู้มากกว่าความเข้าใจ เด็กจะมองเห็นเฉพาะความเหมือน เมื่อพัฒนามาถึงขั้นนี้ เด็กจะเริ่มมองเห็นส่วนที่แตกต่าง การพัฒนาความคิดเห็นเช่นนี้จึงทำให้เด็กสามารถคิดเปรียบเทียบ สามารถจำแนกสิ่งของเป็นหมวดหมู่ และรู้จักคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ได้มากขึ้น เข้าใจและทำตามคำสั่งดีขึ้น รู้จักรักษาและเก็บข้าวของเป็นที่ เป็นทาง แม้ว่าจะไม่ถูกต้องทุกครั้งเสมอไป

2) การสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี

วัฒนา มัคคสมัน (2557) กล่าวว่า การสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี สามารถทำได้โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสนใจ และความต้องการของเด็ก เด็กวัยนี้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ค่อย ๆ เรียนรู้ และเป็นผู้ริเริ่มการเรียนรู้เอง ไม่ใช่การกำหนดจากผู้ใหญ่ เด็กวัยนี้จะถามคำถามมาก ผู้ใหญ่ควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกต ค้นคว้า ทดลองตามความสนใจของเด็ก ไม่ควรบังคับให้ทำตามที่คุณใหญ่ต้องการ และส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ทั้งที่เป็นธรรมชาติ และผู้คนรอบข้างเพราะเด็กวัยนี้มีลักษณะพฤติกรรมและการเรียนรู้ทางสติปัญญาที่จะเรียนรู้จากการมีประสบการณ์ตรง การได้ลงมือปฏิบัติค้นคว้า ทดลอง หยิบจับสิ่งของ เด็กจึงควรได้สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ ค้นคว้า ทดลอง ได้ใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ได้คิดประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ตามจินตนาการ

นอกจากนี้ พรรรณี ชูทัย เจนจิต (2538) ได้เสนอแนวทางการสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี ดังนี้

- เนื่องจากเด็กวัยนี้กำลังช่างพูด ผู้สอนควรจัดเวลาที่จะได้มีโอกาสพูด แต่ในขณะเดียวกันต้องฝึกให้เป็นผู้ฟังด้วย ผู้สอนควรให้มีการหมุนเวียนกันออกมาพูดเพื่อเป็นการแบ่งโอกาสให้กับผู้ที่พูดมากที่สุดกับผู้ที่ยืนที่สุด ได้มีโอกาสพูดเท่า ๆ กัน สำหรับผู้ปกครองควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้พูด ไม่ควรตัดบทด้วยความเบื่อหน่ายหรือรำคาญ

- เด็กวัยนี้ชอบสร้างจินตนาการ ชอบแต่งเรื่อง และชอบเล่นสมมุติ และลักษณะนี้มีแนวโน้มที่หายไปเมื่อเด็กค่อย ๆ โตขึ้น ผู้สอนจึงควรเสริมสร้างความสามารถด้านนี้ให้กับเด็กมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยอาศัยบทละคร นิทาน เรื่องเล่าและภาพวาดต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม เด็กบางคนอาจจะมีความจินตนาการมากเสียจนไม่สามารถชี้ข้อแตกต่างได้ว่าอะไรคือเรื่องจริง และอะไรคือเรื่องที่แต่งขึ้นให้คนเชื่อ ซึ่งสามารถนำไปสู่ปัญหาการปรับตัวได้

วิธีปฏิบัติที่จะไม่ทำให้การสร้างจินตนาการของเด็กต้องหยุดชะงักไป ก็คือการส่งเสริมและกระตุ้น ให้กำลังใจเด็กเล่าเรื่องต่าง ๆ ในช่วงเวลาพิเศษสำหรับการเล่าเรื่อง แต่ไม่ใช่ในเวลาหยุดพักของแต่ละวัน และในกรณีนี้ต้องเน้นให้เด็กเข้าใจว่า ถึงแม้ว่าผู้สอนจะยกย่องว่าการที่เด็กแต่งเรื่องขึ้นมาได้เองนั้นเป็นความสามารถของเด็ก แต่ในขณะเดียวกันเด็กจะต้องอธิบายได้ว่า เรื่องที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงนั้นเป็นอย่างไร

- เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยการกระทำ แม้ว่าจะมีการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการคิดแล้วก็ตาม ดังนั้น เมื่อเด็กทำอะไรเสร็จ ควรสนองความพึงพอใจให้กับเด็กอย่างทันที เพราะเด็กวัยนี้ไม่สามารถรออะไรได้นาน ๆ นอกจากนั้น การจัดกิจกรรมให้เด็กวัยนี้ ควรมีบรรยากาศของความสนุกสนาน ผ่อนปรนไม่ตึงเครียด และควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจ

- เด็ก ๆ จะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็น “รูปธรรม” และควรปล่อยให้เด็กได้รับประสบการณ์ด้วยวิธีการของเด็กเอง และตามความเหมาะสมกับวัย โรงเรียนที่ดีจะต้องสนับสนุนกิจกรรมเด็ก รวมทั้งการเปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจและได้ลงมือกระทำด้วย ถ้าผู้สอนพยายามที่จะใช้วิธีลัดโดยวิธีบอกหรือป้อนความรู้ให้แก่เด็กด้วยการพูดหรืออธิบายให้ฟัง ผลก็คือเด็กจะเรียนรู้อย่างผิวเผินเท่านั้น ดังนั้น งานที่สำคัญของผู้สอนคือการเตรียมอุปกรณ์ที่น่าสนใจต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เด็กได้ใช้ความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ ผู้สอนไม่ควรมุ่งแต่จะสอน แต่ควรสนับสนุนให้เด็กได้เรียนโดยการลงมือกระทำด้วยตนเอง ได้หยิบโน่น จับนี่ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง การที่เด็กในวัยนี้ได้รับการสอนอย่างเป็นทางการจนเกินไป จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกกลัว การตอบผิด และจะทำให้เกิดความตึงเครียดได้ง่ายกว่าการสอนในบรรยากาศที่เป็นกันเอง

การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับความสามารถตามวัยในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) กล่าวว่า การสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาการคิดเชิงเหตุผล การคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ เป็นการจัดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กวัย 3-6 ปี และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ได้กำหนดสมรรถนะที่เด็กจะมีพัฒนาการบ่งชี้ (Indicators) ในด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น การฟังนิทาน การฟังคนอ่านหนังสือ การพูดถึงบางตอนของนิทานที่ชอบเป็นพิเศษ การสนทนาต่อเนื่องด้วยคำถามหรือคำบอกเล่า การเล่าเหตุการณ์ที่ตนมีประสบการณ์ให้ผู้อื่นฟัง

สรุปได้ว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมรอบตัวต่าง ๆ กับตนเอง การรับรู้ การสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จดจำ วิเคราะห์ การรู้คิด รู้เหตุผล และความสามารถในการแก้ปัญหา ตลอดจนการสังเคราะห์ มีลักษณะ คือความพยายามซักถามที่เกิดจากความอยากรู้อยากเห็น อยากเข้าใจทุก ๆ สิ่งที่ผ่านมาเข้ามาเป็นประสบการณ์ของเด็ก การสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี สามารถทำได้โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความต้องการของเด็ก เด็กวัยนี้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ค่อย ๆ เรียนรู้ และเป็นผู้ริเริ่มการเรียนรู้เองไม่ใช่การกำหนดจากผู้ใหญ่ เด็กวัยนี้จะถามคำถามมาก ผู้ใหญ่ควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกต ค้นคว้า ทดลองตามความสนใจของเด็ก

3. การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

3.1 ความหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

McAfee, Leong & Bodrova (2004, as cited in McAfee & Leong, 2007) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมิน (Assessment) หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กจากหลักฐานการประเมินที่หลากหลายแล้วจึงจัดการเรียบเรียงและตีความข้อมูลนั้น

นภเนตร ธรรมบวร (2549) กล่าวว่า การประเมินผลพัฒนาการเด็ก หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของผู้สอนที่มีต่อพัฒนาการการเรียนรู้ ความสนใจ ความต้องการของเด็กแต่ละคน การประเมินผลถือเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นมากในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลพัฒนาการที่ดีควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ความสนใจ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การประเมินพัฒนาการที่ดีนั้น มิได้มีแต่เฉพาะการทดสอบหรือการตัดเกรดให้คะแนนเด็กหรือผู้เรียนเท่านั้น แต่ควรรวมถึงเครื่องมือชนิดอื่น ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการด้วย เช่น การสังเกต และแฟ้มผลงานเด็ก เป็นต้น

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2553) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการวัดและประเมินผลตัวเด็ก เน้นการใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดที่มีระบบและจุดมุ่งหมายในการมองความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์เด็ก การประเมินเป็นการรวบรวมข้อมูล ทั้งที่เป็นตัวเลขปริมาณ (Quantitative) และค่าทางคุณลักษณะ (Qualitative) เพื่อใช้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังเด็กเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่นและจุดด้อยของเด็ก

ดังนั้น สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทุกด้านและการเรียนรู้ของเด็ก โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติในแต่ละวัน และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็กได้อย่างเต็มศักยภาพ

3.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

นลินี ฌ นคร (2557) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้

1) การประเมินพัฒนาการเพื่อศึกษาความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็กปฐมวัยสามารถดำเนินการได้ 2 แนวทาง คือ

- การประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการโดยใช้วุฒิภาวะ คุณลักษณะตามวัยเป็นตัวเทียบเคียง เป็นการประเมินการเปลี่ยนแปลงของคุณลักษณะทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยนำผลที่ได้จากการวัดคือพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัยไปเทียบเคียงกับวุฒิภาวะ คุณลักษณะตามวัยตามที่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ แล้วพิจารณาว่าเด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามวัยช้ากว่าปกติ เร็วกว่าหรือสูงกว่าปกติมากน้อยเพียงใด

- การประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการโดยเทียบเคียงกับสิ่งที่มีมาก่อน เป็นการประเมินที่บอกความแตกต่างของสิ่งที่วัดได้ในครั้งหลังกับสิ่งที่วัดได้ในครั้งก่อนว่า คงที่ เพิ่มขึ้น หรือถดถอยไปจากเดิมสิ่งที่วัดได้ในที่นี้หมายถึง พัฒนาการที่เป็นคุณลักษณะทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยนำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาเปรียบเทียบกัน แล้วประเมินว่าพัฒนาการนั้นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างไรทิศทางใดหรือมากน้อยเพียงใด

2) การประเมินพัฒนาการเพื่อวินิจฉัย เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกหรือการกระทำของเด็กปฐมวัยที่ครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อหาจุดเด่น จุดบกพร่องและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงพัฒนาการให้เป็นไปตามวัย โดยมีระยะการประเมินดังนี้ การประเมินเมื่อเด็กเริ่มเข้ามาในสถานพัฒนาเด็กหรือสถานศึกษา เพื่อค้นหาความพร้อมการเจริญเติบโต ความสามารถในการเรียนรู้ว่าเป็นไปตามวัยมากน้อยเพียงใด มีพัฒนาการเป็นไปตามวัยหรือไม่ ซึ่งข้อมูลจะเป็นประโยชน์ในการนำมาเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การประเมินขณะอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เป็นการประเมินเพื่อให้เห็นความก้าวหน้าของพัฒนาการว่าเป็นไปในทิศทางใด หากไม่เป็นไปตามวัย ผู้สอนต้องทำการวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุ หาทางแก้ไข ออกแบบวิธีการจัดประสบการณ์และการอบรมเลี้ยงดู เพื่อบำบัด ฟันฟู หรือส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการหรือพัฒนาการเป็นไปตามวัย

3) การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for learning) เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในระหว่างการเรียนรู้การสอน เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับปรับปรุงเด็กให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน โดยผู้ดูแลเด็กและผู้สอนจะทำการประเมินพัฒนาการพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละด้านไปพร้อม ๆ กับการอบรมเลี้ยงดูหรือการจัดประสบการณ์ ทำให้เห็นความก้าวหน้าของพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กและสามารถช่วยปรับพัฒนาการได้ในทันทีทันใด การนำการประเมินเพื่อการเรียนรู้ไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูหรือจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพ และประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับกุญแจสำคัญ 5 ประการ ประกอบด้วย

- (1) วัตถุประสงค์ในการจัดประสบการณ์ชัดเจน (Clear purpose)
- (2) เป้าหมายการเรียนรู้ชัดเจน (Clear targets)
- (3) ออกแบบการประเมินที่ดี (Sound assessment design)
- (4) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (Effective communication)
- (5) ให้เด็กมีส่วนร่วม (Student involvement)

McAfee และ Leong (2007) ได้สรุปถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินพัฒนาการเด็ก ดังนี้

- 1) เพื่อสังเกตพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
- 2) เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนในการตัดสินใจและการจัดการเรียนรู้
- 3) เพื่อแยกแยะเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ
- 4) เพื่อรายงานและสื่อสารกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก

ดังนั้น สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ควรเป็นไปเพื่อการศึกษาความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็ก เพื่อวินิจฉัยและเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนใช้เป็นสารสนเทศสำคัญในการรายงานผลคุณภาพของเด็กปฐมวัยต่อผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3 หลักการของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กำหนดหลักการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
- 2) ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
- 3) ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องตลอดปี
- 4) ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวัน ด้วยเครื่องมือและวิธีที่หลากหลาย

ไม่ควรใช้แบบทดสอบ

- 5) สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก

นลินี ฌ นคร (2557) กล่าวถึง การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยควรยึดหลักการสำคัญ ดังนี้

- 1) ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่ควรแยกประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เนื่องจากพัฒนาการทุกด้านมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องประกอบกันขึ้นเป็นความพร้อม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาในขั้นต่อไป

- 2) เป็นรายบุคคล การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยต้องประเมินเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะของเด็กให้เป็นไปตามวัย ซึ่งเด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน

- 3) วิธีการหลากหลาย การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยต้องประเมินหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ วิธี เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างรอบด้านก่อนที่จะทำการสรุปผล

- 4) ดำเนินการอย่างเป็นระบบ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยต้องทำอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดเป้าหมายของการประเมิน มีการวางแผนการดำเนินการ เลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะ ถูกต้องตรงตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ และสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่สำคัญต้องมีการจดบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้เห็นร่องรอยของพัฒนาการอย่างเป็นระบบ ทุกระยะของการพัฒนา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นร่องรอยของพัฒนาการอย่างรอบด้าน และสามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น ผู้ดูแลเด็กและผู้สอนควรตระหนักถึงความสำคัญของการออกแบบเก็บรวบรวมข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้อย่างเป็นระบบ

- 5) ความต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่จัดประสบการณ์ให้แก่เด็กในแต่ละวัน ผู้สอนต้องพิจารณาอย่างรอบด้าน และดำเนินการประเมินเป็นระยะ ๆ ตลอดปี

The National Association for the Education of Young Children (NAEYC) (Bredekamp & Copple, 2002) ได้เสนอหลักการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมไว้ ดังนี้

- 1) การประเมินทางการเรียนรู้ของเด็กต้องมีเป้าประสงค์เพื่อศึกษาความก้าวหน้าและการบรรลุผลสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 2) เนื้อหาของการประเมินต้องสะท้อนความก้าวหน้าของเป้าหมายสำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนา

- 3) วิธีการประเมินต้องปฏิบัติให้เหมาะสมกับอายุและประสบการณ์ของเด็ก

4) การประเมินต้องปรับให้เหมาะกับเป้าหมายที่ต้องการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงและน่าเชื่อถือ

5) การตัดสินผลการประเมินให้คำนึงถึงสิ่งที่มากระทบกับเด็ก เช่น สภาพแวดล้อมการเลี้ยงดู สิ่งที่ได้เด็กได้รับมา จึงควรเก็บข้อมูลมาจากหลาย ๆ แหล่ง ไม่ใช่ข้อมูลจากแหล่งเดียวมาตัดสินเด็ก

6) ข้อมูลผลการประเมินต้องระบุการเรียนรู้และความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนหลักสูตร และการเรียนการสอนให้เหมาะสม

7) ในการประเมินต้องยอมรับว่าเด็กมีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันและมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

8) การประเมินเด็กสามารถเก็บข้อมูลได้จากความสัมพันธ์กับกลุ่มหรือผู้ใหญ่

Kostelnik, Soderman, Whiren (2011) ได้กล่าวเกี่ยวกับของการประเมินพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1) ลักษณะของข้อมูลการประเมินได้มาจากการสะสมอย่างต่อเนื่อง

2) มุ่งประเมินพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปมากกว่าการเรียนรู้เนื้อหาตามหลักสูตร

3) ดำเนินการประเมินจากบริบทสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติที่เด็กเรียนรู้ในกิจวัตรประจำวัน ที่เป็นปกติ

4) มุ่งประเมินสิ่งที่เป็นเป้าหมายที่ฝังลึกของเรียนรู้ตามหลักสูตร

5) อยู่บนพื้นฐานว่าเด็กได้ค้นพบอะไร และมีความสามารถอย่างไรมากกว่าข้อมูลที่ว่าเด็กรู้หรือไม่ รู้อะไร

6) มีประโยชน์ในการวางแผนจัดการชั้นเรียนและจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก

7) มีการร่วมมือกันระหว่างผู้สอน เด็ก พ่อแม่ และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

สรุปได้ว่า หลักการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย เป็นการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน ประเมินเป็นรายบุคคลตามสภาพจริงอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี ใช้วิธีการหลากหลาย และดำเนินการอย่างเป็นระบบ เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติในแต่ละวันของเด็ก เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างรอบด้านก่อนที่จะทำการสรุปผลและนำผลมาพัฒนาเด็ก มีกระบวนการในการติดต่อสื่อสาร และแลกเปลี่ยนข้อมูลการพัฒนาระหว่างผู้สอน เด็ก และผู้ปกครอง

3.4 รูปแบบการประเมินพัฒนาการ

รูปแบบการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยต้องดำเนินการให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังนี้

1) การประเมินแบบไม่เป็นทางการ

การประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาแบบไม่เป็นทางการ มีหลายวิธีที่สามารถนำไปใช้ในการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (นลินี ฅ นคร, 2557)

• **การสังเกต** เป็นการเฝ้าดูพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่เด็กแสดงออกอย่างมีเป้าหมาย ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ การสังเกตเป็นวิธีหนึ่งที่น่ามาใช้ในการประเมินในสภาพจริง ซึ่งเป็นวิธีพื้นฐานของการได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับการประเมิน การสังเกตต้องดำเนินการควบคู่ไปกับวิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือชนิดอื่น ๆ

ประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความตรง ความเชื่อถือได้ เช่น การสังเกตใช้ควบคู่ไปกับการบันทึกข้อมูลโดยใช้แบบบันทึก แบบสำรวจรายการ มาตรฐานค่า เป็นต้น เมื่อพิจารณาถึงวิธีการเข้าถึงข้อมูล

การสังเกตสามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้ เช่น ถ้าอิงรูปแบบของการสังเกตก็สามารถใช้แนวทางการสังเกตแบบมีโครงสร้างกับแบบไม่มีโครงสร้าง ถ้าอิงการมีส่วนร่วมก็เลือกการสังเกตแบบมีส่วนร่วมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เทคนิควิธีการสังเกตแต่ละวิธีแตกต่างกัน มีข้อดีและข้อจำกัดที่ต่างกัน ทั้งนี้ การเลือกใช้ต้องดำเนินการอย่างระมัดระวัง ต้องคำนึงถึงความเป็นกันเอง พัฒนาการของเด็ก บริบทของสิ่งที่ต้องการสังเกต

- **การบันทึก** เป็นวิธีการหนึ่งของการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งใช้เก็บข้อมูลในสภาพจริง สามารถใช้เก็บข้อมูลได้ทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล เมื่อก้าวถึงการบันทึกข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การบันทึกภาพ การบันทึกเสียง และการบันทึกโดยการจดหรือเขียน การบันทึกจะช่วยเก็บร่องรอยข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ พูดคุย ข้อควรระวังสำหรับการใช้วิธีการบันทึก ผู้สอนต้องจดบันทึกตามสภาพข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยไม่ใส่ความรู้สึกหรือความคิดเห็นลงไป บันทึกทั้งข้อมูลที่เป็นทางบวกและทางลบ บันทึกทันที และสิ่งที่บันทึกบางครั้งไม่สามารถรายงานทั่วไปได้

- **การสัมภาษณ์** เป็นวิธีพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคล ผู้สอนควรใช้ภาษาที่เหมาะสมและภาษานั้นต้องง่ายต่อการเข้าใจ การสัมภาษณ์เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการที่สามารถเก็บได้ในสถานการณ์จริงขณะจัดประสบการณ์และเป็นวิธีที่เกิดขึ้นได้โดยธรรมชาติ ซึ่งผู้สอนสามารถทำได้อย่างอัตโนมัติขณะจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก สิ่งสำคัญที่ผู้สอนควรพึงระวังในการสัมภาษณ์หรือพูดคุยคือ ต้องเป็นไปอย่างมีจุดหมาย

- **การสอบถาม** เป็นวิธีการที่ให้เด็กแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก ข้อคำถามที่ใช้เป็นได้ทั้งข้อคำถามปลายเปิดและปลายปิด การสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กสามารถถามได้ทั้งตัวเด็กและผู้ปกครอง ซึ่งมีลักษณะคล้าย ๆ กับการสัมภาษณ์ ต่างกันตรงที่แบบสอบถาม ผู้ตอบเขียนลงไปแบบที่สอบถาม สำหรับการสัมภาษณ์ผู้ตอบตอบผ่านคำพูด ผู้ถามเป็นผู้บันทึก กรณีเด็กปฐมวัยหรือผู้ปกครองที่มีข้อจำกัดในการอ่านและเขียน ผู้สอนใช้วิธีอ่านให้ฟังและบันทึกคำตอบให้

- **การทำสังคมนิติ** เป็นวิธีการศึกษาลักษณะทางจิตของกลุ่มคนที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจ และสังคมของเด็กปฐมวัย วิธีนี้จะทำให้ผู้สอนทราบว่าเด็กมีพัฒนาการอย่างไรเมื่ออยู่กับเพื่อน เพื่อนยอมรับหรือไม่ยอมรับ เพื่อนชอบหรือไม่ชอบ เมื่อนำวิธีนี้มาใช้กับเด็กปฐมวัย ผู้สอนต้องอาศัยการสัมภาษณ์พูดคุย แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวัดผั่งเส้นทางแสดงความสัมพันธ์ของเด็กและเพื่อนในกลุ่ม การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีนี้ผู้ดูแลเด็กและผู้สอนควรระมัดระวังในการใช้และการแปลผล เนื่องจากอารมณ์ของเด็กปฐมวัยเปลี่ยนแปลงง่าย ความไม่คงที่ของอารมณ์และการยึดเหตุผลตนเอง อาจทำให้การแปลผลทางอารมณ์ จิตใจ และสังคมคลาดเคลื่อนได้

- **การปฏิบัติ** การประเมินจากการปฏิบัติ (Performance-based assessment) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลของสิ่งที่ต้องการประเมินด้วยวิธีการให้ลงมือทำงาน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาและปรับปรุงตัวเองภายใต้ประสบการณ์ที่ผู้สอนจัดให้ การประเมินจากการปฏิบัติในระดับปฐมวัย ผู้สอนต้อง

ประเมินแบบองค์รวม (Holistic assessment) และใช้วิธีการต่าง ๆ มาช่วยในการเก็บข้อมูลเพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างรอบคอบ ข้อควรระวังในการใช้วิธีการปฏิบัติ คือ สิ่งที่ทำให้เด็กปฏิบัติต้องไม่ยากเกินวัย ทำลายความสามารถและที่สำคัญที่สุดคือต้องผ่านการวิเคราะห์แล้วว่า งานนั้นเป็นตัวแทนที่สำคัญของสิ่งที่ต้องการวัดและมีความตรง

- **การเล่น** การประเมินจากการเล่น (Play-based assessment) เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เห็นพัฒนาการของเด็กในทุกด้าน ทั้งการเจริญเติบโตทางร่างกาย พัฒนาการในด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ ขณะเดียวกันการเล่นก็สามารถสะท้อนผลของการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เช่น ผู้สอนได้เห็นทักษะการสื่อสาร ความคล่องแคล่วทางกาย การตัดสินใจทางสังคม ความร่วมมือ เป็นต้น การเล่นอย่างเป็นระบบจะสัมพันธ์กับการพัฒนาและการเรียนรู้ การเล่นมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา ความเข้าใจ อารมณ์ จิตใจ สังคม และทักษะทางกาย ดังนั้น ขณะที่เด็กเล่น ผู้สอนสามารถทำการประเมินพัฒนาการ พัฒนาการศักยภาพ ตลอดจนความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างรอบด้านและได้ตรงตามสภาพจริงมากที่สุด

2) การประเมินแบบเป็นทางการ

การประเมินแบบเป็นทางการ สามารถดำเนินการได้ 2 วิธี คือ

- **การใช้เครื่องมือมาตรฐานเฉพาะทาง** เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก เครื่องมือมาตรฐานเฉพาะทางนี้เป็นเครื่องมือทางกายภาพที่มีมาตรฐาน ใช้สำหรับวัดความเจริญเติบโตและพัฒนาการทางร่างกาย เช่น เครื่องชั่งน้ำหนัก ที่วัดส่วนสูง สายวัด เครื่องมือวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ เครื่องมือวัดสายตา เป็นต้น

- **การทดสอบ** เป็นวิธีการทางจิตวิทยาที่ใช้สำหรับวัดพัฒนาการ พัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก เครื่องมือประเมินประเภทนี้ไม่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดทางตรงได้ ต้องวัดผ่านเครื่องมือซึ่งในที่นี้คือ แบบทดสอบ (Test) แบบวัด (Scale) หรือแบบสำรวจ (Inventory) การทดสอบด้วยแบบทดสอบแบบวัด หรือแบบสำรวจกับเด็กปฐมวัยนั้นมีข้อพึงระมัดระวังในการใช้คือ ถ้าผู้สอนขาดทักษะหรือไม่เข้าใจกระบวนการวัดหรือแม้กระทั่งไม่เข้าใจธรรมชาติของเด็กปฐมวัย อาจทำให้ผลการวัดคลาดเคลื่อนได้ จึงไม่ควรใช้แบบทดสอบในเด็กปฐมวัย

3.5 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กล่าวถึงการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยว่า ควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ซึ่งวิธีการที่นิยมใช้มีดังนี้

- 1) **การสังเกตและการบันทึก** แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ การสังเกตแบบเป็นทางการ คือ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และการสังเกตแบบไม่เป็นทางการ คือ การสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพัฒนาการที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ผู้สอนต้องจดบันทึกสิ่งที่รวบรวมได้จากการสังเกตอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ผู้สอนต้องทำอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโตและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสังเกตและบันทึกพัฒนาการเด็กปฐมวัยสามารถใช้แบบง่าย ๆ ดังนี้

- **แบบบันทึกพัฒนาการแบบเป็นทางการ** โดยกำหนดประเด็นหรือพัฒนาการที่ต้องการสังเกตระบุชื่อ นามสกุลเด็ก วัน เดือน ปี เกิด ว่างล่วงหน้า รวมทั้งชื่อผู้ทำการสังเกต ดำเนินการสังเกตโดยบรรยาย

พัฒนาการเด็กที่สังเกตได้ตามประเด็น ผู้สังเกตต้องบันทึกวัน เดือน ปีที่ทำการสังเกตแต่ละครั้ง ข้อมูลการสังเกตที่บันทึกลงในแบบบันทึกพัฒนาการนี้จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจพัฒนาการเด็กได้ดีขึ้น และทราบว่าเด็กแต่ละคนมีจุดเด่น มีความต้องการ มีความสนใจ หรือต้องการความช่วยเหลือในเรื่องใดบ้าง

- แบบบันทึกพัฒนาการแบบไม่เป็นทางการ เป็นการบันทึกพัฒนาการ เหตุการณ์ หรือจากการจัดประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน โดยระบุชื่อ นามสกุล วัน เดือน ปีเกิดเด็ก ผู้สังเกต วัน เดือน ปีที่บันทึกอาจบันทึกโดยใช้การบรรยาย ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำอย่างไร ซึ่งจะเน้นเฉพาะเด็กรายกรณีที่ต้องการศึกษา ควรมีรายละเอียดและข้อมูลที่ชัดเจน ผู้สังเกตควรบรรยายสิ่งที่เด็กทำได้มากกว่าสิ่งที่เด็กทำไม่ได้ และวิเคราะห์ประเด็นการประเมินตามสภาพที่พึงประสงค์อย่างเป็นระบบ ข้อมูลในการบันทึกต้องตรงตามความเป็นจริง ซึ่งข้อดีของการบันทึกรายวัน คือ การสังเกตนี้จะชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็ก จะช่วยให้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล รวมทั้งช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลสำหรับวินิจฉัยเด็กได้ชัดเจนขึ้นว่าสมควรจะได้รับคำปรึกษาเพื่อลดปัญหา หรือส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง และเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ดียิ่งขึ้น

- แบบสำรวจรายการ โดยกำหนดประเด็นหรือพัฒนาการที่ต้องการสำรวจ ระบุชื่อ นามสกุล เด็กวัน เดือน ปี เกิด ไว้ล่วงหน้า มีการกำหนดรายการพัฒนาการที่ต้องการสำรวจละเอียดขึ้น และกำหนดเกณฑ์ในการสำรวจพัฒนาการ เช่น ปฏิบัติ-ไม่ปฏิบัติ ทำได้-ทำไม่ได้ เป็นต้น ช่วยให้ผู้สอนสามารถบันทึกได้สะดวกขึ้น ควรมีการสำรวจพัฒนาการในเรื่องเดียวกันอย่างน้อย 3 ครั้ง เพื่อยืนยันว่าเด็กทำได้จริง

2) การบันทึกการสนทนา เป็นการบันทึกการสนทนาทั้งแบบเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลเพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็ก ความสามารถในการคิดรวบยอด การแก้ปัญหา รวมถึงพัฒนาการด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ และบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพัฒนาการหรือบันทึกรายวัน โดยระบุ ชื่อ นามสกุล อายุเด็ก ภาครเรียนที่ และกิจกรรมที่ใช้สนทนา

3) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระ จะทำให้สามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้

4) การจัดทำสารนิทัศน์ (Documentation) เป็นการจัดทำข้อมูลที่เป็นหลักฐานหรือแสดงให้เห็นร่องรอยของการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากการทำกิจกรรมทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม สารนิทัศน์เป็นการประมวลผลที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดประสบการณ์ของผู้สอนและร่องรอยผลงานของเด็กจากการทำกิจกรรมที่สะท้อนถึงพัฒนาการในด้านต่าง ๆ การจัดทำสารนิทัศน์มีหลายรูปแบบ ได้แก่

- พอร์ตโฟลิโอสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล เช่น การเก็บชิ้นงานหรือภาพถ่ายเด็กขณะทำกิจกรรม มีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการบันทึกเสียง บันทึกภาพที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในงานที่เด็กทำ เป็นต้น

- การบรรยายเกี่ยวกับเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับ เช่น การสอนแบบโครงการ (Project Approach) สามารถให้สารนิทัศน์เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทุกด้าน ทั้งประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก

และการสะท้อนตนเองของผู้สอน รูปแบบการบรรยายเรื่องราวจึงมีหลายรูปแบบ อาจได้จากการบันทึก การสนทนาระหว่างเด็กกับผู้สอน เด็กกับเด็ก การบันทึกของผู้สอน การบรรยายของพ่อแม่ผู้ปกครองในรูปแบบ หนังสือหรือจดหมาย แม้กระทั่งการจัดแสดงบรรยายสรุปให้เห็นภาพการเรียนรู้ทั้งหมด

- การสังเกตและบันทึกพัฒนาการเด็ก เช่น ใช้แบบสังเกตพัฒนาการ การบันทึกสั้น
- การสะท้อนตนเองของเด็ก เป็นคำพูดหรือข้อความที่สะท้อนความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก จากการสนทนา การอภิปรายแสดงความคิดเห็นของเด็กขณะทำกิจกรรม ซึ่งอาจบันทึกด้วยเทคโนโลยี บันทึกเสียงหรือบันทึกภาพ

- ผลงานรายบุคคลและรายกลุ่ม ที่แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ ความสามารถ ทักษะ จิตนิสัย ของเด็ก

5) การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก เป็นการประเมินการเจริญเติบโตด้านร่างกายของเด็ก ซึ่งการพิจารณาการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ทั่ว ๆ ไปอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ พัน และการเจริญเติบโตของกระดูก แนวทางประเมินการเจริญเติบโต มีดังนี้

- การประเมินการเจริญเติบโตโดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติในกราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งใช้สำหรับติดตาม การเจริญเติบโตโดยรวม

- การตรวจสุขภาพอนามัย เป็นการตรวจสอบที่แสดงคุณภาพชีวิตของเด็ก โดยพิจารณา ความสะอาด สิ่งผิดปกติของร่างกายที่จะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการเจริญเติบโตของเด็ก

สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ดีต้องเป็นส่วนหนึ่งกับการจัดกิจกรรมประจำวัน การประเมินช่วยให้ผู้สอนทราบพัฒนาการของเด็ก เข้าใจเด็ก และรู้ว่าควรทำอย่างไรจึงจะสามารถ ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเต็มที่ ผู้สอนจึงควรศึกษาวิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์ การประเมินที่เหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย วางแผนการประเมินให้เหมาะสม ใช้ผลการประเมินในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินจึงถือเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือ ที่ช่วยทำให้ผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์อย่างมีคุณภาพ

3.6 การนำผลการประเมินพัฒนาการไปใช้

McAfee & Leong (2007) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการนำผลการประเมินพัฒนาการของเด็กไปใช้ ดังนี้

1) นำไปใช้ในการวางแผนจัดการปรับปรุงพัฒนาโปรแกรมการดำเนินงานต่าง ๆ โดยข้อมูล การประเมินมาใช้ในการสะท้อนความคิด วางแผนวิธีการต่าง ๆ ที่จะสนองความต้องการของเด็ก เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก

2) นำไปใช้เพื่อสนองความต้องการของเด็กรายบุคคลหรือรายกลุ่ม รวมไปถึงห้องเรียน คณะอายุ ในการตอบสนองความต้องการของเด็กรายบุคคล อาจต้องนำเด็กมาจากกลุ่มไปสังเกตละเอียด ในเรื่องที่ทำไม่ได้ จึงต้องปรับกิจกรรมให้เด็กได้แสดงความสามารถให้เราประเมินได้ และการใช้ผลของการประเมินรายงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือ การสื่อสารระหว่างผู้สอนกับเด็กถึงความก้าวหน้าของเด็ก อาจใช้ภาพ

และคำง่าย ๆ ที่เด็กสามารถเข้าใจได้ เด็กควรทราบถึงความสำเร็จของตนเองและสิ่งที่จะเรียนรู้ต่อไป การสื่อสารกับผู้ปกครองช่วยให้ครอบครัวเข้าใจพัฒนาการเด็ก เพื่อช่วยส่งเสริมให้พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การสื่อสารและการประสานกำลังกับหน่วยงาน บุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ การส่งต่อข้อมูลการสื่อสารและประสานความร่วมมือในการบริการพิเศษ โดยอาจเป็นข้อมูลความก้าวหน้าแบบบรรยายและรายงานแบบประเมินค่า

3) นำไปใช้เพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ หลักสูตร และการจัดชั้นเรียน เช่น การจัดตารางกิจกรรมปรับเปลี่ยนพื้นที่ในห้องเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อบรรลุผลที่แตกต่าง การเลือกและจัดวัสดุ สื่อการสอน ปรับปรุงลำดับชั้นการสอนที่ชัดเจนและเอื้อต่อการเรียนรู้ หาวิธีการเพื่อปรับการสอนให้ช่วยเหลือสนับสนุนเด็กให้พัฒนาความสามารถในการทำงานต่าง ๆ นำข้อมูลมาคิดหาวิธีใหม่ หรือปรับโครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก

บัญชา แสหนทวิ (2557) ได้ให้แนวทางในการใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ข้อมูลผลการประเมินจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้สอนได้ออกแบบไว้เป็นไปตามแผนที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

1) เมื่อเด็กได้รับการประเมินในขณะที่อยู่ในกระบวนการจัดประสบการณ์ ข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินผลจะบอกให้ผู้สอนและผู้ดูแลเด็กทราบว่า เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการด้านใด เป็นอย่างไร มีความพร้อมในเรื่องใด พร้อมทั้งจะเรียนรู้ในเรื่องใด และมีความสามารถที่จะทำอะไรได้บ้าง เพื่อนำไปสู่การจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความพร้อมและความสนใจของเด็ก

2) ผู้สอนและผู้ดูแลเด็กสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผลจากการประเมินทำให้ทราบถึงประสบการณ์ที่จัดให้กับเด็ก ว่าเด็กมีการเรียนรู้ในเรื่องที่ผ่านมามากน้อยเพียงไร ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการแต่ละด้านของเด็ก จะนำไปใช้เป็นฐานในการวางแผนที่สอดคล้องกับพื้นฐานของเด็ก และปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่เหมาะสม

3) ผู้สอนและผู้ดูแลเด็กสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับช่วงเวลาแห่งความพร้อมของเด็ก ทั้งนี้ เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน ทั้งในเรื่องความสามารถในการเรียนรู้และความพร้อมในการเรียนรู้ การประเมินเป็นรายบุคคลทำให้มีข้อมูลและสารสนเทศของเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกัน แล้วยนำมาใช้ประโยชน์ในการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับช่วงเวลาของความพร้อมทางการเรียนของเด็ก

สรุปคือ การนำผลการประเมินพัฒนาการของเด็กไปใช้ ดำเนินการได้หลายด้าน ทั้งในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาโปรแกรมการดำเนินงานต่าง ๆ การนำไปใช้เพื่อสนองความต้องการของเด็ก รายบุคคลหรือรายกลุ่ม และการนำไปใช้เพื่อการปรับปรุงการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557) ได้ศึกษาผลการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาที่เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล : ด้านเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยโดยพัฒนาเครื่องมือ วิธีการวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านเด็กปฐมวัยที่เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล 2) เพื่อนำเครื่องมือ วิธีการวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านเด็กปฐมวัยที่เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล ไปใช้ในการสำรวจ ติดตาม และประเมินผลนโยบายด้านเด็กปฐมวัย 3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประกอบด้วยผู้บริหาร 20 คน ผู้สอน/ผู้ดูแลเด็ก 150 คน ผู้ปกครอง 200 คน เด็กปฐมวัย 200 คนจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั่วประเทศ ทุกสังกัด จำนวน 20 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสังเกตพัฒนาการเด็กปฐมวัย 7 ด้าน ดังนี้ ด้านสังคมและอารมณ์ ด้านการเรียนรู้ ด้านภาษาและการอ่าน ด้านคณิตศาสตร์ ด้านร่างกาย ด้านจริยธรรม และด้านการสร้างสรรค์ ปรากฏว่า เด็กส่วนใหญ่สามารถแสดงพัฒนาการได้เหมาะสมตามวัย ในพัฒนาการทั้ง 7 ด้าน พัฒนาการที่เด็กทำได้มากที่สุดในแต่ละพัฒนาการ ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านสังคมและอารมณ์ : การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของสังคมอย่างง่าย ๆ ในครอบครัว/โรงเรียน/ชุมชน เด็กสามารถทำได้ ร้อยละ 99 2) พัฒนาการด้านการเรียนรู้ : การบอกหรือใช้คำที่บอกช่วงเวลาของวันได้ถูกต้อง (เช่น เช้า กลางวัน เย็น) เด็กสามารถทำได้ร้อยละ 99.5 3) พัฒนาการด้านภาษาและการอ่าน : เลือกใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามความหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะคำที่ใช้ในกิจวัตร (เช่น แปรงฟัน อาบน้ำ สระผม กินข้าว) เด็กสามารถทำได้ ร้อยละ 99.0 4) พัฒนาการด้านคณิตศาสตร์ : หยิบของตามจำนวน 1 ถึง 5 และบอกจำนวนได้อย่างถูกต้อง เรียงลำดับตัวเลขอารบิกจาก 1 ถึง 10 ได้ และรวมสิ่งของหรือนับนิ้วรวมกัน โดยใช้จำนวน 1-5 ได้ รวม 1 ครั้ง เด็กทำได้ ร้อยละ 100 5) พัฒนาการด้านร่างกาย : วาดรูปสี่เหลี่ยมตามรูปตัวอย่างได้ เด็กทำได้ ร้อยละ 100 6) พัฒนาการด้านจริยธรรม : บอกได้ว่าการทำร้ายคนหรือสัตว์ในนิทานหรือเหตุการณ์ที่พบเห็นเป็นสิ่งที่ไม่ดี เด็กทำได้ร้อยละ 100 7) พัฒนาการด้านการสร้างสรรค์ : ละเอียดหรือระบายสี วาดรูป หรือปั้นตามจินตนาการ และเล่าหรืออธิบายได้ และวาดหรือปั้นหรือประดิษฐ์ หรือพับ ฉีก ปะกระดาขตามจินตนาการในหัวข้อที่กำหนด เด็กทำได้ร้อยละ 99.5 เท่ากัน สำหรับพัฒนาการที่เด็กทำได้ค่อนข้างมากคือ การบอกชื่อเพลงที่ตนเองชอบได้อย่างน้อย 5 เพลง (พัฒนาการด้านการสร้างสรรค์) ที่มีเด็กทำไม่ได้ถึง 33 คน จาก 200 คน ซึ่งเด็กที่ทำไม่ได้เนื่องจากเด็กไม่รู้จักชื่อเพลงที่ร้อง ส่วนพัฒนาการที่ไม่ปรากฏว่าเด็กทำได้หรือไม่ได้ คือ การใช้ช้อนและส้อมทานอาหาร พบเด็กไม่ปรากฏพัฒนาการ 26 คน เนื่องจากโรงเรียนไม่ได้ให้เด็กทานอาหารโดยใช้ช้อนและส้อม รวมทั้งที่บ้านเด็กเองก็ไม่ได้ให้เด็กทานอาหารโดยใช้ช้อนและส้อมเช่นกัน การที่เด็กส่วนใหญ่แสดงพัฒนาการได้ในพัฒนาการด้านต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าเด็กได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดีจากที่บ้านและที่โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนเองได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างสอดคล้อง เหมาะสมตามวัย

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ครั้งที่ 6 พ.ศ.2560 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยและเปรียบเทียบกับการศึกษาที่ผ่านมาระดับเขตสุขภาพและระดับประเทศ 2) ศึกษาพัฒนาการของมารดาระยะตั้งครรภ์ คลอด หลังคลอด และการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของครอบครัว 3) ศึกษาปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อการพยากรณ์โอกาส

พัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บิดา มารดา หรือผู้เลี้ยงดูเด็กอย่างน้อย 6 เดือนอย่างต่อเนื่อง และเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 8 เดือน 16 วัน ถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน จำนวน 10,053 คน เครื่องมือคือ แบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ประกอบด้วย กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก ภาษาและการใช้ภาษา และสังคมและการปรับตัว ใช้สถิติเชิงพรรณนา และใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Logistic Regression) ผลการศึกษาปรากฏว่า พัฒนาการเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาที่ผ่านมาระดับเขตสุขภาพและระดับประเทศมีพัฒนาการสมวัยรวมทุกด้าน ร้อยละ 67.50 และเมื่อจำแนกรายด้าน ปรากฏว่า ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่มีพัฒนาการ ร้อยละ 94.80 ด้านสังคมและการช่วยเหลือตนเอง มีพัฒนาการ ร้อยละ 92.10 ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กมีพัฒนาการ ร้อยละ 90.40 และด้านภาษาและการใช้ภาษามีพัฒนาการ ร้อยละ 78.40 ซึ่งเมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ ปรากฏว่า เด็กกลุ่มอายุ 0-2 ปี มีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 76.80 และพัฒนาการลดลงเมื่อเด็กอายุ 3-5 ปี ถึงร้อยละ 58.00 ทั้งนี้ เมื่อจำแนกพัฒนาการสมวัยรายด้านของเด็กอายุ 0-2 ปี มีพัฒนาการสมวัยด้านสังคมและการช่วยเหลือตนเอง ร้อยละ 93.20 ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ร้อยละ 93.90 ด้านภาษาและการใช้ภาษา ร้อยละ 98.00 และด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ร้อยละ 95.20 ในขณะที่เด็กอายุ 3-5 ปี มีพัฒนาการสมวัยรายด้าน ดังนี้ ด้านสังคมและการช่วยเหลือตนเอง ร้อยละ 91.00 ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ร้อยละ 86.80 ด้านภาษาและการใช้ภาษา ร้อยละ 68.70 และด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ร้อยละ 94.50

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยในพื้นที่ เขตตรวจราชการที่ 2 กับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนระดับปฐมวัยในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 2 เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยในสถานศึกษา 3 สังกัดในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 2 แยกเป็นสังกัดได้ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา (สพป.) จำนวน 40 คน องค์กรปกครองท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 39 คน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 38 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และด้านการนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผลจากการศึกษาปรากฏว่า 1) ครูผู้สอนปฐมวัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านนโยบายของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามลำดับ 2) ด้านนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้การสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางนโยบายในการ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และผู้บริหารสถานศึกษามีทิศทางการส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนปฐมวัยให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ 3) ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 พบว่า เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการดำเนินการประชุมวางแผน ปรีกษาหารือ เพื่อเตรียมการจัดทำแผนการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ครูผู้สอนร่วมจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีการรับรู้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ตามลำดับ 4) ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปรากฏว่า โดยรวมและรายข้อครูผู้สอนปฐมวัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ดังนี้ มีการเตรียมการจัดทำแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และติดตามประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็กปฐมวัย ครูได้รับการอบรมพัฒนาเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และสถานศึกษาได้มีการวางแผนจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านปฐมวัย ตามลำดับ 5) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปรากฏว่า โดยรวมและรายข้อ ครูผู้สอนปฐมวัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลภายในสถานศึกษาตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จัดประชุมชี้แจงให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบในการเตรียมการเพื่อรองรับการติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งผลต่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย ตามลำดับ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้ส่วนราชการนำไปใช้ในการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยมีแนวโน้มพัฒนาการสูงตีสมส่วนและระดับ IQ ดีขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า 1) เด็กไทยวัยแรกเกิดถึง 5 ปี ร้อยละ 25.92 มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก และสติปัญญาที่สงสัยล่าช้ากว่าครึ่ง ซึ่งเป็นผลจากการบริโภคอาหารของแม่และเด็ก การเลี้ยงดูและกิจกรรมทางกายของเด็ก 2) ด้านสถานการณ์ระดับสติปัญญา (IQ) พบว่า ระดับ IQ เฉลี่ยเท่ากับ 98.23 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ปกติ ค่อนไปทางต่ำกว่าค่ากลางของมาตรฐานสากลในปัจจุบัน (IQ = 100) แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2554 ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 94.58 อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมของประเทศ พบว่า ยังมีเด็กที่มี IQ ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ (IQ < 90) อยู่ถึงร้อยละ 31.81 และอยู่ในเกณฑ์บกพร่อง (IQ < 70) ถึงร้อยละ 5.8 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานสากลคือไม่ควรเกินร้อยละ 2 อย่างไรก็ตามยังมีเด็กที่มี IQ อยู่ในเกณฑ์ฉลาดมาก (IQ ≥ 130) ถึงร้อยละ 7.9 แสดงให้เห็นถึงช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มที่มี IQ สูงกับกลุ่มที่มี IQ ต่ำ และมีแนวโน้มที่ช่องว่างนี้จะขยายมากขึ้นหากไม่มีการดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มที่มีปัญหาดังกล่าวอย่างทันท่วงที 3) เด็กไทยร้อยละ 77.1

มี EQ อยู่ในเกณฑ์ปกติขึ้นไป ส่วนอีกร้อยละ 23 อยู่ในระดับควรได้รับการพัฒนา ขณะเดียวกันแนวทางในการเลี้ยงดูเด็กยังพบว่า หลายครอบครัวยังมีแนวทางที่ไม่สอดคล้องกับพัฒนาการและธรรมชาติในการเรียนรู้ของเด็ก อาทิ 1) เร่งรัดพัฒนาสมองลูก ด้วยการ “เร่งเรียน เขียนอ่าน” ส่งเสริมการติวสอบเข้าอนุบาล/เน้นวิชาการมากเกินไป โดยขาดความเข้าใจเรื่องของเงื่อนไขในการพัฒนาสมอง จึงทำให้จำกัดกรอบความคิด ปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ และทำให้เด็กขาดโอกาสในการพัฒนาร่างกาย (กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก) การกำกับอารมณ์ 2) การเลี้ยงดูแบบ Over Protect ทำให้เด็กเอาแต่ใจ สนใจแต่ตัวเอง ขาดภูมิคุ้มกันด้านความผิดหวัง ไม่รู้จักช่วยตัวเอง ไม่แบ่งปัน 3) การเลี้ยงดูติดเทคโนโลยี โดยเฉพาะการใช้แท็บเล็ตเลี้ยงลูก ส่งผลเสียต่อประสาทตา การปลูกเร้าสมองที่มากเกินไปปวดหัว หงุดหงิดง่าย และนอนหลับยาก สำหรับผลกระทบต่อสังคมก่อให้เกิดบุคลิกนิสัยเก็บตัว ไม่มั่นใจในตัวเอง ส่งผลให้พัฒนาการด้านสื่อสารลดลง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) ได้ศึกษาสภาพการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย 2) ศึกษาผลของการจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย 3) ศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาปฐมวัยของประเทศไทยในอนาคต ทั้งการศึกษารูปแบบในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย โดยหน่วยงาน องค์กร และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่จัดและร่วมจัดการศึกษา 4) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย ที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย มีสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในภาพรวมระดับดีมากร้อยละ 40.7 ระดับดี ร้อยละ 58.0 และระดับพอใช้/ปรับปรุง/ไม่รับรอง ร้อยละ 1.3 จากการพิจารณาผลการประเมินจำแนกตามพื้นที่ พบว่าสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครมีคุณภาพมากกว่าสถานศึกษาในพื้นที่อื่น และเมื่อเทียบกันในแต่ละภาค สถานศึกษาที่อยู่ในเขตเทศบาลจะมีคุณภาพมากกว่าสถานศึกษานอกเขตเทศบาล 2) ผลการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา เด็กที่อยู่ในครัวเรือนฐานะปานกลางและร่ำรวยมีโอกาสที่จะมีพัฒนาการสมวัยด้านสติปัญญามากกว่าเด็กที่อยู่ในครัวเรือนยากจนประมาณร้อยละ 7-10 สำหรับด้านกิจกรรม พบว่า การมีกิจกรรมที่ตรงกับพัฒนาทักษะสติปัญญาในแต่ละด้าน จะทำให้เด็กมีแนวโน้มที่จะมีพัฒนาการที่สมวัยในด้านดังกล่าวมากขึ้น เช่น การอ่านคำที่สามารถพัฒนาได้จากการอ่านหนังสือ ฟังนิทาน ร้องเพลง หัดเรียกชื่อ เป็นต้น พัฒนาการด้านกายภาพ ปัจจัยที่โดดเด่นในการเป็นตัวผลักดันให้เด็กเกิดพัฒนาการที่สมวัยคือ กิจกรรมการเล่นกับเด็ก ทำให้เด็กมีแนวโน้มที่จะมีพัฒนาการที่สมวัยสูงขึ้น กิจกรรมเหล่านี้มีผลต่อโอกาสในการพัฒนาด้านการหยิบจับสิ่งของเพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 15 และโอกาสในการมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 20 พัฒนาการด้านสังคมและอารมณ์ อายุของแม่/ผู้ดูแลมีผลอย่างชัดเจนต่อพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม โดยยิ่งอายุน้อยมีแนวโน้มทำให้เด็กสามารถเข้ากับเด็กคนอื่นได้ดียิ่งขึ้น 3) แนวโน้มการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย การจัดสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนตั้งแต่กระบวนการทัศน หลักการ วิธีการ โดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ และเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการทำงานในอนาคต สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ (1) ห้องเรียน มีมุมเรียนรู้และเทคโนโลยี การเล่นและออกกำลังกาย พักผ่อน เปิดโล่ง อุปกรณ์การเรียนการสอน (2) หลักสูตร ส่งเสริมการเรียนรู้แบบ สหวิทยาการ (3) การเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย การประเมินผล

ผ่านการประเมินตนเองและเพื่อน และ (4) ผู้สอนติดต่อสื่อสารกับผู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็ก เช่น ผู้ปกครอง รวมทั้งองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการเรียนของเด็กและสอนร่วมกันเป็นทีม 4) ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย (1) ภาครัฐต้องกระจายคุณภาพและประสิทธิภาพของการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยให้ทั่วถึงและเท่าเทียม เพื่อลดความแตกต่างของพัฒนาการของเด็กตามพื้นที่และความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคม มุ่งทำให้เด็กทุกคนสามารถมีพัฒนาการสมวัย (2) การปรับทัศนคติของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการยกระดับพัฒนาการที่สมวัยของเด็กให้ไปสู่การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 โดยในแต่ละลำดับขั้น ควรมีรายละเอียดแนวทางปฏิบัติ จำแนกตามระดับผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ผู้กำหนดนโยบายคือ รัฐบาลหรือหน่วยงานอื่นที่เป็นผู้กำหนดนโยบายระดับชาติ ผู้กำกับนโยบายคือ ผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ หน่วยงานระดับกระทรวง ผู้สนับสนุนนโยบายคือ ผู้สนับสนุนให้นโยบายสามารถบรรลุเป้าหมาย และผู้ปฏิบัติคือ ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบาย ที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ได้สำรวจผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2563 พบว่า มาตรฐานที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ดำเนินการได้ในมาตรฐานย่อยที่ 1.3.6 ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเดินทางอย่างปลอดภัยมากที่สุด รองลงมาเป็น มาตรฐานย่อยที่ 1.3.7 จัดให้มีระบบป้องกันภัยจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานย่อยที่ 1.3.2 โครงสร้างและตัวอาคารมั่นคง ตั้งอยู่ในบริเวณและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ตามลำดับ มาตรฐานที่ 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ดำเนินการได้ในมาตรฐานย่อยที่ 1.4.1 มีการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพการเจริญเติบโตของเด็กและดูแลแผ้วระวังการเจ็บป่วยเบื้องต้นมากที่สุด รองลงมาเป็นมาตรฐานย่อยที่ 1.4.7 มีการจัดอุปกรณ์ฯ และเครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอกับการใช้งานของเด็กทุกคน และมาตรฐานย่อยที่ 1.4.2 มีแผนและการดำเนินการตรวจสุขภาพอนามัยประจำวัน ตรวจสุขภาพประจำปี และป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ดำเนินการได้ในมาตรฐานที่ 2.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพมากที่สุด รองลงมาเป็น มาตรฐานที่ 2.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ - สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี และมาตรฐานที่ 2.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร ตามลำดับส่วนมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ดำเนินการได้ในมาตรฐานที่ 3.1 เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย และมีสุขนิสัยที่เหมาะสมมากที่สุด รองลงมาเป็นมาตรฐานที่ 3.3 เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวและ มาตรฐานที่ 3.4 เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ตามลำดับ

สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย (2564) ได้สรุปผลการขับเคลื่อนงานพัฒนาการเด็กปฐมวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 พบว่า สถานการณ์ด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) เน้นการเข้าถึงบริการที่เป็นจุดสำคัญให้เด็กได้รับโอกาสในการส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2564 รอบ 9 เดือน (ตุลาคม 2563-มิถุนายน 2564) พบว่า ความครอบคลุมของการคัดกรองพัฒนาการ

เท่ากับร้อยละ 88.90 ลดลงจากปี 2563 ในช่วงเวลาเดียวกัน และเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้ารอกระตุ้นและติดตามภายใน 30 วัน เท่ากับร้อยละ 90.70 สำหรับเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าเท่ากับร้อยละ 28.00 เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกรายด้าน พบว่า พัฒนาการด้านการใช้ภาษาและการเข้าใจภาษา แนวนอ้มนล่าช้าเพิ่มขึ้น จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่อาจทำให้เด็กไม่สามารถเข้ามาใช้บริการได้ตามวันเวลาที่นัดหมาย ซึ่งอาจต้องปรับเปลี่ยนวิธีการติดตามเด็กไปด้วย เช่น การโทรศัพท์ติดตามหรือการส่งคลิปวิดีโอ หรือการติดตามจาก อสม. ในชุมชน การติดตามเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการล่าช้าได้รับการคัดกรองด้วย TIDA4I หรือเครื่องมือมาตรฐานอื่น พบว่า เด็กล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ ร้อยละ 69.90 โกล้เคียงค่าเป้าหมาย จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เด็กมีพัฒนาการทางภาษาล่าช้า ทั้งการใช้ภาษาและการเข้าใจภาษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565) ได้ศึกษาผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2563 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 14,597 คน จาก 2,365 โรงเรียน ผลจากการศึกษา พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการในภาพรวมทุกด้าน ระดับประเทศ นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดี โดยมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สูงสุด รองลงมาคือ ด้านสังคม ด้านร่างกาย และด้านสติปัญญาตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยนักเรียนหญิงมีร้อยละพัฒนาการในระดับดีสูงกว่านักเรียนชายทุกด้าน เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนทุกขนาด มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมีร้อยละพัฒนาการระดับดี ด้านอารมณ์ จิตใจสูงสุด รองลงมาคือ ด้านสังคม ด้านร่างกาย และด้านสติปัญญา ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียน นักเรียนในโรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีพัฒนาการด้านสังคม ระดับดีสูงสุด รองลงมาคือ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสติปัญญา และพัฒนาการด้านร่างกาย ตามลำดับ นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษามีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ระดับดีสูงสุด รองลงมาคือ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา และพัฒนาการด้านร่างกาย ตามลำดับ ส่วนนักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบและโรงเรียนทั่วไป ส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ระดับดีสูงสุด รองลงมาคือ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านร่างกาย และพัฒนาการด้านสติปัญญา ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายพัฒนาการพบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย ในภาพรวมส่วนใหญ่ นักเรียนมีพัฒนาการในระดับดีสูงสุดคือ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี ส่วนที่ต่ำที่สุดคือ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ในภาพรวมส่วนใหญ่ นักเรียนมีพัฒนาการในระดับดีสูงสุด คือ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว ส่วนที่ต่ำที่สุดคือ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น พัฒนาการด้านสังคม ในภาพรวมส่วนใหญ่ นักเรียนมีพัฒนาการในระดับดีสูงสุด คือ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่วนที่ต่ำที่สุดคือ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา ในภาพรวมส่วนใหญ่ นักเรียนมีพัฒนาการในระดับดีสูงสุด คือ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ส่วนที่ต่ำที่สุดคือ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ และเมื่อพิจารณามาตรฐานคุณลักษณะที่

พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ในภาพรวมส่วนใหญ่ผู้เรียนมีร้อยละพัฒนาการระดับดีทุกด้าน โดยมาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว สูงสุด ส่วนที่ต่ำที่สุดคือ มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประเทศไทย (2566) ได้จัดทำโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย โดยได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากองค์การยูนิเซฟ การสำรวจนี้เน้นเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญในการติดตามความก้าวหน้าของการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ผลการสำรวจด้านพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และการเรียนในระดับปฐมวัย พบว่า เด็กเข้าเรียนในระดับปฐมวัยในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 86 โดย เด็ก 9 ใน 10 คนทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ใหญ่ และน้อยกว่าครึ่งหนึ่งทำกิจกรรมร่วมกับพ่อแม่เทียบกับแม่ โดยรวมแล้วเด็กเกือบ 9 ใน 10 คน (อายุ 3-4 ปี) เข้าเรียนหลักสูตรปฐมวัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเด็กเข้าเรียนหลักสูตรปฐมวัยสูงสุด ส่วนกรุงเทพมหานครมีสัดส่วนต่ำสุด แต่ไม่พบความแตกต่างที่ชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศและความมั่งคั่งของเด็กเกือบ 9 ใน 10 คน ของเด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในระดับปฐมวัย โดยอัตราการเข้าเรียนของนอกเขตเทศบาลสูงกว่าในเขตเทศบาล การเข้าเรียนของเด็กอายุ 5 ปี (อายุต่ำกว่าเกณฑ์การเข้าเรียนระดับประถมศึกษา 1 ปี) มีอัตราสูงถึงร้อยละ 99 เด็กอายุ 2-4 ปี ประมาณ 8 ใน 10 คน มีของเล่นอย่างน้อย 2 ชนิด และร้อยละ 90 มีของเล่นจากร้านค้า ในด้านดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย คือ ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (ECDI) แสดงให้เห็นว่าเด็กอายุ 3-4 ปี 9 ใน 10 คน มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ด้านการอ่านออกและการรู้จักตัวเลข กายภาพ สังคมและอารมณ์ และการเรียนรู้ โดยมีร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ ในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 93 ในด้านการอ่านออกและการรู้จักตัวเลข คิดเป็นร้อยละ 61 ในด้านกายภาพ คิดเป็นร้อยละ 99 ในด้านสังคมและอารมณ์ คิดเป็นร้อยละ 85 และในด้านการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 99 และยังคงกล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาพัฒนาการเด็กปฐมวัยไว้ว่า เด็กปฐมวัยซึ่งมีช่วงอายุไม่เกิน 8 ปี เป็นวัยที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับพัฒนาการทางสติปัญญา สังคม อารมณ์ และร่างกาย ในเวลานี้ สมอที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ของเด็กนั้นมีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี พัฒนาการวัยเด็กที่ดีที่สุดต้องการสภาพแวดล้อมที่ได้รับการดูแลและการกระตุ้นพัฒนาการเด็กในระยะเริ่มแรก การเข้าถึงหนังสือและสื่อการเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ดูแลที่ตอบสนองและเอาใจใส่ ได้รับสารอาหารที่เพียงพอ การเข้าถึงการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพดี และความปลอดภัยและการคุ้มครอง สภาพแวดล้อมทุกด้านเหล่านี้นำไปสู่ผลลัพธ์ของการพัฒนาในเด็กเล็ก ๆ ที่เผชิญกับปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความยากจน ปัญหาสุขภาพ ความกดดันอย่างมากจากครอบครัวและสิ่งแวดล้อม และการเผชิญกับความรุนแรง การละเมิด การละเลย การแสวงหาประโยชน์ การดูแลที่ไม่เพียงพอ และโอกาสในการเรียนรู้ ต้องประสบกับความไม่เท่าเทียมและอาจทำให้ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพได้ การลงทุนในช่วงปีแรก ๆ นับเป็นวิธีที่สำคัญและคุ้มค่าที่สุดวิธีหนึ่ง ซึ่งประเทศต่าง ๆ ใช้ลดช่องว่างที่ทำให้เด็กที่มีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจด้อยกว่าอยู่ในฐานะเสียเปรียบ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 มีวิธีดำเนินการประเมินพัฒนาการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ขอบเขตการประเมิน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 397,388 คน จากโรงเรียนที่เปิดสอนระดับอนุบาลศึกษาทั้งหมด 25,776 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 14,616 คน 2,355 โรงเรียน โดยมีวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) แยกตามประเภทและขนาดของโรงเรียน ดังนี้

1.2.1 ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

- 1) โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด จำนวน 81 โรงเรียน ละ 2 ห้องเรียน ๆ ละ 6 คน รวม 972 คน
- 2) โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 183 โรงเรียน ละ 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 6 คน รวม 1,098 คน
- 3) โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ (ที่มีใช้โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดและโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา) จำนวน 733 โรงเรียน ละ 1 ห้องเรียน ๆ ละ 6 คน รวม 4,398 คน
- 4) โรงเรียนทั่วไปที่เปิดสอนชั้นอนุบาลศึกษา จำนวน 1,358 โรงเรียน ละ 1 ห้องเรียน ๆ ละ 6 คน รวม 8,148 คน โดยเขตพื้นที่การศึกษาสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์การกำหนดจำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 เกณฑ์การกำหนดจำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนโรงเรียน ที่เปิดสอนชั้นอนุบาลศึกษา ใน สพป. (โรงเรียน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)			
	โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1-120 คน)	โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 121-499 คน)	โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน 500 คนขึ้นไป)	รวม กลุ่ม ตัวอย่าง
1-50	2	2	1	5
51-100	3	2	1	6
101-150	3	2	2	7
151-200	3	3	2	8
201 ขึ้นไป	4	3	3	10

1.2.2 วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการดังนี้

1) โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการประเมินพัฒนาการสุ่มอย่างง่าย มา 2 ห้องเรียน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบจากบัญชีรายชื่อ ห้องเรียนละ 6 คน เช่น ใช้ลำดับเลขคี่ หรือ ลำดับเลขคู่ในบัญชีเรียกชื่อเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็นนักเรียนชาย 3 คน และหญิง 3 คน รวมโรงเรียนละ 12 คน

2) โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ และโรงเรียนทั่วไปที่เปิดสอนชั้นอนุบาลศึกษาที่มีมากกว่า 1 ห้องเรียน ให้คณะกรรมการประเมินพัฒนาการสุ่มอย่างง่ายเพียง 1 ห้องเรียน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบจากบัญชีรายชื่อ จำนวน 6 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 3 คน และหญิง 3 คน กรณีห้องเรียนที่มีนักเรียนไม่ถึง 6 คน ให้ประเมินพัฒนาการนักเรียนทุกคน

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทโรงเรียนและเพศ

ที่	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน โรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)			ร้อยละ
			ชาย	หญิง	รวม	
1	โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด	81	486	486	972	6.65
2	โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา	183	549	549	1,098	7.51
3	โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ	733	2,199	2,199	4,398	30.09
4	โรงเรียนทั่วไปที่เปิดสอนชั้นอนุบาลศึกษา	1,358	4,074	4,074	8,148	55.75
	รวม	2,355	7,308	7,308	14,616	100

2. ขอบเขตการประเมิน

การประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ประกอบด้วย

2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์

1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี

1.2.1 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง

1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง

1.2.3 นอนพักผ่อนเป็นเวลา

1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา

1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

1.3.1 เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้

2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้ โดยไม่ต้องกางแขน

2.1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว

2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว

2.1.4 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้

2.2 ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน

2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้

2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน

2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตรได้

2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

3.1.1 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 4 ซินชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ

4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี

4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

5.1 ซื่อสัตย์สุจริต

5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง

5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน

5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง

5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง

5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

5.3.1 แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

5.4 มีความรับผิดชอบ

5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

2.3 พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว

6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี

6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง

6.2 มีวินัยในตนเอง

6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง

6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง

6.3 ประหยัดและพอเพียง

6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

7.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7.1.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง

7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่

7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย

7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ

7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง

7.2.3 ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน

8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย

8.2.2 ยิ้ม ทักทายและพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์

8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง

8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์

8.3.3 ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง

9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้

9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้

9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ

9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด

- 10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
- 10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป
- 10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
- 10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ

10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล

- 10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
- 10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

- 10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น
- 10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือก และเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

- 11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น

11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

- 11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้

ได้เหมาะสมกับวัย

12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

- 12.1.1 สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
- 12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

- 12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง
- 12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ เครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย

3.1 คู่มือดำเนินงานประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

3.2 ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ สำหรับการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

3.3 แบบบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

4. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ประชุมปฏิบัติการพิจารณากรอบการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 กำหนดลักษณะกรอบโครงสร้าง วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพของเครื่องมือการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

4.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย

4.2.1 คู่มือดำเนินงานประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 มีรายละเอียดการสร้างคู่มือ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2) จัดทำร่างคู่มือดำเนินงานประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 โดยมีโครงสร้างดังนี้

- (1) ความเป็นมา
- (2) วัตถุประสงค์
- (3) ขอบเขตของการประเมิน
- (4) แนวทางการดำเนินงาน
- (5) คู่มือ ดำเนินงานชุดกิจกรรม และแบบบันทึกที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ
- (6) วิธีการและขั้นตอนการประเมิน

- (7) ปฏิทินปฏิบัติงาน
- (8) ตารางการประเมินพัฒนาการเด็ก
- (9) โครงสร้างเครื่องมือประเมิน
- (10) เกณฑ์การประเมิน
- (11) ภาคผนวก

4.2.2 ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ สำหรับการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วยกิจกรรม จำนวน 7 ชุด มีรายละเอียดการสร้างชุดกิจกรรม ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการพัฒนาการของเด็ก และการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2) กำหนดกิจกรรมในการประเมินให้สอดคล้องกิจกรรมประจำวัน ประกอบด้วย 7 ชุดกิจกรรม คือ

- ชุดที่ 1 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
- ชุดที่ 2 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
- ชุดที่ 3 กิจกรรมเสริมประสบการณ์
- ชุดที่ 4 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- ชุดที่ 5 กิจกรรมการเล่นตามมุม
- ชุดที่ 6 กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง
- ชุดที่ 7 กิจกรรมเกมการศึกษา

3) ออกแบบกิจกรรมในการประเมิน แต่ละชุดกิจกรรมประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ ขอบข่าย/ขั้นตอนการจัดกิจกรรม แผนการจัดกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม แบบบันทึกผลการประเมิน และระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

4.2.3 แบบบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 มีรายละเอียดการสร้างดังนี้

1) ศึกษาวิธี/รูปแบบการบันทึกข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กที่เหมาะสมกับกิจกรรมการจัดประสบการณ์

2) ออกแบบแบบบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ที่สอดคล้องกับชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ สำหรับการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย

(1) แบบบันทึกผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ดังนี้

แบบบันทึกผล 1/1 แบบบันทึกผลการประเมินภาวะการเจริญเติบโต และสุขนิสัยที่ดี
แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผลการประเมินการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
แบบบันทึกผล 2 แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
แบบบันทึกผล 3 แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมเสริมประสบการณ์
แบบบันทึกผล 4 แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
แบบบันทึกผล 5 แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมการเล่นตามมุม
แบบบันทึกผล 6 แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง
แบบบันทึกผล 7 แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมเกมการศึกษา

(2) รายละเอียดการบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

(3) ตารางบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ด้วยโปรแกรม Microsoft Excel

4.3 ประชุมวิพากษ์เครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช
2560 ปีการศึกษา 2565 เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

4.4 นำเครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
ปีการศึกษา 2565 ไปทดลองใช้ครอบคลุมโรงเรียนทุกขนาด กระจายครอบคลุมทุกภูมิภาค จำนวน 46 โรงเรียน
(รายละเอียดรายชื่อโรงเรียนดังภาคผนวก ข) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา กิจกรรม เวลา
ในการจัดกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ ระดับคุณภาพของพฤติกรรมที่สังเกตตามเกณฑ์การประเมิน

4.5 ปรับปรุงเครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
ปีการศึกษา 2565 ตามข้อเสนอแนะจากการทดลองใช้เครื่องมือ

4.6 หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index :
RAI) จากโรงเรียนที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 46 โรงเรียน นักเรียนโรงเรียนละ 6 คน โดยกำหนดให้มีผู้ประเมิน 3
คน คือ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 2 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของ
เครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565
เท่ากับ 0.93 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเครื่องมือฉบับนี้มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้

4.7 บรรณาธิการใจเอกสารเครื่องมือการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 และจัดทำเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินกำหนดดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามสภาพที่พึงประสงค์ทุกรายการ
พิจารณาให้คะแนนตามระดับคุณภาพ 3 ระดับ

ระดับ 3 หมายถึง ดี

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง

2. การสรุปพัฒนาการในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
กำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับคุณภาพดังนี้

ระดับ 3 หมายถึง มีพัฒนาการระดับดี

ระดับ 2 หมายถึง มีพัฒนาการระดับพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีพัฒนาการระดับปรับปรุง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ดำเนินการ ดังนี้

5.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานส่งเครื่องมือการประเมินพัฒนาการนักเรียน
ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 และวิดิทัศน์ประกอบการศึกษาเครื่องมือ
การประเมินพัฒนาการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เดือนมกราคม 2566

5.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาทุกแห่งดำเนินการประชุมชี้แจงแนวทางการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ตามจำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา เดือนมกราคม 2566

5.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการ
ประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 และชี้แจง
แนวทางการประเมินให้กับคณะกรรมการประเมินพัฒนาการและผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนชั้นอนุบาลศึกษา
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกแห่ง เดือนกุมภาพันธ์-เดือนมีนาคม 2566

5.4 คณะกรรมการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
ปีการศึกษา 2565 จัดเตรียมสื่อ วัสดุ และเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินพัฒนาการ เดือนมีนาคม 2566

5.5 คณะกรรมการประเมินพัฒนาการดำเนินการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ก่อนปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

5.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬที่ขอข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ลงในโปรแกรม MS-Excel และจัดส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทาง E-mail: eceobec2566@gmail.com ภายในเดือน พฤษภาคม 2566

5.7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานวิเคราะห์และประมวลผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 เดือนกรกฎาคม 2566

5.8 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำและพิมพ์รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 เดือนสิงหาคม-กันยายน 2566

5.9 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเผยแพร่รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

6. การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ดำเนินการ ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ชุดกิจกรรม และ เกณฑ์การประเมิน

การดำเนินการหาค่าความเชื่อมั่นของการประเมินพัฒนาการนักเรียนด้วยคู่มือและ ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI) (สรุชัย มีชาญ, 2547) โดยใช้สูตร

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^M |R_{mnk} - \bar{R}_{nk}|}{KN(M-1)(I-1)}$$

RAI	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน
R_{mnk}	แทน	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ m ของผู้รับการประเมินคนที่ n ในคุณลักษณะที่ k (m=1, 2, 3,...,M; n=1, 2, 3,...,N และ k=1, 2, 3,...,K)
R_{nk}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผู้รับการประเมินคนที่ n ในคุณลักษณะที่ k ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$\bar{R}_{nk} = \frac{\sum_{m=1}^M R_{mnk}}{M}$$

K	แทน	จำนวนคุณลักษณะที่ประเมินทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้ได้รับการประเมินทั้งหมด
M	แทน	จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด
I	แทน	จำนวนคะแนนที่เป็นไปได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

6.2.1 รวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั่วประเทศ

6.2.2 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

6.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ตามประเด็นการประเมินโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ฐานนิยม (Mode) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาครอบคลุม 183 แห่ง โดยโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จำนวน 2,355 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลได้ 2,302 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 97.75 ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จำนวน 14,616 คน เก็บรวบรวมข้อมูลได้ 14,342 คน คิดเป็นร้อยละ 98.13 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ทำการวิเคราะห์ผลการประเมินพัฒนาการ นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ระดับประเทศ

ตอนที่ 2 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน

ตอนที่ 3 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 จำแนกตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

ตอนที่ 1 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ระดับประเทศ

ตารางที่ 3 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพพัฒนาการในภาพรวมทุกด้าน ระดับประเทศ

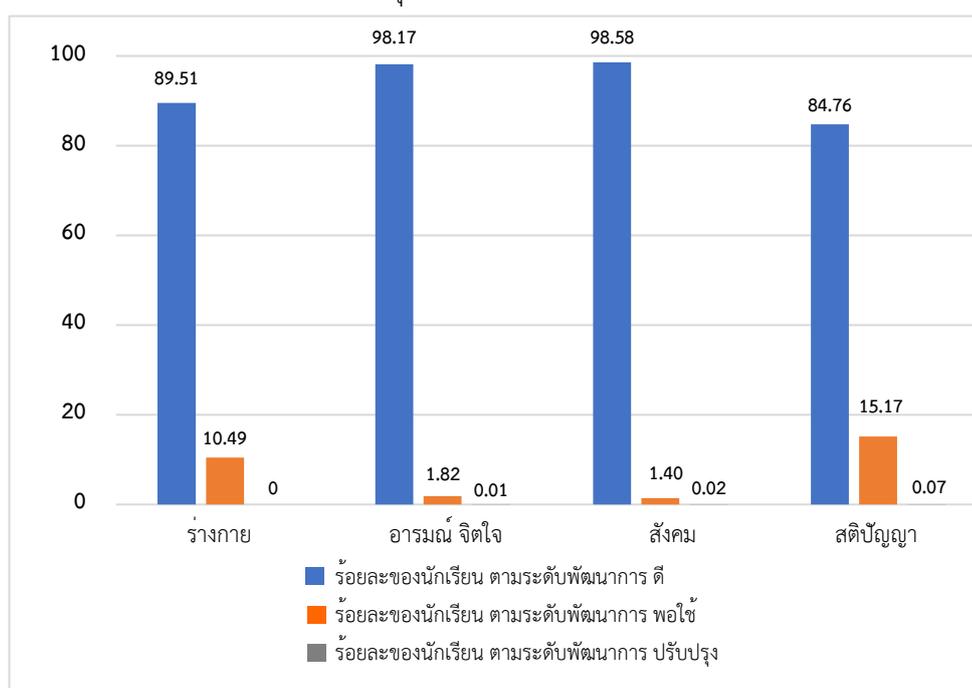
รายการ	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
พัฒนาการในภาพรวมทุกด้านของนักเรียน	95.10	4.50	0.40

จากตารางที่ 3 พบว่า พัฒนาการในภาพรวมทุกด้าน ระดับประเทศ นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 95.10 รองลงมา คือ ระดับพอใช้ ร้อยละ 4.50 และระดับปรับปรุง ร้อยละ 0.40

ตารางที่ 4 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ ระดับประเทศ

พัฒนาการ	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ด้านร่างกาย	89.51	10.49	0.00
ด้านอารมณ์ จิตใจ	98.17	1.82	0.01
ด้านสังคม	98.58	1.40	0.02
ด้านสติปัญญา	84.76	15.17	0.07

ภาพที่ 1 แสดงร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ ระดับประเทศ



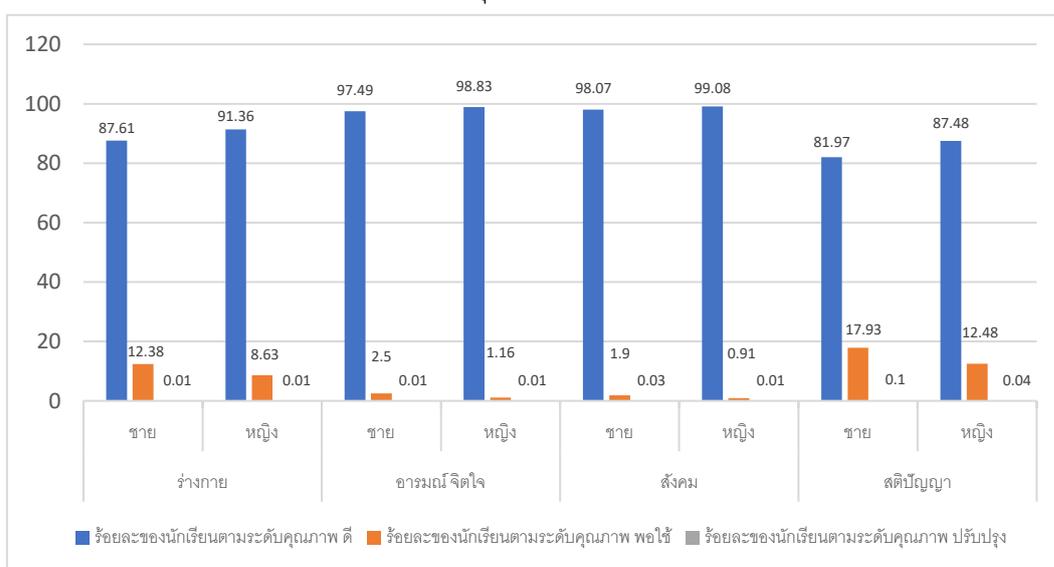
จากตารางที่ 4 และภาพที่ 1 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพรายพัฒนาการ ในระดับประเทศ อยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยพัฒนาการด้านสังคม มีผลการประเมินระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.58 รองลงมาคือ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 98.17 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 89.51 และพัฒนาการ ด้านสติปัญญา ร้อยละ 84.76 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน

ตารางที่ 5 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ จำแนกตามเพศ

พัฒนาการ	เพศ	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ด้านร่างกาย	ชาย	87.61	12.38	0.01
	หญิง	91.36	8.63	0.01
ด้านอารมณ์ จิตใจ	ชาย	97.49	2.50	0.01
	หญิง	98.83	1.16	0.01
ด้านสังคม	ชาย	98.07	1.90	0.03
	หญิง	99.08	0.91	0.01
ด้านสติปัญญา	ชาย	81.97	17.93	0.10
	หญิง	87.48	12.48	0.04

ภาพที่ 2 แสดงร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ จำแนกตามเพศ



จากตารางที่ 5 และภาพที่ 2 พบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายส่วนใหญ่มีพัฒนาการในระดับดีทุกด้าน โดยนักเรียนหญิงมีระดับคุณภาพรายพัฒนาการในระดับดีสูงกว่านักเรียนชายทุกด้าน

เมื่อพิจารณาจำแนกตามเพศ พบว่า

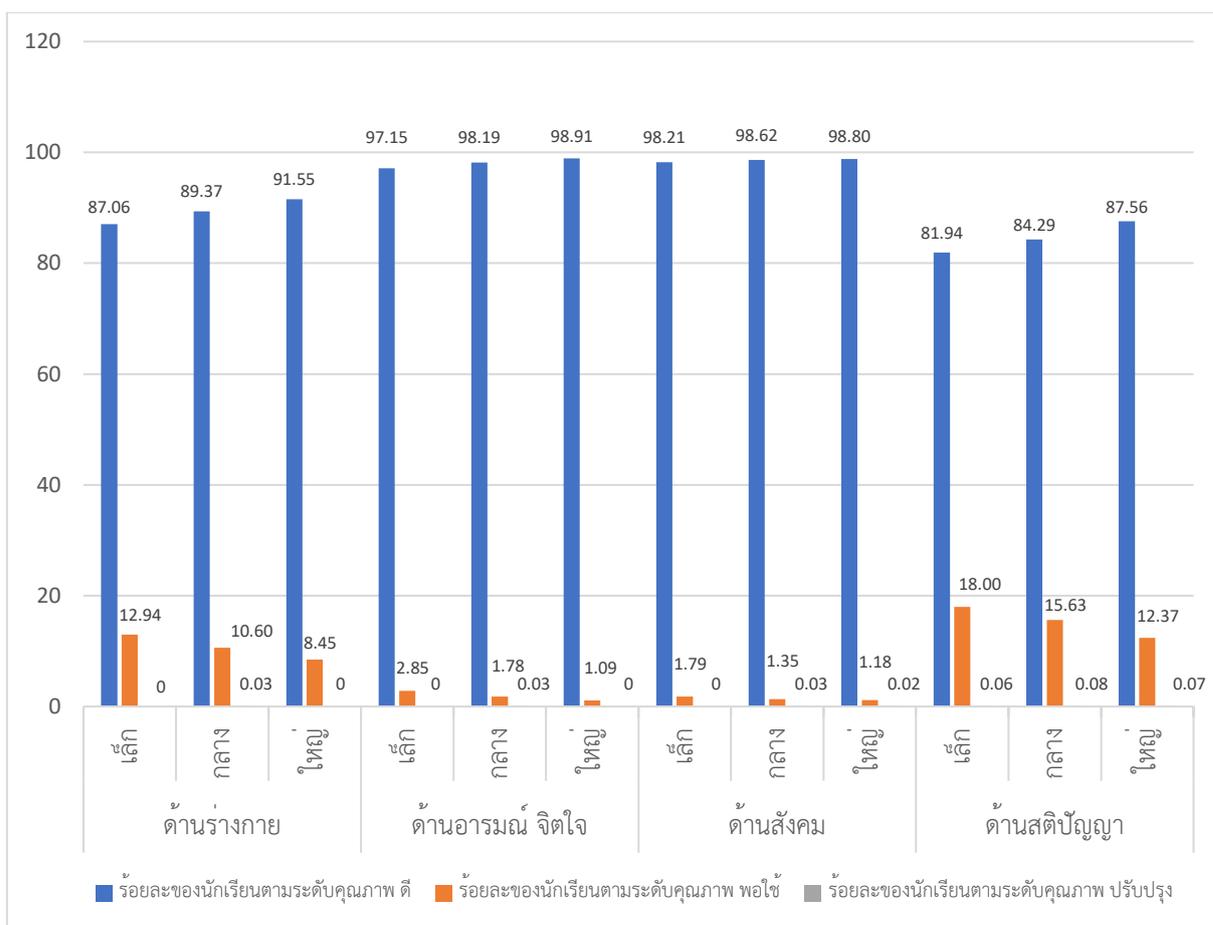
นักเรียนชาย มีพัฒนาการด้านสังคม ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.07 รองลงมาคือ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 97.49 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 87.61 และพัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 81.97 ตามลำดับ

นักเรียนหญิง มีพัฒนาการด้านสังคม ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 99.08 รองลงมาคือ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 98.83 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 91.36 และพัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 87.48 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

พัฒนาการ	ขนาดโรงเรียน	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ด้านร่างกาย	เล็ก	87.06	12.94	0.00
	กลาง	89.37	10.60	0.03
	ใหญ่	91.55	8.45	0.00
ด้านอารมณ์ จิตใจ	เล็ก	97.15	2.85	0.00
	กลาง	98.19	1.78	0.03
	ใหญ่	98.91	1.09	0.00
ด้านสังคม	เล็ก	98.21	1.79	0.00
	กลาง	98.62	1.35	0.03
	ใหญ่	98.80	1.18	0.02
ด้านสติปัญญา	เล็ก	81.94	18.00	0.06
	กลาง	84.29	15.63	0.08
	ใหญ่	87.56	12.37	0.07

ภาพที่ 3 แสดงร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน



จากตารางที่ 6 และภาพที่ 3 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนทุกขนาด มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง มีร้อยละพัฒนาการระดับดี ด้านสังคมสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสติปัญญา ตามลำดับ ส่วนนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีร้อยละพัฒนาการระดับดีด้านอารมณ์ จิตใจ สูงสุด รองลงมาคือด้านสังคม ด้านร่างกาย และด้านสติปัญญา ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีพัฒนาการด้านสังคม ระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.21 รองลงมาคือพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 97.15 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 87.06 และพัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 81.94 ตามลำดับ

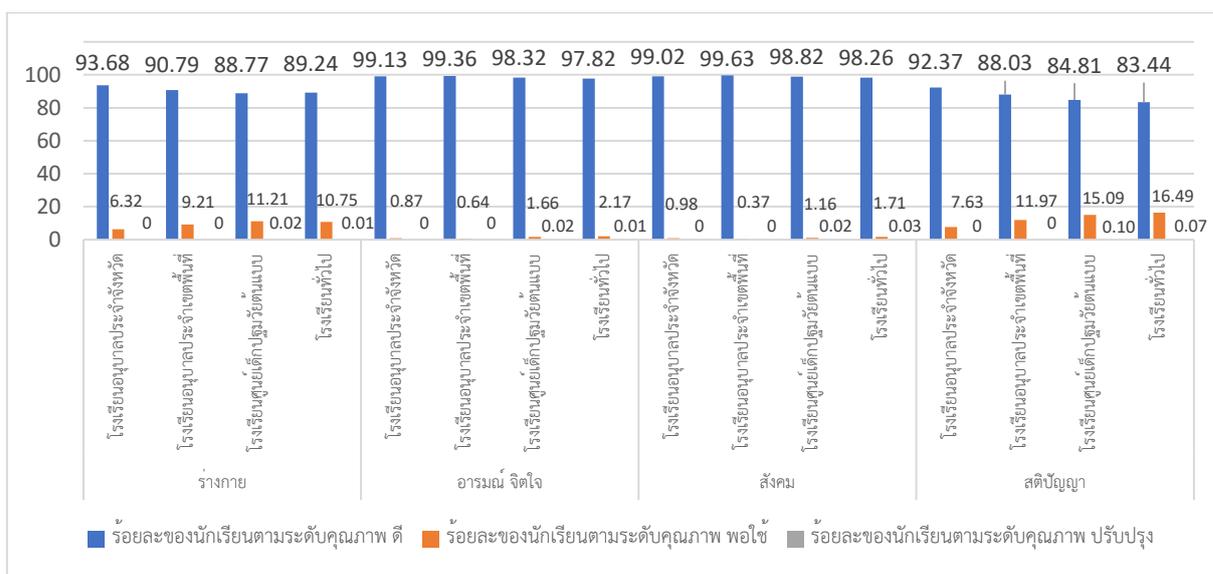
นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง มีพัฒนาการด้านสังคม ระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.62 รองลงมาคือพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 98.19 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 89.37 และพัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 84.29 ตามลำดับ

นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.91 รองลงมาคือ พัฒนาการด้านสังคม ร้อยละ 98.80 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 91.55 และพัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 87.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ จำแนกตามประเภทโรงเรียน

พัฒนาการ ด้าน	ประเภท	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ร่างกาย	โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด	93.68	6.32	0.00
	โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา	90.79	9.21	0.00
	โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ	88.77	11.21	0.02
	โรงเรียนทั่วไป	89.24	10.75	0.01
อารมณ์ จิตใจ	โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด	99.13	0.87	0.00
	โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา	99.36	0.64	0.00
	โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ	98.32	1.66	0.02
	โรงเรียนทั่วไป	97.82	2.17	0.01
สังคม	โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด	99.02	0.98	0.00
	โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา	99.63	0.37	0.00
	โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ	98.82	1.16	0.02
	โรงเรียนทั่วไป	98.26	1.71	0.03
สติปัญญา	โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด	92.37	7.63	0.00
	โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา	88.03	11.97	0.00
	โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ	84.81	15.09	0.10
	โรงเรียนทั่วไป	83.44	16.49	0.07

ภาพที่ 4 แสดงร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ จำแนกตามประเภทโรงเรียน



จากตารางที่ 7 และภาพที่ 4 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนทุกประเภท มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ในระดับดีสูงสุด ส่วนนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่ โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ และโรงเรียนทั่วไป มีพัฒนาการด้านสังคมในระดับดีสูงสุด เมื่อพิจารณาตามประเภทโรงเรียน พบว่า

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 99.13 รองลงมาคือ ด้านสังคม ร้อยละ 99.02 ด้านร่างกาย ร้อยละ 93.68 และด้านสติปัญญา ร้อยละ 92.37 ตามลำดับ

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา มีพัฒนาการด้านสังคม ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 99.63 รองลงมาคือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 99.36 ด้านร่างกาย ร้อยละ 90.79 และด้านสติปัญญา ร้อยละ 88.03 ตามลำดับ

นักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ มีพัฒนาการด้านสังคม ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.82 รองลงมาคือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 98.32 ด้านร่างกาย ร้อยละ 88.77 และด้านสติปัญญา ร้อยละ 84.81 ตามลำดับ

นักเรียนในโรงเรียนทั่วไป มีพัฒนาการด้านสังคม ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.26 รองลงมาคือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 97.82 ด้านร่างกาย ร้อยละ 89.24 และด้านสติปัญญา ร้อยละ 83.44 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 จำแนกตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

ตารางที่ 8 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพพัฒนาการ รายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
พัฒนาการด้านร่างกาย			
1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี	92.69	7.30	0.01
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้งานได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน	95.96	4.03	0.01
พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข	89.12	10.86	0.02
4. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	98.91	1.08	0.01
5. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม	97.69	2.29	0.02
พัฒนาการด้านสังคม			
6. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	98.23	1.76	0.01
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย	95.61	4.36	0.03
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	98.36	1.62	0.02
พัฒนาการด้านสติปัญญา			
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย	83.86	16.04	0.10
10. มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้	91.05	8.90	0.05
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	88.47	11.49	0.04
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหา ความรู้ได้เหมาะสมกับวัย	81.32	18.55	0.13

จากตารางที่ 8 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 อยู่ในระดับดีทุกมาตรฐาน โดยมาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.91 รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ร้อยละ 98.36 และมาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 98.23 ตามลำดับ

โดยมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย ร้อยละ 81.32 มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ร้อยละ 83.86 และมาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ ร้อยละ 88.47 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านร่างกาย รายตัวบ่งชี้

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี			
1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	53.58	40.56	5.86
1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	99.00	1.00	0.00
1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	97.40	2.58	0.02
มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน			
2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	97.18	2.79	0.03
2.2 ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน	98.28	1.71	0.01

จากตาราง 9 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านร่างกาย รายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับดี ทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี ร้อยละ 99.00 รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน ร้อยละ 98.28 และตัวบ่งชี้ที่ 1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น ร้อยละ 97.40 ตามลำดับ โดยตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ ร้อยละ 53.58

ตารางที่ 10 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายตัวบ่งชี้

พัฒนาการ/ตัวบ่งชี้	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข			
3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	97.30	2.68	0.02
3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	90.50	9.47	0.03
มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว			
4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	98.91	1.08	0.01
มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม			
5.1 ซื่อสัตย์สุจริต	96.54	3.43	0.03
5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน	96.54	3.44	0.02
5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	97.29	2.68	0.03
5.4 มีความรับผิดชอบ	97.66	2.31	0.03

จากตาราง 10 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับดีทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.91 รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 มีความรับผิดชอบ ร้อยละ 97.66 และตัวบ่งชี้ที่ 3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ร้อยละ 97.30 ตามลำดับ โดยตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุดคือ ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ร้อยละ 90.50

ตารางที่ 11 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านสังคม รายตัวบ่งชี้

พัฒนาการ/ตัวบ่งชี้	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	99.19	0.80	0.01
6.2 มีวินัยในตนเอง	94.75	5.22	0.03
6.3 ประหยัดและพอเพียง	96.51	3.49	0.00
มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย			
7.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	96.51	3.47	0.02
7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	98.38	1.60	0.02
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	97.91	2.06	0.03
8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	95.08	4.88	0.04
8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	97.77	2.22	0.01

จากตารางที่ 11 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านสังคมรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับดีทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 99.19 รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย ร้อยละ 98.38 และตัวบ่งชี้ที่ 8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ร้อยละ 97.91 ตามลำดับ โดยตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 มีวินัยในตนเอง ร้อยละ 94.75

ตารางที่ 12 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านสติปัญญา รายตัวบ่งชี้

พัฒนาการ/ตัวบ่งชี้	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย			
9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	87.63	12.31	0.06
9.2 อ่าน เขียนภาพและสัญลักษณ์ได้	91.16	8.76	0.08
มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้			
10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด	93.16	6.80	0.04
10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	86.71	13.15	0.14
10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	86.99	12.93	0.08
มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์			
11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	93.23	6.71	0.06
11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	93.03	6.95	0.02
มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย			
12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	91.79	8.18	0.03
12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	84.50	15.37	0.13

จากตารางที่ 12 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านสติปัญญารายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับดีทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ร้อยละ 93.23 รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด ร้อยละ 93.16 และตัวบ่งชี้ที่ 11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ร้อยละ 93.03 ตามลำดับ โดยตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ร้อยละ 84.50

ตารางที่ 13 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/สภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียน ตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี			
1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์			
1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	53.58	40.56	5.86
1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี			
1.2.1 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง	97.75	2.23	0.02
1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	98.77	1.23	0.00
1.2.3 นอนพักผ่อนเป็นเวลา	96.82	3.14	0.04
1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา	98.35	1.64	0.01
1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น			
1.3.1 เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย	97.40	2.58	0.02
มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน			
2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้			
2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้ โดยไม่ต้องกางแขน	93.98	5.96	0.06
2.1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว	97.36	2.61	0.03
2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว	98.26	1.72	0.02
2.1.4 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้	96.04	3.91	0.05
2.2 ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน			
2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้	94.19	5.77	0.04
2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	96.93	3.03	0.04
2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตรได้	98.39	1.59	0.02

จากตารางที่ 13 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่ 1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง ร้อยละ 98.77 รองลงมา คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตรได้ ร้อยละ 98.39 และสภาพที่พึงประสงค์ที่ 1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา ร้อยละ 98.35 ตามลำดับ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ร้อยละ 53.58

ตารางที่ 14 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่พึงประสงค์

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/สภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียน ตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข			
3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม			
3.1.1 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์ อย่างเหมาะสม	97.30	2.68	0.02
3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น			
3.2.1 กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์	91.55	8.34	0.11
3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น	98.26	1.72	0.02
มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว			
4.1 สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และ การเคลื่อนไหว			
4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ	98.38	1.58	0.04
4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	98.35	1.63	0.02
4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	98.15	1.83	0.02
มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม			
5.1 ซื่อสัตย์สุจริต			
5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง	96.54	3.43	0.03
5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน			
5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	98.43	1.56	0.01
5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น ได้ด้วยตนเอง	97.80	2.16	0.04
5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น			
5.3.1 แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับ สถานการณ์	97.29	2.68	0.03
5.4 มีความรับผิดชอบ			
5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง	97.66	2.31	0.03

จากตารางที่ 14 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ทรายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่ 5.2.1 แสดงความรักเพื่อน และมีเมตตาสัตว์เลี้ยง ร้อยละ 98.43 รองลงมา คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ร้อยละ 98.38 และสภาพที่พึงประสงค์ที่ 4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลงดนตรี ร้อยละ 98.35 ตามลำดับ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ร้อยละ 91.55

ตารางที่ 15 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านสังคม ทรายสภาพที่พึงประสงค์

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/สภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน			
6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว	97.43	2.54	0.03
6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี	98.93	1.06	0.01
6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	98.61	1.38	0.01
6.2 มีวินัยในตนเอง			
6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง	96.89	3.08	0.03
6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	97.00	2.97	0.03
6.3 ประหยัดและพอเพียง			
6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง	96.51	3.49	0.00
มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย			
7.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
7.1.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง	97.92	2.06	0.02
7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่	97.89	2.10	0.01
7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย			
7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ	97.84	2.13	0.03
7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	96.41	3.56	0.03
7.2.3 ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทย	97.85	2.12	0.03

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/สภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียน ตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล			
8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	97.91	2.06	0.03
8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น			
8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย	97.15	2.79	0.06
8.2.2 ยิ้ม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้	97.40	2.57	0.03
8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม			
8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง	97.12	2.86	0.02
8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์	93.29	6.67	0.04
8.3.3 ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรง ด้วยตนเอง	95.83	4.13	0.04

จากตารางที่ 15 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านสังคม วิทยาสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่ 6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเอง อย่างถูกวิธี ร้อยละ 98.93 รองลงมา คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม ด้วยตนเองร้อยละ 98.61 และสภาพที่พึงประสงค์ที่ 7.1.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง ร้อยละ 97.92 ตามลำดับ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ร้อยละ 93.29

ตารางที่ 16 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านสติปัญญา รายสภาพที่ฟังประสงค์

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/สภาพที่ฟังประสงค์	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย			
9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ			
9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง	93.45	6.49	0.06
9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้	91.58	8.34	0.08
9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้			
9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ	93.17	6.72	0.11
9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ	96.68	3.21	0.11
มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้			
10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด			
10.1.1 บอกลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	93.76	6.18	0.06
10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป	94.81	5.11	0.08
10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์	92.86	7.06	0.08
10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ	91.75	8.08	0.17
10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล			
10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง	90.13	9.75	0.12
10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล	91.33	8.56	0.11
10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ			
10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น	94.37	5.58	0.05
10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา	89.00	10.93	0.07

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/สภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียน ตามระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์			
11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์			
11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงจากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	93.23	6.71	0.06
11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์			
11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง อย่างหลากหลายและแปลกใหม่	93.03	6.95	0.02
มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย			
12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้			
12.1.1 สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	94.51	5.44	0.05
12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	96.10	3.84	0.06
12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้			
12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง	89.51	10.42	0.07
12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ	89.49	10.38	0.13

จากตารางที่ 16 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านสติปัญญารายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่ 9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 96.68 รองลงมา คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ ร้อยละ 96.10 และสภาพที่พึงประสงค์ที่ 10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตเห็น 2 ลักษณะขึ้นไป ร้อยละ 94.81 ตามลำดับ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา ร้อยละ 89.00

ตารางที่ 17 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพพัฒนาการรายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จำแนกตามประเภทโรงเรียน

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ											
	อนุบาลประจำจังหวัด			อนุบาลประจำเขตพื้นที่			ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ			โรงเรียนทั่วไป		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี	95.53	4.47	0.00	93.28	6.72	0.00	92.35	7.65	0.00	92.47	7.51	0.02
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน	97.93	2.07	0.00	96.78	3.22	0.00	95.71	4.27	0.02	95.77	4.22	0.01
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข	92.00	8.00	0.00	91.40	8.60	0.00	89.40	10.60	0.00	88.30	11.60	0.10
4. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	99.45	0.55	0.00	99.26	0.74	0.00	99.02	0.96	0.02	98.75	1.24	0.01
5. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม	98.91	1.09	0.00	98.71	1.29	0.00	97.86	2.09	0.05	97.32	2.67	0.01
6. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	99.02	0.98	0.00	99.54	0.46	0.00	98.82	1.18	0.00	97.66	2.33	0.01
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย	97.71	2.29	0.00	98.53	1.47	0.00	95.47	4.51	0.02	95.06	4.91	0.03
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	99.13	0.87	0.00	99.17	0.83	0.00	98.51	1.46	0.03	98.09	1.88	0.03
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย	91.17	8.83	0.00	87.94	12.06	0.00	84.74	15.14	0.12	82.05	17.84	0.11
10. มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้	96.07	3.93	0.00	95.21	4.79	0.00	91.34	8.59	0.07	89.78	10.16	0.06
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	93.57	6.43	0.00	89.32	10.68	0.00	87.79	12.14	0.07	88.13	11.83	0.04
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ได้เหมาะสมกับวัย	90.08	9.92	0.00	84.71	15.29	0.00	81.12	18.79	0.09	79.99	19.83	0.18

จากตารางที่ 17 เมื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียน พบว่า

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีพัฒนาการระดับดีสูงสุดในมาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว ร้อยละ 99.45 รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ร้อยละ 99.13 และมาตรฐานที่ 6 ทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 99.02 ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย ร้อยละ 90.08

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา มีพัฒนาการระดับดีสูงสุดในมาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 99.54 รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ร้อยละ 99.26 และมาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ร้อยละ 99.17 ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย ร้อยละ 84.71

นักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ มีพัฒนาการระดับดีสูงสุดในมาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ร้อยละ 99.02 รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 98.82 และมาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ร้อยละ 98.51 ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย ร้อยละ 81.12

นักเรียนในโรงเรียนทั่วไป พัฒนาการระดับดีสูงสุดในมาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว ร้อยละ 98.75 รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ร้อยละ 98.09 และมาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 97.66 ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย ร้อยละ 79.99

ตารางที่ 18 ร้อยละของนักเรียนด้านน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ (น้ำหนักเทียบอายุ ส่วนสูงเทียบอายุ และน้ำหนักเทียบส่วนสูง) จำแนกตามประเภทโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน	น้ำหนักเทียบกับอายุ					
	น้อยกว่าเกณฑ์	ค่อนข้างน้อย	ตามเกณฑ์	ค่อนข้างมาก	มากกว่าเกณฑ์	
อนุบาลประจำจังหวัด	2.29	7.85	72.08	8.62	9.16	
อนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา	3.41	7.83	72.83	7.37	8.56	
ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ	1.18	9.29	71.75	8.61	9.17	
ทั่วไป	3.80	8.76	71.24	7.83	8.37	
รวม	2.91	8.79	71.57	8.06	8.67	
	ส่วนสูงเทียบกับอายุ					
	เตี้ย	ค่อนข้างเตี้ย	สูงตามเกณฑ์	ค่อนข้างสูง	สูง	
อนุบาลประจำจังหวัด	3.05	5.13	81.35	6.33	4.14	
อนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา	4.05	4.79	80.76	4.88	5.52	
ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ	4.73	5.81	80.90	4.63	3.93	
ทั่วไป	5.15	6.17	80.50	4.45	3.73	
รวม	4.81	5.89	80.69	4.66	3.95	
	น้ำหนักเทียบกับส่วนสูง					
	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน
อนุบาลประจำจังหวัด	3.49	11.34	70.67	5.78	5.56	3.16
อนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา	5.89	8.47	73.76	4.60	5.53	1.75
ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ	5.69	7.89	74.50	4.63	4.05	3.24
ทั่วไป	7.60	8.48	73.25	4.46	3.73	2.48
รวม	6.65	8.49	73.49	4.60	4.08	2.69

จากตารางที่ 18 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีน้ำหนักเทียบกับอายุอยู่ในระดับตามเกณฑ์สูงสุด ร้อยละ 71.57 รองลงมาคือ มีน้ำหนักเทียบกับอายุอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ร้อยละ 8.79 และมีน้ำหนักเทียบกับอายุอยู่ในระดับมากกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 8.67 ตามลำดับ

ด้านส่วนสูงเทียบกับอายุ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนสูงตามเกณฑ์สูงสุด ร้อยละ 80.69 รองลงมาคือ มีส่วนสูงค่อนข้างเตี้ย ร้อยละ 5.89 และมีส่วนสูงเตี้ย ร้อยละ 4.81 ตามลำดับ

ด้านน้ำหนักเทียบกับส่วนสูง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีรูปร่างสมส่วนสูงสุด ร้อยละ 73.49 รองลงมาคือ มีรูปร่างค่อนข้างผอม ร้อยละ 8.49 และมีรูปร่างผอม ร้อยละ 6.65 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์ จำแนกตามประเภทโรงเรียน

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/ สภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ											
	อนุบาลประจำจังหวัด			อนุบาลประจำเขตพื้นที่			ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ			โรงเรียนทั่วไป		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี												
1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์												
1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	58.45	37.62	3.93	54.97	39.13	5.90	52.98	41.00	6.02	53.16	40.84	6.00
1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี												
1.2.1 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง	97.60	2.40	0.00	97.61	2.39	0.00	97.60	2.38	0.02	97.87	2.11	0.02
1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	99.35	0.65	0.00	99.72	0.28	0.00	99.09	0.91	0.00	98.41	1.58	0.01
1.2.3 นอนพักผ่อนเป็นเวลา	97.49	2.51	0.00	98.16	1.84	0.00	97.34	2.64	0.02	96.30	3.63	0.07
1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา	99.02	0.98	0.00	99.26	0.74	0.00	98.44	1.56	0.00	98.12	1.87	0.01
1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น												
1.3.1 เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย	99.13	0.87	0.00	98.16	1.84	0.00	97.29	2.69	0.02	97.15	2.83	0.02
มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน												
2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้												
2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้ โดยไม่ต้องกางแขน	96.07	3.93	0.00	93.65	6.35	0.00	93.62	6.33	0.05	93.97	5.96	0.07
2.1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว	98.80	1.20	0.00	97.97	2.03	0.00	97.29	2.64	0.07	97.15	2.84	0.01
2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว	99.45	0.55	0.00	98.16	1.84	0.00	97.98	1.99	0.03	98.27	1.70	0.03
2.1.4 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้	95.97	4.03	0.00	96.50	3.50	0.00	95.59	4.37	0.04	96.22	3.72	0.06

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/ สภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ											
	อนุบาลประจำจังหวัด			อนุบาลประจำเขตพื้นที่			ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ			โรงเรียนทั่วไป		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
2.2 ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน												
2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้	96.40	3.60	0.00	95.03	4.97	0.00	94.24	5.76	0.00	93.81	6.13	0.06
2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	98.15	1.85	0.00	98.07	1.93	0.00	97.29	2.61	0.10	96.46	3.51	0.03
2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตรได้	98.91	1.09	0.00	99.08	0.92	0.00	98.44	1.54	0.02	98.21	1.76	0.03

จากตารางที่ 19 นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด พบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว ร้อยละ 99.45 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ร้อยละ 58.45

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง ร้อยละ 99.72 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ร้อยละ 54.97

นักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ พบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ 1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง ร้อยละ 99.09 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ร้อยละ 52.98

นักเรียนในโรงเรียนทั่วไป พบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย ตามสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ 1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง ร้อยละ 98.41 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ร้อยละ 53.16

ตารางที่ 20 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่พึงประสงค์ จำแนกตามประเภทโรงเรียน

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/ สภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ											
	อนุบาลประจำจังหวัด			อนุบาลประจำเขตพื้นที่			ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ			โรงเรียนทั่วไป		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข												
3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม												
3.1.1 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม	96.84	3.16	0.00	97.42	2.58	0.00	98.01	1.97	0.02	96.98	3.00	0.02
3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น												
3.2.1 กล่าวทักทายแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์	93.24	6.76	0.00	92.27	7.73	0.00	92.32	7.58	0.10	90.87	8.98	0.15
3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น	99.13	0.87	0.00	98.43	1.57	0.00	98.22	1.76	0.02	98.15	1.83	0.02
มาตรฐานที่ 4 ซินชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว												
4.1 สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว												
4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ	98.80	1.20	0.00	99.08	0.92	0.00	98.46	1.49	0.05	98.20	1.76	0.04
4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	98.26	1.64	0.10	98.53	1.47	0.00	98.70	1.28	0.02	98.15	1.84	0.01
4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	98.36	1.53	0.11	98.34	1.66	0.00	98.18	1.80	0.02	98.08	1.91	0.01
มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม												
5.1 ซื่อสัตย์สุจริต												
5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง	98.04	1.96	0.00	97.61	2.39	0.00	96.57	3.41	0.02	96.14	3.82	0.04
5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน												
5.2.1 แสดงความรักที่อ่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	99.56	0.44	0.00	98.99	1.01	0.00	98.73	1.25	0.02	98.08	1.91	0.01
5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น ได้ด้วยตนเอง	98.36	1.64	0.00	99.08	0.92	0.00	97.72	2.18	0.10	97.61	2.38	0.01
5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น												
5.3.1 แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์	97.38	2.62	0.00	98.43	1.57	0.00	97.84	2.09	0.07	96.85	3.13	0.02
5.4 มีความรับผิดชอบ												
5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง	99.02	0.98	0.00	98.80	1.20	0.00	97.74	2.19	0.07	97.31	2.67	0.02

จากตารางที่ 20 พบว่า นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง ร้อยละ 99.56 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 3.2.1 กล่าวพูดกล่าวแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ร้อยละ 93.24

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุดคือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ และสภาพที่ฟังประสงค์ที่ 5.2.5 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง ร้อยละ 99.08 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 3.2.1 กล่าวพูดกล่าวแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ร้อยละ 92.27

นักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง ร้อยละ 98.73 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 3.2.1 กล่าวพูดกล่าวแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ร้อยละ 92.32

นักเรียนในโรงเรียนทั่วไป มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ร้อยละ 98.20 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 3.2.1 กล่าวพูดกล่าวแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ร้อยละ 90.87

ตารางที่ 21 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านสังคม รายสภาพที่พึงประสงค์ จำแนกตามประเภทโรงเรียน

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/ สภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ											
	อนุบาลประจำจังหวัด			อนุบาลประจำเขตพื้นที่			ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ			โรงเรียนทั่วไป		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง												
6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน												
6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว	99.02	0.98	0.00	98.34	1.66	0.00	98.20	1.80	0.00	96.74	3.21	0.05
6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี	99.45	0.55	0.00	99.08	0.92	0.00	99.18	0.82	0.00	98.71	1.27	0.02
6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	98.58	1.42	0.00	99.63	0.37	0.00	98.49	1.51	0.00	98.53	1.45	0.02
6.2 มีวินัยในตนเอง												
6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง	98.26	1.74	0.00	98.07	1.93	0.00	96.76	3.22	0.02	96.65	3.32	0.03
6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	98.69	1.31	0.00	97.88	2.12	0.00	97.60	2.40	0.00	96.39	3.56	0.05
6.3 ประหยัดและพอเพียง												
6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง	97.93	2.07	0.00	94.94	5.06	0.00	97.58	2.42	0.00	95.96	4.03	0.01
มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย												
7.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม												
7.1.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง	98.15	1.85	0.00	98.34	1.66	0.00	97.84	2.14	0.02	97.88	2.10	0.02
7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่	98.47	1.53	0.00	98.07	1.93	0.00	98.22	1.78	0.00	97.63	2.35	0.02

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/ สภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ											
	อนุบาลประจำจังหวัด			อนุบาลประจำเขตพื้นที่			ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ			โรงเรียนทั่วไป		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย												
7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ	98.15	1.85	0.00	96.59	3.41	0.00	98.44	1.54	0.02	97.66	2.30	0.04
7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	97.82	2.18	0.00	96.13	3.87	0.00	96.98	2.98	0.04	96.00	3.98	0.02
7.2.3 ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทย	98.69	1.31	0.00	97.33	2.67	0.00	98.06	1.90	0.04	97.71	2.27	0.02
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข												
8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล												
8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	98.58	1.42	0.00	98.25	1.75	0.00	98.01	1.97	0.02	97.74	2.22	0.04
8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น												
8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย	97.93	2.07	0.00	97.33	2.67	0.00	97.17	2.76	0.07	97.03	2.90	0.07
8.2.2 ยิ้ม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์	98.04	1.96	0.00	97.33	2.67	0.00	97.96	2.02	0.02	97.05	2.90	0.05
8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม												
8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง	99.56	0.44	0.00	98.62	1.38	0.00	97.72	2.26	0.02	96.34	3.64	0.02
8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์	95.75	4.25	0.00	92.82	7.18	0.00	92.92	7.03	0.05	93.27	6.69	0.04
8.3.3 ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง	97.27	2.73	0.00	96.22	3.78	0.00	96.11	3.87	0.02	95.47	4.47	0.06

จากตารางที่ 21 พบว่า นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีพัฒนาการด้านสังคม รายสภาพที่พึงประสงค์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง ร้อยละ 99.56 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ร้อยละ 95.75

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา มีพัฒนาการด้านสังคม รายสภาพที่พึงประสงค์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 6.1.3 ใช้น้ำและทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง ร้อยละ 99.63 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ร้อยละ 92.82

นักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ มีพัฒนาการด้านสังคม รายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี ร้อยละ 99.18 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ร้อยละ 92.92

นักเรียนในโรงเรียนทั่วไป มีพัฒนาการด้านสังคม รายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี ร้อยละ 98.71 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ร้อยละ 93.27

ตารางที่ 22 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านสติปัญญา รายสภาพที่พึงประสงค์ จำแนกตามประเภทโรงเรียน

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/ สภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ											
	อนุบาลประจำจังหวัด			อนุบาลประจำเขตพื้นที่			ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ			โรงเรียนทั่วไป		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย												
9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ												
9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง	95.31	4.69	0.00	94.20	5.80	0.00	93.81	6.12	0.07	92.96	6.97	0.07
9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้	96.51	3.49	0.00	91.99	7.73	0.28	92.27	7.68	0.05	90.61	9.30	0.09
9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้												
9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ	97.06	2.94	0.00	95.76	4.06	0.18	93.93	6.00	0.07	92.01	7.86	0.13
9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ	98.15	1.85	0.00	98.99	1.01	0.00	97.19	2.67	0.14	95.95	3.93	0.12
มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้												
10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด												
10.1.1 บอกลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	98.36	1.64	0.00	95.76	4.24	0.00	94.05	5.90	0.05	92.83	7.10	0.07
10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป	98.80	1.20	0.00	97.51	2.49	0.00	94.96	4.97	0.07	93.93	5.97	0.10
10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์	96.95	3.05	0.00	95.03	4.97	0.00	92.47	7.44	0.09	92.30	7.60	0.10
10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ	95.75	4.25	0.00	94.20	5.71	0.09	91.70	8.13	0.17	91.00	8.80	0.20

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้/ สภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ											
	อนุบาลประจำจังหวัด			อนุบาลประจำเขตพื้นที่			ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ			โรงเรียนทั่วไป		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล												
10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง	94.22	5.78	0.00	92.73	7.27	0.00	90.33	9.57	0.10	89.22	10.62	0.16
10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นและมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล	96.29	3.71	0.00	93.46	6.54	0.00	91.17	8.73	0.10	90.58	9.29	0.13
10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ												
10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น	97.82	2.18	0.00	96.22	3.78	0.00	94.63	5.30	0.07	93.61	6.34	0.05
10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา	94.66	5.34	0.00	92.82	7.18	0.00	88.94	11.01	0.05	87.88	12.01	0.11
มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์												
11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์												
11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงจากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	95.64	4.36	0.00	93.46	6.54	0.00	93.57	6.36	0.07	92.68	7.26	0.06
11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์												
11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่	93.89	6.11	0.00	94.29	5.71	0.00	92.03	7.92	0.05	93.20	6.79	0.01
มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย												
12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้												
12.1.1 สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	98.69	1.31	0.00	95.86	4.14	0.00	94.77	5.23	0.00	93.72	6.18	0.10
12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	97.93	2.07	0.00	97.61	2.39	0.00	96.07	3.84	0.09	95.72	4.23	0.05
12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้												
12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง	94.98	5.02	0.00	91.80	8.20	0.00	90.14	9.81	0.05	88.26	11.64	0.10
12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ	94.98	5.02	0.00	90.70	9.30	0.00	89.68	10.25	0.07	88.61	11.19	0.20

จากตารางที่ 22 นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป ร้อยละ 98.80 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่ ร้อยละ 93.89

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่ พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง ร้อยละ 98.99 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ ร้อยละ 90.70

นักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง ร้อยละ 97.19 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา ร้อยละ 88.94

นักเรียนในโรงเรียนทั่วไป พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ ร้อยละ 95.72 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่ฟังประสงค์ที่ 10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา ร้อยละ 87.88

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และด้านสติปัญญาของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 เขตพื้นที่ โดยครอบคลุมโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด จำนวน 81 โรงเรียน โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 183 โรงเรียน โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ จำนวน 733 โรงเรียน และโรงเรียนทั่วไปที่เปิดสอนระดับปฐมวัย จำนวน 1,358 โรงเรียน รวมโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จำนวน 2,355 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลได้ 2,302 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 97.75 ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จำนวน 14,616 คน เก็บรวบรวมข้อมูลได้ 14,342 คน คิดเป็นร้อยละ 98.13 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย คู่มือดำเนินงานประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และคู่มือบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 มีผลการประเมินพัฒนาการการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการประเมินพัฒนาการ

1. ผลการประเมินพัฒนาการระดับประเทศ

ผลการประเมินพัฒนาการในภาพรวมทุกด้าน ระดับประเทศ นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 95.10 รองลงมา คือ ระดับพอใช้ ร้อยละ 4.50 และระดับปรับปรุง ร้อยละ 0.40

เมื่อจำแนกตามระดับคุณภาพรายพัฒนาการ ระดับประเทศ นักเรียนส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพรายพัฒนาการอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยพัฒนาการด้านสังคม มีผลการประเมินระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.58 รองลงมาคือ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 98.17 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 89.51 และพัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 84.76 ตามลำดับ

2. ผลการประเมินพัฒนาการจำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน

2.1 จำแนกตามเพศ นักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยนักเรียนหญิงมีระดับคุณภาพรายพัฒนาการในระดับดีสูงกว่านักเรียนชายทุกด้าน เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า

นักเรียนชาย มีพัฒนาการด้านสังคม ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.07 รองลงมาคือ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 97.49 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 87.61 และพัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 81.97 ตามลำดับ

นักเรียนหญิง มีพัฒนาการด้านสังคม ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 99.08 รองลงมาคือ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 98.83 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 91.36 และพัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 87.48 ตามลำดับ

2.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน นักเรียนในโรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง มีร้อยละพัฒนาการระดับดีด้านสังคมสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสติปัญญา ตามลำดับ ส่วนนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีร้อยละพัฒนาการระดับดีด้านอารมณ์ จิตใจ สูงสุด รองลงมาคือด้านสังคม ด้านร่างกาย และด้านสติปัญญา ตามลำดับ

นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีพัฒนาการด้านสังคม ระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.21 รองลงมาคือพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 97.15 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 87.06 และพัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 81.94 ตามลำดับ

นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง มีพัฒนาการด้านสังคม ระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.62 รองลงมาคือพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 98.19 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 89.37 และพัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 84.29 ตามลำดับ

นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.91 รองลงมาคือ พัฒนาการด้านสังคม ร้อยละ 98.80 พัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 91.55 และพัฒนาการด้านสติปัญญา ร้อยละ 87.56 ตามลำดับ

2.3 จำแนกตามประเภทโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนทุกประเภท มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีร้อยละพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ในระดับดีสูงสุด ส่วนนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่ โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ และโรงเรียนทั่วไปมีร้อยละพัฒนาการด้านสังคมในระดับดีสูงสุด เมื่อพิจารณาตามประเภทโรงเรียน พบว่า

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 99.13 รองลงมาคือ ด้านสังคม ร้อยละ 99.02 ด้านร่างกาย ร้อยละ 93.68 และด้านสติปัญญา ร้อยละ 92.37 ตามลำดับ

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่ มีพัฒนาการด้านสังคม ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 99.63 รองลงมาคือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 99.36 ด้านร่างกาย ร้อยละ 90.79 และด้านสติปัญญา ร้อยละ 88.03 ตามลำดับ

นักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ มีพัฒนาการด้านสังคม ในระดับดีสูงสุดร้อยละ 98.82 รองลงมาคือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 98.32 ด้านร่างกาย ร้อยละ 88.77 และด้านสติปัญญา ร้อยละ 84.81 ตามลำดับ

นักเรียนในโรงเรียนทั่วไป มีพัฒนาการด้านสังคม ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.26 รองลงมาคือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 97.82 ด้านร่างกาย ร้อยละ 89.24 และด้านสติปัญญา ร้อยละ 83.44 ตามลำดับ

3. ผลการประเมินพัฒนาการ จำแนกตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

3.1 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
จำแนกตามรายมาตรฐาน ในภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 อยู่ในระดับดีทุกมาตรฐาน โดยมาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.91 รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ร้อยละ 98.36 และมาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 98.23 ตามลำดับ

โดยมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย ร้อยละ 81.32 มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ร้อยละ 83.86 และมาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ร้อยละ 88.47 ตามลำดับ

3.1.1 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านร่างกาย รายตัวบ่งชี้ นักเรียนส่วนใหญ่ มีพัฒนาการด้านร่างกาย รายตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับดีทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีสุขภาพอนามัยสุขนิสัยที่ดี มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 99.00 รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ใช้มือ ตา ประสานสัมพันธ์กัน ร้อยละ 98.28 และตัวบ่งชี้ที่ 1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น ร้อยละ 97.40 ตามลำดับ ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ ร้อยละ 53.58

3.1.2 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านอารมณ์ จิตใจ รายตัวบ่งชี้ นักเรียนส่วนใหญ่ มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับดีทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.91 รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 มีความรับผิดชอบ ร้อยละ 97.66 และตัวบ่งชี้ที่ 3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ร้อยละ 97.30 ตามลำดับ ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุดคือ ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ร้อยละ 90.50

3.1.3 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสังคม รายตัวบ่งชี้ นักเรียนส่วนใหญ่ มีพัฒนาการด้านสังคม รายตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับดีทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 99.19 รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย ร้อยละ 98.38 และตัวบ่งชี้ที่ 8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ร้อยละ 97.91 ตามลำดับ ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 มีวินัยในตนเอง ร้อยละ 94.75

3.1.4 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสติปัญญา รายตัวบ่งชี้ นักเรียนส่วนใหญ่ มีพัฒนาการรายตัวบ่งชี้ด้านสติปัญญาอยู่ในระดับดีทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่ 11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 93.23 รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด ร้อยละ 93.16 และตัวบ่งชี้ที่ 11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ร้อยละ 93.03 ตามลำดับ ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ร้อยละ 84.50

3.1.5 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์ นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่ 1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.77 รองลงมาคือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตรได้ ร้อยละ 98.39 และสภาพที่พึงประสงค์ที่ 1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา ร้อยละ 98.35 ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุดคือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ร้อยละ 53.58

3.1.6 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่พึงประสงค์ นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่ 5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.43 รองลงคือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ร้อยละ 98.38 และสภาพที่พึงประสงค์ที่ 4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี ร้อยละ 98.35 ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ร้อยละ 91.55

3.1.7 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสังคม รายสภาพที่พึงประสงค์ นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านสังคม รายสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่ 6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.93 รองลงมา คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง ร้อยละ 98.61 และสภาพที่พึงประสงค์ที่ 7.1.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง ร้อยละ 97.92 ตามลำดับ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ร้อยละ 93.29

3.1.8 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสติปัญญา รายสภาพที่พึงประสงค์นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านสติปัญญา รายสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่ 9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด ร้อยละ 96.68 รองลงมาคือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ ร้อยละ 96.10 และสภาพที่พึงประสงค์ที่ 10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป ร้อยละ 94.81 ตามลำดับ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา ร้อยละ 89.00

3.2 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จำแนกตามประเภทโรงเรียน

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีพัฒนาการระดับดีสูงสุดในมาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว ร้อยละ 99.45 รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ร้อยละ 99.13 และมาตรฐานที่ 6 ทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 99.02 ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย ร้อยละ 90.08

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่ มีพัฒนาการระดับดีสูงสุดในมาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 99.54 รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ร้อยละ 99.26 และมาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ร้อยละ 95.21 ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุดคือ มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย ร้อยละ 84.71

นักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ มีพัฒนาการระดับดีสูงสุดในมาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ร้อยละ 99.02 รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 98.82 และมาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ร้อยละ 98.51 ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย ร้อยละ 81.12

นักเรียนในโรงเรียนทั่วไป พัฒนาการระดับดีสูงสุดในมาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว ร้อยละ 98.75 รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ร้อยละ 98.09 และมาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 97.66 ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย ร้อยละ 79.99

3.2.1 ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์ จำแนกตามประเภทโรงเรียน

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด พบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ 2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว ร้อยละ 99.45 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ร้อยละ 58.45

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่ พบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ 1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง ร้อยละ 99.72 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ร้อยละ 54.97

นักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ พบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ 1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง ร้อยละ 99.09 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ร้อยละ 52.98

นักเรียนในโรงเรียนทั่วไป พบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย รายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ 1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง ร้อยละ 98.41 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ร้อยละ 53.16

3.2.2 ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่พึงประสงค์ จำแนกตามประเภทโรงเรียน

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด พบว่า พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง ร้อยละ 99.56 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการ ระดับดีต่ำสุด คือ 3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ร้อยละ 93.24

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่ พบว่า พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่พึงประสงค์ โดยสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุดคือ 4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ และ 5.2.5 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง ร้อยละ 99.08 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ร้อยละ 92.27

นักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ พบว่า พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ
รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการ
ระดับดีสูงสุด คือ 5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง ร้อยละ 98.73 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มี
พัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ร้อยละ 92.32

นักเรียนในโรงเรียนทั่วไป พบว่า พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายสภาพที่
ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด
คือ 4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ร้อยละ 98.20 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการ
ระดับดีต่ำสุด คือ 3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ร้อยละ 90.87

3.2.3 ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนด้านสังคม รายสภาพที่ฟังประสงค์จำแนกตาม ประเภทโรงเรียน

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด พบว่า พัฒนาการด้านสังคม รายสภาพที่
ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด
คือ 8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง ร้อยละ 99.56 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์
ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ร้อยละ 95.75

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่ พบว่า พัฒนาการด้านสังคม
รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการ
ระดับดีสูงสุด คือ 6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง ร้อยละ 99.63 ส่วนสภาพที่
ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
ร้อยละ 92.82

นักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ พบว่า พัฒนาการด้านสังคม
รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการ
ระดับดีสูงสุด คือ 6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี ร้อยละ 99.18 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มี
พัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ร้อยละ 92.92

นักเรียนในโรงเรียนทั่วไป พบว่า พัฒนาการด้านสังคม รายสภาพที่ฟังประสงค์
ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ 6.1.2
รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี ร้อยละ 98.71 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด
คือ 8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ร้อยละ 93.27

3.2.4 ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนด้านสติปัญญา รายสภาพที่ฟังประสงค์ จำแนกตามประเภทโรงเรียน

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา
รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการ
ระดับดีสูงสุด คือ 10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะ
ที่สังเกตเห็น 2 ลักษณะขึ้นไป ร้อยละ 98.80 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 11.2.1
เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่ ร้อยละ 93.89

นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่ พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุดคือ 9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ ร้อยละ 98.99 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ ร้อยละ 90.70

นักเรียนในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา รายสภาพที่ฟังประสงค์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ 9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ ร้อยละ 97.19 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา ร้อยละ 88.94

นักเรียนในโรงเรียนทั่วไป พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา รายสภาพที่ฟังประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีทุกสภาพที่ฟังประสงค์ โดยสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ 12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ ร้อยละ 95.72 ส่วนสภาพที่ฟังประสงค์ที่มีพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ 10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา ร้อยละ 87.88

อภิปรายผล

การประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ได้นำประเด็นสำคัญมาสู่การอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินพัฒนาการในภาพรวมระดับประเทศ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการในระดับดีทุกด้าน ร้อยละ 95.10 สอดคล้องกับตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) มิติปัจจัยผลักดันพลิกโฉมประเทศ หมายความว่า การพัฒนาทุนมนุษย์ต้องมีการพัฒนาทุกช่วงวัย ได้แก่ ตั้งแต่ในครรภ์ถึงปฐมวัย มีแนวโน้มพัฒนาการดีขึ้น แต่ยังคงต้องสร้างทักษะด้านอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับพัฒนาการทางสมอง ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557) ที่ศึกษาผลการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาที่เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล ด้านเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กส่วนใหญ่สามารถแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสมตามวัยในพัฒนาการทุกด้าน ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย คือ ความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอนปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากหน่วยงานต้นสังกัดที่ต้องมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนปฐมวัยในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 2 กับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้การสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยกำหนดทิศทางการส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนปฐมวัยให้มีการพัฒนาการจัดประสบการณ์ให้เด็กมีคุณภาพ และเพื่อให้ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดจึงควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนปฐมวัยให้มีการพัฒนาการจัดประสบการณ์การประเมินพัฒนาการเด็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการประเมินพัฒนาการเมื่อจำแนกตามรายพัฒนาการ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการประเมินพัฒนาการด้านสังคม ในระดับดีสูงสุด ร้อยละ 98.58 รองลงมาคือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 98.17 ด้านร่างกาย ร้อยละ 89.51 และด้านสติปัญญา ร้อยละ 84.76 ตามลำดับ ผลที่ปรากฏเช่นนี้ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557) ที่ได้ศึกษาผลการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาที่เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล ด้านเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กส่วนใหญ่สามารถแสดงพัฒนาการได้เหมาะสมตามวัย พัฒนาการที่เด็กทำได้มากที่สุดคือ ด้านสังคมและอารมณ์ และสอดคล้องกับกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2561) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ครั้งที่ 6 พ.ศ.2560 พบว่า เด็กอายุ 3-5 ปี มีร้อยละพัฒนาการสมวัย และมีพัฒนาการด้านสังคมสูงสุด อย่างไรก็ตาม จากผลการประเมินพัฒนาการเด็กเมื่อจำแนกตามรายพัฒนาการ พัฒนาการด้านร่างกายและด้านสติปัญญา มีค่าร้อยละพัฒนาการที่ไม่สมดุลกับพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสร้างความตระหนักให้สถานศึกษาวางแผนการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม สมดุล มีคุณภาพ ปัจจัยที่โดดเด่นในการเป็นตัวผลักดันคือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) และหน่วยงานต้นสังกัดต้องสนับสนุนสถานศึกษาให้จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการที่เน้นการนำแนวคิดการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เชิงรุกที่สอดคล้องกับสมองมาใช้ในการจัดประสบการณ์

3. ผลการประเมินพัฒนาการเมื่อจำแนกตามรายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับต่ำสุดคือ มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย มาตรฐานที่ 9 การใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย และมาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ สอดคล้องกับกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ครั้งที่ 6 พ.ศ.2560 พบว่า พัฒนาการเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระดับประเทศ พัฒนาการด้านภาษาและการใช้ภาษามีพัฒนาการเพียงร้อยละ 78.40 และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562) ได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้ส่วนราชการนำไปใช้ในการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผลการศึกษา พบว่า แนวทางที่ไม่สอดคล้องกับพัฒนาการและธรรมชาติในการเรียนรู้ของเด็ก อาทิ 1) เร่งรัดพัฒนาสมองเด็กด้วยการ “เร่งเรียน เขียนอ่าน” ส่งเสริมการติวสอบเข้าอนุบาล/เน้นวิชาการมากเกินไป โดยขาดความเข้าใจเรื่องการพัฒนาสมอง ทำให้จำกัดกรอบความคิด ปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ ปัญหานี้ส่งผลต่อระดับสติปัญญา บุคลิกภาพ และความฉลาดทางอารมณ์ในระยะยาว นอกจากนี้ยังพบว่า มาตรฐานของครูผู้สอนปฐมวัยที่มีความแตกต่างกันส่งผลต่อพัฒนาการแต่ละช่วงวัยของเด็กปฐมวัย ดังนั้น ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา ต้องเชื่อมโยงมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสะท้อนให้เห็นหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยมีการดำเนินการประชุมวางแผน ปรีกษาหารือ เตรียมการ และร่วมจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

4. ผลการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย รายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ ร้อยละ 53.58 สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) ที่ได้ศึกษาสภาวะการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย ได้เสนอแนวทางการเฝ้าระวังติดตามการเจริญเติบโตของนักเรียนปฐมวัยเป็นรายบุคคล ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 2 มกราคม 2562 ว่า ควรมีการติดตามและบันทึกผลการเจริญเติบโตนักเรียนรายบุคคลทุก 3 เดือน โดยจุดลงบนกราฟน้ำหนักและส่วนสูง ตามอายุและแปลผลภาวะโภชนาการและแนวโน้มการเจริญเติบโต แจ้งผลการเจริญเติบโต การประเมินพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนเป็นรายบุคคล และให้คำแนะนำความรู้ด้านโภชนาการที่สอดคล้องกับภาวะโภชนาการของเด็กแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้สอน นำผลการเจริญเติบโตมาปรับการจัดการอาหาร ให้เหมาะสมกับนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยมีแผนการดำเนินการตามมาตรฐานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาต้องมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาสังคมนิสัยให้เด็กปฏิบัติกิจวัตรในการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดครบ 5 หมู่ ดื่มน้ำอย่างเพียงพอออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ พักผ่อนนอนหลับ โดยมีการกำกับ ติดตาม และเฝ้าระวังภาวะการเจริญเติบโตของนักเรียนปฐมวัย สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่กำหนดให้

5. ผลการประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ รายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ซึ่งผลการประเมินมีความสอดคล้องกันในโรงเรียนทุกประเภท แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการจัดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้นักเรียนได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส ผ่านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ การเล่นตามมุม และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่หลากหลาย นักเรียนได้ทำงานและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดและความสนใจ ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู นักเรียนกับนักเรียน และจัดการแก้ไขข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้นักเรียนอบอุ่น ปลอดภัย มีความมั่นคงทางอารมณ์ เห็นคุณค่า การให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกคน เมื่อนักเรียนทำผิดครูผู้สอนปฐมวัยพร้อมให้คำแนะนำ ให้แรงเสริมทางบวก เป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดจึงควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนปฐมวัยพัฒนาการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง และความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อย่างต่อเนื่อง

6. ผลการประเมินพัฒนาการด้านสังคม รายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดการจัดประสบการณ์สำคัญเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ให้เด็กปฏิบัติผ่านกิจวัตรประจำวัน เช่น การแต่งตัวด้วยตนเอง การรับประทานอาหารด้วยตนเอง อย่างถูกวิธี และการใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ได้แนะนำวิธีการส่งเสริมนักเรียนวัย 3-5 ปี ไว้ว่า ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้อยู่ร่วมกับผู้ใหญ่ มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของโรงเรียน บ้าน และชุมชน ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 มีวินัยในตนเอง ซึ่งพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็ก พ.ศ.2562 ได้กำหนดการสร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีวินัย เป็นวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเด็ก สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่ได้กำหนดสภาพที่พึงประสงค์ให้เด็กอายุ 3-5 ปี มีวินัยในตนเอง ด้วยการประเมินพฤติกรรมการเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อย และการเข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดจึงควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนปฐมวัยพัฒนาการจัดประสบการณ์ การฝึกวินัยจากการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

7. ผลการประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา รายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ที่กำหนดการจัดประสบการณ์สำคัญไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ และการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย สนองความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทที่นักเรียนอาศัยอยู่ ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีร้อยละของพัฒนาการระดับดีต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ซึ่งวัฒนา มัคคสมัน (2557) กล่าวถึง ลักษณะพฤติกรรมที่เด่นชัดที่สุดของเด็กวัย 3-6 ปี คือ การซักถามที่เกิดจากความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากเห็นทุก ๆ สิ่ง ที่ผ่านเข้ามาเป็นประสบการณ์ของเด็ก และเมื่อซักถามเกี่ยวกับเรื่องใดก็มักพยายามสรุปแนวคิดจากตัวอย่าง หรือเรื่องราวที่ได้รับคำอธิบายนั้น จนกว่าจะได้รับการตอบรับว่าแนวคิดที่พยายามสรุปนั้นถูกต้อง จึงจะถามเรื่องอื่น ๆ ต่อไป ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดจึงควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนปฐมวัยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความต้องการของเด็ก ให้เด็กเป็นผู้ริเริ่มการเรียนรู้เอง ไม่ใช่การกำหนดจากผู้ใหญ่ จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกต ค้นคว้า ทดลองตามความสนใจ และส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวทั้งที่เป็นธรรมชาติและผู้คนรอบข้าง

ข้อเสนอแนะ

ข้อมูลการประเมินพัฒนาการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และโรงเรียน ดังนี้

1. ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 นำข้อมูลที่ได้จากรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ไปวางแผนการจัดการศึกษาปฐมวัย และต่อยอดในการทำวิจัยด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัย

1.2 สร้างความตระหนักให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/โรงเรียน นำผลการประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ที่มีค่าร้อยละต่ำกว่าตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการ ไปวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย การปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การออกแบบนวัตกรรม สื่อการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน และการประเมินพัฒนาการนักเรียน

1.3 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกระดับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/โรงเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ถูกต้องตามหลักการ และการสนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

1.4 กำกับ ติดตาม การดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

2. ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.1 สร้างความตระหนักให้โรงเรียน นำผลการประเมินพัฒนาการนักเรียน ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานและการกำหนดภารกิจในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยเฉพาะผลการประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ที่มีค่าร้อยละต่ำกว่าตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการไปวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย การปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การออกแบบนวัตกรรม สื่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน และการประเมินพัฒนาการนักเรียน

2.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนจัดประสบการณ์การพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย และบริบทของสังคมที่แวดล้อมเด็ก

2.3 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกระดับของโรงเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ถูกต้องตามหลักการ และการสนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

2.4 กำกับ ติดตาม การดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

3. ระดับโรงเรียน

3.1 สร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูปฐมวัย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม

3.2 ส่งเสริมโภชนาการที่ดีอย่างเพียงพอให้เด็กทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังภาวะทุพโภชนาการและภาวะโภชนาการเกินเกณฑ์

3.3 การประเมินพัฒนาการเด็ก ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตลอดจน นำผลการประเมินมาใช้ในการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ พัฒนาเด็กรายบุคคลให้เต็มตามศักยภาพ

3.4 ส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย อาทิ การประชุมหารือร่วมกัน การติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ลดการใช้เวลากับหน้าจอของเด็กปฐมวัย และร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้มีพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมอนามัย. (2561). **รายงานการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2560**. สืบค้น
กันยายน 2564, จาก <http://203.157.71.115/knowledge/mapping/paper/view?id=94>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). **การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- นลินี ฌ นคร. (2557). **เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 1**.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิตยา คชภักดี. (2543). **ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัย ตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 5 ปี**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- บัญชา แสนทวี. (2557). **เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 12**.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรรณี ชูทัย เจนจิต. (2538). “การสนองความต้องการพื้นฐานของเด็ก” ในเอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนา
พฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ 3. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2562. (2562, 30 เมษายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 136
ตอนที่ 56 ก. หน้า 5-12.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- วัฒนา ปุญญฤทธิ์. (2557). **เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 9**.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วัฒนา มัคคสมัน. (2557). **เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 5**.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยในพื้นที่เขตตรวจ
ราชการที่ 2 กับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี)**.
(เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
(สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- _____. (2565). **รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2563**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). รายงานผลการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษา
ที่เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล: ด้านเด็กปฐมวัย. (เอกสารอัดสำเนา).
- _____. (2561). แนวแนะวิธีการอบรมเลี้ยงดู ดูแล และพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามสมรรถนะเพื่อเพิ่ม
คุณภาพเด็กตามวัย 0 - 5 ปี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2563). รายงานการศึกษาสภาวะการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย.
(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2564). รายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
แห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2563. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). รายงานการพัฒนาเด็กปฐมวัย. สืบค้น
กันยายน 2564, จาก www.nesdc.go.th.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประเทศไทย. (2566). โครงการสำรวจสถานการณเด็กและสตรีในประเทศไทย
พ.ศ. 2565, รายงานผลฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย: สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ประเทศไทย.
- สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย (2564). สรุปผลการขับเคลื่อนงานพัฒนาการเด็กปฐมวัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. สืบค้น กรกฎาคม 2564, จาก [https://nich.anamai.moph.go.th/
th/kpi65/](https://nich.anamai.moph.go.th/th/kpi65/)
- สุรชัย มีชาญ. (2547, พฤษภาคม-สิงหาคม). ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน Rater Agreement
Index (RAI). วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 10(2):
114-126.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2553). การวัดและประเมินแนวใหม่: เด็กปฐมวัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
ดอกหญ้าวิชาการ.
- Bredkam, S. & Copple, C. (Eds.). (2002). Developmentally Appropriate Practice in Early
Childhood Programs (6th ed.). NAEYC. United States: All rights reserved.
- Kostelnik, M.J, Soderman, A.K., Whiren, A.P. (2011). Developmentally Appropriate Curriculum
(5th ed.). United States: Pearson Education.
- McAfee, O. & Leong, D.L. (2007). Assessing and Guiding Young Children's Development and
Learning (4th ed.). Pearson Education.

ภาคผนวก

- ก ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ระดับเขตตรวจราชการ ระดับจังหวัด และระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา
- ข รายชื่อโรงเรียนทดลองเครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565
- ค คู่มือดำเนินงานประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565
- ง ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565
- จ เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กไทย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- ฉ การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

ภาคผนวก ก

ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

ระดับเขตตรวจราชการ ระดับจังหวัด และระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ตาราง 23 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จำแนกตามเขตตรวจราชการ

เขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ		ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
		พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
เขต 1	ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง	91.07	8.93	0.00	97.64	2.36	0.00	99.38	0.62	0.00	76.43	23.45	0.12	95.16	4.59	0.25
เขต 2	นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร	91.10	8.90	0.00	98.87	1.13	0.00	99.15	0.85	0.00	87.01	12.85	0.14	97.03	2.83	0.14
เขต 3	กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี	89.21	10.79	0.00	98.31	1.69	0.00	99.16	0.84	0.00	79.09	20.91	0.00	93.59	5.74	0.67
เขต 4	เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม	83.53	16.47	0.00	97.37	2.63	0.00	99.52	0.48	0.00	80.19	19.81	0.00	91.89	8.11	0.00
เขต 5	นครศรีธรรมราช ชุมพร สุราษฎร์ธานี พัทลุง สงขลา	89.38	10.62	0.00	97.72	2.28	0.00	99.30	0.70	0.00	83.14	16.77	0.09	95.52	4.22	0.26
เขต 6	ภูเก็ต ระนอง กระบี่ พังงา ตรัง สตูล	86.78	13.22	0.00	97.74	2.26	0.00	98.61	1.39	0.00	79.65	20.35	0.00	93.39	6.44	0.17
เขต 7	ยะลา นราธิวาส ปัตตานี	84.13	15.87	0.00	98.88	1.12	0.00	99.36	0.64	0.00	86.22	13.78	0.00	95.99	4.01	0.00

เขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ		ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
		พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
เขต 8	ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา	89.56	10.44	0.00	96.79	3.21	0.00	98.39	1.61	0.00	89.16	10.84	0.00	94.38	5.22	0.40
เขต 9	จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว	89.82	10.18	0.00	96.99	3.01	0.00	96.49	3.51	0.00	75.79	24.21	0.00	93.16	5.50	1.34
เขต 10	อุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู เลย บึงกาฬ	88.22	11.78	0.00	98.29	1.71	0.00	98.29	1.71	0.00	87.58	12.31	0.11	93.90	5.67	0.43
เขต 11	นครพนม มุกดาหาร สกลนคร	89.62	10.38	0.00	97.40	2.60	0.00	98.27	1.73	0.00	87.37	12.63	0.00	94.29	5.54	0.17
เขต 12	ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์	90.88	9.12	0.00	98.79	1.21	0.00	99.76	0.24	0.00	89.67	10.33	0.00	96.29	3.63	0.08
เขต 13	นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	88.22	11.71	0.07	98.76	1.17	0.07	99.10	0.83	0.07	86.77	13.09	0.14	96.21	3.38	0.41
เขต 14	ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี	92.18	7.73	0.09	97.83	2.17	0.00	97.83	2.08	0.09	89.16	10.65	0.19	96.04	2.92	1.04
เขต 15	เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน	91.46	8.54	0.00	99.04	0.96	0.00	97.71	2.29	0.00	86.40	13.60	0.00	95.67	3.97	0.36
เขต 16	เชียงราย น่าน พะเยา แพร่	91.56	8.44	0.00	97.65	2.21	0.14	97.51	2.35	0.14	82.99	16.73	0.28	95.57	3.88	0.55
เขต 17	พิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์	89.37	10.63	0.00	98.23	1.77	0.00	96.69	3.31	0.00	83.12	16.88	0.00	94.33	4.96	0.71
เขต 18	กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร อุทัยธานี	90.38	9.62	0.00	98.88	1.12	0.00	99.02	0.98	0.00	86.05	13.95	0.00	94.56	5.44	0.00

ตาราง 24 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
	พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. กรุงเทพมหานคร	97.92	2.08	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
2. กระบี่	92.59	7.41	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	99.07	0.93	0.00	100.00	0.00	0.00
3. กาญจนบุรี	90.17	9.83	0.00	98.29	1.71	0.00	99.57	0.43	0.00	90.60	9.40	0.00	95.30	4.27	0.43
4. กาฬสินธุ์	93.31	6.69	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	89.59	10.41	0.00	98.14	1.86	0.00
5. กำแพงเพชร	92.43	7.57	0.00	99.46	0.54	0.00	98.38	1.62	0.00	86.49	13.51	0.00	94.59	5.41	0.00
6. ขอนแก่น	86.38	13.62	0.00	98.36	1.64	0.00	99.53	0.47	0.00	85.92	14.08	0.00	93.43	6.34	0.23
7. จันทบุรี	87.18	12.82	0.00	95.51	4.49	0.00	93.59	6.41	0.00	58.33	41.67	0.00	90.38	7.05	2.57
8. ฉะเชิงเทรา	84.62	15.38	0.00	96.15	3.85	0.00	98.08	1.92	0.00	83.97	16.03	0.00	92.31	7.05	0.64
9. ชลบุรี	93.75	6.25	0.00	97.92	2.08	0.00	100.00	0.00	0.00	91.67	8.33	0.00	96.35	3.65	0.00
10. ชัยนาท	92.59	7.41	0.00	98.15	1.85	0.00	100.00	0.00	0.00	76.85	23.15	0.00	96.30	3.70	0.00
11. ชัยภูมิ	89.02	10.98	0.00	97.56	2.44	0.00	98.37	1.63	0.00	86.18	13.82	0.00	94.72	4.47	0.81
12. ชุมพร	90.38	9.62	0.00	98.08	1.92	0.00	100.00	0.00	0.00	83.97	15.39	0.64	95.51	4.49	0.00
13. เชียงราย	94.51	5.49	0.00	97.07	2.93	0.00	97.44	2.56	0.00	88.28	11.36	0.36	96.34	3.30	0.36
14. เชียงใหม่	92.78	7.22	0.00	99.23	0.77	0.00	96.39	3.61	0.00	87.63	12.37	0.00	94.59	5.15	0.26
15. ตรัง	85.33	14.67	0.00	98.67	1.33	0.00	100.00	0.00	0.00	71.33	28.67	0.00	92.00	8.00	0.00
16. ตราด	88.89	11.11	0.00	97.78	2.22	0.00	94.44	5.56	0.00	78.89	21.11	0.00	88.89	11.11	0.00
17. ตาก	90.67	9.33	0.00	99.33	0.67	0.00	98.00	2.00	0.00	80.00	20.00	0.00	95.33	4.67	0.00
18. นครนายก	89.74	10.26	0.00	97.44	2.56	0.00	100.00	0.00	0.00	71.79	28.21	0.00	94.87	5.13	0.00

จังหวัด	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
	พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
19. นครปฐม	88.89	11.11	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	97.92	2.08	0.00	99.31	0.69	0.00
20. นครพนม	85.26	14.74	0.00	94.21	5.79	0.00	97.37	2.63	0.00	77.37	22.63	0.00	88.95	11.05	0.00
21. นครราชสีมา	87.52	12.30	0.18	98.24	1.58	0.18	98.59	1.23	0.18	84.71	15.11	0.18	95.08	4.39	0.53
22. นครศรีธรรมราช	88.25	11.75	0.00	97.71	2.29	0.00	98.85	1.15	0.00	82.23	17.77	0.00	95.99	3.44	0.57
23. นครสวรรค์	88.33	11.67	0.00	98.75	1.25	0.00	99.58	0.42	0.00	84.58	15.42	0.00	94.58	5.42	0.00
24. นนทบุรี	81.58	18.42	0.00	96.49	3.51	0.00	99.12	0.88	0.00	79.82	20.18	0.00	93.86	5.26	0.88
25. นราธิวาส	80.00	20.00	0.00	97.92	2.08	0.00	98.75	1.25	0.00	83.75	16.25	0.00	95.42	4.58	0.00
26. น่าน	90.00	10.00	0.00	96.11	3.33	0.56	95.00	4.44	0.56	91.11	8.33	0.56	95.00	3.33	1.67
27. บึงกาฬ	86.73	13.27	0.00	100.00	0.00	0.00	97.35	2.65	0.00	82.30	17.70	0.00	92.04	7.96	0.00
28. บุรีรัมย์	87.93	12.07	0.00	99.43	0.57	0.00	99.71	0.29	0.00	85.63	14.08	0.29	97.70	2.01	0.29
29. ปทุมธานี	93.18	6.82	0.00	99.24	0.76	0.00	97.73	2.27	0.00	73.48	25.76	0.76	93.94	6.06	0.00
30. ประจวบคีรีขันธ์	83.33	16.67	0.00	95.65	4.35	0.00	98.55	1.45	0.00	69.57	30.43	0.00	89.13	10.87	0.00
31. ปราจีนบุรี	91.60	8.40	0.00	98.47	1.53	0.00	100.00	0.00	0.00	92.37	7.63	0.00	97.71	2.29	0.00
32. ปัตตานี	86.67	13.33	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	89.05	10.95	0.00	97.62	2.38	0.00
33. พระนครศรีอยุธยา	88.38	11.62	0.00	96.46	3.54	0.00	98.99	1.01	0.00	88.38	11.62	0.00	93.94	6.06	0.00
34. พะเยา	88.89	11.11	0.00	98.61	1.39	0.00	100.00	0.00	0.00	70.83	29.17	0.00	94.44	5.56	0.00
35. พังงา	81.91	18.09	0.00	96.81	3.19	0.00	96.81	3.19	0.00	71.28	28.72	0.00	90.43	9.57	0.00
36. พัทลุง	85.03	14.97	0.00	96.60	3.40	0.00	98.64	1.36	0.00	61.22	38.78	0.00	91.84	7.48	0.68
37. พิจิตร	91.61	8.39	0.00	99.35	0.65	0.00	98.71	1.29	0.00	87.74	12.26	0.00	97.42	2.58	0.00
38. พิษณุโลก	86.36	13.64	0.00	96.46	3.54	0.00	91.92	8.08	0.00	80.30	19.70	0.00	89.39	9.09	1.52

จังหวัด	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
	พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
39. เพชรบุรี	75.33	24.67	0.00	97.33	2.67	0.00	100.00	0.00	0.00	78.00	22.00	0.00	87.33	12.67	0.00
40. เพชรบูรณ์	88.61	11.39	0.00	99.01	0.99	0.00	97.52	2.48	0.00	84.65	15.35	0.00	96.04	3.96	0.00
41. แพร่	90.48	9.52	0.00	100.00	0.00	0.00	98.41	1.59	0.00	73.81	26.19	0.00	96.03	3.97	0.00
42. ภูเก็ต	89.09	10.91	0.00	98.18	1.82	0.00	98.18	1.82	0.00	74.55	25.45	0.00	92.73	7.27	0.00
43. มหาสารคาม	91.45	8.55	0.00	99.15	0.85	0.00	100.00	0.00	0.00	98.29	1.71	0.00	98.29	1.71	0.00
44. Mukdahan	83.96	16.04	0.00	99.06	0.94	0.00	97.17	2.83	0.00	86.79	13.21	0.00	92.45	6.61	0.94
45. แม่ฮ่องสอน	86.11	13.89	0.00	97.22	2.78	0.00	98.15	1.85	0.00	84.26	15.74	0.00	92.59	5.56	1.85
46. ยโสธร	94.00	6.00	0.00	99.33	0.67	0.00	99.33	0.67	0.00	88.67	11.33	0.00	97.33	2.00	0.67
47. ยะลา	86.78	13.22	0.00	98.85	1.15	0.00	99.43	0.57	0.00	86.21	13.79	0.00	94.83	5.17	0.00
48. ร้อยเอ็ด	94.52	5.48	0.00	98.06	1.94	0.00	99.68	0.32	0.00	88.39	11.61	0.00	97.10	2.90	0.00
49. ระนอง	78.79	21.21	0.00	92.42	7.58	0.00	93.94	6.06	0.00	87.88	12.12	0.00	86.36	12.12	1.52
50. ระยอง	89.33	10.67	0.00	96.00	4.00	0.00	96.67	3.33	0.00	91.33	8.67	0.00	94.00	5.33	0.67
51. ราชบุรี	84.57	15.43	0.00	96.30	3.70	0.00	97.53	2.47	0.00	66.05	33.95	0.00	90.12	8.03	1.85
52. ลพบุรี	88.31	11.69	0.00	99.35	0.65	0.00	99.35	0.65	0.00	92.21	7.79	0.00	95.45	3.90	0.65
53. ลำปาง	92.39	7.61	0.00	99.49	0.51	0.00	98.48	1.52	0.00	83.76	16.24	0.00	97.46	2.54	0.00
54. ลำพูน	90.58	9.42	0.00	99.28	0.72	0.00	100.00	0.00	0.00	88.41	11.59	0.00	98.55	1.45	0.00
55. เลย	91.67	8.33	0.00	97.69	2.31	0.00	100.00	0.00	0.00	88.43	11.57	0.00	95.37	4.63	0.00
56. ศรีสะเกษ	92.66	7.34	0.00	97.46	2.54	0.00	97.74	1.98	0.28	89.27	10.45	0.28	95.20	3.95	0.85
57. สกลนคร	94.68	5.32	0.00	98.94	1.06	0.00	99.29	0.71	0.00	94.33	5.67	0.00	98.58	1.42	0.00
58. สงขลา	91.84	8.16	0.00	97.96	2.04	0.00	99.59	0.41	0.00	91.43	8.57	0.00	96.73	3.27	0.00

จังหวัด	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
	พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
59. สตูล	91.18	8.82	0.00	98.04	1.96	0.00	100.00	0.00	0.00	76.47	23.53	0.00	96.08	3.92	0.00
60. สมุทรปราการ	89.68	10.32	0.00	97.62	2.38	0.00	98.41	1.59	0.00	75.40	24.60	0.00	96.03	3.97	0.00
61. สมุทรสาคร	93.85	6.15	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
62. สมุทรสงคราม	92.42	7.58	0.00	98.48	1.52	0.00	100.00	0.00	0.00	87.88	12.12	0.00	100.00	0.00	0.00
63. สระแก้ว	91.67	8.33	0.00	96.53	3.47	0.00	95.83	4.17	0.00	79.86	20.14	0.00	93.75	3.47	2.78
64. สระบุรี	92.40	7.60	0.00	97.66	2.34	0.00	98.83	1.17	0.00	56.73	42.69	0.58	94.15	5.27	0.58
65. สิงห์บุรี	92.41	7.59	0.00	94.94	5.06	0.00	100.00	0.00	0.00	39.24	60.76	0.00	93.67	6.33	0.00
66. สุโขทัย	90.38	9.62	0.00	98.08	1.92	0.00	97.44	2.56	0.00	91.03	8.97	0.00	94.23	3.85	1.92
67. สุพรรณบุรี	91.88	8.12	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	76.14	23.86	0.00	94.42	5.58	0.00
68. สุราษฎร์ธานี	90.50	9.50	0.00	97.93	2.07	0.00	99.59	0.41	0.00	88.84	11.16	0.00	95.87	4.13	0.00
69. สุรินทร์	89.24	10.76	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	92.71	7.29	0.00	97.92	2.08	0.00
70. หนองคาย	80.77	19.23	0.00	95.51	4.49	0.00	96.15	3.85	0.00	77.56	21.80	0.64	84.62	14.10	1.28
71. หนองบัวลำภู	89.78	10.22	0.00	99.27	0.73	0.00	99.27	0.73	0.00	91.24	8.76	0.00	97.81	2.19	0.00
72. อ่างทอง	95.83	4.17	0.00	98.96	1.04	0.00	100.00	0.00	0.00	91.67	8.33	0.00	98.96	1.04	0.00
73. อำนาจเจริญ	79.63	19.44	0.93	92.59	7.41	0.00	91.67	8.33	0.00	85.19	13.89	0.92	91.67	1.85	6.48
74. อุตรดิตถ์	89.42	10.58	0.00	99.04	0.96	0.00	98.08	1.92	0.00	92.31	7.69	0.00	96.47	2.89	0.64
75. อุตรดิตถ์	92.20	7.80	0.00	98.58	1.42	0.00	100.00	0.00	0.00	79.43	20.57	0.00	97.87	2.13	0.00
76. อุทัยธานี	89.78	10.22	0.00	97.81	2.19	0.00	99.27	0.73	0.00	86.13	13.87	0.00	91.24	8.76	0.00
77. อุบลราชธานี	94.21	5.79	0.00	98.89	1.11	0.00	98.89	1.11	0.00	90.20	9.80	0.00	97.33	2.67	0.00

ตาราง 25 ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพของพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

รหัส	เขตพื้นที่การศึกษา	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
		พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
011	กรุงเทพมหานคร	97.92	2.08	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
021	กระบี่	92.59	7.41	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	99.07	0.93	0.00	100.00	0.00	0.00
031	กาญจนบุรี เขต 1	96.97	3.03	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	96.97	3.03	0.00	100.00	0.00	0.00
032	กาญจนบุรี เขต 2	75.93	24.07	0.00	92.59	7.41	0.00	98.15	1.85	0.00	66.67	33.33	0.00	79.63	18.52	1.85
033	กาญจนบุรี เขต 3	93.33	6.67	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	96.67	3.33	0.00	100.00	0.00	0.00
034	กาญจนบุรี เขต 4	92.59	7.41	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
041	กาฬสินธุ์ เขต 1	95.83	4.17	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	83.33	16.67	0.00	97.92	2.08	0.00
042	กาฬสินธุ์ เขต 2	90.36	9.64	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	85.54	14.46	0.00	96.39	3.61	0.00
043	กาฬสินธุ์ เขต 3	93.33	6.67	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
051	กำแพงเพชร เขต 1	96.04	3.96	0.00	99.01	0.99	0.00	100.00	0.00	0.00	88.12	11.88	0.00	96.04	3.96	0.00
052	กำแพงเพชร เขต 2	88.10	11.90	0.00	100.00	0.00	0.00	96.43	3.57	0.00	84.52	15.48	0.00	92.86	7.14	0.00
061	ขอนแก่น เขต 1	86.11	13.89	0.00	100.00	0.00	0.00	98.61	1.39	0.00	91.67	8.33	0.00	94.44	5.56	0.00
062	ขอนแก่น เขต 2	92.22	7.78	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	97.78	2.22	0.00	100.00	0.00	0.00
063	ขอนแก่น เขต 3	79.76	20.24	0.00	96.43	3.57	0.00	98.81	1.19	0.00	77.38	22.62	0.00	91.67	7.14	1.19
064	ขอนแก่น เขต 4	75.64	24.36	0.00	96.15	3.85	0.00	100.00	0.00	0.00	58.97	41.03	0.00	79.49	20.51	0.00
065	ขอนแก่น เขต 5	95.10	4.90	0.00	99.02	0.98	0.00	100.00	0.00	0.00	99.02	0.98	0.00	99.02	0.98	0.00
071	จันทบุรี เขต 1	83.33	16.67	0.00	98.61	1.39	0.00	93.06	6.94	0.00	83.33	16.67	0.00	91.67	8.33	0.00
072	จันทบุรี เขต 2	90.48	9.52	0.00	92.86	7.14	0.00	94.05	5.95	0.00	36.90	63.10	0.00	89.29	5.95	4.76

รหัส	เขตพื้นที่การศึกษา	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
		พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
081	ฉะเชิงเทรา เขต 1	80.56	19.44	0.00	93.06	6.94	0.00	97.22	2.78	0.00	83.33	16.67	0.00	86.11	12.50	1.39
082	ฉะเชิงเทรา เขต 2	88.10	11.90	0.00	98.81	1.19	0.00	98.81	1.19	0.00	84.52	15.48	0.00	97.62	2.38	0.00
091	ชลบุรี เขต 1	95.83	4.17	0.00	97.22	2.78	0.00	100.00	0.00	0.00	91.67	8.33	0.00	95.83	4.17	0.00
092	ชลบุรี เขต 2	92.42	7.58	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	98.48	1.52	0.00	100.00	0.00	0.00
093	ชลบุรี เขต 3	92.59	7.41	0.00	96.30	3.70	0.00	100.00	0.00	0.00	83.33	16.67	0.00	92.59	7.41	0.00
101	ชัยนาท	92.59	7.41	0.00	98.15	1.85	0.00	100.00	0.00	0.00	76.85	23.15	0.00	96.30	3.70	0.00
111	ชัยภูมิ เขต 1	89.39	10.61	0.00	96.97	3.03	0.00	98.48	1.52	0.00	72.73	27.27	0.00	92.42	6.06	1.52
112	ชัยภูมิ เขต 2	90.00	10.00	0.00	97.78	2.22	0.00	100.00	0.00	0.00	93.33	6.67	0.00	94.44	5.56	0.00
113	ชัยภูมิ เขต 3	87.78	12.22	0.00	97.78	2.22	0.00	96.67	3.33	0.00	88.89	11.11	0.00	96.67	2.22	1.11
121	ชุมพร เขต 1	93.59	6.41	0.00	98.72	1.28	0.00	100.00	0.00	0.00	78.21	20.51	1.28	96.15	3.85	0.00
122	ชุมพร เขต 2	87.18	12.82	0.00	97.44	2.56	0.00	100.00	0.00	0.00	89.74	10.26	0.00	94.87	5.13	0.00
131	เชียงราย เขต 1	93.33	6.67	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	85.00	15.00	0.00	98.33	1.67	0.00
132	เชียงราย เขต 2	95.83	4.17	0.00	98.61	1.39	0.00	100.00	0.00	0.00	88.89	11.11	0.00	97.22	2.78	0.00
133	เชียงราย เขต 3	92.75	7.25	0.00	89.86	10.14	0.00	89.86	10.14	0.00	78.26	20.29	1.45	89.86	8.69	1.45
134	เชียงราย เขต 4	95.83	4.17	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
141	เชียงใหม่ เขต 1	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	90.28	9.72	0.00	100.00	0.00	0.00
142	เชียงใหม่ เขต 2	87.50	12.50	0.00	100.00	0.00	0.00	91.67	8.33	0.00	77.78	22.22	0.00	88.89	11.11	0.00
143	เชียงใหม่ เขต 3	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	98.61	1.39	0.00	100.00	0.00	0.00
144	เชียงใหม่ เขต 4	87.88	12.12	0.00	98.48	1.52	0.00	92.42	7.58	0.00	83.33	16.67	0.00	89.39	9.09	1.52
145	เชียงใหม่ เขต 5	88.46	11.54	0.00	96.15	3.85	0.00	94.23	5.77	0.00	76.92	23.08	0.00	90.38	9.62	0.00

รหัส	เขตพื้นที่การศึกษา	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
		พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
146	เชียงใหม่ เขต 6	90.74	9.26	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	98.15	1.85	0.00	98.15	1.85	0.00
151	ตรัง เขต 1	77.38	22.62	0.00	98.81	1.19	0.00	100.00	0.00	0.00	66.67	33.33	0.00	86.90	13.10	0.00
152	ตรัง เขต 2	95.45	4.55	0.00	98.48	1.52	0.00	100.00	0.00	0.00	77.27	22.73	0.00	98.48	1.52	0.00
161	ตราด	88.89	11.11	0.00	97.78	2.22	0.00	94.44	5.56	0.00	78.89	21.11	0.00	88.89	11.11	0.00
171	ตาก เขต 1	93.59	6.41	0.00	98.72	1.28	0.00	96.15	3.85	0.00	91.03	8.97	0.00	96.15	3.85	0.00
172	ตาก เขต 2	87.50	12.50	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	68.06	31.94	0.00	94.44	5.56	0.00
181	นครนายก	89.74	10.26	0.00	97.44	2.56	0.00	100.00	0.00	0.00	71.79	28.21	0.00	94.87	5.13	0.00
191	นครปฐม เขต 1	86.11	13.89	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	95.83	4.17	0.00	98.61	1.39	0.00
192	นครปฐม เขต 2	91.67	8.33	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
201	นครพนม เขต 1	82.08	17.92	0.00	95.28	4.72	0.00	95.28	4.72	0.00	72.64	27.36	0.00	89.62	10.38	0.00
202	นครพนม เขต 2	89.29	10.71	0.00	92.86	7.14	0.00	100.00	0.00	0.00	83.33	16.67	0.00	88.10	11.90	0.00
211	นครราชสีมา เขต 1	92.42	7.58	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	72.73	27.27	0.00	95.45	4.55	0.00
212	นครราชสีมา เขต 2	91.03	8.97	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	83.33	16.67	0.00	96.15	3.85	0.00
213	นครราชสีมา เขต 3	94.44	5.56	0.00	98.61	1.39	0.00	100.00	0.00	0.00	83.33	16.67	0.00	98.61	1.39	0.00
214	นครราชสีมา เขต 4	86.11	13.89	0.00	95.83	4.17	0.00	95.83	4.17	0.00	90.28	9.72	0.00	93.06	4.16	2.78
215	นครราชสีมา เขต 5	85.42	14.58	0.00	98.96	1.04	0.00	100.00	0.00	0.00	93.75	6.25	0.00	96.88	3.12	0.00
216	นครราชสีมา เขต 6	80.00	20.00	0.00	95.56	4.44	0.00	95.56	4.44	0.00	77.78	22.22	0.00	90.00	10.00	0.00
217	นครราชสีมา เขต 7	86.32	12.63	1.05	98.95	0.00	1.05	98.95	0.00	1.05	88.42	10.53	1.05	95.79	3.16	1.05
221	นครศรีธรรมราช เขต 1	88.46	11.54	0.00	97.44	2.56	0.00	97.44	2.56	0.00	70.51	29.49	0.00	92.31	7.69	0.00
222	นครศรีธรรมราช เขต 2	93.75	6.25	0.00	98.96	1.04	0.00	100.00	0.00	0.00	75.00	25.00	0.00	97.92	2.08	0.00

รหัส	เขตพื้นที่การศึกษา	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
		พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
223	นครศรีธรรมราช เขต 3	83.33	16.67	0.00	95.10	4.90	0.00	98.04	1.96	0.00	94.12	5.88	0.00	95.10	2.94	1.96
224	นครศรีธรรมราช เขต 4	87.67	12.33	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	87.67	12.33	0.00	98.63	1.37	0.00
231	นครสวรรค์ เขต 1	84.44	15.56	0.00	98.89	1.11	0.00	100.00	0.00	0.00	83.33	16.67	0.00	92.22	7.78	0.00
232	นครสวรรค์ เขต 2	89.74	10.26	0.00	97.44	2.56	0.00	98.72	1.28	0.00	84.62	15.38	0.00	93.59	6.41	0.00
233	นครสวรรค์ เขต 3	91.67	8.33	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	86.11	13.89	0.00	98.61	1.39	0.00
241	นนทบุรี เขต 1	81.25	18.75	0.00	95.83	4.17	0.00	100.00	0.00	0.00	81.25	18.75	0.00	89.58	10.42	0.00
242	นนทบุรี เขต 2	81.82	18.18	0.00	96.97	3.03	0.00	98.48	1.52	0.00	78.79	21.21	0.00	96.97	1.51	1.52
251	นราธิวาส เขต 1	76.19	23.81	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	96.43	3.57	0.00	97.62	2.38	0.00
252	นราธิวาส เขต 2	88.46	11.54	0.00	98.72	1.28	0.00	98.72	1.28	0.00	64.10	35.90	0.00	92.31	7.69	0.00
253	นราธิวาส เขต 3	75.64	24.36	0.00	94.87	5.13	0.00	97.44	2.56	0.00	89.74	10.26	0.00	96.15	3.85	0.00
261	น่าน เขต 1	87.50	12.50	0.00	92.71	6.25	1.04	90.63	8.33	1.04	90.63	8.33	1.04	91.67	5.20	3.13
262	น่าน เขต 2	92.86	7.14	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	91.67	8.33	0.00	98.81	1.19	0.00
271	บึงกาฬ	86.73	13.27	0.00	100.00	0.00	0.00	97.35	2.65	0.00	82.30	17.70	0.00	92.04	7.96	0.00
281	บุรีรัมย์ เขต 1	84.62	15.38	0.00	98.72	1.28	0.00	98.72	1.28	0.00	85.90	12.82	1.28	94.87	3.85	1.28
282	บุรีรัมย์ เขต 2	90.00	10.00	0.00	98.89	1.11	0.00	100.00	0.00	0.00	83.33	16.67	0.00	97.78	2.22	0.00
283	บุรีรัมย์ เขต 3	93.52	6.48	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	77.78	22.22	0.00	98.15	1.85	0.00
284	บุรีรัมย์ เขต 4	80.56	19.44	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
291	ปทุมธานี เขต 1	92.31	7.69	0.00	98.72	1.28	0.00	97.44	2.56	0.00	61.54	37.18	1.28	89.74	10.26	0.00
292	ปทุมธานี เขต 2	94.44	5.56	0.00	100.00	0.00	0.00	98.15	1.85	0.00	90.74	9.26	0.00	100.00	0.00	0.00
301	ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1	83.33	16.67	0.00	93.59	6.41	0.00	100.00	0.00	0.00	79.49	20.51	0.00	88.46	11.54	0.00

รหัส	เขตพื้นที่การศึกษา	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
		พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
302	ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2	83.33	16.67	0.00	98.33	1.67	0.00	96.67	3.33	0.00	56.67	43.33	0.00	90.00	10.00	0.00
311	ปราจีนบุรี เขต 1	88.46	11.54	0.00	97.44	2.56	0.00	100.00	0.00	0.00	87.18	12.82	0.00	96.15	3.85	0.00
312	ปราจีนบุรี เขต 2	96.23	3.77	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
321	ปัตตานี เขต 1	91.67	8.33	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	89.29	10.71	0.00	100.00	0.00	0.00
322	ปัตตานี เขต 2	81.82	18.18	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	80.30	19.70	0.00	92.42	7.58	0.00
323	ปัตตานี เขต 3	85.00	15.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	98.33	1.67	0.00	100.00	0.00	0.00
331	พระนครศรีอยุธยา เขต 1	82.41	17.59	0.00	95.37	4.63	0.00	98.15	1.85	0.00	85.19	14.81	0.00	91.67	8.33	0.00
332	พระนครศรีอยุธยา เขต 2	95.56	4.44	0.00	97.78	2.22	0.00	100.00	0.00	0.00	92.22	7.78	0.00	96.67	3.33	0.00
341	พะเยา เขต 1	86.11	13.89	0.00	98.61	1.39	0.00	100.00	0.00	0.00	90.28	9.72	0.00	97.22	2.78	0.00
342	พะเยา เขต 2	91.67	8.33	0.00	98.61	1.39	0.00	100.00	0.00	0.00	51.39	48.61	0.00	91.67	8.33	0.00
351	พังงา	81.91	18.09	0.00	96.81	3.19	0.00	96.81	3.19	0.00	71.28	28.72	0.00	90.43	9.57	0.00
361	พัทลุง เขต 1	89.86	10.14	0.00	95.65	4.35	0.00	100.00	0.00	0.00	60.87	39.13	0.00	88.41	11.59	0.00
362	พัทลุง เขต 2	80.77	19.23	0.00	97.44	2.56	0.00	97.44	2.56	0.00	61.54	38.46	0.00	94.87	3.85	1.28
371	พิจิตร เขต 1	91.11	8.89	0.00	98.89	1.11	0.00	100.00	0.00	0.00	87.78	12.22	0.00	98.89	1.11	0.00
372	พิจิตร เขต 2	92.31	7.69	0.00	100.00	0.00	0.00	96.92	3.08	0.00	87.69	12.31	0.00	95.38	4.62	0.00
381	พิษณุโลก เขต 1	89.39	10.61	0.00	98.48	1.52	0.00	90.91	9.09	0.00	84.85	15.15	0.00	89.39	10.61	0.00
382	พิษณุโลก เขต 2	83.33	16.67	0.00	90.00	10.00	0.00	90.00	10.00	0.00	81.67	18.33	0.00	88.33	6.67	5.00
383	พิษณุโลก เขต 3	86.11	13.89	0.00	100.00	0.00	0.00	94.44	5.56	0.00	75.00	25.00	0.00	90.28	9.72	0.00
391	เพชรบุรี เขต 1	75.64	24.36	0.00	96.15	3.85	0.00	100.00	0.00	0.00	80.77	19.23	0.00	87.18	12.82	0.00
392	เพชรบุรี เขต 2	75.00	25.00	0.00	98.61	1.39	0.00	100.00	0.00	0.00	75.00	25.00	0.00	87.50	12.50	0.00

รหัส	เขตพื้นที่การศึกษา	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
		พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
401	เพชรบูรณ์ เขต 1	82.61	17.39	0.00	98.55	1.45	0.00	100.00	0.00	0.00	86.96	13.04	0.00	97.10	2.90	0.00
402	เพชรบูรณ์ เขต 2	90.91	9.09	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	81.82	18.18	0.00	100.00	0.00	0.00
403	เพชรบูรณ์ เขต 3	92.54	7.46	0.00	98.51	1.49	0.00	92.54	7.46	0.00	85.07	14.93	0.00	91.04	8.96	0.00
411	แพร่ เขต 1	95.45	4.55	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	69.70	30.30	0.00	96.97	3.03	0.00
412	แพร่ เขต 2	85.00	15.00	0.00	100.00	0.00	0.00	96.67	3.33	0.00	78.33	21.67	0.00	95.00	5.00	0.00
421	ภูเก็ต	89.09	10.91	0.00	98.18	1.82	0.00	98.18	1.82	0.00	74.55	25.45	0.00	92.73	7.27	0.00
431	มหาสารคาม เขต 1	92.31	7.69	0.00	98.72	1.28	0.00	100.00	0.00	0.00	97.44	2.56	0.00	97.44	2.56	0.00
432	มหาสารคาม เขต 2	89.58	10.42	0.00	98.96	1.04	0.00	100.00	0.00	0.00	97.92	2.08	0.00	97.92	2.08	0.00
433	มหาสารคาม เขต 3	93.33	6.67	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
441	มุกดาหาร	83.96	16.04	0.00	99.06	0.94	0.00	97.17	2.83	0.00	86.79	13.21	0.00	92.45	6.61	0.94
451	แม่ฮ่องสอน เขต 1	97.62	2.38	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	97.62	2.38	0.00	100.00	0.00	0.00
452	แม่ฮ่องสอน เขต 2	78.79	21.21	0.00	95.45	4.55	0.00	96.97	3.03	0.00	75.76	24.24	0.00	87.88	9.09	3.03
461	ยโสธร เขต 1	94.44	5.56	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	86.11	13.89	0.00	100.00	0.00	0.00
462	ยโสธร เขต 2	93.59	6.41	0.00	98.72	1.28	0.00	98.72	1.28	0.00	91.03	8.97	0.00	94.87	3.85	1.28
471	ยะลา เขต 1	96.15	3.85	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	93.59	6.41	0.00	100.00	0.00	0.00
472	ยะลา เขต 2	75.93	24.07	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	79.63	20.37	0.00	94.44	5.56	0.00
473	ยะลา เขต 3	83.33	16.67	0.00	95.24	4.76	0.00	97.62	2.38	0.00	80.95	19.05	0.00	85.71	14.29	0.00
481	ร้อยเอ็ด เขต 1	95.61	4.39	0.00	98.25	1.75	0.00	99.12	0.88	0.00	94.74	5.26	0.00	98.25	1.75	0.00
482	ร้อยเอ็ด เขต 2	93.40	6.60	0.00	96.23	3.77	0.00	100.00	0.00	0.00	75.47	24.53	0.00	94.34	5.66	0.00
483	ร้อยเอ็ด เขต 3	94.44	5.56	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	95.56	4.44	0.00	98.89	1.11	0.00

รหัส	เขตพื้นที่การศึกษา	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
		พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
491	ระนอง	78.79	21.21	0.00	92.42	7.58	0.00	93.94	6.06	0.00	87.88	12.12	0.00	86.36	12.12	1.52
501	ระยอง เขต 1	86.67	13.33	0.00	94.44	5.56	0.00	94.44	5.56	0.00	87.78	12.22	0.00	91.11	7.78	1.11
502	ระยอง เขต 2	93.33	6.67	0.00	98.33	1.67	0.00	100.00	0.00	0.00	96.67	3.33	0.00	98.33	1.67	0.00
511	ราชบุรี เขต 1	83.33	16.67	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	64.58	35.42	0.00	92.71	7.29	0.00
512	ราชบุรี เขต 2	86.36	13.64	0.00	90.91	9.09	0.00	93.94	6.06	0.00	68.18	31.82	0.00	86.36	9.09	4.55
521	ลพบุรี เขต 1	98.81	1.19	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
522	ลพบุรี เขต 2	75.71	24.29	0.00	98.57	1.43	0.00	98.57	1.43	0.00	82.86	17.14	0.00	90.00	8.57	1.43
531	ลำปาง เขต 1	86.11	13.89	0.00	98.61	1.39	0.00	95.83	4.17	0.00	62.50	37.50	0.00	93.06	6.94	0.00
532	ลำปาง เขต 2	94.44	5.56	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	97.22	2.78	0.00	100.00	0.00	0.00
533	ลำปาง เขต 3	98.11	1.89	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	94.34	5.66	0.00	100.00	0.00	0.00
541	ลำพูน เขต 1	89.74	10.26	0.00	98.72	1.28	0.00	100.00	0.00	0.00	84.62	15.38	0.00	98.72	1.28	0.00
542	ลำพูน เขต 2	91.67	8.33	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	93.33	6.67	0.00	98.33	1.67	0.00
551	เลย เขต 1	97.44	2.56	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
552	เลย เขต 2	94.05	5.95	0.00	97.62	2.38	0.00	100.00	0.00	0.00	97.62	2.38	0.00	97.62	2.38	0.00
553	เลย เขต 3	79.63	20.37	0.00	94.44	5.56	0.00	100.00	0.00	0.00	57.41	42.59	0.00	85.19	14.81	0.00
561	ศรีสะเกษ เขต 1	95.10	4.90	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	96.08	3.92	0.00	99.02	0.98	0.00
562	ศรีสะเกษ เขต 2	96.67	3.33	0.00	98.89	1.11	0.00	100.00	0.00	0.00	98.89	1.11	0.00	98.89	1.11	0.00
563	ศรีสะเกษ เขต 3	91.67	8.33	0.00	98.61	1.39	0.00	100.00	0.00	0.00	80.56	19.44	0.00	97.22	2.78	0.00
564	ศรีสะเกษ เขต 4	86.67	13.33	0.00	92.22	7.78	0.00	91.11	7.78	1.11	78.89	20.00	1.11	85.56	11.11	3.33
571	สกลนคร เขต 1	92.71	7.29	0.00	98.96	1.04	0.00	100.00	0.00	0.00	96.88	3.12	0.00	98.96	1.04	0.00

รหัส	เขตพื้นที่การศึกษา	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
		พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
572	สกลนคร เขต 2	97.22	2.78	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	98.15	1.85	0.00	100.00	0.00	0.00
573	สกลนคร เขต 3	93.59	6.41	0.00	97.44	2.56	0.00	97.44	2.56	0.00	85.90	14.10	0.00	96.15	3.85	0.00
581	สงขลา เขต 1	95.83	4.17	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
582	สงขลา เขต 2	83.58	16.42	0.00	98.51	1.49	0.00	100.00	0.00	0.00	85.07	14.93	0.00	94.03	5.97	0.00
583	สงขลา เขต 3	93.90	6.10	0.00	95.12	4.88	0.00	98.78	1.22	0.00	86.59	13.41	0.00	95.12	4.88	0.00
591	สตูล	91.18	8.82	0.00	98.04	1.96	0.00	100.00	0.00	0.00	76.47	23.53	0.00	96.08	3.92	0.00
601	สมุทรปราการ เขต 1	91.67	8.33	0.00	95.83	4.17	0.00	97.22	2.78	0.00	83.33	16.67	0.00	95.83	4.17	0.00
602	สมุทรปราการ เขต 2	87.04	12.96	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	64.81	35.19	0.00	96.30	3.70	0.00
611	สมุทรสาคร	93.85	6.15	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
621	สมุทรสงคราม	92.42	7.58	0.00	98.48	1.52	0.00	100.00	0.00	0.00	87.88	12.12	0.00	100.00	0.00	0.00
631	สระแก้ว เขต 1	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
632	สระแก้ว เขต 2	81.82	18.18	0.00	92.42	7.58	0.00	90.91	9.09	0.00	56.06	43.94	0.00	86.36	7.58	6.06
641	สระบุรี เขต 1	91.92	8.08	0.00	95.96	4.04	0.00	97.98	2.02	0.00	50.51	48.48	1.01	91.92	7.07	1.01
642	สระบุรี เขต 2	93.06	6.94	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	65.28	34.72	0.00	97.22	2.78	0.00
651	สิงห์บุรี	92.41	7.59	0.00	94.94	5.06	0.00	100.00	0.00	0.00	39.24	60.76	0.00	93.67	6.33	0.00
661	สุโขทัย เขต 1	94.87	5.13	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	93.59	6.41	0.00	97.44	2.56	0.00
662	สุโขทัย เขต 2	85.90	14.10	0.00	96.15	3.85	0.00	94.87	5.13	0.00	88.46	11.54	0.00	91.03	5.12	3.85
671	สุพรรณบุรี เขต 1	93.06	6.94	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	94.44	5.56	0.00	95.83	4.17	0.00
672	สุพรรณบุรี เขต 2	91.53	8.47	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	55.93	44.07	0.00	91.53	8.47	0.00
673	สุพรรณบุรี เขต 3	90.91	9.09	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	74.24	25.76	0.00	95.45	4.55	0.00

รหัส	เขตพื้นที่การศึกษา	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
		พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
681	สุราษฎร์ธานี เขต 1	92.86	7.14	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	88.10	11.90	0.00	98.81	1.19	0.00
682	สุราษฎร์ธานี เขต 2	94.62	5.38	0.00	97.85	2.15	0.00	98.92	1.08	0.00	92.47	7.53	0.00	95.70	4.30	0.00
683	สุราษฎร์ธานี เขต 3	81.54	18.46	0.00	95.38	4.62	0.00	100.00	0.00	0.00	84.62	15.38	0.00	92.31	7.69	0.00
691	สุรินทร์ เขต 1	83.33	16.67	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	86.27	13.73	0.00	97.06	2.94	0.00
692	สุรินทร์ เขต 2	94.44	5.56	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	93.33	6.67	0.00	97.78	2.22	0.00
693	สุรินทร์ เขต 3	90.63	9.37	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	98.96	1.04	0.00	98.96	1.04	0.00
701	หนองคาย เขต 1	85.71	14.29	0.00	97.62	2.38	0.00	97.62	2.38	0.00	88.10	11.90	0.00	92.86	5.95	1.19
702	หนองคาย เขต 2	75.00	25.00	0.00	93.06	6.94	0.00	94.44	5.56	0.00	65.28	33.33	1.39	75.00	23.61	1.39
711	หนองบัวลำภู เขต 1	91.03	8.97	0.00	98.72	1.28	0.00	100.00	0.00	0.00	88.46	11.54	0.00	97.44	2.56	0.00
712	หนองบัวลำภู เขต 2	88.14	11.86	0.00	100.00	0.00	0.00	98.31	1.69	0.00	94.92	5.08	0.00	98.31	1.69	0.00
721	อ่างทอง	95.83	4.17	0.00	98.96	1.04	0.00	100.00	0.00	0.00	91.67	8.33	0.00	98.96	1.04	0.00
731	อำนาจเจริญ	79.63	19.44	0.93	92.59	7.41	0.00	91.67	8.33	0.00	85.19	13.88	0.93	91.67	1.85	6.48
741	อุดรธานี เขต 1	88.10	11.90	0.00	98.81	1.19	0.00	96.43	3.57	0.00	84.52	15.48	0.00	92.86	7.14	0.00
742	อุดรธานี เขต 2	82.05	17.95	0.00	97.44	2.56	0.00	96.15	3.85	0.00	89.74	10.26	0.00	93.59	3.85	2.56
743	อุดรธานี เขต 3	92.86	7.14	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
744	อุดรธานี เขต 4	95.45	4.55	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	95.45	4.55	0.00	100.00	0.00	0.00
751	อุดรดิตถ์ เขต 1	92.77	7.23	0.00	97.59	2.41	0.00	100.00	0.00	0.00	73.49	26.51	0.00	96.39	3.61	0.00
752	อุดรดิตถ์ เขต 2	91.38	8.62	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	87.93	12.07	0.00	100.00	0.00	0.00
761	อุทัยธานี เขต 1	97.22	2.78	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00
762	อุทัยธานี เขต 2	81.54	18.46	0.00	95.38	4.62	0.00	98.46	1.54	0.00	70.77	29.23	0.00	81.54	18.46	0.00

รหัส	เขตพื้นที่การศึกษา	ร้อยละนักเรียนตามระดับคุณภาพ														
		พัฒนาการด้านร่างกาย			พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ			พัฒนาการด้านสังคม			พัฒนาการด้านสติปัญญา			ภาพรวมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
771	อุบลราชธานี เขต 1	97.20	2.80	0.00	99.07	0.93	0.00	97.20	2.80	0.00	90.65	9.35	0.00	97.20	2.80	0.00
772	อุบลราชธานี เขต 2	94.05	5.95	0.00	97.62	2.38	0.00	100.00	0.00	0.00	92.86	7.14	0.00	97.62	2.38	0.00
773	อุบลราชธานี เขต 3	94.44	5.56	0.00	98.89	1.11	0.00	100.00	0.00	0.00	94.44	5.56	0.00	98.89	1.11	0.00
774	อุบลราชธานี เขต 4	90.91	9.09	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	93.94	6.06	0.00	100.00	0.00	0.00
775	อุบลราชธานี เขต 5	93.14	6.86	0.00	99.02	0.98	0.00	98.04	1.96	0.00	81.37	18.63	0.00	94.12	5.88	0.00

ภาคผนวก ข

รายชื่อโรงเรียนทดลองใช้เครื่องมือการประเมินพัฒนาการนักเรียน
ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

- | | |
|-------------------------------|---------------------------------------|
| 1. สพป. ปราจีนบุรี เขต 1 | 1. บ้านแหลมหิน |
| | 2. วัดลำตวน |
| | 3. วัดเนินผาสุก |
| | 4. บ้านประเถท (โพธิพิทยาราม) |
| 2. สพป. ปทุมธานี เขต 1 | 5. วัดบางเตยนอก |
| 3. สพป. นราธิวาส เขต 2 | 6. บ้านแว้ง |
| | 7. ละหาน |
| | 8. บ้านสามแยก |
| 4. สพป. สุพรรณบุรี เขต 1 | 9. บ้านท่าเสด็จ |
| | 10. วัดแก้ว |
| | 11. วัดวังพลับเหนือ |
| 5. สพป. แม่ฮ่องสอน เขต 2 | 12. ท้องสวัสดิ์ศึกษา |
| | 13. ชุมชนแม่ลาศึกษา |
| | 14. บ้านแม่คะตวน |
| 6. สพป. ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 | 15. บ้านคลองวาฬ |
| | 16. บ้านอ่างทอง |
| 7. สพป. พะเยา เขต 2 | 17. ชุมชนบ้านทุ่ง (อินมื่ออุปถัมภ์) |
| | 18. บ้านห้วยแม่แดง |
| | 19. ชุมชนบ้านห้วยจี่ว |
| 8. สพป. ศรีสะเกษ เขต 3 | 20. ชูขันธุ์วิทยา |
| | 21. นิคม 2 (ตชด.สงเคราะห์) |
| | 22. นิคม 3 (กรมประชาสงเคราะห์) |
| 9. สพป. นครราชสีมา เขต 1 | 23. อนุบาลนครราชสีมา |
| | 24. บ้านบุ (ประชารัฐพัฒนา) |
| | 25. บ้านหนองบัว (สพฐรัฐพิบูลประชาสรร) |
| 10. สพป. ชุมพร เขต 2 | 26. ชุมชนวัดขันเงิน |
| | 27. วัดเทพนิมิตวนาราม |
| | 28. สามัคคีวัฒนา |

11. สพป. เชียงใหม่ เขต 1
12. สพป. กาฬสินธุ์ เขต 1
13. สพป. เชียงราย เขต 1
14. สพป. ปทุมธานี เขต 2
15. สพป. สระบุรี เขต 1
16. สพป. กาญจนบุรี เขต 1
17. สพป. ศรีสะเกษ เขต 2
18. สพป. นครสวรรค์ เขต 1
19. สพป. ราชบุรี เขต 1
20. สพป. อุตรธานี เขต 1
29. บ้านโป่งน้อย
30. วัดป่าตัน
31. บ้านป่าจิว
32. ดงพญาสงเคราะห์
33. คำปลาฟ้าโนนชัย
34. ดอนยุงราษฎร์ประดิษฐ์วิทยาคาร
35. บ้านดู่ (สหราษฎร์พัฒนาการ)
36. อนุบาลหัวฝาย
37. บ้านโป่งอึ้ง
38. วัดเขียนเขต
39. ร่วมจิตประสาธ
40. ชุมชนบึงบา
41. อนุบาลสระบุรี
42. บ้านทุ่งมะขามแต้
43. บ้านค้อโนนเพ็ก
44. อนุบาลนครสวรรค์
45. บ้านหนองขาม
46. อนุบาลอุตรธานี

ภาคผนวก ค

คู่มือดำเนินงานประเมินพัฒนาการนักเรียน

ที่จับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

1. ความเป็นมา

กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 สำหรับสถานศึกษาใช้เป็นกรอบและแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของหน่วยงานในสังกัด ด้วยการพัฒนาบุคลากร สนับสนุนด้านงบประมาณ สื่อ เอกสารการดำเนินงาน ฯลฯ รวมทั้งประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาปฐมวัยทุกสังกัด และที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ครอบคลุมตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างต่อเนื่องในทุกกรอบ 2 ปีการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 จนถึง 2559 และตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 และ 2563 ตามลำดับ เพื่อรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาที่จับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

ในปีการศึกษา 2565 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นการประเมินที่ครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยดำเนินการประเมินพัฒนาการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยในภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของนักเรียนที่จับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ขอบเขตการประเมิน

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร นักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ที่จับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 397,388 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 25,776 โรงเรียน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 14,616 คน จำนวน 2,355 โรงเรียน โดยมีวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) แยกตามประเภทและขนาดของโรงเรียน ดังนี้

1) ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

(1) โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด จำนวน 81 โรงเรียนละ 2 ห้องเรียน ๆ ละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 972 คน

(2) โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ๆ ละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 1,098 คน

(3) โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ (ที่มีโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด และโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา)จำนวน 733 โรงเรียนละ 1 ห้อง ๆ ละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 4,398 คน

(4) โรงเรียนทั่วไปที่เปิดสอนชั้นอนุบาลศึกษา จำนวน 1,358 โรงเรียนละ 1 ห้องเรียนห้องเรียนละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 8,148 คน โดยเขตพื้นที่การศึกษาสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์การกำหนดจำนวนโรงเรียน ดังนี้

จำนวนโรงเรียนที่เปิดสอน ชั้นอนุบาลศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)			
	โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1-120 คน)	โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 121-499 คน)	โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน 500 คนขึ้นไป)	รวมกลุ่มตัวอย่าง
1-50	2	2	1	5
51-100	3	2	1	6
101-150	3	2	2	7
151-200	3	3	2	8
201 ขึ้นไป	4	3	3	10

หมายเหตุ หากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) ที่มีโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นไปตามจำนวน ให้อยู่ในดุลพินิจของ สพป. โดยให้มีการกระจายขนาดโรงเรียนและมีจำนวนโรงเรียนครบตามที่กำหนด

2) วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการดังนี้

(1) โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการประเมินพัฒนาการสุ่มอย่างง่าย มา 2 ห้องเรียน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบจากบัญชีรายชื่อ ห้องเรียนละ 6 คน เช่น ใช้ลำดับเลขคู่ หรือ ลำดับเลขคี่ในบัญชีเรียกชื่อเป็นเกณฑ์ ฯลฯ แบ่งเป็นนักเรียนชาย 3 คน และหญิง 3 คน รวมโรงเรียนละ 12 คน

(2) โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ และโรงเรียนทั่วไปที่เปิดสอนชั้นอนุบาลศึกษาที่มีมากกว่า 1 ห้องเรียน ให้คณะกรรมการประเมินพัฒนาการสุ่มอย่างง่ายเพียง 1 ห้องเรียน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบจากบัญชีรายชื่อ จำนวน 6 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 3 คน และหญิง 3 คน กรณีห้องเรียนที่มีนักเรียนไม่ถึง 6 คน ให้ประเมินพัฒนาการนักเรียนทุกคน

หากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เด็กพิเศษ หรือ มีโรคประจำตัว ให้ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใหม่ และนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต้องได้รับการประเมิน ในทุกกิจกรรม หากนักเรียนป่วยหรือขาดการประเมินในบางกิจกรรม ให้คณะกรรมการประเมินพัฒนาการ ตัดข้อมูลนักเรียนคนนั้นออกโดยไม่ต้องสุ่มกลุ่มตัวอย่างใหม่

3.2 ขอบเขตการประเมิน

การประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 เป็นการประเมินพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

4. แนวทางการดำเนินงาน

4.1 แนวทางการดำเนินงานและเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน

4.1.1 ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) ประชุมปฏิบัติการพิจารณาขอบเขตการประเมิน จัดทำคู่มือและสร้างเครื่องมือการประเมิน พัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ตามมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

2) ทดลองเครื่องมือในโรงเรียนทุกขนาดจำนวน 46 โรงเรียน กระจายครอบคลุมทุกภูมิภาค

3) วิพากษ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face - Validity) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ

4) บรรณาธิการกิจเอกสารคู่มือและเครื่องมือ แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ จัดส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกแห่ง พร้อมทั้งจัดทำวิดิทัศน์ประกอบการศึกษาเครื่องมือการประเมิน พัฒนาการเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

5) จัดสรรโอนเงินงบประมาณให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในการดำเนินการ

6) รวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ของนักเรียนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจากทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา

7) ประชุมปฏิบัติการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการนักเรียน ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ในภาพรวมสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

8) จัดทำรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม

4.1.2 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1) ตั้งคณะกรรมการดำเนินการประเมินพัฒนาการ ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการประเมินพัฒนาการ และประชุมชี้แจง ดำเนินการประเมินพัฒนาการ สรุปและตรวจสอบผลการประเมิน และรายงานข้อมูลผลการประเมินไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1) คณะกรรมการอำนวยการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน และศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการมีหน้าที่วางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินพัฒนาการ อำนวยความสะดวก วินิจฉัย สั่งการ แก้ไขหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินการประเมินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการประเมินด้วยความเที่ยงตรง ยุติธรรม

อนึ่ง คณะกรรมการอำนวยการอาจให้คณะกรรมการประเมินพัฒนาการดำเนินการประเมินโรงเรียน พร้อมกันทั้งเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือสลับหมุนเวียนตามความเหมาะสม ก่อนปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการอำนวยการ และควรให้การดำเนินการประเมินเป็นไปตามแนวทางคู่มือดำเนินงานประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ ครบครัด เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรง และดำเนินการประเมินในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

1.2) คณะกรรมการประเมินพัฒนาการ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

(1) ครูประจำชั้น จำนวน 1 คน ทำหน้าที่จัดประสบการณ์ตามชุดกิจกรรม (เอกสารหมายเลข 2) และมีส่วนร่วมในการให้รายละเอียดของพฤติกรรมและความสามารถของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างบางสภาพที่พึงประสงค์ ที่เป็นพฤติกรรมต่อเนื่องของนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพจริงของนักเรียน

(2) คณะกรรมการประเมินพัฒนาการ จำนวน 2 คน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์หรือครูผู้สอน มีหน้าที่ศึกษาคู่มือดำเนินงานประเมินพัฒนาการ (เอกสารหมายเลข 1) ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ (เอกสารหมายเลข 2) และแบบบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการ (เอกสารหมายเลข 3) จัดเตรียมสื่อ วัสดุ/อุปกรณ์ และสุ่มตัวอย่างนักเรียน (ผู้สุ่มต้องไม่ใช่ครูประจำชั้น)

2) สร้างความเข้าใจให้กับผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการประเมินพัฒนาการและดำเนินการประเมินตามปฏิทินที่กำหนด

3) สรุปและตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน พร้อมทั้งบันทึกผลในโปรแกรม MS excel ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

4) รายงานข้อมูลผลการประเมินและจัดส่งข้อมูลให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภายในระยะเวลาที่กำหนด

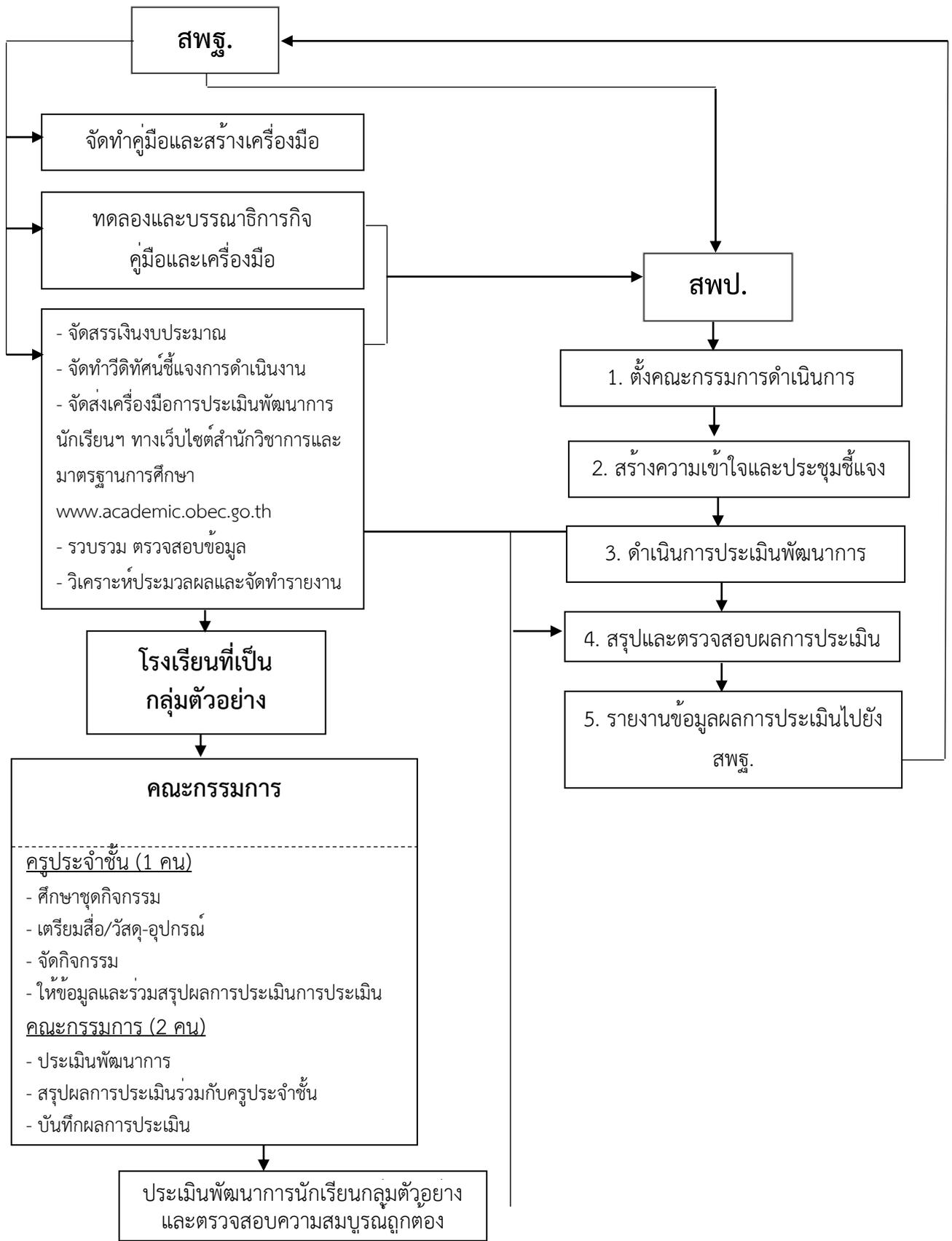
4.1.3 ระดับโรงเรียน

1) ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกให้กับคณะกรรมการประเมินพัฒนาการในระหว่าง
การประเมิน

2) ครูผู้สอนศึกษาชุดกิจกรรม เตรียมสื่อ วัสดุ-อุปกรณ์ และจัดประสบการณ์ตามตารางในแต่ละชุด
กิจกรรม เป็นเวลา 2 วัน และมีส่วนร่วมในการให้รายละเอียดของพฤติกรรมและความสามารถของนักเรียน
กลุ่มตัวอย่างบางสภาพที่พึงประสงค์ ที่เป็นพฤติกรรมต่อเนื่องของนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับ
สภาพจริงมากที่สุด

การประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565
ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ให้จัดประสบการณ์ตามตารางกิจกรรมประจำวันปกติในห้องเรียนของแต่ละโรงเรียน
เท่านั้น โดยไม่แยกหรือนำเด็กมาบูรรวมกลุ่มเพื่อประเมิน และไม่ให้นำเด็กกลุ่มตัวอย่างมาทำ
การประเมินเป็นการเฉพาะ หรือรวมกลุ่มเด็กตัวอย่างมาทำการประเมินที่สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง

แผนภูมิที่ 1 แนวทางการดำเนินงานและเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตร
การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565



4.2 คู่มือดำเนินงาน ชุดกิจกรรม และแบบบันทึกที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ

คู่มือ ชุดกิจกรรม และแบบบันทึกที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย

4.2.1 คู่มือดำเนินงานประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ที่มีคำอธิบายขั้นตอนอย่างละเอียด สภาพที่พึงประสงค์และเกณฑ์ เครื่องมือวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และสื่อต้นแบบตามที่ระบุในชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์

4.2.2 ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย ชุดกิจกรรม จำนวน 7 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
- ชุดที่ 2 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
- ชุดที่ 3 กิจกรรมเสริมประสบการณ์
- ชุดที่ 4 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- ชุดที่ 5 กิจกรรมการเล่นตามมุม
- ชุดที่ 6 กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง
- ชุดที่ 7 กิจกรรมเกมการศึกษา

หมายเหตุ เอกสารในข้อ 5.2 ครูประจำชั้นที่เป็นห้องเรียนกลุ่มตัวอย่างจะได้รับชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับการประเมินพัฒนาการนี้เพื่อนำไปศึกษา เตรียมการจัดกิจกรรม รวมทั้งจัดเตรียมเครื่องมือ/อุปกรณ์ล่วงหน้า ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์นี้ออกแบบโดยใช้ตามตารางกิจกรรมประจำวันและกิจวัตรประจำวันของนักเรียนปฐมวัยเป็นหลัก การประเมินจะบูรณาการพัฒนาการด้านต่างๆ เพื่อให้การประเมินสอดคล้องกับสภาพจริงมากที่สุด

4.2.3 แบบบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย แบบบันทึกผลการประเมินพัฒนาการ จำนวน 8 แบบ คือ

- แบบบันทึกผลการประเมินภาวะการเจริญเติบโต และสุขนิสัยที่ดี (แบบบันทึกผล 1/1)
- แบบบันทึกผลการประเมินการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (แบบบันทึกผล 1/2)
- แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (แบบบันทึกผล 2)
- แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (แบบบันทึกผล 3)
- แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (แบบบันทึกผล 4)
- แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมการเล่นตามมุม (แบบบันทึกผล 5)
- แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง (แบบบันทึกผล 6)
- แบบบันทึกผลการประเมินชุดกิจกรรมเกมการศึกษา (แบบบันทึกผล 7)

4.2.4 เครื่องมือ สื่อ และแบบบันทึกผลที่ใช้ในการประเมิน มีดังนี้

ชุดกิจกรรม	สื่อและวัสดุ-อุปกรณ์	เครื่องมือ
1. การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	เครื่องชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงที่มีความเที่ยงตรง	แบบบันทึกผล 1/1-1/2
2. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	1. เครื่องเคาะจังหวะชนิดใดชนิดหนึ่ง (กลอง/กรับ/ฉิ่ง ฯลฯ) 2. เพลงบรรเลงที่มีท่วงทำนองซ้ำ - เร็ว ความยาวของเพลงมีความต่อเนื่องกัน ประมาณ 5 – 7 นาที 3. ริบบิ้นผ้าสีต่างๆ ขนาดกว้าง 2.5 เซนติเมตร ยาว 100 เซนติเมตร 4. เครื่องเล่นเพลง (ฯลฯ)	แบบบันทึกผล 2
3. กิจกรรมเสริมประสบการณ์	วันที่ 1 1. ใบไม้ชนิดต่าง ๆ ที่มีลักษณะแตกต่างกัน 2. ภาพสำหรับใส่ใบไม้ 3. กระดาษขาวขนาด เอ 4 4. อุปกรณ์สำหรับสกัดสี เช่น ไม้บล็อก ไม้ขนาดแป้ง ครกไม้ เป็นต้น 5. ผาเช็ดมือ วันที่ 2 1. ภาพประกอบเรื่องไดโนเสาร์ขนย้ายไข่ 2. วัสดุทำอุปกรณ์ไดโนเสาร์ขนย้ายไข่ เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ ดินเหนียว ดินน้ำมัน เชือก เทปใส หลอดดูด เป็นต้น 3. ไข่ไดโนเสาร์ (อาจทำจากดินน้ำมันหรือแป้งโด) จำนวน 1 ฟอง 4. กระดาษเอ 4 และดินสอ	แบบบันทึกผล 3
4. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	กิจกรรมที่ 1 การสร้างผลงานศิลปะ (กิจกรรมกลุ่ม) 1. วัสดุ อุปกรณ์ ที่จัดไว้สำหรับเด็กทุกคน 1.1 ภาพสื่อต้นแบบ การตัดเส้นโค้งรูปใบไม้ (ให้มีเท่ากับจำนวนเด็ก) 1.2 กรรไกรปลายมน 1.3 สีเทียน หรือ สีไม้ 1.4 กาว (จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับทากาวให้มีเท่ากับจำนวนเด็ก) 2. วัสดุ อุปกรณ์ ที่จัดไว้สำหรับใช้ร่วมกัน 2.1 วัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น กระดาษนิตยสาร หลอดพลาสติก ใบไม้ เศษเชือกฟาง เป็นต้น 2.2 กระดาษ A3 หรือ กระดาษวาดเขียน 80 ปอนด์ ขนาด 29.7 x 42.0 เซนติเมตร กลุ่มละ 1 แผ่น กิจกรรมที่ 2 การสร้างผลงานศิลปะ (กิจกรรมเดี่ยว) 1. วัสดุ อุปกรณ์ ที่จัดสำหรับเด็กทุกคน 1.1 วัสดุที่มีรูเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตร 1.2 เชือกพลาสติก หรือสายเอ็น 1.3 กระดาษ A4 (80 แกรม) สีขาว 1.4 ดินสอดำ 1.5 กรรไกรเล็กปลายมน	แบบบันทึกผล 4

ชุดกิจกรรม	สื่อและวัสดุ-อุปกรณ์	เครื่องมือ
	1.6 สีไม้ หรือ สีเทียน 1.7 วัสดุเพิ่มเติม ประกอบการทำกิจกรรม เช่น กระดาษสี กระดาษนิยตยสาร หลอดพลาสติก ไม้ขีด เศษเชือกฟาง เป็นต้น 2. วัสดุ อุปกรณ์ ที่จัดไว้สำหรับใช้ร่วมกัน 2.1 ภาพต้นแบบรูป \triangle	
5. กิจกรรมการเล่นตามมุม	1. มุมหนังสือ มีสื่อ/อุปกรณ์ เช่น หนังสือภาพ หรือหนังสือ นิทานต่างๆ 2. มุมบล็อก มีสื่อ/อุปกรณ์ เช่น บล็อกไม้/บล็อกพลาสติก ประมาณ 30 ชิ้น มีรูปทรงหลากหลายและหลากสีสัน 3. มุมบทบาทสมมติ 3.1 มุมบ้าน มีสื่อ/อุปกรณ์ เช่น - เครื่องใช้ในห้องครัว เช่น ถ้วย จาน หม้อ กระทะ ตะหลิว ทัพพี ซ้อนส้อม - เครื่องใช้ในบ้าน เช่น โถรศัพท เตารีด ตะกร้า ถังขยะ ไม้กวาด - เครื่องแต่งกายอาชีพต่างๆ 3.2 มุมร้านค้า มีสื่อ/อุปกรณ์ เช่น - กลองกระดาษและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น กลองยาสีฟัน กลองสับ ขวดน้ำ ขวดแชมพู กระจ่างแป้ง - วัสดุ สิ่งของ สินค้าของจริง/ของจำลอง - เหรียญและธนบัตรจำลอง - ภาพขณะ เช่น ตะกร้า กระจ่าง 3.3 มุมหมอ มีสื่อ/อุปกรณ์ เช่น เตียงนอน ชุดหมอ พยาบาล หูฟัง ปรอทวัดไข้	แบบบันทึกผล 5
6. กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง	1. ดลิบเมตร 2. กระดาษกาวสี ขนาดความกว้าง 5 เซนติเมตร 3. ลูกบอลหนัง เบอร์ 3 4. กรวยพลาสติก หรือขวดน้ำพลาสติก หรืออุปกรณ์อื่นที่ใช้แทน มี เส้นผ่านศูนย์กลาง 15 – 20 เซนติเมตร สูง 30 - 50 เซนติเมตร จำนวน 6 หลัก สำหรับทำหลักวงซิกแซก 5. นกหวีด	แบบบันทึกผล 6
7. กิจกรรมเกมการศึกษา	1. เกมจัดหมวดหมู่ภาพรูปเรขาคณิต : บัตรภาพรูปเรขาคณิต ต่างๆ ที่มีรูปร่าง ขนาดและสี ที่เหมือนกันและต่างกัน กว้าง 5.5 เซนติเมตร ยาว 5.5 เซนติเมตร จำนวน 12 ภาพ 2. เกมเรียงลำดับขนาดโทรทัศน์ : บัตรที่มีภาพขนาดโทรทัศน์ ต่างกัน ขนาด 5.5 x 5.5 เซนติเมตร จำนวน 7 ภาพ 3. เกมเรียงลำดับเหตุการณ์ไปโรงเรียน : บัตรภาพการปลูกต้นไม้ ขนาด 5.5 x 5.5 เซนติเมตร จำนวน 7 ภาพ	แบบบันทึกผล 7

หมายเหตุ: การจัดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ควรคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก

4.3 วิธีการและขั้นตอนการประเมิน

การประเมินพัฒนาการนักเรียนนี้ เป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยเป็นการประเมินภาคปฏิบัติ (Performance Assessment) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ระดับโรงเรียน

4.3.1 ครูประจำชั้นที่เป็นห้องเรียนกลุ่มตัวอย่างเตรียมการประเมิน โดยเตรียมเด็ก ห้องเรียน และการจัดกิจกรรมตามชุดการจัดประสบการณ์ ตามที่ระบุไว้ในชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ทุกกิจกรรม

4.3.2 จัดกิจกรรมในแต่ละชุดตามตารางกิจกรรมประจำวันตามปกติ โดยคณะกรรมการประเมินพัฒนาการใช้เครื่องมือ เช่น บ้ายชื่อ สติกเกอร์ หรือสัญลักษณ์อื่นๆ ติดเสื้อไว้ให้เด็กทุกคน แต่เลือกเก็บข้อมูลเฉพาะนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยไม่ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างรู้สึกแปลกแยกจากเพื่อนๆ ในห้อง หรือรู้ว่าตนเองเป็นจุดสนใจ ไม่ควรมีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแยกประเมินอย่างเด่นชัดในสถานที่ที่ไม่ใช่ห้องเรียนปกติ

4.3.3 การจัดกิจกรรมแต่ละชุดควรมีการวางแผนในการประเมิน โดยเว้นระยะเวลาสำหรับการเก็บข้อมูลนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนพอสมควร เพื่อให้คณะกรรมการประเมินพัฒนาการมีเวลาประเมินที่เพียงพอ เช่น กิจกรรมการเล่นกลางแจ้งควรให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างยืนสลับกับนักเรียนที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่

4.3.4 คณะกรรมการประเมินพัฒนาการสรุปผลการประเมินในแบบสรุปผลการประเมิน ในกรณีที่ไม่อาจตัดสินระดับคุณภาพพัฒนาการได้ ให้พูดคุยกับครูประจำชั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามระดับพัฒนาการของเด็กที่เป็นจริงมากที่สุด แล้วจึงนำผลสรุปมาบันทึกลงในแบบบันทึกผล (แนวทางการบันทึกโปรดศึกษา ในคู่มือบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการ เอกสารหมายเลข 3)

4.3.5 คณะกรรมการประเมินพัฒนาการบันทึกข้อมูลใน MS – EXCEL ชื่อไฟล์ “โปรแกรมบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการ 2565” และรับรองความถูกต้องของข้อมูลใน “แบบรับรองการบันทึกผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565”

4.3.6 คณะกรรมการประเมินพัฒนาการ นำส่งไฟล์ “โปรแกรมบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการ 2565” ในรูปแบบไฟล์ MS – EXCEL และแบบรับรองการบันทึกฯ ในรูปแบบไฟล์ PDF ที่มีลายมือชื่อผู้รับผิดชอบไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมหนังสือส่งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4.4 ปฏิทินปฏิบัติงาน

4.4.1 สพฐ. ประชุมปฏิบัติการพิจารณาขอบเขตการประเมิน และสร้างเครื่องมือการประเมิน พัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 **เดือนมกราคม 2566**

4.4.2 สพฐ. ทดลองเครื่องมือในโรงเรียนทุกขนาดจำนวน 46 โรงเรียน กระจายครอบคลุมทุกภูมิภาค **เดือนมกราคม 2566**

4.4.3 สพฐ. บรรณาธิการเอกสารคู่มือและเครื่องมือ แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ และจัดส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกแห่ง พร้อมทั้งจัดทำวิดิทัศน์ประกอบการศึกษาเครื่องมือ การประเมินพัฒนาการเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน **เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2566**

4.4.4 สพฐ. จัดสรรโอนเงินงบประมาณให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในการ ดำเนินการ **เดือนมกราคม 2566**

4.4.5 สพป. ดำเนินการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 **เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566**

4.4.6 สพป. บันทึกข้อมูลการประเมินให้ สพฐ. ภายใน**เดือนเมษายน 2566**

4.4.7 สพฐ. รวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ของนักเรียนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจากทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา **เดือนเมษายน 2566**

4.4.8 สพฐ. ประชุมปฏิบัติการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการนักเรียน ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 ในภาพรวมสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน **เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2566**

4.4.9 สพฐ. จัดทำรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม **เดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2566**

5. ตารางการประเมินพัฒนาการเด็ก วันที่ 1

เวลา	กิจกรรมและข้อข่าย		แบบบันทึก	สภาพที่พึงประสงค์			
				ด้านร่างกาย	ด้านอารมณ์ จิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสติปัญญา
07.30 – 08.45 น.	- รับเด็ก ทักทาย สนทนา พูดคุยกับเด็ก - เข้าแถว เคารพธงชาติ	กิจวัตรประจำวัน	แบบบันทึกผล 1/2	-	*5.2.1 แสดงความรัก เพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	7.2.1 ปฏิบัติตนตาม มารยาทไทยได้ตาม กาลเทศะ 8.2.2 ยิ้มทักทายและ พูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคล ที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับ สถานการณ์ 6.2.2 เข้าแถวตามลำดับ ก่อนหลังได้ด้วยตนเอง 7.2.3 ยืนตรงและร่วม ร้องเพลงชาติไทย	-
08.45 – 09.05 น. (20 นาที)	ชุดที่ 2 กิจกรรมเคลื่อนไหวและ จังหวะ	1. การเคลื่อนไหว พื้นฐาน 2. การเคลื่อนไหว ประกอบเพลง	แบบบันทึกผล 2	-	3.1.1 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้อง กับสถานการณ์อย่าง เหมาะสม 4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่าน เสียงเพลงดนตรี 4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวประกอบ เพลง จังหวะ และ ดนตรี	-	11.2.1 เคลื่อนไหว ท่าทางเพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึกของ ตนเองอย่างหลากหลาย และแปลกใหม่

ตารางการประเมินพัฒนาการเด็ก วันที่ 1 (ต่อ)

เวลา	กิจกรรมและขอบข่าย		แบบบันทึก	สภาพที่พึงประสงค์			
				ด้านร่างกาย	ด้านอารมณ์ จิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสติปัญญา
09.05 – 09.50 น. (45 นาที)	ชุดที่ 3 กิจกรรมเสริมประสบการณ์	1. การสกัดสีจากใบไม้ 2. การสังเกตลักษณะและ ส่วนประกอบของใบไม้	แบบบันทึกผล 3	-	-	-	10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือ ความสัมพันธ์ของ สิ่งต่าง ๆ จากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส 10.1.2 จับคู่และ เปรียบเทียบความ แตกต่างและความเหมือน ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป 10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่ อาจจะเกิดขึ้นและ มีส่วนร่วมในการลง ความเห็นจากข้อมูล อย่างมีเหตุผล
09.50 – 10.30 น. (40 นาที)	ชุดที่ 4 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	การสร้างผลงานศิลปะ (กิจกรรมกลุ่ม)	แบบบันทึกผล 4	2.2.1 ใช้กรรไกรตัด กระดาษตามแนวเส้น โค้งได้	3.2.2 แสดงความพอใจ ในผลงานและ ความสามารถของตนเอง และผู้อื่น 4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงาน ศิลปะ	8.2.1 เล่นหรือทำงาน ร่วมมือกับเพื่อนอย่างมี เป้าหมาย	-

ตารางการประเมินพัฒนาการเด็ก วันที่ 1 (ต่อ)

เวลา	กิจกรรมและขอบข่าย		แบบบันทึก	สภาพที่พึงประสงค์			
				ด้านร่างกาย	ด้านอารมณ์ จิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสติปัญญา
10.30 – 10.40 น.	- พักรับประทานอาหารว่าง หรืออาหารเสริม	กิจวัตรประจำวัน	แบบบันทึกผล 1/2	-	5.1.1 ขออนุญาตหรือ รอคอยเมื่อต้องการ สิ่งของของผู้อื่นด้วย ตนเอง	6.2.2 เขาแถวตามลำดับ ก่อนหลังได้ด้วยตนเอง 7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่ 7.2.1 ปฏิบัติตนตาม มารยาทไทยได้ตาม กาลเทศะ 7.2.2 กล่าวคำขอบคุณ และขอโทษด้วยตนเอง	-
10.40 – 11.10 น. (30 นาที)	ชุดที่ 5 กิจกรรมการเล่นตามมุม	การเล่นในมุม ประสบการณ์ต่างๆ	แบบบันทึกผล 5	-	5.2.2 ช่วยเหลือและ แบ่งปันผู้อื่นได้ด้วย ตนเอง	6.2.1 เก็บของเล่นของใช้ เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วย ตนเอง 8.1.1 เล่นและทำ กิจกรรมร่วมกับเด็กที่ แตกต่างไปจากตน	9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราว ต่อเนื่องได้ 9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วย การชี้หรือกวาดตามอง จุดเริ่มต้นและจุดจบ ของข้อความ 12.1.1 สนใจหยิบ หนังสือมาอ่านและ เขียนสื่อความคิดด้วย ตนเองเป็นประจำอย่าง ต่อเนื่อง

ตารางการประเมินพัฒนาการเด็ก วันที่ 1 (ต่อ)

เวลา	กิจกรรมและขอช่วย		แบบบันทึก	สภาพที่พึงประสงค์			
				ด้านร่างกาย	ด้านอารมณ์ จิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสติปัญญา
11.10 - 11.40 น. (30 นาที)	ชุดที่ 6 กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง	เกม “สนามพาสุนัข” ประกอบด้วย เดินต่อเท้าถอยหลัง กระโดดขาเดียวไปข้างหน้า วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวาง และรับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้น	แบบบันทึกผล 6	1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา 1.3.1 เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย 2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงโดยไม่ต้องกางแขน 2.1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว 2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว 2.1.4 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้	-	8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง	-
11.40 – 12.30 น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน	กิจวัตรประจำวัน	- แบบบันทึกผล 1/1 - แบบบันทึกผล 1/2	1.2.1 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง	*5.3.1 แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์	6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี 6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง 7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่	-

ตารางการประเมินพัฒนาการเด็ก วันที่ 1 (ต่อ)

เวลา	กิจกรรมและขอบข่าย		แบบบันทึก	สภาพที่พึงประสงค์			
				ด้านร่างกาย	ด้านอารมณ์ จิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสติปัญญา
	-			1.2.2 ล้างมือก่อน รับประทานอาหารและ หลังจากการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมด้วยตนเอง		7.2.2 กล่าวคำขอบคุณ และขอโทษด้วยตนเอง *8.3.3 ประนีประนอม แก้ไขโดยปราศจาก การใช้ความรุนแรง ด้วยตนเอง	
12.30 – 14.30 น.	- นอนพักกลางวัน - ล้างหน้า ทาแป้ง	กิจวัตรประจำวัน	- แบบบันทึกผล 1/1 - แบบบันทึกผล 1/2	1.2.3 นอนพักผ่อนเป็น เวลา		6.1.1 แต่งตัวด้วย ตนเองได้อย่าง คล่องแคล่ว 6.1.3 ใช้น้ำและทำความสะอาด หลังใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมด้วยตนเอง 6.3.1 ใช้น้ำของ เครื่องใช้อย่างประหยัด และพอเพียงด้วยตนเอง *7.1.1 ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง	
14.30 – 15.00 น. (30 นาที)	ชุดที่ 7 กิจกรรมเกมการศึกษา	เกมจัดหมวดหมู่ภาพรูป เรขาคณิต	แบบบันทึกผล 7	-	-	-	10.1.3 จำแนกและจัด กลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไป เป็นเกณฑ์

ตารางการประเมินพัฒนาการเด็ก วันที่ 2

เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา	เครื่องมือวัด	สภาพที่พึงประสงค์			
				ด้านร่างกาย	ด้านอารมณ์ จิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสติปัญญา
08.45 – 09.05 น. (20 นาที)	ชุดที่ 2 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	1. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน 2. การเคลื่อนไหวเป็นผู้นำ ผู้ตาม	แบบบันทึกผล 2	-	-	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์	-
09.05 – 09.50 น. (45 นาที)	ชุดที่ 3 กิจกรรมเสริมประสบการณ์	1. การออกแบบสร้างอุปกรณ์ขนย้ายไข่ไดโนเสาร์ 2. การฟังและสนทนาเรื่องประกอบภาพ “ไดโนเสาร์ขนย้ายไข่”	แบบบันทึกผล 3	-	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์	-	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง 10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง 10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น 10.3.2 ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและวิธีแก้ปัญหา 12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ 12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง

เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา	เครื่องมือวัด	สภาพที่พึงประสงค์			
				ด้านร่างกาย	ด้านอารมณ์ จิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสติปัญญา
							12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ
09.50 – 10.30 น. (40 นาที)	ชุดที่ 4 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	การสร้างผลงานศิลปะ (กิจกรรมเดี่ยว)	แบบบันทึกผล 4	2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน 2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 ซม. ได้	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง	-	9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบเขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง 11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลง แปลงใหม่จากเดิม และมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
14.30 – 15.00 น. (30 นาที)	ชุดที่ 7 กิจกรรมเกมการศึกษา	- เกมเรียงลำดับขนาดโทรทัศน์ - เกมเรียงลำดับเหตุการณ์ไปโรงเรียน	แบบบันทึกผล 7	-	-	-	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ

หมายเหตุ

1. ตารางการประเมินนี้ คณะกรรมการประเมินระดับโรงเรียนอาจวางแผนปรับได้ตามความเหมาะสม
2. ลำดับของการจัดการประเมินพัฒนาการแต่ละกิจกรรม ครูผู้สอนอาจสลับให้สอดคล้องกับตารางกิจกรรมประจำวันปกติที่ดำเนินการอยู่แล้ว
3. สำหรับการบันทึกในแบบบันทึกผลพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ผู้ประเมินควรสังเกตนักเรียนขณะปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและกิจกรรมตลอดทั้งวัน
4. สภาพที่พึงประสงค์ที่ปรากฏ (*) คือ พฤติกรรมที่ต้องสังเกตอย่างต่อเนื่องในทุกช่วงเวลา ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมตลอดช่วงเวลาของการประเมินพัฒนาการ หากไม่พบพฤติกรรมหรือเกิดพฤติกรรมไม่ชัดเจนให้สัมภาษณ์เด็กและครูประจำชั้น

6. โครงสร้างเครื่องมือการประเมิน

การประเมินพัฒนาการเน้นการประเมินครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยวิเคราะห์จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง 12 มาตรฐาน ดังนี้

6.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์

1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี

1.2.1 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง

1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง

1.2.3 นอนพักผ่อนเป็นเวลา

1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา

1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

1.3.1 เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้

2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน

2.1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว

2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว

2.1.4 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้

2.2 ใช้มือ – ตา ประสานสัมพันธ์กัน

2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้

2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน

2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตรได้

6.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

3.1.1 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

4.1 สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว

4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ

4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี

4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

5.1 ซื่อสัตย์สุจริต

5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง

5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน

5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง

5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง

5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

5.3.1 แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

5.4 มีความรับผิดชอบ

5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

6.3 พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว

6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี

6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง

6.2 มีวินัยในตนเอง

6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง

6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง

6.3 ประหยัดและพอเพียง

6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

7.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7.1.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง

7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่

7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย

7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ

7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง

7.2.3 ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน

8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย

8.2.2 ยิ้ม ทักทาย หรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์

8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง

8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์

8.3.3 ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

6.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง

9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้

9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้

9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ

9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด

10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส

10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้
ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป

10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์

10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ

10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล

10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง

10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมี
เหตุผล

10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น

10.3.2 ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลง แปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น

11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลาย และแปลกใหม่

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

12.1.1 สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง

12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

7. เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินในสภาพที่พึงประสงค์ยึดระดับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามวัยและความสอดคล้องกับธรรมชาติของกิจกรรม ดังนี้

พฤติกรรมและความสามารถ	เกณฑ์การประเมิน
พัฒนาการด้านร่างกาย	
1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ 1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย หมายเหตุ: *เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กไทย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ.2563	ระดับ 3 : มีน้ำหนักและมีส่วนสูงอยู่ในเกณฑ์ปกติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อายุ ระดับ 2 : มีน้ำหนักหรือส่วนสูงด้านใดด้านหนึ่งตามเกณฑ์เมื่อเทียบกับเกณฑ์อายุ ระดับ 1 : มีน้ำหนักและส่วนสูงไม่เป็นไปตามเกณฑ์เมื่อเทียบกับอายุ
1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี 1.2.1 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง หมายเหตุ: ได้หลายชนิด หมายถึง ไม่เลือกชนิดของอาหารในการรับประทานอาหาร หรือ ทานอาหารได้อย่างน้อย 3 ชนิดขึ้นไป (การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน) (แบบบันทึกผล 1/1)	ระดับ 3 : รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ ด้วยตนเอง ระดับ 2 : รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาด เมื่อมีผู้ชี้แนะ ระดับ 1 : ไม่สามารถเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิด และไม่ดื่มน้ำสะอาด
1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง (การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน) (แบบบันทึกผล 1/1)	ระดับ 3 : ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม ด้วยตนเอง ระดับ 2 : ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม เมื่อมีผู้ชี้แนะ ระดับ 1 : ไม่ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม แม้มือผู้ชี้แนะ
1.2.3 นอนพักผ่อนเป็นเวลา (การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน) (แบบบันทึกผล 1/1)	ระดับ 3 : นอนพักผ่อนเป็นเวลา ด้วยตนเอง ระดับ 2 : นอนพักผ่อนเป็นเวลา เมื่อมีผู้ชี้แนะ ระดับ 1 : นอนพักผ่อนไม่เป็นเวลาหรือไม่นอนพักผ่อน
1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา (กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง) (แบบบันทึกผล 6)	ระดับ 3 : ออกกำลังกายเป็นเวลา ด้วยตนเอง ระดับ 2 : ออกกำลังกายเป็นเวลา เมื่อมีผู้ชี้แนะ ระดับ 1 : ออกกำลังกายไม่เป็นเวลา หรือไม่ออกกำลังกาย
1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น 1.3.1 เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย (กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง) (แบบบันทึกผล 6)	ระดับ 3 : เล่น ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย ด้วยตนเอง ระดับ 2 : เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย เมื่อมีผู้ชี้แนะ ระดับ 1 : เล่น ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย แม้มือผู้ชี้แนะ

พฤติกรรมและความสามารถ	เกณฑ์การประเมิน
<p>2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้ 2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้ โดยไม่ต้องกางแขน (กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง) (แบบบันทึกผล 6)</p>	<p>ระดับ 3 : เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน ระดับ 2 : เดินต่อเท้าถอยหลังตามแนวเส้นตรงได้ แต่ต้องกางแขนช่วยการทรงตัว ระดับ 1 : เดินต่อเท้าถอยหลังตามแนวเส้นตรงไม่ได้</p>
<p>2.1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว (กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง) (แบบบันทึกผล 6)</p>	<p>ระดับ 3 : กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว ระดับ 2 : กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง แต่เสียการทรงตัว ระดับ 1 : กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้ไม่ต่อเนื่อง</p>
<p>2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว (กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง) (แบบบันทึกผล 6)</p>	<p>ระดับ 3 : วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว ระดับ 2 : วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้ แต่ไม่คล่องแคล่ว ระดับ 1 : วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางไม่ได้ หรือวิ่งชนสิ่งกีดขวาง</p>
<p>2.1.4 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ (กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง) (แบบบันทึกผล 6)</p>	<p>ระดับ 3 : รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นด้วยมือทั้งสองข้างได้ โดยไม่ใช้ลำตัวช่วย ระดับ 2 : รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นด้วยมือทั้งสองข้างได้ โดยใช้ลำตัวช่วย ระดับ 1 : รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นด้วยมือทั้งสองข้างไม่ได้</p>
<p>2.2 ใช้มือ – ตา ประสานสัมพันธ์กัน 2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้ (กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์) (แบบบันทึกผล 4)</p>	<p>ระดับ 3 : ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้ โดยไม่มีรอยหยัก ระดับ 2 : ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้ แต่มีรอยหยัก ระดับ 1 : ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งไม่ได้ หรือออกนอกเส้นโค้ง</p>
<p>2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน (กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์) (แบบบันทึกผล 4)</p>	<p>ระดับ 3 : เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน 3 มุม ระดับ 2 : เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน 2 มุม ระดับ 1 : เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบไม่ได้</p>

พฤติกรรมและความสามารถ	เกณฑ์การประเมิน
<p>2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูเสี้ยนผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตร ได้</p> <p>(กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 4)</p>	<p>ระดับ 3 : ร้อยวัสดุที่มีรูเสี้ยนผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตร ได้ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ร้อยวัสดุที่มีรูเสี้ยนผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตร ได้เมื่อมีผู้ช่วยเหลือ</p> <p>ระดับ 1 : ร้อยวัสดุที่มีรูเสี้ยนผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตร ไม่ได้</p>
พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ	
<p>3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>3.1.1 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม</p> <p>(กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ)</p> <p>(แบบบันทึกผล 2)</p>	<p>ระดับ 3 : แสดงอารมณ์และความรู้สึกสอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมทุกช่วงกิจกรรม</p> <p>ระดับ 2 : แสดงอารมณ์และความรู้สึกสอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมบางช่วงกิจกรรม</p> <p>ระดับ 1 : แสดงอารมณ์และความรู้สึกไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์</p>
<p>3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น</p> <p>3.2.1 กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์</p> <p>(กิจกรรมการเสริมประสบการณ์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 3)</p>	<p>ระดับ 3 : กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ เมื่อมีผู้กระตุ้น</p> <p>ระดับ 1 : ไม่กล่าวพูดกล้าแสดงออกตามสถานการณ์ แม้มีผู้กระตุ้น</p>
<p>3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น</p> <p>(กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 4)</p>	<p>ระดับ 3 : พูดหรือแสดงท่าทางพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : พูดหรือแสดงท่าทางพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น เมื่อมีผู้กระตุ้น</p> <p>ระดับ 1 : ไม่พูดหรือแสดงท่าทางพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น แม้มีผู้กระตุ้น</p>

พฤติกรรมและความสามารถ	เกณฑ์การประเมิน
<p>4.1 สนใจ มีความสุขและแสดงออก ผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว</p> <p>4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านงานศิลปะ</p> <p>(กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์) (แบบบันทึกผล 4)</p>	<p>ระดับ 3 : แสดงสีหน้าหรือท่าทางสนใจ และมีความสุข ขณะทำงาน ทุกช่วงกิจกรรม</p> <p>ระดับ 2 : แสดงสีหน้าหรือท่าทางสนใจ และมีความสุข ขณะทำงาน ในบางช่วงกิจกรรม</p> <p>ระดับ 1 : ไม่แสดงสีหน้าหรือท่าทางสนใจขณะทำกิจกรรม</p>
<p>4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านเสียงเพลง ดนตรี</p> <p>(กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ) (แบบบันทึกผล 2)</p>	<p>ระดับ 3 : แสดงความสนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านเสียงเพลง ดนตรี ทุกช่วงกิจกรรม</p> <p>ระดับ 2 : แสดงความสนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านเสียงเพลง ดนตรี ในบางช่วงกิจกรรม</p> <p>ระดับ 1 : ไม่แสดงความสนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านเสียงเพลง ดนตรี ทุกช่วงกิจกรรม</p>
<p>4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี</p> <p>(กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ) (แบบบันทึกผล 2)</p>	<p>ระดับ 3 : แสดงความสนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/ ในการเคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และ ดนตรีทุกช่วงกิจกรรม</p> <p>ระดับ 2 : แสดงความสนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/ ในการเคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และ ดนตรีบางช่วงกิจกรรม</p> <p>ระดับ 1 : ไม่สนใจ หรือมีความสุข หรือแสดงท่าทาง เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี</p>
<p>5.1 ซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของ ของผู้อื่นด้วยตนเอง</p> <p>(การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน) (แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของ ของผู้อื่น ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของ ของผู้อื่นด้วยตนเอง เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่ขออนุญาตหรือไม่รอคอยเมื่อต้องการสิ่งของ ของผู้อื่น</p>

พฤติกรรมและความสามารถ	เกณฑ์การประเมิน
<p>5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน</p> <p>5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาต่อสัตว์เลี้ยง (การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน) (แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาต่อสัตว์เลี้ยงด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาต่อสัตว์เลี้ยงเมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาต่อสัตว์เลี้ยงแม้มีผู้ชี้แนะ</p>
<p>5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง (กิจกรรมการเล่นตามมุม) (แบบบันทึกผล 5)</p>	<p>ระดับ 3 : ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น แม้มีผู้ชี้แนะ</p>
<p>5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น</p> <p>5.3.1 แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ (การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน) (แบบบันทึกผล 1/2)</p> <p>หมายเหตุ: สอดคล้องกับสถานการณ์ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข - เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ - ช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ 	<p>ระดับ 3 : แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์</p> <p>ระดับ 2 : แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นได้อย่างสอดคล้องบางสถานการณ์</p> <p>ระดับ 1 : แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นไม่สอดคล้องกับสถานการณ์</p>
<p>5.4 มีความรับผิดชอบ</p> <p>5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง (กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์) (แบบบันทึกผล 4)</p>	<p>ระดับ 3 : ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่สำเร็จ แม้มีผู้ชี้แนะ</p>
พัฒนาการด้านสังคม	
<p>6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน</p> <p>6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว (การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน) (แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว</p> <p>ระดับ 2 : แต่งตัวด้วยตนเองได้</p> <p>ระดับ 1 : แต่งตัวได้โดยมีผู้ช่วยเหลือ</p>

พฤติกรรมและความสามารถ	เกณฑ์การประเมิน
<p>6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี</p> <p>หมายเหตุ: ถูกวิธี เช่น ใช้ช้อนตักอาหารรับประทานได้ด้วยตนเองโดยไม่หก ใช้ช้อนรับประทานอาหารเองได้</p> <p>(การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน)</p> <p>(แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี</p> <p>ระดับ 2 : รับประทานอาหารได้อย่างถูกวิธี เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : รับประทานอาหารด้วยตนเองไม่ได้ แม้มีผู้ชี้แนะ</p>
<p>6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมด้วยตนเอง</p> <p>(การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน)</p> <p>(แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : ใช้ห้องน้ำห้องส้วมอย่างถูกวิธีและทำความสะอาดร่างกายได้ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ใช้ห้องน้ำห้องส้วมอย่างถูกวิธีและทำความสะอาดร่างกาย เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ใช้ห้องน้ำห้องส้วมไม่ถูกวิธีและไม่ทำความสะอาดร่างกาย แม้มีผู้ชี้แนะ</p>
<p>6.2 มีวินัยในตนเอง</p> <p>6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง</p> <p>(การเล่นตามมุม)</p> <p>(แบบบันทึกผล 5)</p>	<p>ระดับ 3 : เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตนเองแต่ไม่เรียบร้อยแม้มีผู้ชี้แนะ</p>
<p>6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง</p> <p>(การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน)</p> <p>(แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง แม้มีผู้ชี้แนะ</p>
<p>6.3 ประหยัดและพอเพียง</p> <p>6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง</p> <p>(การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน)</p> <p>(แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : ใช้สิ่งของและวัสดุอย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ใช้สิ่งของและวัสดุอย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ใช้สิ่งของและวัสดุอย่างไม่ประหยัดและไม่พอเพียง แม้มีผู้ชี้แนะ</p>

พฤติกรรมและความสามารถ	เกณฑ์การประเมิน
<p>7.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>7.1.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง</p> <p>(การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน)</p> <p>(แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แม้มือผู้ชี้แนะ</p>
<p>7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกต้อง</p> <p>(การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน)</p> <p>(แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : ทิ้งขยะถูกต้องที่ได้ ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ทิ้งขยะถูกต้อง เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ทิ้งขยะไม่ถูกต้อง แม้มือผู้ชี้แนะ</p>
<p>7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย</p> <p>7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ</p> <p>หมายเหตุ: มารยาทไทย หมายถึง การแสดงความเคารพ การไหว้ การก้มตัวเมื่อผ่านผู้ใหญ่ การรับของจากผู้ใหญ่</p> <p>(การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน)</p> <p>(แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ แม้มือผู้ชี้แนะ</p>
<p>7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง</p> <p>(การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน)</p> <p>(แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : กล่าวคำขอบคุณและขอโทษ ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : กล่าวคำขอบคุณและขอโทษ เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่กล่าวคำขอบคุณและขอโทษ แม้มือผู้ชี้แนะ</p>
<p>7.2.3 ยืนตรงและรวมร้องเพลงชาติไทย</p> <p>(การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน)</p> <p>(แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : ยืนตรงและรวมร้องเพลงชาติไทย ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ยืนตรงและรวมร้องเพลงชาติไทย เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่ยืนตรงและรวมร้องเพลงชาติไทย แม้มือผู้ชี้แนะ</p>
<p>8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตนเอง</p> <p>หมายเหตุ: เด็กที่แตกต่างไปจากตนเอง หมายถึง เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม รูปร่าง ลักษณะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ</p> <p>(กิจกรรมการเล่นตามมุม)</p> <p>(แบบบันทึกผล 5)</p>	<p>ระดับ 3 : เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตนเองได้</p> <p>ระดับ 2 : เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตนเองได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่เล่น ไม่ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตนเอง แม้มือผู้ชี้แนะ</p>

พฤติกรรมและความสามารถ	เกณฑ์การประเมิน
<p>8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น</p> <p>8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย</p> <p>(กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 4)</p>	<p>ระดับ 3 : เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนโดยมีเป้าหมาย</p> <p>ระดับ 2 : เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนโดยไม่มีเป้าหมาย</p> <p>ระดับ 1 : เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนไม่ได้</p>
<p>8.2.2 ยืม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>(การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน)</p> <p>(แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : ยืม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ยืม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่ยืม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคย แม้มือชี้แนะ</p>
<p>8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม</p> <p>8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง</p> <p>(กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง)</p> <p>(แบบบันทึกผล 6)</p>	<p>ระดับ 3 : มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลง และปฏิบัติตามข้อตกลงได้ ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลง หรือปฏิบัติตามข้อตกลงได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงแม้มือชี้แนะ</p>
<p>8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>(กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ)</p> <p>(แบบบันทึกผล 2)</p>	<p>ระดับ 3 : ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตาม</p>
<p>8.3.3 ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรง</p> <p>(การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน)</p> <p>(แบบบันทึกผล 1/2)</p>	<p>ระดับ 3 : ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรง ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรง เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่ประนีประนอมแก้ไขปัญหา</p>

พฤติกรรมและความสามารถ	เกณฑ์การประเมิน
พัฒนาการด้านสติปัญญา	
9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ 9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง (กิจกรรมเสริมประสบการณ์) (แบบบันทึกผล 3)	ระดับ 3 : ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และพูดสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟังได้ ด้วยตนเอง ระดับ 2 : ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และพูดสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟังได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ ระดับ 1 : ฟังผู้อื่นพูดจนจบแต่ไม่สนทนาโต้ตอบ แม้มีผู้ชี้แนะ
9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้ (กิจกรรมการเล่นตามมุม) (แบบบันทึกผล 5)	ระดับ 3 : เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้ ด้วยตนเอง ระดับ 2 : เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ ระดับ 1 : เล่าเรื่องราวต่อเนื่องไม่ได้ แม้มีผู้ชี้แนะ
9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้ 9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ (กิจกรรมการเล่นตามมุม) (แบบบันทึกผล 5)	ระดับ 3 : อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบข้อความอย่างถูกต้องทิศทาง ระดับ 2 : อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบข้อความไม่ถูกต้องทิศทาง ระดับ 1 : ไม่อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองข้อความ
9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ (กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์) (แบบบันทึกผล 4)	ระดับ 3 : เขียนชื่อตนเองตามแบบได้ ระดับ 2 : เขียนชื่อตนเองตามแบบได้ มีอักษรบางตัวกลับหัว กลับด้านหรือสลับที่ ระดับ 1 : เขียนชื่อตนเองตามแบบไม่ได้
10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด 10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบการเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส (กิจกรรมเสริมประสบการณ์) (แบบบันทึกผล 3)	ระดับ 3 : บอกลักษณะ ส่วนประกอบ และการเปลี่ยนแปลงหรือบอกความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสได้ ระดับ 2 : บอกลักษณะหรือส่วนประกอบ หรือการเปลี่ยนแปลง หรือบอกความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสได้ ระดับ 1 : บอกลักษณะ หรือส่วนประกอบ หรือการเปลี่ยนแปลง หรือบอกความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสไม่ได้

พฤติกรรมและความสามารถ	เกณฑ์การประเมิน
<p>10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป</p> <p>(กิจกรรมเสริมประสบการณ์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 3)</p>	<p>ระดับ 3 : จับคู่ภาพและบอกลักษณะความแตกต่างและความเหมือนที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไปได้ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : จับคู่ภาพและบอกลักษณะความแตกต่างหรือความเหมือนที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไปเมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : จับคู่ภาพและบอกลักษณะความแตกต่างหรือความเหมือนที่สังเกตพบไม่ได้ แม้มีผู้ชี้แนะ</p>
<p>10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์</p> <p>(กิจกรรมเกมการศึกษา)</p> <p>(แบบบันทึกผล 7)</p>	<p>ระดับ 3 : จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ 2 ลักษณะขึ้นไป</p> <p>ระดับ 2 : จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ 1 ลักษณะ</p> <p>ระดับ 1 : จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ไม่ได้</p>
<p>10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ</p> <p>(กิจกรรมเกมการศึกษา)</p> <p>(แบบบันทึกผล 7)</p>	<p>ระดับ 3 : เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์ได้ 5 ลำดับ</p> <p>ระดับ 2 : เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์ได้ 3-4 ลำดับ</p> <p>ระดับ 1 : เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์ได้ 1-2 ลำดับ</p>
<p>10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล</p> <p>10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง</p> <p>(กิจกรรมเสริมประสบการณ์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 3)</p>	<p>ระดับ 3 : อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำไม่ได้ แม้มีผู้ชี้แนะ</p>
<p>10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล</p> <p>(กิจกรรมเสริมประสบการณ์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 3)</p>	<p>ระดับ 3 : คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผลได้ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผลเมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นแต่ไม่ร่วมลงความเห็น แม้มีผู้ชี้แนะ</p>

พฤติกรรมและความสามารถ	เกณฑ์การประเมิน
<p>10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ</p> <p>10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้นที่เกิดขึ้น</p> <p>(กิจกรรมเสริมประสบการณ์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 3)</p>	<p>ระดับ 3 : ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่กล้าตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ หรือไม่ยอมรับผลที่เกิดขึ้น แม้มีผู้ชี้แนะ</p>
<p>10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา</p> <p>(กิจกรรมเสริมประสบการณ์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 3)</p>	<p>ระดับ 3 : ระบุปัญหา สร้างทางเลือก และเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้ ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ระบุปัญหา สร้างทางเลือก และเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ระบุปัญหา แต่ไม่สามารถสร้างทางเลือกและเลือกวิธีการแก้ปัญหา แม้มีผู้ชี้แนะ</p>
<p>11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์</p> <p>11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น</p> <p>(กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 4)</p>	<p>ระดับ 3 : ผลงานศิลปะที่มีการดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิม และมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น</p> <p>ระดับ 2 : ผลงานศิลปะที่มีการดัดแปลงแปลกใหม่ หรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น</p> <p>ระดับ 1 : ผลงานศิลปะไม่มีการดัดแปลงแปลกใหม่ และไม่มีรายละเอียดเพิ่มขึ้น</p>
<p>11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์</p> <p>11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่</p> <p>(กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ)</p> <p>(แบบบันทึกผล 2)</p>	<p>ระดับ 3 : เคลื่อนไหวท่าทางต่างระดับและทิศทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองได้อย่างหลากหลายและแปลกใหม่</p> <p>ระดับ 2 : เคลื่อนไหวท่าทางต่างระดับและทิศทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองได้หลากหลายหรือแปลกใหม่</p> <p>ระดับ 1 : เคลื่อนไหวท่าทางต่างระดับและทิศทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง ไม่หลากหลายและไม่แปลกใหม่</p>

พฤติกรรมและความสามารถ	เกณฑ์การประเมิน
<p>12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้</p> <p>12.1.1 สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(กิจกรรมการเล่นตามมุม)</p> <p>(แบบบันทึกผล 5)</p>	<p>ระดับ 3 : สนใจหยิบหนังสือมาอ่าน และเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง</p> <p>ระดับ 2 : สนใจหยิบหนังสือมาอ่าน และเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองไม่ต่อเนื่อง</p> <p>ระดับ 1 : ไม่สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเอง</p>
<p>12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ</p> <p>(กิจกรรมเสริมประสบการณ์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 3)</p>	<p>ระดับ 3 : กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ</p> <p>ระดับ 2 : กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมเป็นบางช่วงเวลา</p> <p>ระดับ 1 : ไม่กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม</p>
<p>12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้</p> <p>12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง</p> <p>(กิจกรรมเสริมประสบการณ์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 3)</p>	<p>ระดับ 3 : ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ไม่ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ แม้มีผู้ชี้แนะ</p>
<p>12.2.2 ใช้ประโยคคำถาม เมื่อไร อย่างไร ในการค้นหาคำตอบ</p> <p>(กิจกรรมเสริมประสบการณ์)</p> <p>(แบบบันทึกผล 3)</p>	<p>ระดับ 3 : ใช้ประโยคคำถามว่า "เมื่อไร" "อย่างไร" ในการค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับ 2 : ใช้ประโยคคำถามว่า "เมื่อไร" "อย่างไร" ในการค้นหาคำตอบด้วยตนเองได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ</p> <p>ระดับ 1 : ใช้ประโยคคำถามว่า "เมื่อไร" "อย่างไร" ในการค้นหาคำตอบ ด้วยตนเองไม่ได้</p>

ภาคผนวก ง

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับการประเมินพัฒนาการนักเรียน ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

ชุดที่ 1 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

กิจวัตรประจำวัน เป็นกิจกรรมที่เด็กปฏิบัติในโรงเรียนนอกเหนือจากเวลาที่จัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม สามารถบ่งบอกพัฒนาการด้านร่างกาย ในด้านน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตากรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือ แบ่งปัน และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และพัฒนาการด้านสังคมในด้านช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน มีวินัยในตนเอง ประหยัดและพอเพียง ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีมารยาทตามวัฒนธรรม ไทยและรักความเป็นไทย มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ดังนั้น ในการประเมินพัฒนาการของเด็กครั้งนี้ จึงได้นำผลการสังเกตพฤติกรรมเด็กในช่วงเวลาดังกล่าวมาใช้ เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งของการประเมินพัฒนาการ ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย

1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์

1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี

1.2.1 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง

1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง

1.2.3 นอนพักผ่อนเป็นเวลา

2. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

5.1 ซื่อสัตย์สุจริต

5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง

5.2 มีความเมตตากรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน

5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง

5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

5.3.1 แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

3. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านสังคม

6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

- 6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว
- 6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
- 6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง

6.2 มีวินัยในตนเอง

- 6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง

6.3 ประหยัดและพอเพียง

- 6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

7.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 7.1.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
- 7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่

7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย

- 7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ
- 7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
- 7.2.3 ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทย

8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

- 8.2.2 ยิ้ม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์

8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

- 8.3.3 ประนีประนอมแก้ไขโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

ขอขำย/ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ประกอบด้วย กิจกรรมที่เด็กต้องปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

ตารางการสังเกตการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

เวลา	กิจกรรม	พฤติกรรมที่ประเมิน	แบบบันทึก
07.30 - 08.30 น.	- รับผิดชอบ ทักทาย สนทนาพูดคุยกับเด็ก	5.2.1* แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง 7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ ตามกาลเทศะ 8.2.2 ยิ้ม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่ และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับ สถานการณ์	แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2
08.30 - 08.45 น.	- เช้าแถว เคารพธงชาติ	6.2.2 เช้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ ด้วยตนเอง 7.2.3 ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทย	แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2
10.30 - 10.40 น.	- พักรับประทานอาหารว่าง หรืออาหารเสริม	5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอย เมื่อต้องการ สิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง 6.2.2 เช้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ ด้วยตนเอง 7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่ 7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ ตามกาลเทศะ 7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษ ด้วยตนเอง	แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2
11.40 - 12.30 น.	- พักรับประทานอาหาร อาหารกลางวัน	1.2.1 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้ หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง 1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และ หลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง 5.3.1* แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับ สถานการณ์	แบบบันทึกผล 1/1 แบบบันทึกผล 1/1 แบบบันทึกผล 1/2

เวลา	กิจกรรม	พฤติกรรมที่ประเมิน	แบบบันทึก
		6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเอง อย่างถูกวิธี 6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ ด้วยตนเอง 7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่ 7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษ ด้วยตนเอง 8.3.3* ประนีประนอมแก้ไขโดยปราศจาก การใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง	แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2
12.30 - 14.30 น.	- นอนพักกลางวัน	1.2.3 นอนพักผ่อนเป็นเวลา	แบบบันทึกผล 1/1
	(แปร่งฟัน ล่างหนา ทาแปง)	6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว 6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง 6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัด และพอเพียงด้วยตนเอง 7.1.1* ดูแลรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง	แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2 แบบบันทึกผล 1/2

หมายเหตุ (*) คือ สังเกตพฤติกรรมตลอดช่วงเวลาของประเมินพัฒนาการ หากไม่พบพฤติกรรมหรือเกิดพฤติกรรม
ไม่ชัดเจนให้สัมภาษณ์เด็กและครูประจำชั้น

ข้อเสนอแนะในการประเมิน

1. การประเมินน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ให้เก็บข้อมูล ณ วันที่ดำเนินการประเมินและ
กรอกข้อมูลน้ำหนักส่วนสูงตามที่วัดได้ลงในแบบบันทึกผล 1/1
2. การประเมินพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ดำเนินการในช่วงเวลาจริงของการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
โดยสังเกตจากพฤติกรรมที่เด็กปฏิบัติจริงและการแสดงออกตามธรรมชาติของเด็ก บางพฤติกรรมอาจต้อง
สัมภาษณ์ครูประจำชั้น
3. การประเมินพฤติกรรม ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง ให้สังเกตการใช้
ห้องน้ำห้องส้วมอย่างถูกวิธี เช่น ราดน้ำโถส้วมหลังการขับถ่าย การทำความสะอาดร่างกายของตนเอง
โดยดำเนินการประเมินตามสภาพจริงคือ สังเกตในขณะที่เด็กปฏิบัติกิจวัตร หรือสัมภาษณ์เด็กหากได้ข้อมูล
ไม่เพียงพอให้สัมภาษณ์จากครูประจำชั้น

4. กรณีที่พฤติกรรมบางรายการมีการประเมินหลายช่วงเวลา เช่น ทิ้งขยะได้ถูกที่ กล่าวคำขอบคุณ และขอโทษด้วยตนเอง เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง ให้ผู้ประเมินสังเกตเด็กจนเห็นว่าปรากฏพฤติกรรมนั้น ๆ ชัดเจนตามระดับคุณภาพแล้วจึงบันทึกผล

5. การประเมินการปฏิบัติตนของเด็กในขณะที่อยู่โรงเรียน ในพฤติกรรมแสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง ประนีประนอมแก้ไขโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง ให้สังเกตพฤติกรรมตลอดช่วงเวลาของประเมินพัฒนาการ หากไม่พบพฤติกรรมหรือเกิดพฤติกรรมไม่ชัดเจน ให้ใช้การสัมภาษณ์เด็กและครูประจำชั้น

6. การประเมินพฤติกรรม ประนีประนอมแก้ไขโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง หากไม่พบสถานการณ์ที่ได้ใช้ความรุนแรงในการปฏิบัติกิจกรรมหรือกิจวัตรประจำวัน เช่น การแย่งสิ่งของ การทะเลาะกัน หรือแย่งของเล่น นั้นหมายถึงเด็กเกิดพฤติกรรมนี้อย่างยั่งยืนแล้ว

แบบบันทึก

1. แบบบันทึกผล 1/1
2. แบบบันทึกผล 1/2

ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมิน

การประเมินพฤติกรรมเด็กตามกิจกรรมที่ระบุในกิจวัตรประจำวันชุดนี้ ใช้ช่วงเวลาตลอดวันของการประเมินทั้งวัน ทั้งนี้ให้ยึดกิจกรรมและพฤติกรรมที่ประเมินตามที่กำหนดไว้ในตารางบันทึกช่วงเวลา ที่สังเกตพบ

ชุดที่ 2 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลงบรรเลง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่น ๆ มาประกอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐาน และการเคลื่อนไหวเป็นผู้นำ ผู้ตาม เพื่อส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีความสุข สนุกสนาน ฝึกการฟังคำสั่งและข้อตกลง การเป็นผู้นำ ผู้ตาม เพื่อการประเมิน ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

3.1.1 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

4.1 สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี

4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี

2. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านสังคม

8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์

3. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา

11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

ขอบข่าย/ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

วันที่ 1

1. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน
2. การเคลื่อนไหวประกอบเพลง

วันที่ 2

1. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน
2. การเคลื่อนไหวเป็นผู้นำ ผู้ตาม

แผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (วันที่ 1)

กิจกรรมและขั้นตอน	พฤติกรรมที่ประเมิน
<p>กิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐาน</p> <p>1. ให้เด็กเคลื่อนไหวพื้นฐานโดยเด็กหาพื้นที่ให้กับตนเอง</p> <p>2. ครูให้เด็กฟังสัญญาณเคาะจังหวะช้า-เร็ว ในการเคลื่อนไหวพื้นฐาน โดยไม่ชนกัน ดังนี้</p> <p>2.1 ครูเคาะจังหวะช้า ให้เด็ก ๆ เคลื่อนไหวตามจังหวะช้า</p> <p>2.2 ครูเคาะจังหวะเร็ว ให้เด็ก ๆ เคลื่อนไหวตามจังหวะเร็ว</p> <p>2.3 เมื่อได้ยินสัญญาณเคาะจังหวะ 2 ครั้งติดกัน ให้เด็กหยุดเคลื่อนไหวในท่านั้นทันที</p> <p>2.4 เด็กเคลื่อนไหวอยู่กับที่อย่างอิสระตามจังหวะ เคาะช้า-เร็ว</p> <p>2.5 เด็กเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ไปรอบ ๆ บริเวณ อย่างอิสระตามจังหวะ ช้า - เร็ว</p> <p>2.6 เด็กปฏิบัติตามข้อ 2.4-2.5 ช้า 2-3 ครั้ง</p> <p>กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลง</p> <p>1. ครูเปิดเพลงบรรเลงที่มีท่วงทำนองช้า-เร็ว โดยเด็กแต่ละคนคิดท่าทางการเคลื่อนไหว</p> <p>2. เด็กเคลื่อนไหวท่าทางตามจินตนาการอย่างอิสระและสร้างสรรค์ตามท่วงทำนองของเพลง</p> <p>3. เพลงบรรเลงที่ใช้ควรวีเพลงที่กระตุ้นให้เด็กเกิดจินตนาการ ครูเปิดเพลงบรรเลงประมาณ 3-5 นาที กรณีที่เด็กไม่เกิดพฤติกรรมให้ครูเปิดซ้ำ 2-3 ครั้ง</p> <p>4. เด็กผ่อนคลายกล้ามเนื้อ โดยการนั่งเหยียดขา/นอนในท่าสบาย</p>	<p>3.1.1 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม</p> <p>4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี</p> <p>4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี</p> <p>11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่</p>

แผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (วันที่ 2)

กิจกรรมและขั้นตอน	พฤติกรรมที่ประเมิน
<p>กิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้เด็กเคลื่อนไหวพื้นฐานโดยเด็กหาพื้นที่ให้กับตนเอง 2. ครูให้เด็กฟังสัญญาณเคาะจังหวะช้า-เร็ว ในการเคลื่อนไหวพื้นฐาน โดยไม่ชนกัน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ครูเคาะจังหวะช้า ให้เด็ก ๆ เคลื่อนไหวตามจังหวะช้า 2.2 ครูเคาะจังหวะเร็ว ให้เด็ก ๆ เคลื่อนไหวตามจังหวะเร็ว 2.3 เมื่อได้ยินสัญญาณเคาะจังหวะ 2 ครั้งติดกัน ให้เด็กหยุดเคลื่อนไหวในท่านั้นทันที 2.4 เด็กเคลื่อนไหวอยู่กับที่อย่างอิสระตามจังหวะเคาะช้า-เร็ว 2.5 เด็กเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ไปรอบ ๆ บริเวณ อย่างอิสระตามจังหวะช้า-เร็ว 2.6 เด็กปฏิบัติตามข้อ 2.4-2.5 ซ้ำ 2-3 ครั้ง 3. ครูแจกரிบบิ้นผ้าละสี (โดยให้เด็กกลุ่มเป้าหมาย 6 คน มีริบบิ้นสีเดียวกัน) 4. ครูเปิดเพลงบรรเลงให้เด็ก ๆ เคลื่อนไหวท่าทางพร้อมกับริบบิ้นผ้าอย่างอิสระตามจินตนาการและสร้างสรรค์ โดยคิดท่าทางอย่างหลากหลายมีระดับ ทิศทาง ตามท่วงทำนองของเพลง เมื่อได้ยินสัญญาณ “หยุด” ให้เด็กหยุดเคลื่อนไหวในท่านั้นทันทีและปฏิบัติตาม ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 4.1 จับคู่เพื่อนที่มีริบบิ้นสีเหมือนกัน (ปฏิบัติตามข้อ 2.2 ซ้ำ และเปลี่ยนคำสั่ง) 4.2 จับคู่เพื่อนที่มีริบบิ้นสีต่างกัน (ปฏิบัติตามข้อ 2.2 ซ้ำ และเปลี่ยนคำสั่ง) 4.3 จับกลุ่มริบบิ้นสีเหมือนกัน (กลุ่มละ 6 คน) <p>กิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นผู้นำ ผู้ตาม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เมื่อเด็กจับกลุ่มริบบิ้นสีเหมือนกัน เด็กแต่ละกลุ่มอาสาสมัครผลัดกันเป็นผู้นำ-ผู้ตามเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเสียงเพลงบรรเลง ไปรอบ ๆ บริเวณ เด็กที่เหลือของแต่ละกลุ่ม ทำท่าทางตามผู้นำของกลุ่มตน 	

กิจกรรมและขั้นตอน	พฤติกรรมที่ประเมิน
<p>2. เมื่อได้ยินสัญญาณให้จังหวะ (กลอง/กรับ/ฉิ่ง ฯลฯ) ดั้งขึ้น 1 ครั้ง ให้เปลี่ยนผู้นำคนใหม่ ทำท่าทางอิสระตามท่วงทำนองเพลงบรรเลง โดยคิดท่าทางไม่ซ้ำกับผู้นำคนเดิม</p> <p>3. ครูเปิดเพลงบรรเลงอย่างต่อเนื่องให้เด็กทุกกลุ่มทำท่าทางเป็นผู้นำครบหมดทุกคน (เพลงบรรเลงที่เปิดต้องมีท่วงทำนองความยาวของเพลงมีความต่อเนื่องกัน)</p> <p>4. เด็กผ่อนคลายกล้ามเนื้อ โดยการนั่งเหยียดขา/นอนในท่าสบาย</p>	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์

สื่อ/อุปกรณ์

1. เครื่องเคาะจังหวะชนิดใดชนิดหนึ่ง (กลอง/กรับ/ฉิ่ง ฯลฯ)
2. เพลงบรรเลงที่มีท่วงทำนองช้า-เร็ว ความยาวของเพลงมีความต่อเนื่องกัน ประมาณ 5-7 นาที
3. ริบบิ้นผ้าสีต่าง ๆ ขนาดกว้าง 2.5 เซนติเมตร ยาว 100 เซนติเมตร
4. เครื่องเล่นซีดี (CD PLAYER/เครื่องเล่น MP3)

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม

1. ผู้ประเมินควรศึกษาการทำกิจกรรมให้เข้าใจก่อนการประเมินกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ จะทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน
2. ใช้เพลงบรรเลงที่มีจังหวะหรือท่วงทำนองของเสียงเพลง ช้า-เร็ว ที่มีความยาวของเพลงต่อเนื่องประมาณ 5-7 นาที
3. ให้ความสนใจในการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงบรรเลง จนครูสังเกตเห็นพฤติกรรมที่จะประเมินครบทุกคน
4. กรณีไม่มีริบบิ้นผ้า ครูสามารถใช้วัสดุอื่น เช่น กระดาษ เชือกฟาง หรือวัสดุอื่นที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม
5. ให้อิสระเด็กในการออกแบบการใช้พื้นที่ในการเคลื่อนไหวเป็นผู้นำผู้ตามของแต่ละกลุ่ม เด็กอาจยืนเป็นวงกลม เป็นแถว หรือ ยืนกระจายระยะห่างกัน
6. ควรใช้ระยะเวลาที่เหมาะสมในการผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ ของแต่ละกลุ่ม เพื่อการสังเกตพฤติกรรมประเมินเด็กได้ครบทั้งกลุ่ม

แบบบันทึก

แบบบันทึกผล 2

ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

ประมาณ 20 นาที

ชุดที่ 3 กิจกรรมเสริมประสบการณ์

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ มีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การสังเกต การคิดแก้ปัญหา และการใช้เหตุผล โดยการฝึกปฏิบัติร่วมกันและการทำงานเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้เรียนรู้ สำหรับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในครั้งนี้ มุ่งประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และด้านสติปัญญา ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

3.2.1 กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

2. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา

9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง

10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด

10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส

10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป

10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล

10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง

10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นและมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น

10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง

12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

ขอบข่าย/ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

วันที่ 1 – การสกัดสีจากใบไม้

– การสังเกตลักษณะและส่วนประกอบของใบไม้

วันที่ 2 – การออกแบบสร้างอุปกรณ์ขนย้ายไขไดโนเสาร์

– การฟังและสนทนาเรื่องประกอบภาพ “ไดโนเสาร์ขนย้ายไข่”

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (วันที่ 1)

ขั้นตอน	พฤติกรรมที่ประเมิน
<p>1. เด็กเลือกใบไม้คนละ 1 ใบ สังเกตและบอกสี ลักษณะ รูปร่าง กลิ่น พื้นผิวของใบไม้ โดยครูใช้คำถาม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบไม้ที่เด็ก ๆ เลือก มีลักษณะอย่างไร <p>2. เด็กจับคู่ใบไม้ของตนเองกับใบไม้ของเพื่อน บอกรายละเอียดของใบไม้ที่พบ ครูใช้คำถาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบไม้ของเด็ก ๆ และเพื่อนมีรายละเอียดอะไรบ้าง <p>3. เด็กเปรียบเทียบใบไม้ของตนเองกับเพื่อนว่ามีลักษณะใดบ้างที่เหมือนกันและมีลักษณะใดบ้างที่แตกต่างกัน</p> <p>4. แบ่งกลุ่มเด็ก กลุ่มละ 6 คน (โดยให้กลุ่มเป้าหมายอยู่กลุ่มเดียวกัน) นำภาชนะใส่ใบไม้ชนิดต่าง ๆ ที่มีสีหลากหลายมาให้เด็กสังเกตและใช้คำถาม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบไม้ที่ครูนำมามีสีอะไรบ้าง - เด็ก ๆ จะนำสีออกจากใบไม้ได้หรือไม่ - เด็ก ๆ คิดว่า (คาคคะเน) สีที่ออกจากใบไม้จะมีสีเหมือนกับใบไม้ที่มองเห็นหรือไม่ - ถ้าต้องการได้สีจากใบไม้เด็ก ๆ คิดว่าจะทำอย่างไร <p>5. เด็กเลือกอุปกรณ์เพื่อช่วยนำสีออกจากใบไม้ แล้วนำไปม่วงบนกระดาษ</p> <p>6. เด็กเลือกวิธีนำสีออกจากใบไม้และลงมือปฏิบัติ สังเกตสีและสิ่งที่เกิดขึ้นกับใบไม้ โดยครูใช้คำถาม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ก่อนที่เด็ก ๆ จะนำสีออกมา ใบไม้มีสีอะไร - หลังจากที้นำสีออกมาแล้ว ใบไม้มีสีอะไร - ใบไม้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร <p>7. เด็กอธิบายสิ่งที่สังเกตเห็นนำสีออกจากใบไม่ว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้าง เพราะเหตุใด</p> <p>8. เด็ก ๆ เก็บของเข้าที่และทำความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรม</p>	<p>10.1.1 <u>บอกลักษณะ ส่วนประกอบ</u> การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส</p> <p>10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป</p> <p>10.2.2 คาคคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นและมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล</p> <p>10.1.1 <u>บอกลักษณะ ส่วนประกอบ</u> การเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส</p>

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (วันที่ 2)

ขั้นตอน	พฤติกรรมที่ประเมิน
<p>1. ครูนำภาพไดโนเสาร์ขนย้ายไข่ให้เด็กสังเกตและถามคำถามเกี่ยวกับภาพ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็ก ๆ คิดว่าภาพนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร - เด็ก ๆ มีคำถามอะไรบ้างที่ต้องการหาคำตอบจากภาพ <p>2. ครูเล่าเรื่อง “ไดโนเสาร์ขนย้ายไข่” จากภาพและสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่เล่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - จากเรื่องที่เล่าเกิดอะไรขึ้นกับไดโนเสาร์ - เพราะเหตุใดน้ำจึงท่วม - เด็ก ๆ จะหาวิธีช่วยไดโนเสาร์ขนย้ายไข่ได้อย่างไร <p>3. ครูกำหนดสถานการณ์ “ถ้าเด็ก ๆ เป็นไดโนเสาร์ คิดว่าจะใช้อะไรในการสร้างอุปกรณ์เพื่อช่วยขนย้ายไข่ทั้งหมดจึงจะปลอดภัย”</p> <p>4. แบ่งกลุ่มเด็ก กลุ่มละ 6 คน (โดยให้กลุ่มเป้าหมายอยู่กลุ่มเดียวกัน) ร่วมกันหาวิธีการสร้างอุปกรณ์ขนย้ายไข่ไดโนเสาร์ให้ปลอดภัย ดังนี้</p> <p>4.1 สำรวจและเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ที่สามารถนำมาสร้างอุปกรณ์ขนย้ายไข่ไดโนเสาร์ได้อย่างปลอดภัย</p> <p>4.2 ร่วมกันออกแบบและสร้างอุปกรณ์ในการขนย้ายไข่ไดโนเสาร์</p> <p>5. เด็กแต่ละกลุ่มร่วมกันนำเสนอผลงานโดยเด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับอุปกรณ์ขนย้ายไข่ไดโนเสาร์ด้วยคำถามดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - อุปกรณ์ที่สร้างสามารถขนย้ายไข่ได้หรือไม่ อย่างไร เพราะอะไร 	<p>12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ</p> <p>9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง</p> <p>10.3.2 ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา</p> <p>10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น</p> <p>12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง</p> <p>3.2.1 กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์</p> <p>10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง</p> <p>12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ</p>

สื่อ/อุปกรณ์

วันที่ 1

1. ใบไม้ชนิดต่าง ๆ ที่มีลักษณะแตกต่างกัน
2. ภาชนะสำหรับใส่ใบไม้
3. กระดาษขาวขนาด A4
4. อุปกรณ์สำหรับสีกัดสี เช่น ไม้บล็อก ไม้ขนาดแป้ง ครกไม้ เป็นต้น
5. ผ้าเช็ดมือ

วันที่ 2

1. ภาพประกอบเรื่องไคโนเสาร์ขนย้ายไข่
2. วัสดุทำอุปกรณ์ขนย้ายไคโนเสาร์ เช่น ไข่ไม้ กิ่งไม้ ดินเหนียว ดินน้ำมัน เชือก เทปใส หลอดดูด เป็นต้น
3. ไข่ไคโนเสาร์ (อาจทำจากดินน้ำมันหรือแป้งโด) จำนวน 1 ฟอง
4. กระดาษ A4 และดินสอ

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม

1. ครูเตรียมไข่ไม้ที่มีลักษณะ เส้นใบ สี ขนาด รูปร่าง แตกต่างกันอย่างชัดเจน
2. ไข่ไม้ที่ใช้มีลักษณะใบนุ่ม ไม่เหนียว ไม่แข็ง หาง่ายในท้องถิ่น เช่น ใบตำลึง ใบบัวบก ใบกาบ หอยแครง ใบหัวใจสีม่วง ใบเตย ใบดอกบานเย็น ใบฤๅษีผสม ผักโขม ผักปัง เป็นต้น และอุปกรณ์ที่ใช้ในการนำสีออกจากไข่ไม้ควรเป็นอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่นและไม่เป็นอันตราย
3. วิธีการสกัดสีออกจากไข่ไม้ เด็กสามารถทำได้หลากหลายวิธี เช่น ขยี้แล้วติดมือเพราะไข่ไม้ซ้ํา ใบที่เป็นแผ่นกลายเป็นก้อนกลมได้ มีกลิ่นฉุนมากขึ้นกว่าเดิม ไข่ไม้สีเขียวเอาสีออกมามีสีเข้มกว่าเดิม ไข่ไม้กลายเป็นชิ้นเล็ก ๆ เหลือแต่ก้านใบ
4. การทำอุปกรณ์ขนย้ายไคโนเสาร์ ควรเตรียมไข่ไม้ที่มีขนาดใหญ่ และปั้นไข่ไคโนเสาร์ที่มีขนาดใหญ่ จำนวน 1 ฟอง
5. ครูศึกษารายละเอียดชุดกิจกรรมที่ 3 ให้ชัดเจนและจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ล่วงหน้าก่อนวันทำการประเมิน

แบบบันทึก

แบบบันทึกผล 3

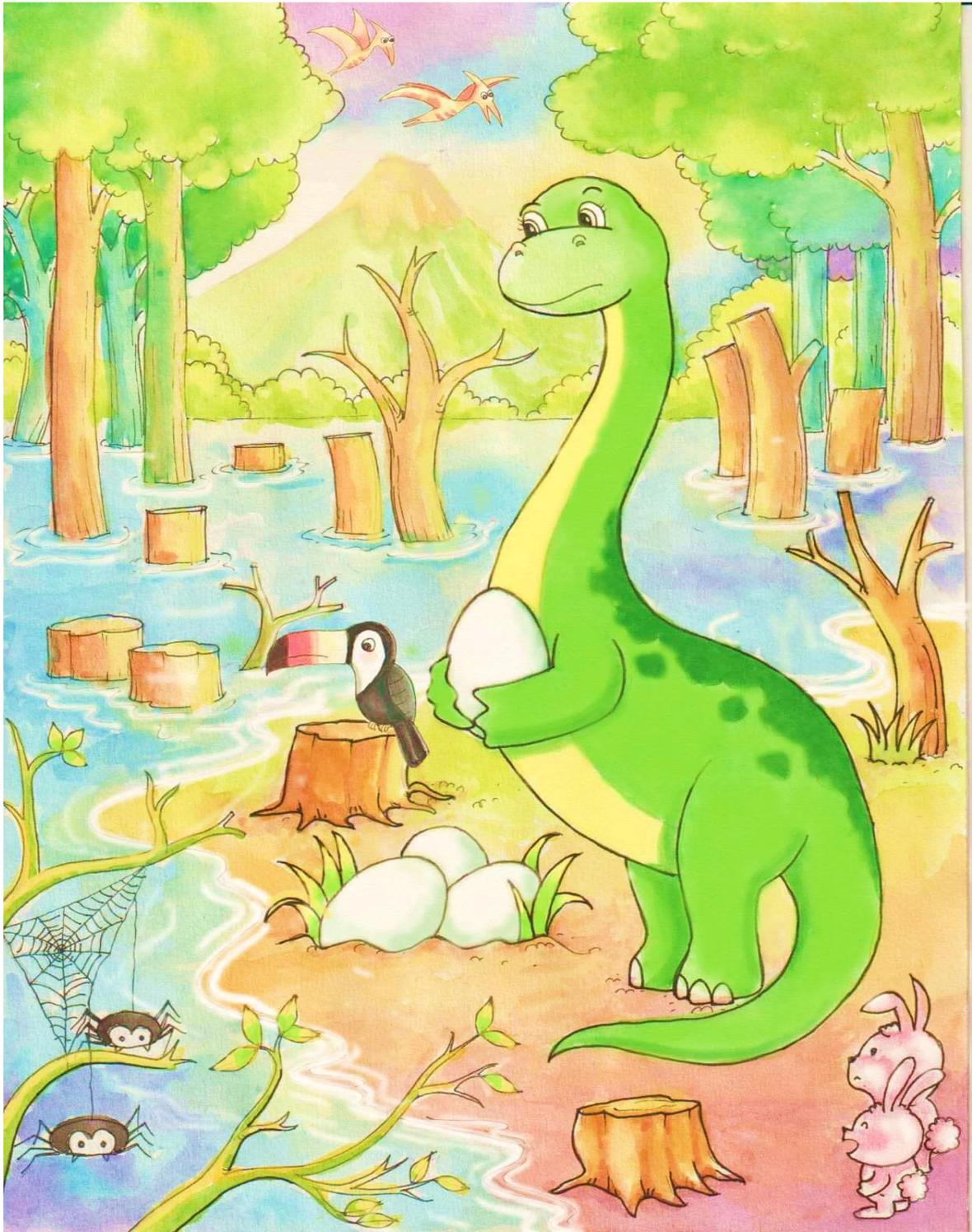
ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

ประมาณ 45 นาที

เรื่องราวประกอบภาพไดโนเสาร์ขนย้ายไข่

ณ ป่าแห่งหนึ่ง ต้นไม้ถูกตัดโค่นเป็นจำนวนมาก วันหนึ่งฝนตกหนัก น้ำท่วม เจ้าไดโนเสาร์ซึ่งออกไปอยู่ริมน้ำ ตกใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กลัวว่าไข่ของตนจะได้รับอันตราย ต้องคิดหาวิธีขนย้ายไข่ไปไว้ในที่ปลอดภัย จึงมองไปรอบตัว ๆ ก็มีแต่ก้อนหิน กิ่งไม้แห้ง ใบไม้ ดอกไม้ เกาวัลย์ คิดได้ตั้งนั้นไดโนเสาร์จึงตัดสินใจจะทำอุปกรณ์ขนย้ายไข่ไปไว้ในที่ปลอดภัยอย่างเร่งด่วน

ภาพประกอบเรื่องไดโนเสาร์ขนย้ายไข่



ชุดที่ 4 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนากระบวนการความคิดสร้างสรรค์ การรับรู้เกี่ยวกับความงาม และส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ตามความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้กิจกรรมศิลปะ เช่น การวาดภาพ ระบายสี การปั้น ฯลฯ สำหรับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในครั้งนี้ มุ่งประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย

2.2 ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน

2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้

2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน

2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตร ได้

2. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ

5.4 มีความรับผิดชอบ

5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

3. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านสังคม

8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย

4. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา

9.2 อ่าน เขียนภาพและสัญลักษณ์ได้

9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ

11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลง แปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น

ขอบข่าย/ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มี 2 กิจกรรม ประกอบด้วย

วันที่ 1 การสร้างผลงานศิลปะ (กิจกรรมกลุ่ม)

วันที่ 2 การสร้างผลงานศิลปะ (กิจกรรมเดี่ยว)

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ วันที่ 1 (กิจกรรมกลุ่ม)

ขั้นตอน	พฤติกรรมที่ประเมิน
<p>1. ครูจัดเตรียมพื้นที่ วัสดุอุปกรณ์ สำหรับให้เด็กใช้สร้างผลงานศิลปะของกลุ่ม</p> <p>2. ครูจัดกลุ่มเด็ก กลุ่มละ 6 คน โดยจัดให้เด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย อยู่กลุ่มเดียวกัน</p> <p>3. ครูอธิบายข้อตกลงในการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้</p> <p>3.1 ครูให้เด็กสำรวจ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้สร้างผลงานศิลปะ</p> <p>3.2 ครูอธิบายวิธีการตัดภาพเส้นโค้งไปไม้ โดยให้เด็กตัดกระดาษตามเส้นขอบรูปภาพไปไม้คนละ 1 ใบ</p> <p>3.3 ครูให้เด็กร่วมกันคิดวางแผนสร้างงาน โดยเด็กช่วยกันคิดสร้างชิ้นงาน การใช้วัสดุ และวิธีการ</p> <p>4. เด็กปฏิบัติกิจกรรม</p> <p>4.1 เด็กสำรวจวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกัน</p> <p>4.2 ครูแจกภาพสื่อต้นแบบ คนละ 1 แผ่น ให้เด็กตัดภาพเส้นโค้งไปไม้ ตามเส้นขอบรูปภาพไปไม้คนละ 1 ใบ ครูสังเกตการใช้กรรไกรขณะเด็กตัดกระดาษ</p> <p>4.3 เด็กร่วมกันวางแผนสร้างงานศิลปะของกลุ่ม โดยให้เด็กแต่ละคนใช้ภาพเส้นโค้งไปไม้ที่ตัดเรียบร้อยแล้ว มาสร้างผลงานทางศิลปะร่วมกัน</p> <p>4.4 เด็กร่วมกันสร้างผลงานศิลปะของกลุ่มตามที่ได้วางแผน ออกแบบไว้</p> <p>5. เด็กเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เข้าที่ให้เรียบร้อย</p> <p>6. เด็กแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานโดยเด็กบอกชื่อผลงาน การใช้วัสดุ วิธีการสร้าง ร่วมชื่นชมผลงานของกลุ่มตนเองและเพื่อน เมื่อนำเสนอครบทุกกลุ่มแล้ว ครูรวบรวมผลงานของเด็กไปจัดแสดงตามความเหมาะสม</p>	<p>2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้</p> <p>8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย</p> <p>4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ</p> <p>3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น</p>

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ วันที่ 2 (กิจกรรมเดี่ยว)

ขั้นตอน	พฤติกรรมที่ประเมิน
<p>1. ครูจัดเตรียมพื้นที่และวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมให้พร้อมและเพียงพอกับเด็ก โดยกำหนดให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรมตามลำดับ ดังนี้</p> <p>1.1 การร้อยวัสดุ ครูเตรียมลูกปัด ขนาด 0.25 เซนติเมตรและเส้นเชือกพลาสติก ขนาดความยาว 20 เซนติเมตร</p> <p>1.2 การเขียนรูปสามเหลี่ยม (ต่อเติมตามจินตนาการ) ภาพต้นแบบรูปสามเหลี่ยมจากสื่อต้นแบบ ดินสอดำ และวัสดุตกแต่ง เช่น สีไม้ สีเทียน กระดาษสี เศษไหมพรม วัสดุธรรมชาติ ฯลฯ</p> <p>2. ครูอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรมและการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้</p> <p>2.1 การร้อยวัสดุ</p> <p>1) เด็กใช้เส้นเชือกพลาสติกร้อยวัสดุที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางขนาด 0.25 เซนติเมตร</p> <p>2) เด็กเก็บวัสดุ อุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย</p> <p>3) เด็กนำผลงานการร้อยวัสดุที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางขนาด 0.25 เซนติเมตร จัดแสดงตามความเหมาะสม</p> <p>2.2 การเขียนรูปสามเหลี่ยม (ต่อเติมตามจินตนาการ)</p> <p>1) เด็กสังเกตภาพต้นแบบรูปสามเหลี่ยมจากสื่อต้นแบบ และใช้ดินสอดำเขียนรูปตามแบบลงในกระดาษ A4</p> <p>2) เด็กนำวัสดุ อุปกรณ์ที่ครูจัดเตรียมไว้ นำมาประกอบ การสร้างผลงานศิลปะ โดยตัดแปลง ตกแต่ง และต่อเติมรูปสามเหลี่ยม ให้มีความแปลกใหม่ มีรายละเอียดเพิ่มขึ้นตามความคิดและจินตนาการของตนเอง</p> <p>3) หลังจากทำงานเสร็จให้เด็กทุกคนเขียนชื่อตนเองตามแบบ</p> <p>4) เด็กเก็บวัสดุ อุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย</p> <p>5) ครูให้เด็กปฏิบัติกิจกรรม หลังจากทำงานเสร็จทั้ง 2 กิจกรรม เด็กนำเสนอผลงานโดยรวมแสดงความคิดเห็นที่มีต่อผลงานของตนเองและของเพื่อน</p> <p>6) ครูรวบรวมผลงานของเด็กไปจัดแสดงตามความเหมาะสม</p>	<p>2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตร ได้</p> <p>2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน</p> <p>11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการตัดแปลง แปลงใหม่จากเดิม และมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น</p> <p>9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ</p> <p>5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง</p>

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม

1. เศษวัสดุที่นำมาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สามารถเลือกตามความเหมาะสมของบริบทสถานศึกษาและท้องถิ่น
2. ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (กิจกรรมกลุ่ม/เดี่ยว) ครูอาจจัดให้มีการนั่งเว้นระยะห่างตามความเหมาะสมเพื่อให้เอื้อต่อการสร้างผลงานศิลปะแบบกลุ่มตามที่วางแผนไว้
3. กิจกรรมกลุ่ม ครูกำหนดช่วงเวลาตามความเหมาะสม ในการคิดวางแผน การสร้างชิ้นงาน การใช้วัสดุ และวิธีการของการทำงานศิลปะกลุ่ม
4. กิจกรรมการร้อยวัสดุ ครูควรขมวดปมเส้นเชือกพลาสติกเป็นฐานในการร้อยลูกปัดให้เด็กทุกคน
5. กิจกรรมเขียนรูปสามเหลี่ยม ครูเป็นผู้นำภาพสื่อต้นแบบสามเหลี่ยมมาจัดวางให้เด็กมองภาพ และเขียนรูปตามแบบ ขณะเด็กเขียนรูปสามเหลี่ยม ครูสังเกตการเขียนรูปสามเหลี่ยมของเด็กกลุ่มเป้าหมายในการเขียนรูปที่มีความต่อเนื่องและชัดเจนของมุมสามเหลี่ยม
6. การเขียนชื่อของเด็กตามแบบ ในกิจกรรมเขียนรูปสามเหลี่ยม ครูจัดทำรายชื่อนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยที่แบบรายชื่อตัวหนังสือให้มีขนาดใหญ่พอเหมาะกับสายตาที่เด็กสามารถเขียนตามได้ ด้านใดด้านหนึ่งของกระดาษ A4

สื่อ วัสดุ/อุปกรณ์

กิจกรรมที่ 1 การสร้างผลงานศิลปะ (กิจกรรมกลุ่ม)

1. วัสดุ อุปกรณ์ ที่จัดไว้สำหรับเด็กทุกคน
 - 1.1 ภาพสื่อต้นแบบ การตัดเส้นโค้งรูปใบไม้ (ให้มีเท่ากับจำนวนเด็ก)
 - 1.2 กรรไกรปลายมน
 - 1.3 สีเทียน หรือ สีไม้
 - 1.4 กาว (จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับทา กาวให้มีเท่ากับจำนวนเด็ก)
2. วัสดุ อุปกรณ์ ที่จัดไว้สำหรับใช้ร่วมกัน
 - 2.1 วัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น กระดาษนิยตสาร หลอดพลาสติก ใบไม้ เศษเชือกฟาง เป็นต้น
 - 2.2 กระดาษ A3 หรือ กระดาษวาดเขียน 80 ปอนด์ ขนาด 29.7 x 42.0 เซนติเมตร กลุ่มละ 1 แผ่น

กิจกรรมที่ 2 การสร้างผลงานศิลปะ (กิจกรรมเดี่ยว)

1. วัสดุ อุปกรณ์ ที่จัดสำหรับเด็กทุกคน
 - 1.1 วัสดุที่มีรูเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตร
 - 1.2 เชือกพลาสติก
 - 1.3 กระดาษ A4 (80 แกรม) สีขาว
 - 1.4 ดินสอดำ
 - 1.5 กรรไกรเล็กปลายมน
 - 1.6 สีไม้ หรือ สีเทียน
 - 1.7 วัสดุเพิ่มเติม ประกอบการทำกิจกรรม เช่น กระดาษสี กระดาษนิยตสาร หลอดพลาสติก ใบไม้ เศษเชือกฟาง เป็นต้น
2. วัสดุ อุปกรณ์ ที่จัดไว้สำหรับใช้ร่วมกัน ได้แก่ ภาพต้นแบบรูปสามเหลี่ยม

แบบบันทึก

แบบบันทึกผล 4

ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม (2 วัน)

วันที่ 1 กิจกรรมกลุ่ม

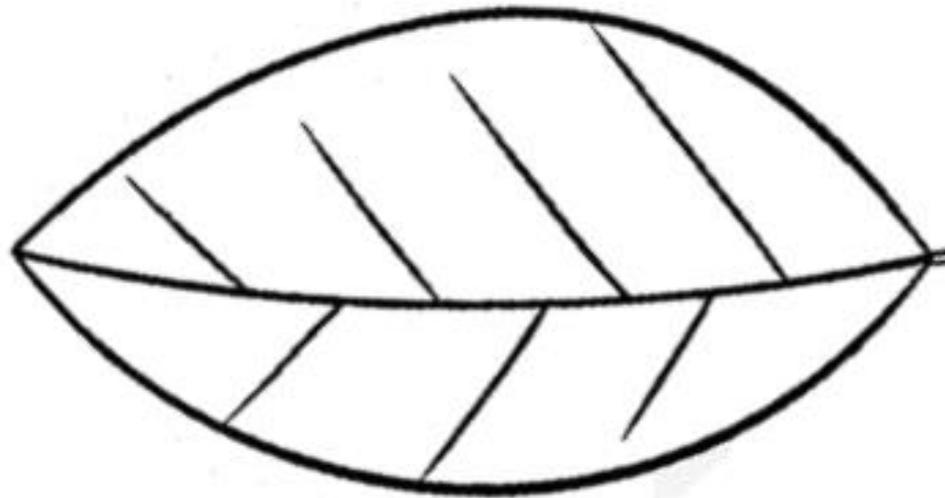
ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

วันที่ 2 กิจกรรมเดี่ยว (2 กิจกรรม)

ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

ภาพเส้นโค้งประกอบการสร้างชิ้นงาน กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (กิจกรรมกลุ่ม) วันที่ 1

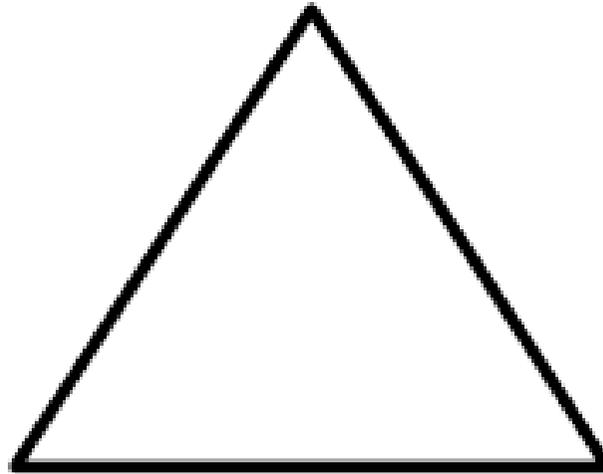
การตัดกระดาษเส้นโค้งรูปใบไม้



ภาพต้นแบบการเขียนรูปสามเหลี่ยม (ต่อเติมตามจินตนาการ)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (กิจกรรมเดี่ยว) วันที่ 2

ภาพต้นแบบรูปสามเหลี่ยม



ชุดที่ 5 กิจกรรมการเล่นตามมุม

กิจกรรมการเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เล่นอิสระตามมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ในห้องเรียน เด็กมีโอกาสเลือกเล่นตามความสนใจและความต้องการของตนเอง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม ทั้งที่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมครั้งนี้ มุ่งเน้นการประเมินพัฒนาการ ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน

5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง

2. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านสังคม

6.2 มีวินัยในตนเอง

6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง

8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน

3. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา

9.1 สนทนาได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้

9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้

9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ

12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

12.1.1 สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

ขอบข่าย/ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

มุมประสบการณ์

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม

ขั้นตอน	พฤติกรรมที่ประเมิน
<p>1. ครูจัดมุมประสบการณ์ พร้อมสื่อและของเล่นตามมุมประสบการณ์ อย่างน้อย 4 มุม โดยให้มีมุมหนังสือ 1 มุม และมุมอื่น ๆ อีก 3 มุม เช่น มุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ และมุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมอื่น ๆ ที่มีอยู่ในห้องเรียน</p> <p>2. ครูสนทนา แนะนำมุมประสบการณ์ให้เด็กฟังทีละมุม และจัดให้เด็กกลุ่มเป้าหมายเข้าเล่นในมุมหนังสือ ส่วนเด็กคนอื่น ๆ ให้เลือกเล่นในมุมประสบการณ์ที่ตนเองสนใจ มุมละ 5-6 คน</p> <p>3. ให้เด็กกลุ่มเป้าหมาย เลือกหนังสือนิทานที่ชอบ คนละ 1 เล่ม และให้เด็กเล่านิทานพร้อมเปิดหนังสือนิทานทีละหน้าให้เพื่อนฟัง ตั้งแต่ต้นจนจบทีละคน</p> <p>4. เมื่อเด็กกลุ่มเป้าหมายเล่านิทานให้เพื่อนฟังครบทุกคนแล้ว ให้เลือกเล่นในมุมประสบการณ์อื่นที่สนใจร่วมกับเพื่อน</p> <p>5. ครูให้สัญญาณเตือน เมื่อหมดเวลาเล่น</p>	<p>9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้</p> <p>9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ</p> <p>8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน</p> <p>5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง</p> <p>6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง</p>

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม

1. ครูเตรียมสื่อและของเล่นตามมุมประสบการณ์ เช่น มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ มุมวิทยาศาสตร์ และมุมอื่น ๆ ที่มีอยู่ในห้องเรียน อย่างน้อย 4 มุม
2. หนังสือนิทานที่จัดให้เด็กเลือก ควรเป็นหนังสือนิทานที่มีภาพและข้อความ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่ต่อเนื่อง เนื้อหานิทานไม่ยาวเกินไป มีภาพประกอบที่เหมาะสม

สื่อ/อุปกรณ์

1. มุมหนังสือ มีสื่อ/อุปกรณ์ เช่น
 - หนังสือภาพ หรือหนังสือนิทานต่าง ๆ
2. มุมบล็อก มีสื่อ/อุปกรณ์ เช่น
 - บล็อกไม้/บล็อกพลาสติก ประมาณ 30 ชิ้น มีรูปทรงหลากหลายและหลากสี

3. มุมบทบาทสมมติ เช่น

3.1 มุมบ้าน มีสื่อ/อุปกรณ์ เช่น

- เครื่องใช้ในห้องครัว เช่น ถ้วย จาน หม้อ กระทะ ตะหลิว ทัพพี ช้อนส้อม
- เครื่องใช้ในบ้าน เช่น โทรศัพท์ เตารีด ตะกร้า ถังขยะ ไม้กวาด
- เครื่องแต่งกายอาชีพต่าง ๆ

3.2 มุมร้านค้า มีสื่อ/อุปกรณ์ เช่น

- กล้องกระดาษและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น กล้องยาสีฟัน กล้องสบู่น้ำ ขวดแชมพู กระจกแป้ง
- วัสดุ สิ่งของ สินค้าของจริง/ของจำลอง
- เหรียญและธนบัตรจำลอง
- ภาชนะ เช่น ตะกร้า กระดาษ

3.3 มุมหมอ มีสื่อ/อุปกรณ์ เช่น

- เตียงนอน
- ชุดหมอ พยาบาล
- หูฟัง ปรอทวดไข

4. มุมวิทยาศาสตร์ มีสื่อ/อุปกรณ์ เช่น

- ก้อนหิน กรวด ทราย
- กล้องจําแนกคลื่น เสียง
- ตาชั่ง
- เมล็ดพืชต่าง ๆ
- แว่นขยาย

แบบบันทึก

แบบบันทึกผล 5

ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

ประมาณ 30 นาที

ชุดที่ 6 กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เพื่อให้เด็กมีทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดด การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์ การเล่นอิสระ และความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเคลื่อนไหวที่สำคัญ สำหรับเด็กปฐมวัยในการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน การจัดกิจกรรมกลางแจ้งครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมุ่งเน้นประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย และด้านสังคม ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย

1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี

1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา

1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

1.3.1 เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้

2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้ โดยไม่ต้องกางแขน

2.1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว

2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว

2.1.4 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้

2. เพื่อประเมินพัฒนาการด้านสังคม

8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง

ขอบข่าย/ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขอบข่าย

1.1 เดินต่อเท้าถอยหลัง

1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้า

1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวาง

1.4 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้น

2. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

2.1 การเตรียมสนามและอุปกรณ์

2.2 การเตรียมความพร้อมร่างกายของเด็ก

2.2.1 ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ตรวจสอบสุขภาพ

2.2.2 เตรียมความพร้อมด้านร่างกาย

2.3 การจัดกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ

2.3.1 ครูสาธิตการเล่นแต่ละกิจกรรมให้เด็กดู

2.3.2 เด็กทดลองเล่นตามกิจกรรม

2.3.3 เด็กปฏิบัติจริงและเล่นอิสระ

2.3.4 สรุปผลการจัดกิจกรรม/ประเมินพัฒนาการ

2.3.5 เด็กสำรวจร่างกาย ให้ความสนใจร่างกาย กลับห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

ขั้นตอน	พฤติกรรมที่ประเมิน
<p>การเตรียมความพร้อมเด็ก</p> <p>1. พาเด็กไปสนาม ให้เด็กมีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม และการเล่นเครื่องเล่นสนาม</p> <p>2. เด็กเข้าแถวตอนลึก ระยะห่างประมาณ 1 เมตร (1 แถวไม่ควรเกิน 6 คน) ครูสำรวจเครื่องแต่งกายและตรวจสุขภาพร่างกายของเด็ก</p> <p>3. เตรียมความพร้อมร่างกาย โดยให้เด็กปฏิบัติตามรายการต่อไปนี้</p> <p>3.1 การเตรียมพร้อมร่างกาย</p> <p>3.1.1 ยืดกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการยืนทรงตัว เขย่งปลายเท้า ยกแขนสองข้างแนบใบหู ประสานมือไว้เหนือศีรษะ ยืดลำตัวให้สูงสุดประมาณ 10 วินาที แล้วให้เด็กเอามือลงและยืนตรง</p> <p>3.1.2 ยืนแยกเท้าเท่ากับช่วงไหล่ กางแขนออกไปข้างลำตัว ระดับไหล่ (ทำท่านกกางปีก) ก้มลำตัวเอาปลายนิ้วมือขวาแตะเท้าซ้าย และก้มลำตัวเอาปลายนิ้วมือซ้ายแตะเท้าขวา สลับกันข้างละ 5 ครั้ง</p> <p>3.1.3 ยืนทรงตัวขาเดียวสลับเท้าซ้ายและขวา ข้างละประมาณ 5 วินาที โดยขณะที่เด็กยืนเอามือทั้งสองข้างวางข้างลำตัว โดยไม่เสียการทรงตัว</p> <p>3.1.4 กระโดดเท้าคู่อยู่กับที่ 5 ครั้ง</p> <p>3.1.5 วิ่งอยู่กับที่ ช้า - เร็ว ตามลำดับ ประมาณ 10 วินาที</p> <p>3.2 ให้เด็กเคลื่อนไหวเตรียมความพร้อมร่างกายอย่างอิสระ ประมาณ 10 วินาที</p>	<p>8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง</p>

ขั้นตอน	พฤติกรรมที่ประเมิน
<p>ขั้นตอนการเล่นเกมน “สนามพาสูก”</p> <p>1. ครูสาธิตการเล่นและข้อตกลงในการเล่น ควรให้เด็กทุกคนได้เห็น การสาธิตการเล่น ดังนี้</p> <p>1.1 เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่ม เดินต่อเท้าถอยหลังตามแนวเส้นตรงที่กำหนดผ่านจุดสิ้นสุดระยะทาง 3 เมตร แล้วกลับหลังหัน</p> <p>1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้า ระยะทาง 3 เมตร เมื่อถึงจุดที่กำหนด หยุดการกระโดดและปรับท่าทางด้วยการยืนเท้าคู่</p> <p>1.3 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้น โดยครูใช้วิธีโยนสองมือแบบหงายมือให้ลูกบอลหล่นตกลงถึงพื้น ในระยะห่างจากตัวครูก่อนถึงมือเด็ก ระยะทางประมาณ 2 เมตร และกระดอนขึ้นจากพื้นสูงระดับอกของเด็ก</p> <p>1.4 นำลูกบอลไปส่งคืนครู</p> <p>1.5 ไปยังจุดเริ่มต้นวิ่งซิกแซกอ้อมสิ่งกีดขวาง จำนวน 6 หลัก ระยะห่างหลักละ 80 เซนติเมตร</p> <p>1.6 วิ่งทางตรงไปที่จุดสิ้นสุด ระยะทาง 2.70 เมตร เพื่อคลายกล้ามเนื้อหลังทำกิจกรรม</p> <p>1.7 คนที่ 2 และคนต่อ ๆ ไป ปฏิบัติเช่นเดียวกับคนที่ 1 จนหมดแถวถือว่าจบการเล่น</p> <p>1.8 ให้เด็กทุกคนทดลองเล่น 1 หรือ 2 ครั้ง ตามที่ครูสาธิตให้ครบทุกกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. ให้เด็กเล่นเมื่อได้ยินสัญญาณเริ่ม (อาจให้เด็กเล่น 2 - 3 ครั้ง เพื่อเห็นความสามารถที่แท้จริงของเด็กและให้ผู้ประเมินเลือกประเมินครั้งที่ดีที่สุดเพียงครั้งเดียว)</p> <p>3. เมื่อจบการเล่นตามข้อ 3. ให้เด็กเล่นอิสระหรือเล่นเครื่องเล่นสนามประมาณ 5-10 นาที โดยให้เด็กมีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงในการเล่นเครื่องเล่นสนาม</p> <p>4. สัมภาษณ์ครูประจำชั้นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกกำลังกายเป็นเวลาของเด็กกลุ่มตัวอย่าง</p>	<p>2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน</p> <p>2.1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว</p> <p>2.1.4 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้</p> <p>2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว</p> <p>1.3.1 เล่น ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย</p> <p>8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง</p> <p>1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา</p>

สื่อ/อุปกรณ์

1. ตลับเมตร
2. กระดาษกาวสี ขนาดความกว้าง 5 เซนติเมตร
3. ลูกบอลหนัง เบอร์ 3
4. กรวยพลาสติก หรือขวดน้ำพลาสติก หรืออุปกรณ์อื่นที่ใช้แทน มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 15-20 เซนติเมตร สูง 30-50 เซนติเมตร จำนวน 6 หลัก สำหรับทำหลักวงซิกแซก
5. นกหวีด

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม

1. เด็กที่ทำกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง ครูประจำชั้นควรตรวจสอบให้มั่นใจว่าเป็นผู้ไม่มีโรคประจำตัว เช่น โรคหอบหืด โรคหัวใจ โรคกระดูก เป็นต้น หรือถ้ามีเด็กไม่แข็งแรง ควรให้เด็กได้ร่วมกิจกรรมโดยเป็นผู้ช่วยครูเพื่อไม่ให้เด็กเกิดความรู้สึกแปลกแยกและมีส่วนร่วมในกิจกรรม และครูควรเตรียมชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้นไว้ด้วย
2. ขณะทำกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง ควรคำนึงถึงความปลอดภัยตามมาตรการป้องกันในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยการให้เด็กล้างมือ มีการเว้นระยะห่างทางสังคม **แต่ไม่ต้องสวมหน้ากากอนามัย**
3. อาจเชิญครูพลศึกษาในโรงเรียนมาร่วมจัดกิจกรรม เช่น การเตรียมสถานที่ในการจัดกิจกรรมและการส่งลูกบอลให้กับเด็ก
4. ควรตรวจสอบความเหมาะสมของลูกบอล โดยให้เด็กยืนตรง มือสองข้างจับลูกบอลขึ้นระดับหน้าอก แล้วปล่อยลูกบอลลงพื้นข้าง ๆ ลำตัว ลูกบอลตกลงพื้นและกระดอนขึ้นมาอยู่ระดับเอวถึงหน้าอกของเด็กพอดี
5. ควรจัดเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสลับกับเด็กกลุ่มทั่วไปเพื่อให้ผู้ประเมินสังเกตและบันทึกผลการประเมิน
6. สนามที่ใช้ควรมีพื้นเรียบ ไม่ลื่น เช่น สนามวอลเลย์บอล ถนนคอนกรีต

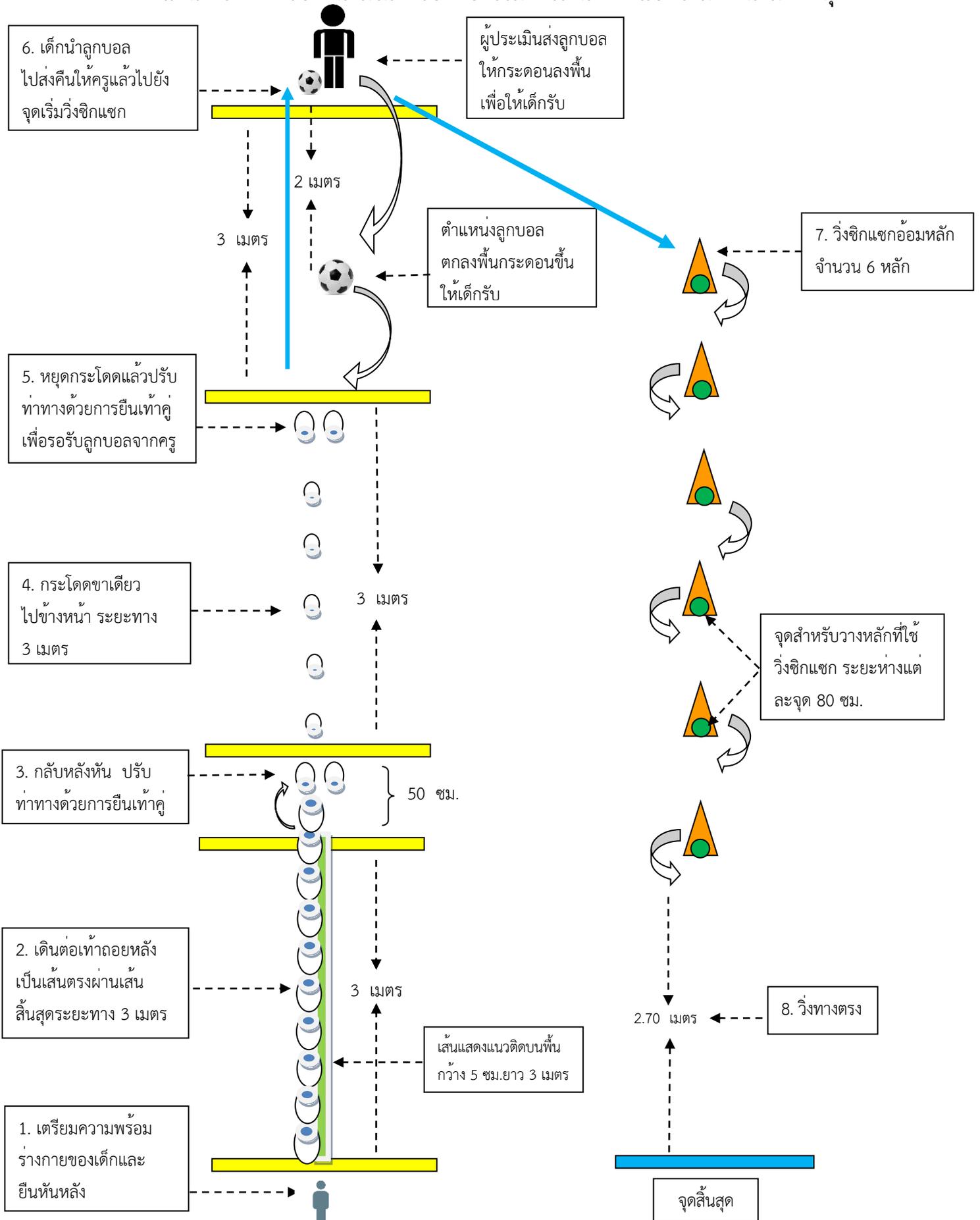
แบบบันทึก/แบบประเมิน

แบบบันทึกผล 6

ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

30 นาที

แผนผังภาพการจัดสนามในการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เกม “สนามพาสสนุก”



ชุดที่ 7 กิจกรรมเกมการศึกษา

เกมการศึกษา เป็นกิจกรรมการเล่นที่ช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้เป็นพื้นฐานการศึกษา โดยการสังเกต คิดหาเหตุผล เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่ง่าย ๆ การจัดกิจกรรมเกมการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา ดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา

10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์

10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ

ขอบข่าย/ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

วันที่ 1

- เกมจัดหมวดหมู่ภาพรูปเรขาคณิต

วันที่ 2

- เกมเรียงลำดับขนาดโทรทัศน์
- เกมเรียงลำดับเหตุการณ์ไปโรงเรียน

แผนการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา (วันที่ 1)

ขั้นตอน	พฤติกรรมที่ประเมิน
เกมจัดหมวดหมู่ภาพรูปเรขาคณิต 1. บอกชื่อและวิธีการเล่นเกมจัดหมวดหมู่ภาพรูปเรขาคณิต 2. เด็ก ๆ สังเกตภาพรูปเรขาคณิตที่มีรูปร่าง สี และขนาด เหมือนกัน และต่างกัน 3. เด็ก ๆ จัดหมวดหมู่ภาพรูปเรขาคณิตตามเกณฑ์ของตนเอง 4. ครูถามเหตุผลในการจัดหมวดหมู่ตามเกณฑ์ของเด็ก ใช้เกณฑ์อะไร 5. เด็กเก็บเกมให้เรียบร้อยและเลือกเล่นเกมอื่นหลังเล่นเสร็จ	10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์

แผนการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา (วันที่ 2)

ขั้นตอน	พฤติกรรมที่ประเมิน
<p>กิจกรรม “เกมเรียงลำดับขนาดโทรทัศน์”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูบอกชื่อเกมและวิธีการเล่นเกมเรียงลำดับขนาดโทรทัศน์ 2. เด็กสังเกตรายละเอียดของภาพในแผ่นเกมทุกแผ่น 3. เด็กเลือกภาพมาวางเรียงตามลำดับขนาดโทรทัศน์ 4. หลังเล่นเสร็จแล้ว เด็กเก็บเกมให้เรียบร้อย และเลือกเล่นเกมอื่น 	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของอย่างน้อย 5 ลำดับ
<p>กิจกรรม “เกมเรียงลำดับเหตุการณ์ไปโรงเรียน”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูบอกชื่อเกมและวิธีการเล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์ไปโรงเรียน 2. เด็กสังเกตรายละเอียดของภาพในแผ่นเกมทุกแผ่น 3. เด็กเลือกภาพมาวางเรียงตามลำดับเหตุการณ์ไปโรงเรียน 4. หลังเล่นเสร็จแล้ว เด็กเก็บเกมให้เรียบร้อย และเลือกเล่นเกมอื่น 	10.1.4 เรียงลำดับเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ

สื่อ/อุปกรณ์

วันที่ 1

- เกมจัดหมวดหมู่ภาพรูปเรขาคณิต : บัตรภาพรูปเรขาคณิตต่าง ๆ ที่มีรูปร่าง ขนาดและสีที่เหมือนกันและต่างกัน กว้าง 5.5 เซนติเมตร ยาว 5.5 เซนติเมตร จำนวน 12 ภาพ

วันที่ 2

- เกมเรียงลำดับขนาดโทรทัศน์ : บัตรที่มีภาพขนาดโทรทัศน์ต่างกัน ขนาด 5.5 x 5.5 เซนติเมตร จำนวน 7 ภาพ
- เกมเรียงลำดับเหตุการณ์ไปโรงเรียน : บัตรภาพการปลูกต้นไม้ ขนาด 5.5 x 5.5 เซนติเมตร จำนวน 7 ภาพ

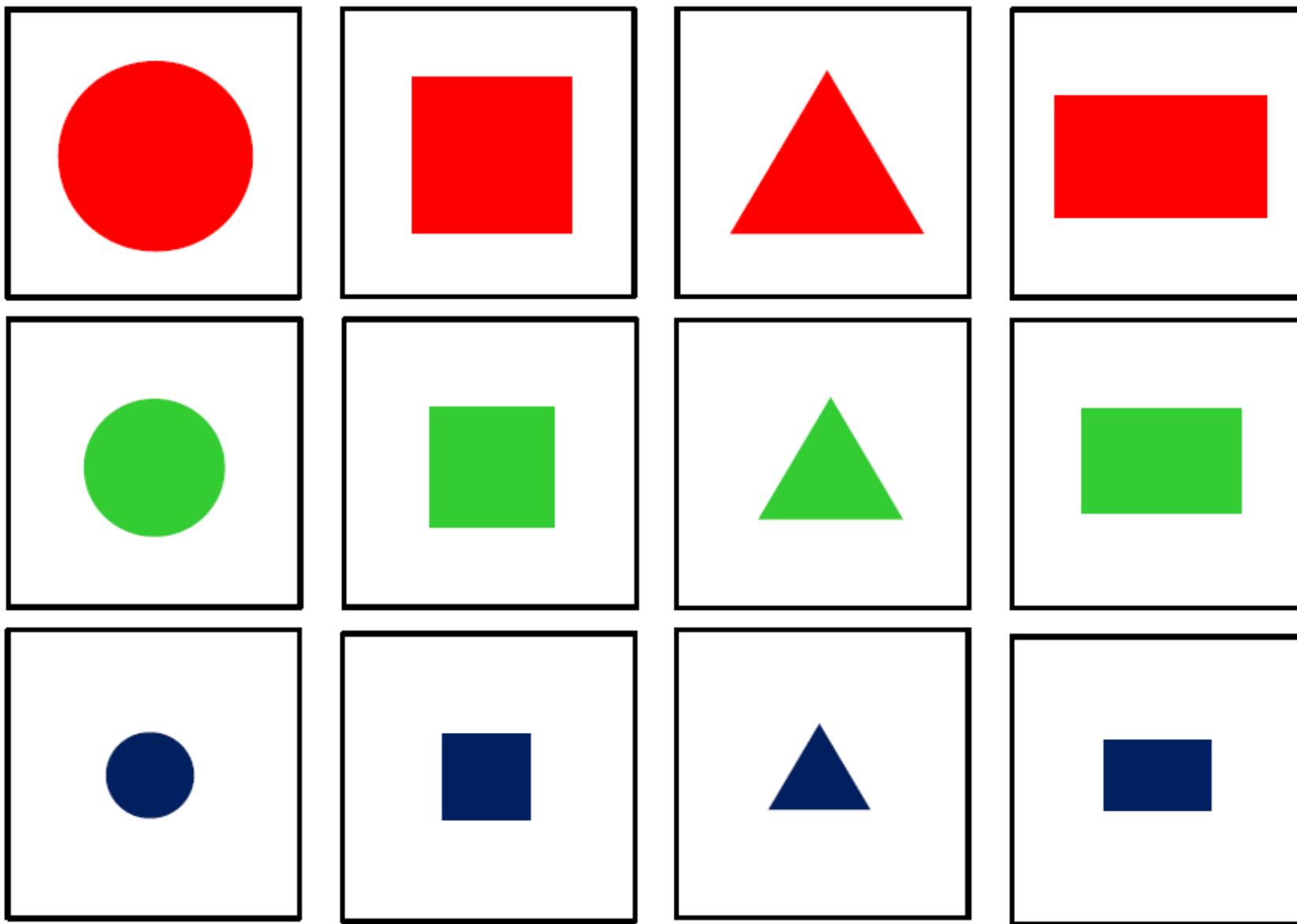
แบบบันทึก

แบบบันทึกผล 7

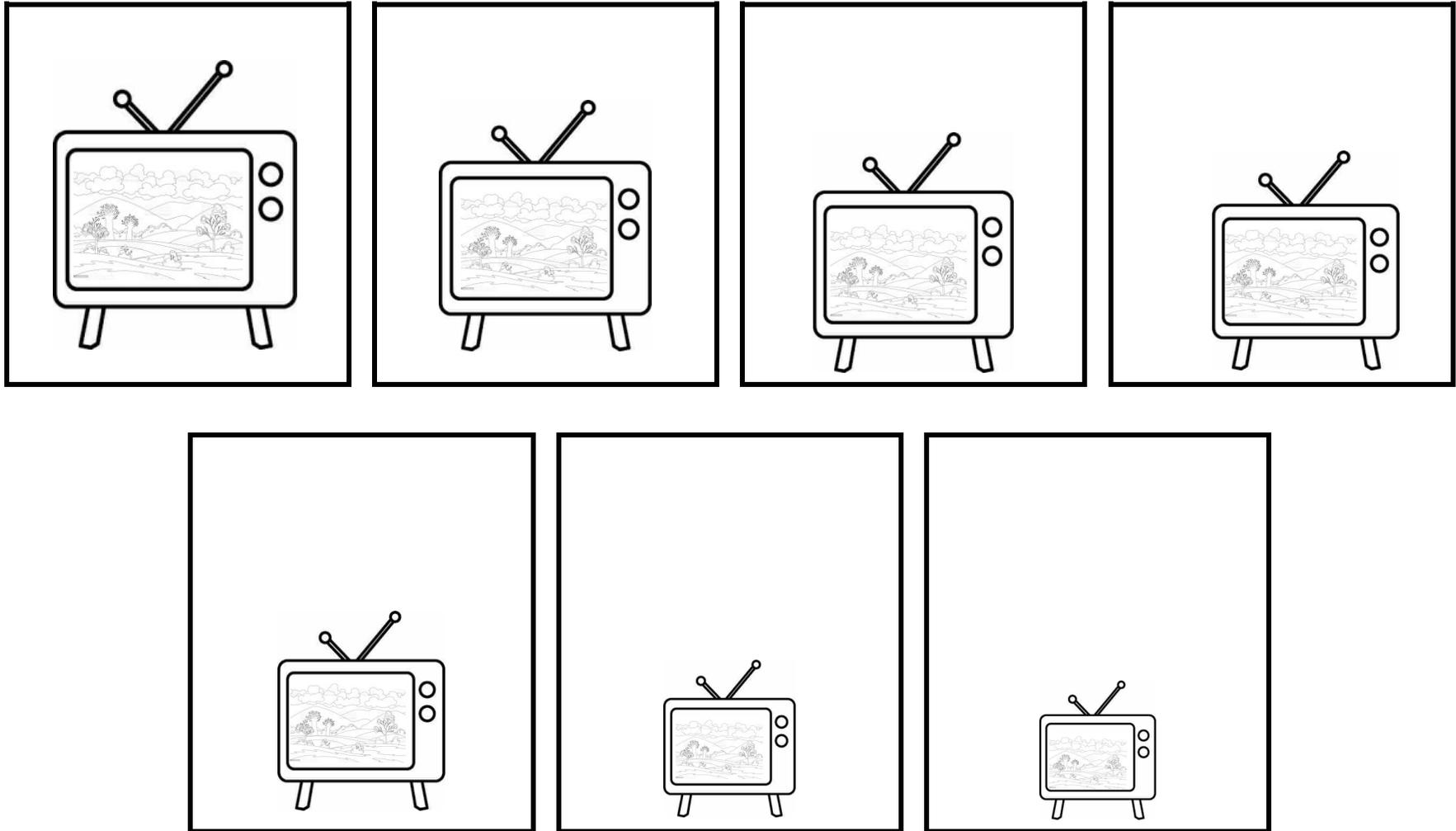
ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

30 นาที

สื่อเกมการศึกษา วันที่ 1 เกมจัดหมวดหมู่ภาพรูปร่างเรขาคณิต (บัตรภาพขนาด 5.5 X 5.5 เซนติเมตร)



สื่อเกมการศึกษา วันที่ 2 เกมเรียงลำดับขนาดโทรทัศน์ (บัตรภาพขนาด 5.5 X 5.5 เซนติเมตร)



สื่อเกมการศึกษา วันที่ 2 เกมเรียงลำดับเหตุการณ์ (บัตรภาพขนาด 5.5 X 5.5 เซนติเมตร)



ภาคผนวก จ เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กไทย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 1 มาตรฐานการเจริญเติบโตเด็กอายุ 4-5 ปี เพศหญิง

อายุ		อายุ (เดือน)	ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เซนติเมตร)					น้ำหนักตามเกณฑ์อายุ				
ปี	เดือน		เตี้ย	ค่อนข้างเตี้ย	สูงตามเกณฑ์	ค่อนข้างสูง	สูง	น้ำหนัก น้อย	น้ำหนัก ค่อนข้างน้อย	น้ำหนัก ตามเกณฑ์	น้ำหนัก ค่อนข้างมาก	น้ำหนัก มาก
			(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD)	(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD)
4	0	48	94.0	94.1 - 96.2	96.3 - 109.2	109.3 - 111.3	111.4	12.2	12.3 - 13.0	13.1 - 19.9	20.0 - 21.5	21.6
4	1	49	94.5	94.6 - 96.7	96.8 - 109.9	110.0 - 112.0	112.1	12.3	12.4 - 13.2	13.3 - 20.2	20.3 - 21.8	21.9
4	2	50	95.0	95.1 - 97.2	97.3 - 110.5	110.6 - 112.7	112.8	12.5	12.6 - 13.3	13.4 - 20.4	20.5 - 22.1	22.2
4	3	51	95.5	95.6 - 97.7	97.8 - 111.1	111.2 - 113.3	113.4	12.6	12.7 - 13.4	13.5 - 20.7	20.8 - 22.4	22.5
4	4	52	96.0	96.1 - 98.3	98.4 - 111.7	111.8 - 114.0	114.1	12.7	12.8 - 13.6	13.7 - 20.9	21.0 - 22.6	22.7
4	5	53	96.5	96.6 - 98.8	98.9 - 112.4	112.5 - 114.6	114.7	12.8	12.9 - 13.7	13.8 - 21.2	21.3 - 22.9	23.0
4	6	54	97.0	97.1 - 99.3	99.4 - 113.0	113.1 - 115.2	115.3	12.9	13.0 - 13.8	13.9 - 21.5	21.6 - 23.2	23.3
4	7	55	97.5	97.6 - 99.8	99.9 - 113.6	113.7 - 115.9	116.0	13.1	13.2 - 14.0	14.1 - 21.7	21.8 - 23.5	23.6
4	8	56	98.0	98.1 - 100.3	100.4 - 114.2	114.3 - 116.5	116.6	13.2	13.3 - 14.1	14.2 - 22.0	22.1 - 23.8	23.9
4	9	57	98.4	98.5 - 100.7	100.8 - 114.8	114.9 - 117.1	117.2	13.3	13.4 - 14.2	14.3 - 22.2	22.3 - 24.1	24.2
4	10	58	98.9	99.0 - 101.2	101.3 - 115.4	115.5 - 117.7	117.8	13.4	13.5 - 14.4	14.5 - 22.5	22.6 - 24.4	24.5
4	11	59	99.4	99.5 - 101.7	101.8 - 116.0	116.1 - 118.3	118.4	13.5	13.6 - 14.5	14.6 - 22.7	22.8 - 24.6	24.7
5	0	60	99.8	99.9 - 102.2	102.3 - 116.6	116.7 - 118.9	119.0	13.6	13.7 - 14.6	14.7 - 23.0	23.1 - 24.9	25.0

ข้อมูล : ประยุกต์มาตรฐานการเจริญเติบโตขององค์การอนามัยโลก ปี ค.ศ. 2006

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2558

อายุ		อายุ (เดือน)	ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เซนติเมตร)					น้ำหนักตามเกณฑ์อายุ				
ปี	เดือน		เตี้ย	ค่อนข้างเตี้ย	สูงตามเกณฑ์	ค่อนข้างสูง	สูง	น้ำหนัก น้อย	น้ำหนัก ค่อนข้างน้อย	น้ำหนัก ตามเกณฑ์	น้ำหนัก ค่อนข้างมาก	น้ำหนัก มาก
			(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD)	(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD)
4	0	48	94.8	94.9 - 96.9	97.0 - 109.6	109.7 - 111.7	111.8	12.6	12.7 - 13.4	13.5 - 19.8	19.9 - 21.2	21.3
4	1	49	95.3	95.4 - 97.5	97.6 - 110.2	110.3 - 112.4	112.5	12.7	12.8 - 13.6	13.7 - 20.1	20.2 - 21.4	21.5
4	2	50	95.8	95.9 - 97.9	98.0 - 110.9	111.0 - 113.0	113.1	12.8	12.9 - 13.7	13.8 - 20.3	20.4 - 21.7	21.8
4	3	51	96.3	96.4 - 98.4	98.5 - 111.4	111.5 - 113.6	113.7	13.0	13.1 - 13.8	13.9 - 20.5	20.6 - 21.9	22.0
4	4	52	96.8	96.9 - 99.0	99.1 - 112.1	112.2 - 114.2	114.3	13.1	13.2 - 13.9	14.0 - 20.7	20.8 - 22.2	22.3
4	5	53	97.3	97.4 - 99.4	99.5 - 112.7	112.8 - 114.9	115.0	13.2	13.3 - 14.1	14.2 - 20.9	21.0 - 22.4	22.5
4	6	54	97.7	97.8 - 100.0	100.1 - 113.3	113.4 - 115.5	115.6	13.3	13.4 - 14.2	14.3 - 21.2	21.3 - 22.7	22.8
4	7	55	98.2	98.3 - 100.4	100.5 - 113.9	114.0 - 116.1	116.2	13.4	13.5 - 14.3	14.4 - 21.4	21.5 - 22.9	23.0
4	8	56	98.7	98.8 - 100.9	101.0 - 114.5	114.6 - 116.7	116.8	13.5	13.6 - 14.4	14.5 - 21.6	21.7 - 23.2	23.3
4	9	57	99.2	99.3 - 101.4	101.5 - 115.1	115.2 - 117.4	117.5	13.6	13.7 - 14.5	14.6 - 21.8	21.9 - 23.4	23.5
4	10	58	99.6	99.7 - 101.9	102.0 - 115.7	115.8 - 118.0	118.1	13.7	13.8 - 14.7	14.8 - 22.1	22.2 - 23.7	23.8
4	11	59	100.1	100.2 - 102.4	102.5 - 116.3	116.4 - 118.6	118.7	13.9	14.0 - 14.8	14.9 - 22.3	22.4 - 23.9	24.0
5	0	60	100.6	100.7 - 102.9	103.0 - 116.9	117.0 - 119.2	119.3	14.0	14.1 - 14.9	15.0 - 22.5	22.6 - 24.2	24.3

ข้อมูล : ประยุกต์มาตรฐานการเจริญเติบโตขององค์การอนามัยโลก ปี ค.ศ. 2006

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2558

ตารางที่ 3 มาตรฐานการเจริญเติบโตเด็กอายุ 2-5 ปี น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง

ส่วนสูง	เพศหญิง						เพศชาย					
	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน
	(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD ถึง +3SD)	(>+3SD)	(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD ถึง +3SD)	(>+3SD)
87.0	9.9	10.0 - 10.3	10.4 - 13.6	13.7 - 14.3	14.4 - 15.8	15.9	10.3	10.4 - 10.7	10.8 - 13.8	13.9 - 14.4	14.5 - 15.7	15.8
87.5	10.0	10.1 - 10.5	10.6 - 13.8	13.9 - 14.5	14.6 - 15.9	16.0	10.4	10.5 - 10.8	10.9 - 13.9	14.0 - 14.5	14.6 - 15.8	15.9
88.0	10.1	10.2 - 10.6	10.7 - 13.9	14.0 - 14.6	14.7 - 16.1	16.2	10.5	10.6 - 10.9	11.0 - 14.0	14.1 - 14.7	14.8 - 16.0	16.1
88.5	10.2	10.3 - 10.7	10.8 - 14.1	14.2 - 14.8	14.9 - 16.3	16.4	10.6	10.7 - 11.0	11.1 - 14.2	14.3 - 14.8	14.9 - 16.1	16.2
89.0	10.3	10.4 - 10.8	10.9 - 14.2	14.3 - 14.9	15.0 - 16.4	16.5	10.7	10.8 - 11.1	11.2 - 14.3	14.4 - 14.9	15.0 - 16.3	16.4
89.5	10.4	10.5 - 10.9	11.0 - 14.4	14.5 - 15.1	15.2 - 16.6	16.7	10.8	10.9 - 11.2	11.3 - 14.4	14.5 - 15.1	15.2 - 16.4	16.5
90.0	10.5	10.6 - 11.0	11.1 - 14.5	14.6 - 15.2	15.3 - 16.8	16.9	10.9	11.0 - 11.4	11.5 - 14.6	14.7 - 15.2	15.3 - 16.6	16.7
90.5	10.6	10.7 - 11.1	11.2 - 14.6	14.7 - 15.4	15.5 - 16.9	17.0	11.0	11.1 - 11.5	11.6 - 14.7	14.8 - 15.3	15.4 - 16.7	16.8
91.0	10.8	10.9 - 11.2	11.3 - 14.8	14.9 - 15.5	15.6 - 17.1	17.2	11.1	11.2 - 11.6	11.7 - 14.8	14.9 - 15.5	15.6 - 16.9	17.0
91.5	10.9	11.0 - 11.3	11.4 - 14.9	15.0 - 15.7	15.8 - 17.3	17.4	11.2	11.3 - 11.7	11.8 - 15.0	15.1 - 15.6	15.7 - 17.0	17.1
92.0	11.0	11.1 - 11.4	11.5 - 15.1	15.2 - 15.8	15.9 - 17.4	17.5	11.3	11.4 - 11.8	11.9 - 15.1	15.2 - 15.8	15.9 - 17.2	17.3
92.5	11.1	11.2 - 11.5	11.6 - 15.2	15.3 - 16.0	16.1 - 17.6	17.7	11.4	11.5 - 11.9	12.0 - 15.2	15.3 - 15.9	16.0 - 17.3	17.4
93.0	11.2	11.3 - 11.6	11.7 - 15.4	15.5 - 16.1	16.2 - 17.8	17.9	11.5	11.6 - 12.0	12.1 - 15.4	15.5 - 16.0	16.1 - 17.5	17.6
93.5	11.3	11.4 - 11.8	11.9 - 15.5	15.6 - 16.3	16.4 - 17.9	18.0	11.6	11.7 - 12.1	12.2 - 15.5	15.6 - 16.2	16.3 - 17.6	17.7

ข้อมูล : ประยุกต์มาตรฐานการเจริญเติบโตขององค์การอนามัยโลก ปี ค.ศ. 2006

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2558

ตารางที่ 3 มาตรฐานการเจริญเติบโตเด็กอายุ 2-5 ปี น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (ต่อ)

ส่วนสูง	เพศหญิง						เพศชาย					
	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน
	(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD ถึง +3SD)	(>+3SD)	(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD ถึง +3SD)	(>+3SD)
94.0	11.4	11.5 - 11.9	12.0 - 15.7	15.8 - 16.4	16.5 - 18.1	18.2	11.7	11.8 - 12.2	12.3 - 15.6	15.7 - 16.3	16.4 - 17.8	17.9
94.5	11.5	11.6 - 12.0	12.1 - 15.8	15.9 - 16.6	16.7 - 18.3	18.4	11.8	11.9 - 12.3	12.4 - 15.8	15.9 - 16.5	16.6 - 17.9	18.0
95.0	11.6	11.7 - 12.1	12.2 - 16.0	16.1 - 16.7	16.8 - 18.5	18.6	11.9	12.0 - 12.4	12.5 - 15.9	16.0 - 16.6	16.7 - 18.1	18.2
95.5	11.7	11.8 - 12.2	12.3 - 16.1	16.2 - 16.9	17.0 - 18.6	18.7	12.0	12.1 - 12.5	12.6 - 16.0	16.1 - 16.7	16.8 - 18.3	18.4
96.0	11.8	11.9 - 12.3	12.4 - 16.2	16.3 - 17.0	17.1 - 18.8	18.9	12.1	12.2 - 12.6	12.7 - 16.2	16.3 - 16.9	17.0 - 18.4	18.5
96.5	11.9	12.0 - 12.4	12.5 - 16.4	16.5 - 17.2	17.3 - 19.0	19.1	12.2	12.3 - 12.7	12.8 - 16.3	16.4 - 17.0	17.1 - 18.6	18.7
97.0	12.0	12.1 - 12.5	12.6 - 16.6	16.7 - 17.4	17.5 - 19.2	19.3	12.3	12.4 - 12.8	12.9 - 16.5	16.6 - 17.2	17.3 - 18.8	18.9
97.5	12.1	12.2 - 12.6	12.7 - 16.7	16.8 - 17.5	17.6 - 19.3	19.4	12.4	12.5 - 12.9	13.0 - 16.6	16.7 - 17.4	17.5 - 18.9	19.0
98.0	12.2	12.3 - 12.8	12.9 - 16.9	17.0 - 17.7	17.8 - 19.5	19.6	12.5	12.6 - 13.0	13.1 - 16.8	16.9 - 17.5	17.6 - 19.1	19.2
98.5	12.3	12.4 - 12.9	13.0 - 17.0	17.1 - 17.9	18.0 - 19.7	19.8	12.7	12.8 - 13.2	13.3 - 16.9	17.0 - 17.7	17.8 - 19.3	19.4
99.0	12.4	12.5 - 13.0	13.1 - 17.2	17.3 - 18.0	18.1 - 19.9	20.0	12.8	12.9 - 13.3	13.4 - 17.1	17.2 - 17.9	18.0 - 19.5	19.6
99.5	12.6	12.7 - 13.1	13.2 - 17.3	17.4 - 18.2	18.3 - 20.1	20.2	12.9	13.0 - 13.4	13.5 - 17.3	17.4 - 18.0	18.1 - 19.7	19.8
100.0	12.7	12.8 - 13.2	13.3 - 17.5	17.6 - 18.4	18.5 - 20.3	20.4	13.0	13.1 - 13.5	13.6 - 17.4	17.5 - 18.2	18.3 - 19.9	20.0
100.5	12.8	12.9 - 13.4	13.5 - 17.7	17.8 - 18.6	18.7 - 20.5	20.6	13.1	13.2 - 13.6	13.7 - 17.6	17.7 - 18.4	18.5 - 20.1	20.2

ข้อมูล : ประยุกต์มาตรฐานการเจริญเติบโตขององค์การอนามัยโลก ปี ค.ศ. 2006

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2558

ตารางที่ 3 มาตรฐานการเจริญเติบโตเด็กอายุ 2-5 ปี น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (ต่อ)

ส่วนสูง	เพศหญิง						เพศชาย					
	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน
	(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD ถึง +3SD)	(>+3SD)	(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD ถึง +3SD)	(>+3SD)
101.0	12.9	13.0 - 13.5	13.6 - 17.9	18.0 - 18.7	18.8 - 20.7	20.8	13.2	13.3 - 13.8	13.9 - 17.8	17.9 - 18.5	18.6 - 20.3	20.4
101.5	13.0	13.1 - 13.6	13.7 - 18.0	18.1 - 18.9	19.0 - 20.9	21.0	13.3	13.4 - 13.9	14.0 - 17.9	18.0 - 18.7	18.8 - 20.5	20.6
102.0	13.2	13.3 - 13.7	13.8 - 18.2	18.3 - 19.1	19.2 - 21.1	21.2	13.5	13.6 - 14.0	14.1 - 18.1	18.2 - 18.9	19.0 - 20.7	20.8
102.5	13.3	13.4 - 13.9	14.0 - 18.4	18.5 - 19.3	19.4 - 21.4	21.5	13.6	13.7 - 14.1	14.2 - 18.3	18.4 - 19.1	19.2 - 20.9	21.0
103.0	13.4	13.5 - 14.0	14.1 - 18.6	18.7 - 19.5	19.6 - 21.6	21.7	13.7	13.8 - 14.3	14.4 - 18.5	18.6 - 19.3	19.4 - 21.1	21.2
103.5	13.5	13.6 - 14.1	14.2 - 18.8	18.9 - 19.7	19.8 - 21.8	21.9	13.8	13.9 - 14.4	14.5 - 18.6	18.7 - 19.5	19.6 - 21.3	21.4
104.0	13.7	13.8 - 14.3	14.4 - 19.0	19.1 - 19.9	20.0 - 22.0	22.1	13.9	14.0 - 14.5	14.6 - 18.8	18.9 - 19.7	19.8 - 21.6	21.7
104.5	13.8	13.9 - 14.4	14.5 - 19.2	19.3 - 20.1	20.2 - 22.3	22.4	14.1	14.2 - 14.6	14.7 - 19.0	19.1 - 19.9	20.0 - 21.8	21.9
105.0	13.9	14.0 - 14.6	14.7 - 19.3	19.4 - 20.3	20.4 - 22.5	22.6	14.2	14.3 - 14.8	14.9 - 19.2	19.3 - 20.1	20.2 - 22.0	22.1
105.5	14.1	14.2 - 14.7	14.8 - 19.6	19.7 - 20.5	20.6 - 22.7	22.8	14.3	14.4 - 14.9	15.0 - 19.4	19.5 - 20.3	20.4 - 22.2	22.3
106.0	14.2	14.3 - 14.9	15.0 - 19.8	19.9 - 20.8	20.9 - 23.0	23.1	14.4	14.5 - 15.0	15.1 - 19.6	19.7 - 20.5	20.6 - 22.5	22.6
106.5	14.4	14.5 - 15.0	15.1 - 20.0	20.1 - 21.0	21.1 - 23.2	23.3	14.6	14.7 - 15.2	15.3 - 19.8	19.9 - 20.7	20.8 - 22.7	22.8
107.0	14.5	14.6 - 15.2	15.3 - 20.2	20.3 - 21.2	21.3 - 23.5	23.6	14.7	14.8 - 15.3	15.4 - 20.0	20.1 - 20.9	21.0 - 22.9	23.0
107.5	14.6	14.7 - 15.3	15.4 - 20.4	20.5 - 21.4	21.5 - 23.7	23.8	14.8	14.9 - 15.5	15.6 - 20.2	20.3 - 21.1	21.2 - 23.2	23.3

ข้อมูล : ประยุกต์มาตรฐานการเจริญเติบโตขององค์การอนามัยโลก ปี ค.ศ. 2006

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2558

ตารางที่ 3 มาตรฐานการเจริญเติบโตเด็กอายุ 2-5 ปี น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (ต่อ)

ส่วนสูง	เพศหญิง						เพศชาย					
	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน
	(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD ถึง +3SD)	(>+3SD)	(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD ถึง +3SD)	(>+3SD)
108.0	14.8	14.9 - 15.5	15.6 - 20.6	20.7 - 21.7	21.8 - 24.0	24.1	15.0	15.1 - 15.6	15.7 - 20.4	20.5 - 21.3	21.4 - 23.4	23.5
108.5	14.9	15.0 - 15.6	15.7 - 20.8	20.9 - 21.9	22.0 - 24.3	24.4	15.1	15.2 - 15.7	15.8 - 20.6	20.7 - 21.5	21.6 - 23.7	23.8
109.0	15.1	15.2 - 15.8	15.9 - 21.1	21.2 - 22.1	22.2 - 24.5	24.6	15.2	15.3 - 15.9	16.0 - 20.8	20.9 - 21.8	21.9 - 23.9	24.0
109.5	15.3	15.4 - 15.9	16.0 - 21.3	21.4 - 22.4	22.5 - 24.8	24.9	15.4	15.5 - 16.0	16.1 - 21.0	21.1 - 22.0	22.1 - 24.2	24.3
110.0	15.4	15.5 - 16.1	16.2 - 21.5	21.6 - 22.6	22.7 - 25.1	25.2	15.5	15.6 - 16.2	16.3 - 21.2	21.3 - 22.2	22.3 - 24.4	24.5
110.5	15.6	15.7 - 16.3	16.4 - 21.8	21.9 - 22.9	23.0 - 25.4	25.5	15.7	15.8 - 16.3	16.4 - 21.4	21.5 - 22.4	22.5 - 24.7	24.8
111.0	15.7	15.8 - 16.4	16.5 - 22.0	22.1 - 23.1	23.2 - 25.7	25.8	15.8	15.9 - 16.5	16.6 - 21.6	21.7 - 22.7	22.8 - 25.0	25.1
111.5	15.9	16.0 - 16.6	16.7 - 22.2	22.3 - 23.4	23.5 - 26.0	26.1	15.9	16.0 - 16.6	16.7 - 21.9	22.0 - 22.9	23.0 - 25.2	25.3
112.0	16.1	16.2 - 16.8	16.9 - 22.5	22.6 - 23.6	23.7 - 26.2	26.3	16.1	16.2 - 16.8	16.9 - 22.1	22.2 - 23.1	23.2 - 25.5	25.6
112.5	16.2	16.3 - 17.0	17.1 - 22.7	22.8 - 23.9	24.0 - 26.5	26.6	16.2	16.3 - 16.9	17.0 - 22.3	22.4 - 23.4	23.5 - 25.8	25.9
113.0	16.4	16.5 - 17.1	17.2 - 23.0	23.1 - 24.2	24.3 - 26.8	26.9	16.4	16.5 - 17.1	17.2 - 22.5	22.6 - 23.6	23.7 - 26.0	26.1
113.5	16.6	16.7 - 17.3	17.4 - 23.2	23.3 - 24.4	24.5 - 27.1	27.2	16.5	16.6 - 17.3	17.4 - 22.8	22.9 - 23.9	24.0 - 26.3	26.4
114.0	16.7	16.8 - 17.5	17.6 - 23.5	23.6 - 24.7	24.8 - 27.4	27.5	16.7	16.8 - 17.4	17.5 - 23.0	23.1 - 24.1	24.2 - 26.6	26.7
114.5	16.9	17.0 - 17.7	17.8 - 23.7	23.8 - 25.0	25.1 - 27.8	27.9	16.8	16.9 - 17.6	17.7 - 23.2	23.3 - 24.4	24.5 - 26.9	27.0

ข้อมูล : ประยุกต์มาตรฐานการเจริญเติบโตขององค์การอนามัยโลก ปี ค.ศ. 2006

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2558

ตารางที่ 3 มาตรฐานการเจริญเติบโตเด็กอายุ 2-5 ปี น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (ต่อ)

ส่วนสูง	เพศหญิง						เพศชาย					
	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน
	(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD ถึง +3SD)	(>+3SD)	(<-2SD)	(-2SD ถึง <1.5SD)	(-1.5SD ถึง 1.5SD)	(>+1.5SD ถึง +2SD)	(>+2SD ถึง +3SD)	(>+3SD)
115.0	17.1	17.2 - 17.9	18.0 - 24.0	24.1 - 25.2	25.3 - 28.1	28.2	17.0	17.1 - 17.7	17.8 - 23.5	23.6 - 24.6	24.7 - 27.2	27.3
115.5	17.2	17.3 - 18.0	18.1 - 24.2	24.3 - 25.5	25.6 - 28.4	28.5	17.1	17.2 - 17.9	18.0 - 23.7	23.8 - 24.9	25.0 - 27.5	27.6
116.0	17.4	17.5 - 18.2	18.3 - 24.5	24.6 - 25.8	25.9 - 28.7	28.8	17.3	17.4 - 18.1	18.2 - 23.9	24.0 - 25.1	25.2 - 27.8	27.9
116.5	17.6	17.7 - 18.4	18.5 - 24.7	24.8 - 26.1	26.2 - 29.0	29.1	17.4	17.5 - 18.2	18.3 - 24.2	24.3 - 25.4	25.5 - 28.0	28.1
117.0	17.7	17.8 - 18.6	18.7 - 25.0	25.1 - 26.3	26.4 - 29.3	29.4	17.6	17.7 - 18.4	18.5 - 24.4	24.5 - 25.6	25.7 - 28.3	28.4
117.5	17.9	18.0 - 18.8	18.9 - 25.3	25.4 - 26.6	26.7 - 29.6	29.7	17.8	17.9 - 18.6	18.7 - 24.6	24.7 - 25.9	26.0 - 28.6	28.7
118.0	18.1	18.2 - 18.9	19.0 - 25.5	25.6 - 26.9	27.0 - 29.9	30.0	17.9	18.0 - 18.7	18.8 - 24.9	25.0 - 26.1	26.2 - 28.9	29.0
118.5	18.3	18.4 - 19.1	19.2 - 25.8	25.9 - 27.2	27.3 - 30.3	30.4	18.1	18.2 - 18.9	19.0 - 25.1	25.2 - 26.4	26.5 - 29.2	29.3
119.0	18.4	18.5 - 19.3	19.4 - 26.0	26.1 - 27.4	27.5 - 30.6	30.7	18.2	18.3 - 19.0	19.1 - 25.4	25.5 - 26.6	26.7 - 29.5	29.6
119.5	18.6	18.7 - 19.5	19.6 - 26.3	26.4 - 27.7	27.8 - 30.9	31.0	18.4	18.5 - 19.2	19.3 - 25.6	25.7 - 26.9	27.0 - 29.8	29.9
120.0	18.8	18.9 - 19.7	19.8 - 26.6	26.7 - 28.0	28.1 - 31.2	31.3	18.5	18.6 - 19.4	19.5 - 25.8	25.9 - 27.2	27.3 - 30.1	30.2

ข้อมูล : ประยุกต์มาตรฐานการเจริญเติบโตขององค์การอนามัยโลก ปี ค.ศ. 2006

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2558

ตารางที่ 4 เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เด็กอายุ 6-9 ปี)

อายุ		ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เซนติเมตร) เพศหญิง					ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เซนติเมตร) เพศชาย				
ปี	เดือน	เตี้ย	ค่อนข้างเตี้ย	สูงตามเกณฑ์	ค่อนข้างสูง	สูง	เตี้ย	ค่อนข้างเตี้ย	สูงตามเกณฑ์	ค่อนข้างสูง	สูง
		<-2 SD	-2 SD ถึง <-1.5 SD	-1.5 SD ถึง +1.5 SD	>+1.5 SD ถึง +2 SD	>+2 SD	<-2 SD	-2 SD ถึง <-1.5 SD	-1.5 SD ถึง +1.5 SD	>+1.5 SD ถึง +2 SD	>+2 SD
6	0	105.0	105.1 - 107.5	107.6 - 122.0	122.1 - 124.5	124.6	105.8	105.9 - 108.0	108.1 - 122.0	122.1 - 124.4	124.5
6	1	105.4	105.5 - 107.9	108.0 - 122.4	122.5 - 124.9	125.0	106.2	106.3 - 108.4	108.5 - 122.5	122.6 - 124.9	125.0
6	2	105.8	105.9 - 108.4	108.5 - 122.9	123.0 - 125.4	125.5	106.7	106.8 - 108.9	109.0 - 122.9	123.0 - 125.4	125.5
6	3	106.2	106.3 - 108.8	108.9 - 123.3	123.4 - 125.8	125.9	107.1	107.2 - 109.3	109.4 - 123.4	123.5 - 125.9	126.0
6	4	106.7	106.8 - 109.3	109.4 - 123.8	123.9 - 126.3	126.4	107.5	107.6 - 109.7	109.8 - 123.9	124.0 - 126.4	126.5
6	5	107.1	107.2 - 109.7	109.8 - 124.2	124.3 - 126.8	126.9	108.0	108.1 - 110.2	110.3 - 124.4	124.5 - 126.9	127.0
6	6	107.5	107.6 - 110.2	110.3 - 124.7	124.8 - 127.2	127.3	108.4	108.5 - 110.6	110.7 - 124.9	125.0 - 127.4	127.5
6	7	108.0	108.1 - 110.6	110.7 - 125.1	125.2 - 127.7	127.8	108.8	108.9 - 111.1	111.2 - 125.4	125.5 - 127.9	128.0
6	8	108.4	108.5 - 111.0	111.1 - 125.6	125.7 - 128.1	128.2	109.3	109.4 - 111.5	111.6 - 125.9	126.0 - 128.5	128.6
6	9	108.8	108.9 - 111.5	111.6 - 126.0	126.1 - 128.6	128.7	109.7	109.8 - 112.0	112.1 - 126.4	126.5 - 129.0	129.1
6	10	109.2	109.3 - 111.9	112.0 - 126.5	126.6 - 129.1	129.2	110.2	110.3 - 112.4	112.5 - 126.9	127.0 - 129.5	129.6
6	11	109.7	109.8 - 112.4	112.5 - 126.9	127.0 - 129.5	129.6	110.6	110.7 - 112.9	113.0 - 127.4	127.5 - 130.0	130.1

ข้อมูล : คู่มือการใช้เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 6 - 19 ปี

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2563

ตารางที่ 4 เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เด็กอายุ 6-9 ปี) (ต่อ)

อายุ		ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เซนติเมตร) เพศหญิง					ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เซนติเมตร) เพศชาย				
ปี	เดือน	เตี้ย	ค่อนข้างเตี้ย	สูงตามเกณฑ์	ค่อนข้างสูง	สูง	เตี้ย	ค่อนข้างเตี้ย	สูงตามเกณฑ์	ค่อนข้างสูง	สูง
		<-2 SD	-2 SD ถึง <-1.5 SD	-1.5 SD ถึง +1.5 SD	>+1.5 SD ถึง +2 SD	>+2 SD	<-2 SD	-2 SD ถึง <-1.5 SD	-1.5 SD ถึง +1.5 SD	>+1.5 SD ถึง +2 SD	>+2 SD
7	0	110.1	110.2 - 112.8	112.9 - 127.4	127.5 - 130.0	130.1	111.0	111.1 - 113.3	113.4 - 128.0	128.1 - 130.5	130.6
7	1	110.5	110.6 - 113.2	113.3 - 127.9	128.0 - 130.5	130.6	111.5	111.6 - 113.8	113.9 - 128.5	128.6 - 131.0	131.1
7	2	111.0	111.1 - 113.7	113.8 - 128.4	128.5 - 131.0	131.1	111.9	112.0 - 114.2	114.3 - 129.0	129.1 - 131.6	131.7
7	3	111.4	111.5 - 114.1	114.2 - 128.9	129.0 - 131.5	131.6	112.3	112.4 - 114.6	114.7 - 129.5	129.6 - 132.1	132.2
7	4	111.8	111.9 - 114.5	114.6 - 129.4	129.5 - 132.1	132.2	112.7	112.8 - 115.1	115.2 - 129.9	130.0 - 132.6	132.7
7	5	112.2	112.3 - 114.9	115.0 - 129.9	130.0 - 132.6	132.7	113.1	113.2 - 115.5	115.6 - 130.4	130.5 - 133.1	133.2
7	6	112.7	112.8 - 115.3	115.4 - 130.4	130.5 - 133.1	133.2	113.5	113.6 - 115.9	116.0 - 130.9	131.0 - 133.6	133.7
7	7	113.1	113.2 - 115.7	115.8 - 130.8	130.9 - 133.6	133.7	113.9	114.0 - 116.3	116.4 - 131.4	131.5 - 134.0	134.1
7	8	113.5	113.6 - 116.1	116.2 - 131.3	131.4 - 134.1	134.2	114.3	114.4 - 116.7	116.8 - 131.9	132.0 - 134.5	134.6
7	9	114.0	114.1 - 116.4	116.5 - 131.8	131.9 - 134.6	134.7	114.7	114.8 - 117.1	117.2 - 132.3	132.4 - 135.0	135.1
7	10	114.4	114.5 - 116.8	116.9 - 132.3	132.4 - 135.2	135.3	115.1	115.2 - 117.5	117.6 - 132.8	132.9 - 135.5	135.6
7	11	114.8	114.9 - 117.2	117.3 - 132.9	133.0 - 135.7	135.8	115.5	115.6 - 117.9	118.0 - 133.3	133.4 - 136.0	136.1

ข้อมูล : คู่มือการใช้เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 6 - 19 ปี

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2563

ตารางที่ 4 เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เด็กอายุ 6-9 ปี) (ต่อ)

อายุ		ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เซนติเมตร) เพศหญิง					ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เซนติเมตร) เพศชาย				
ปี	เดือน	เตี้ย	ค่อนข้างเตี้ย	สูงตามเกณฑ์	ค่อนข้างสูง	สูง	เตี้ย	ค่อนข้างเตี้ย	สูงตามเกณฑ์	ค่อนข้างสูง	สูง
		<-2 SD	-2 SD ถึง <-1.5 SD	-1.5 SD ถึง +1.5 SD	>+1.5 SD ถึง +2 SD	>+2 SD	<-2 SD	-2 SD ถึง <-1.5 SD	-1.5 SD ถึง +1.5 SD	>+1.5 SD ถึง +2 SD	>+2 SD
8	0	115.3	115.4 - 117.6	117.7 - 133.4	133.5 - 136.2	136.3	115.8	115.9 - 118.3	118.4 - 133.7	133.8 - 136.4	136.5
8	1	115.6	115.7 - 118.0	118.1 - 133.9	134.0 - 136.8	136.9	116.2	116.3 - 118.6	118.7 - 134.2	134.3 - 136.9	137.0
8	2	116.0	116.1 - 118.4	118.5 - 134.4	134.5 - 137.3	137.4	116.6	116.7 - 119.0	119.1 - 134.7	134.8 - 137.4	137.5
8	3	116.4	116.5 - 118.9	119.0 - 135.0	135.1 - 137.9	138.0	116.9	117.0 - 119.4	119.5 - 135.1	135.2 - 137.9	138.0
8	4	116.8	116.9 - 119.3	119.4 - 135.5	135.6 - 138.5	138.6	117.3	117.4 - 119.8	119.9 - 135.6	135.7 - 138.4	138.5
8	5	117.2	117.3 - 119.7	119.8 - 136.1	136.2 - 139.1	139.2	117.7	117.8 - 120.1	120.2 - 136.0	136.1 - 138.8	138.9
8	6	117.6	117.7 - 120.1	120.2 - 136.7	136.8 - 139.7	139.8	118.0	118.1 - 120.5	120.6 - 136.5	136.6 - 139.3	139.4
8	7	118.0	118.1 - 120.6	120.7 - 137.3	137.4 - 140.3	140.4	118.4	118.5 - 120.9	121.0 - 137.0	137.1 - 139.8	139.9
8	8	118.5	118.6 - 121.0	121.1 - 137.9	138.0 - 141.0	141.1	118.7	118.8 - 121.3	121.4 - 137.4	137.5 - 140.3	140.4
8	9	118.9	119.0 - 121.5	121.6 - 138.5	138.6 - 141.6	141.7	119.1	119.2 - 121.6	121.7 - 137.9	138.0 - 140.7	140.8
8	10	119.3	119.4 - 121.9	122.0 - 139.1	139.2 - 142.3	142.4	119.4	119.5 - 122.0	122.1 - 138.4	138.5 - 141.2	141.3
8	11	119.8	119.9 - 122.4	122.5 - 139.8	139.9 - 142.9	143.0	119.8	119.9 - 122.3	122.4 - 138.8	138.9 - 141.7	141.8

ข้อมูล : คู่มือการใช้เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 6 - 19 ปี

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2563

ตารางที่ 4 เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เด็กอายุ 6–9 ปี) (ต่อ)

อายุ		ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เซนติเมตร) เพศหญิง					ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (เซนติเมตร) เพศชาย				
ปี	เดือน	เตี้ย	ค่อนข้างเตี้ย	สูงตามเกณฑ์	ค่อนข้างสูง	สูง	เตี้ย	ค่อนข้างเตี้ย	สูงตามเกณฑ์	ค่อนข้างสูง	สูง
		<-2 SD	-2 SD ถึง <-1.5 SD	-1.5 SD ถึง +1.5 SD	>+1.5 SD ถึง +2 SD	>+2 SD	<-2 SD	-2 SD ถึง <-1.5 SD	-1.5 SD ถึง +1.5 SD	>+1.5 SD ถึง +2 SD	>+2 SD
9	0	120.2	120.3 - 122.9	123.0 - 140.4	140.5 - 143.6	143.7	120.1	120.2 - 122.7	122.8 - 139.3	139.4 - 142.2	142.3
9	1	120.6	120.7 - 123.3	123.4 - 141.0	141.1 - 144.2	144.3	120.4	120.5 - 123.1	123.2 - 139.8	139.9 - 142.7	142.8
9	2	121.1	121.2 - 123.8	123.9 - 141.7	141.8 - 144.9	145.0	120.8	120.9 - 123.4	123.5 - 140.2	140.3 - 143.2	143.3
9	3	121.6	121.7 - 124.3	124.4 - 142.4	142.5 - 145.6	145.7	121.1	121.2 - 123.8	123.9 - 140.7	140.8 - 143.7	143.8
9	4	122.0	122.1 - 124.8	124.9 - 143.0	143.1 - 146.3	146.4	121.5	121.6 - 124.1	124.2 - 141.2	141.3 - 144.2	144.3
9	5	122.5	122.6 - 125.3	125.4 - 143.7	143.8 - 147.0	147.1	121.8	121.9 - 124.5	124.6 - 141.7	141.8 - 144.7	144.8
9	6	123.0	123.1 - 125.8	125.9 - 144.3	144.4 - 147.7	147.8	122.2	122.3 - 124.9	125.0 - 142.2	142.3 - 145.2	145.3
9	7	123.4	123.5 - 126.3	126.4 - 145.0	145.1 - 148.4	148.5	122.5	122.6 - 125.2	125.3 - 142.7	142.8 - 145.7	145.8
9	8	123.9	124.0 - 126.8	126.9 - 145.7	145.8 - 149.1	149.2	122.8	122.9 - 125.6	125.7 - 143.2	143.3 - 146.2	146.3
9	9	124.4	124.5 - 127.4	127.5 - 146.4	146.5 - 149.8	149.9	123.2	123.3 - 125.9	126.0 - 143.7	143.8 - 146.8	146.9
9	10	124.9	125.0 - 127.9	128.0 - 147.0	147.1 - 150.5	150.6	123.5	123.6 - 126.3	126.4 - 144.2	144.3 - 147.3	147.4
9	11	125.4	125.5 - 128.4	128.5 - 147.7	147.8 - 151.1	151.2	123.8	123.9 - 126.7	126.8 - 144.7	144.8 - 147.8	147.9

ข้อมูล : คู่มือการใช้เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 6 – 19 ปี

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2563

ตารางที่ 5 เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (เด็กอายุ 6-9 ปี)

ส่วนสูง (ซม.)	น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (กิโลกรัม) เพศหญิง						น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (กิโลกรัม) เพศชาย					
	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน
	<-2 SD	-2 SD ถึง <-1.5 SD	-1.5 SD ถึง +1.5 SD	>+1.5 SD ถึง +2 SD	>+2 SD ถึง +3 SD	>+3 SD	<-2 SD	-2 SD ถึง <-1.5 SD	-1.5 SD ถึง +1.5 SD	>+1.5 SD ถึง +2 SD	>+2 SD ถึง +3 SD	>+3 SD
120	18.8	18.9 - 19.7	19.8 - 26.6	26.7 - 28.0	28.1 - 31.2	31.3	18.5	18.6 - 19.4	19.5 - 25.8	25.9 - 27.2	27.3 - 30.1	30.2
121	19.0	19.1 - 20.0	20.1 - 27.1	27.2 - 28.6	28.7 - 32.0	32.1	18.9	19.0 - 19.7	19.8 - 26.5	26.6 - 27.9	28.0 - 31.0	31.1
122	19.3	19.4 - 20.3	20.4 - 27.7	27.8 - 29.3	29.4 - 32.8	32.9	19.2	19.3 - 20.1	20.2 - 27.1	27.2 - 28.6	28.7 - 31.9	32.0
123	19.6	19.7 - 20.5	20.6 - 28.3	28.4 - 29.9	30.0 - 33.5	33.6	19.5	19.6 - 20.4	20.5 - 27.7	27.8 - 29.3	29.4 - 32.7	32.8
124	19.8	19.9 - 20.8	20.9 - 28.9	29.0 - 30.5	30.6 - 34.3	34.4	19.9	20.0 - 20.8	20.9 - 28.3	28.4 - 30.0	30.1 - 33.6	33.7
125	20.1	20.2 - 21.1	21.2 - 29.4	29.5 - 31.2	31.3 - 35.1	35.2	20.2	20.3 - 21.2	21.3 - 29.0	29.1 - 30.6	30.7 - 34.5	34.6
126	20.4	20.5 - 21.5	21.6 - 30.0	30.1 - 31.8	31.9 - 36.0	36.1	20.5	20.6 - 21.5	21.6 - 29.6	29.7 - 31.3	31.4 - 35.5	35.6
127	20.7	20.8 - 21.8	21.9 - 30.6	30.7 - 32.5	32.6 - 36.9	37.0	20.9	21.0 - 21.9	22.0 - 30.2	30.3 - 32.0	32.1 - 36.5	36.6
128	21.0	21.1 - 22.1	22.2 - 31.2	31.3 - 33.1	33.2 - 37.7	37.8	21.2	21.3 - 22.2	22.3 - 30.8	30.9 - 32.7	32.8 - 37.4	37.5
129	21.3	21.4 - 22.4	22.5 - 31.8	31.9 - 33.8	33.9 - 38.6	38.7	21.5	21.6 - 22.6	22.7 - 31.5	31.6 - 33.4	33.5 - 38.4	38.5
130	21.6	21.7 - 22.8	22.9 - 32.4	32.5 - 34.5	34.6 - 39.5	39.6	21.9	22.0 - 23.0	23.1 - 32.1	32.2 - 34.1	34.2 - 39.4	39.5
131	21.9	22.0 - 23.1	23.2 - 33.1	33.2 - 35.2	35.3 - 40.5	40.6	22.2	22.3 - 23.4	23.5 - 32.8	32.9 - 34.9	35.0 - 40.4	40.5
132	22.2	22.3 - 23.5	23.6 - 33.8	33.9 - 36.0	36.1 - 41.6	41.7	22.6	22.7 - 23.8	23.9 - 33.5	33.6 - 35.7	35.8 - 41.4	41.5
133	22.5	22.6 - 23.8	23.9 - 34.5	34.6 - 36.8	36.9 - 42.6	42.7	23.0	23.1 - 24.2	24.3 - 34.3	34.4 - 36.5	36.6 - 42.4	42.5
134	22.9	23.0 - 24.2	24.3 - 35.2	35.3 - 37.6	37.7 - 43.7	43.8	23.4	23.5 - 24.6	24.7 - 35.0	35.1 - 37.4	37.5 - 43.5	43.6
135	23.2	23.3 - 24.5	24.6 - 35.9	36.0 - 38.4	38.5 - 44.7	44.8	23.8	23.9 - 25.1	25.2 - 35.8	35.9 - 38.3	38.4 - 44.6	44.7

ข้อมูล : คู่มือการใช้เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 6 - 19 ปี

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2563

ตารางที่ 5 เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (เด็กอายุ 6-9 ปี) (ต่อ)

ส่วนสูง (ซม.)	น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (กิโลกรัม) เพศหญิง						น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (กิโลกรัม) เพศชาย					
	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน	ผอม	ค่อนข้างผอม	สมส่วน	ท้วม	เริ่มอ้วน	อ้วน
	<-2 SD	-2 SD ถึง <-1.5 SD	-1.5 SD ถึง +1.5 SD	>+1.5 SD ถึง +2 SD	>+2 SD ถึง +3 SD	>+3 SD	<-2 SD	-2 SD ถึง <-1.5 SD	-1.5 SD ถึง +1.5 SD	>+1.5 SD ถึง +2 SD	>+2 SD ถึง +3 SD	>+3 SD
136	23.6	23.7 - 25.0	25.1 - 36.7	36.8 - 39.3	39.4 - 45.8	45.9	24.2	24.3 - 25.6	25.7 - 36.7	36.8 - 39.2	39.3 - 45.7	45.8
137	24.0	24.1 - 25.4	25.5 - 37.5	37.6 - 40.2	40.3 - 46.9	47.0	24.7	24.8 - 26.0	26.1 - 37.5	37.6 - 40.1	40.2 - 46.9	47.0
138	24.4	24.5 - 25.9	26.0 - 38.4	38.5 - 41.1	41.2 - 48.0	48.1	25.1	25.2 - 26.5	26.6 - 38.4	38.5 - 41.0	41.1 - 48.0	48.1
139	24.9	25.0 - 26.4	26.5 - 39.3	39.4 - 42.2	42.3 - 49.2	49.3	25.6	25.7 - 27.0	27.1 - 39.2	39.3 - 42.0	42.1 - 49.1	49.2
140	25.4	25.5 - 27.0	27.1 - 40.3	40.4 - 43.2	43.3 - 50.5	50.6	26.0	26.1 - 27.5	27.6 - 40.0	40.1 - 42.9	43.0 - 50.2	50.3
141	25.9	26.0 - 27.6	27.7 - 41.3	41.4 - 44.3	44.4 - 51.8	51.9	26.5	26.6 - 28.0	28.1 - 40.9	41.0 - 43.8	43.9 - 51.4	51.5
142	26.4	26.5 - 28.2	28.3 - 42.4	42.5 - 45.5	45.6 - 53.1	53.2	26.9	27.0 - 28.5	28.6 - 41.7	41.8 - 44.7	44.8 - 52.5	52.6
143	27.0	27.1 - 28.8	28.9 - 43.5	43.6 - 46.7	46.8 - 54.5	54.6	27.4	27.5 - 29.0	29.1 - 42.6	42.7 - 45.6	45.7 - 53.6	53.7
144	27.7	27.8 - 29.6	29.7 - 44.8	44.9 - 48.0	48.1 - 56.0	56.1	27.9	28.0 - 29.5	29.6 - 43.4	43.5 - 46.5	46.6 - 54.6	54.7
145	28.4	28.5 - 30.4	30.5 - 46.1	46.2 - 49.4	49.5 - 57.6	57.7	28.4	28.5 - 30.1	30.2 - 44.2	44.3 - 47.4	47.5 - 55.7	55.8
146	29.2	29.3 - 31.3	31.4 - 47.5	47.6 - 50.9	51.0 - 59.2	59.3	28.9	29.0 - 30.6	30.7 - 45.1	45.2 - 48.4	48.5 - 56.8	56.9
147	30.1	30.2 - 32.2	32.3 - 48.8	48.9 - 52.4	52.5 - 60.8	60.9	29.4	29.5 - 31.2	31.3 - 46.0	46.1 - 49.3	49.4 - 57.9	58.0
148	30.9	31.0 - 33.1	33.2 - 50.2	50.3 - 53.8	53.9 - 62.3	62.4	29.9	30.0 - 31.7	31.8 - 46.9	47.0 - 50.3	50.4 - 59.0	59.1
149	31.8	31.9 - 34.0	34.1 - 51.5	51.6 - 55.1	55.2 - 63.8	63.9	30.5	30.6 - 32.3	32.4 - 47.8	47.9 - 51.3	51.4 - 60.2	60.3
150	32.6	32.7 - 34.9	35.0 - 52.7	52.8 - 56.4	56.5 - 65.1	65.2	31.1	31.2 - 33.0	33.1 - 48.8	48.9 - 52.3	52.4 - 61.4	61.5

ข้อมูล : คู่มือการใช้เกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 6 - 19 ปี

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2563

ตารางการใช้ดัชนีร่วมในการแปลผลภาวะโภชนาการ

ลำดับ ที่	ดัชนี			การแปลผลภาวะโภชนาการหรือการเจริญเติบโต
	น้ำหนักตาม อายุ	ส่วนสูงตาม อายุ	น้ำหนักตาม ส่วนสูง	
1.	น้อยกว่าเกณฑ์ มาก	เตี้ย	ผอม	เป็นเด็กที่ขาดอาหารจนมีผลให้ตัวเตี้ยและการขาดอาหาร ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง
2.	น้อยกว่าเกณฑ์	เตี้ย	สมส่วน	น้ำหนักมีน้อยกว่าเกณฑ์มีผลจากความเตี้ย ซึ่งเป็นผลจาก การขาดอาหารมานานในอดีต ปัจจุบันมีรูปร่างเตี้ย สมส่วน ไม่ถึงกับผอม
3.	ตามเกณฑ์	เตี้ย	เริ่มอ้วน	อาจขาดอาหารมานานในอดีต แต่ปัจจุบันได้รับอาหารเกิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านพลังงาน ควรกระตุ้นการเจริญเติบโต ด้านส่วนสูง ด้วยการออกกำลังกาย
4.	มากเกินไปเกณฑ์	เตี้ย	อ้วน	อาจขาดอาหารนานในอดีต ทำให้ตัวเตี้ย แต่ปัจจุบันได้รับ อาหารเกินมาก จนเป็นเด็กอ้วนเตี้ย
5.	น้อยกว่าเกณฑ์	สูงตามเกณฑ์	ผอม	เด็กเติบโตปกติดี แต่ขณะนี้ขาดอาหาร น้ำหนักจึงน้อยกว่า เกณฑ์และรูปร่างผอม (เติบโตปกติแต่ผอม)
6.	ตามเกณฑ์	สูงตามเกณฑ์	สมส่วน	เด็กเติบโตปกติดี ทั้งน้ำหนักและส่วนสูง
7.	มากเกินไปเกณฑ์	สูงตามเกณฑ์	เริ่มอ้วน	เด็กเติบโตปกติดี แต่เริ่มได้อาหารมากเกินไปหรือ ออกกำลังกายน้อยไป น้ำหนักจึงค่อนข้างมากและเริ่มอ้วน
8.	น้อยกว่าเกณฑ์	สูง	ผอม	เป็นเด็กผอมสูงมีอัตราการเติบโตด้านโครงสร้างค่อนข้างดี แต่ขณะนี้ได้พลังงานจากอาหารไม่มากพอกับการเพิ่มของ ส่วนสูง มักเป็นเด็กที่เข้าสู่วัยรุ่นซึ่งส่วนสูงจะเพิ่มเร็วมาก
9.	ตามเกณฑ์	สูง	ผอม	เป็นเด็กลักษณะเดียวกันลำดับที่ 8 แต่อาจไม่ถึงกับ ขาดอาหารมาก แต่เป็นจังหวะที่เด็กวัยรุ่นยืดตัว แต่ถ้า การเพิ่มของส่วนสูงชะลอตัวลง น้ำหนักมักจะปรับตัวให้ สมดุลกับส่วนสูงดีขึ้น
10.	มากเกินไปเกณฑ์	สูง	สมส่วน	เป็นเด็กสูงใหญ่ แม้น้ำหนักตามเกณฑ์อายุจะมาก แต่ก็มี ส่วนสูงมาด้วย สมดุลกับน้ำหนัก จึงถือว่ามีภาวะ โภชนาการปกติ
11.	มากเกินไปเกณฑ์	สูง	อ้วน	เป็นเด็กสูงใหญ่และเริ่มได้อาหารมากเกินไปหรือออกกำลังกาย น้อยไป น้ำหนักจึงค่อนข้างมากและเริ่มอ้วน

การประเมินเด็กเป็นกลุ่ม เพื่อค้นหาภาวะทุพโภชนาการนั้น ควรใช้ดัชนีทั้ง 3 ตัว เช่น การใช้ดัชนีแต่ละดัชนีจะสามารถแปลผลได้ ดังนี้

น้ำหนักตามเกณฑ์อายุ อัตราร้อยละของเด็กที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ จะบ่งชี้ขนาดของปัญหาการขาดสารอาหาร โปรตีน และพลังงาน ซึ่งมีผลต่อการเจริญเติบโตทั้งน้ำหนัก และส่วนสูงโดยรวมว่ามีมากน้อยเพียงใด มักใช้เป็นข้อมูลติดตามภาพรวมของทุพโภชนาการด้านการขาดสารอาหารในระบบเฝ้าระวังทางโภชนาการและการติดตามประเมินผลต่างๆ

ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ อัตราร้อยละของเด็กที่มีส่วนสูงตามเกณฑ์อายุต่ำกว่าเกณฑ์หรือเตี้ย จะบ่งชี้ว่าเด็กมีการขาดสารอาหารอย่างเรื้อรังเป็นเวลายาวนานในอดีต มักจะสัมพันธ์กับฐานะเศรษฐกิจที่ยากจน จึงได้ดัชนีบ่งชี้ระดับการพัฒนาของชุมชนท้องถิ่นหรือประเทศนั้นๆ ได้ตัวหนึ่ง

ภาคผนวก ฉ

การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียน ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI) โดยใช้สูตร

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^M |R_{mnk} - \bar{R}_{nk}|}{KN(M-1)(I-1)}$$

RAI	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน
R_{mnk}	แทน	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ m ของผู้รับการประเมินคนที่ n ในคุณลักษณะที่ k (m=1, 2, 3,...,M; n=1, 2, 3,...,N และ k=1, 2,3,...,K)
\bar{R}_{nk}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผู้รับการประเมินคนที่ n ในคุณลักษณะที่ k ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$\bar{R}_{nk} = \frac{\sum_{m=1}^M R_{mnk}}{M}$$

K	แทน	จำนวนคุณลักษณะที่ประเมินทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้ได้รับการประเมินทั้งหมด
M	แทน	จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด
I	แทน	จำนวนคะแนนที่เป็นไปได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด

จากการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน โดยกำหนดให้ มีผู้ประเมิน 3 คน คือ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 2 คน แล้วนำมาคำนวณ ตามสูตร รายละเอียดดังนี้

$$\sum_{k=1}^K \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^M |R_{mnk} - \bar{R}_{nk}| = 96.03$$

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^M |R_{mnk} - \bar{R}_{nk}|}{KN(M-1)(I-1)}$$

เมื่อ K แทน จำนวนคุณลักษณะที่ประเมินทั้งหมด 58 คุณลักษณะ

N แทน จำนวนผู้ได้รับการประเมินทั้งหมด 6 คน

M แทน จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด 3 คน

I แทน จำนวนคะแนนที่เป็นไปได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด คือ 3

$$RAI = 1 - \frac{96.03}{(58)(6)(3-1)(3-1)}$$

$$= 1 - \frac{96.03}{1,392}$$

$$= 1 - 0.069$$

$$= 0.931$$

ดังนั้น ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI) ของเครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565 คือ 0.93

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

- | | |
|--------------------------------|--|
| 1. ว่าที่ร้อยตรี ธนู วงษ์จินดา | เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน |
| 2. นางเกศทิพย์ ศุภวานิช | รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน |
| 3. นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ | ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา |

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- | | |
|---------------------------|--------------------------------|
| 1. นางภาวิณี แสนทวีสุข | สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา |
| 2. นางกัญญา แสนวงษ์ | สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา |
| 3. นางสาวกมลชนก ผ่านสำแดง | สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา |
| 4. นางสาวนันทพร ณ พัทลุง | สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา |
| 5. นางสาวปิยพร สุขเสียง | สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา |

ผู้ประมวลข้อมูลทางสถิติ

- | | | |
|-----------------------------------|-----------------------------|----------------------|
| 1. นางสาวชุตินันท์ จันทระเสนานนท์ | ศึกษานิเทศก์ | สพป.ปราจีนบุรี เขต 1 |
| 2. นายวิสุทธิ์ จันทวี | ศึกษานิเทศก์ | สพป.ปราจีนบุรี เขต 1 |
| 3. นางสาวดวงทิพย์ เพ็ชรนิล | ศึกษานิเทศก์ | สพป.สุพรรณบุรี เขต 1 |
| 4. นายภัทรวัตรฐ์ ชี้อตรง | ศึกษานิเทศก์ | สพป.สุพรรณบุรี เขต 1 |
| 5. นายธวัช โพธิชู | เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน | สพป.ปราจีนบุรี เขต 1 |

ผู้เขียนและบรรณาธิการ

- | | |
|---------------------------------------|----------------|
| 1. นางวาทีณี ธีระตระกูล | ข้าราชการบำนาญ |
| 2. นางเอมอร รสเครือ | ข้าราชการบำนาญ |
| 3. นายอารมณั วงศ์บัณฑิต | ข้าราชการบำนาญ |
| 4. นางทรงพร พนมวัน ณ อยุธยา | ข้าราชการบำนาญ |
| 5. นางนิทรา ซอสูงเนิน | ข้าราชการบำนาญ |
| 6. นางรุ่งรวิ กนกวิบูลย์ศรี | ข้าราชการบำนาญ |
| 7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุไรวรรณ มีเพียร | ข้าราชการบำนาญ |
| 8. นางจุฬาลักษณ์ พงษ์สังข์ | ข้าราชการบำนาญ |
| 9. นางสาวอุทัย ธารมรรค | ข้าราชการบำนาญ |
| 10. นางวรรณภา มังบุญแ้วน | ข้าราชการบำนาญ |

11. นางสาวสุพร โขชาติ	ข้าราชการบำนาญ	
12. นางสาวสุทธาภา โชติประดิษฐ์	คณะศึกษาศาสตร์	มหาวิทยาลัยบูรพา
13. นางอรทัย เลาลงกรณ์	คณะครุศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
14. นายสมบัติ เนตรสว่าง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.สระบุรี เขต 1
15. นายชัยวุฒิ สิ้นจรวงศ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.นครราชสีมา เขต 1
16. นางสุรัสวดี จันทรวงศ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.ปทุมธานี เขต 1
17. นางหริณญา รุ่งแจ้ง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
18. นางเพ็ญศรี ศรีรอด ประเทียบอินทร์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.ชุมพร เขต 2
19. นางสาวธิดิมา เรืองสกุล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.นราธิวาส เขต 2
20. นางสุนิหรา พรหมมล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.เชียงใหม่ เขต 1
21. นางปฤษฎา ดำรงค์ชีพ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.พะเยา เขต 2
22. นางดวงทิพย์ เพ็ชรนิล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.สุพรรณบุรี เขต 1
23. นางสาวประภาณีช เพียรไพฑูรย์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.ศรีสะเกษ เขต 3
24. นางสาวศิวพร นิลสุข	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1
25. นายประชัน แสสนใจ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.แม่ฮ่องสอน เขต 2
26. นางสาวชุตินันท์ จันทระเสนานนท์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.ปราจีนบุรี เขต 1
27. นางสาวนันทน์ภัส วิกุล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.นครราชสีมา เขต 1
28. นายบรรพต ชันคำ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.เชียงราย เขต 1
29. นายพงศ์พันธุ์ ไชยบุญเรือง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	สพป.เชียงราย เขต 4
30. นางสาวหทัยนุช บุญเพลิง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ	สพป.ชัยภูมิ เขต 1
31. นางสาวจีเรียง บุญสม	ครู โรงเรียนบ้านทุ่งมะขามเต่า	สพป.กาญจนบุรี เขต 1
32. นายกว้าง ผลสุข	ครู โรงเรียนบ้านค้อโนนเพ็ก	สพป.ศรีสะเกษ เขต 2
33. นางพิกุล สุรินทร์	ครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์	สพป.นครสวรรค์ เขต 1
34. นางจำลองลักษณ์ ก้อนทอง	ครู โรงเรียนชุมชนบึงบา	สพป.ปทุมธานี เขต 2
35. นางสาวปณิตา ศิลารักษ์	ครู โรงเรียนบ้านหนองขาม	สพป.ราชบุรี เขต 1



รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565